

নিবেদন

একত্রিংশতিতম প্রকাশ, ২০২৪-২৫

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী

সম্পাদক- অঞ্জন দাস

জ্ঞান অন্বেষণৰ সৰোবৰত উদ্ভিত
তোমাৰ শান্তি নিকেতন

জীৱনক জুখি চোৱাৰ
প্ৰত্যাখ্যান অতিক্ৰমি
জিৰনি লৈছোঁ মন্থপূত তপস্বীৰে
তোমাৰ ছাঁয়াত

দীপৰৰ নৈসৰ্গিক নীলাঙ জলবাসিত
জিলিকিছে তোমাৰ বিজয় সূৰ্যমা

এয়া নহয় যেন সপোন পৰীৰ
ৰূপকথাৰ কাহিনী....
অপৰূপ তুলিকাৰে নিৰলে ঠাঁকা
সঁচা মানুহৰ জ্ঞান অৰ্চনা
পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ
নিবেদন'ৰ পৃষ্ঠাত জিলিকি উঠিছে
হৃদয় পৰশা সুৰৰ মূৰ্চনা...

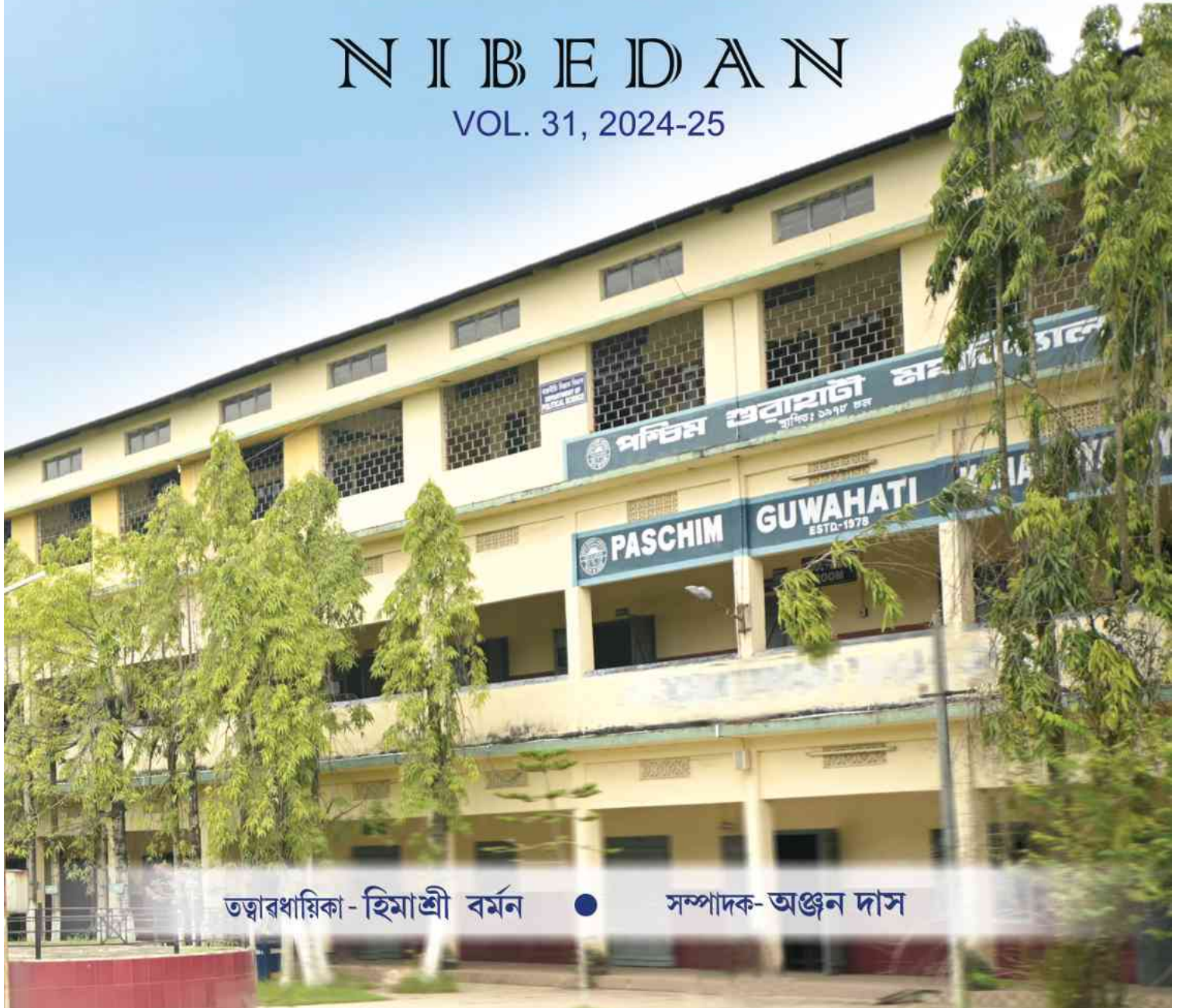
নিবেদন

একত্রিংশতিতম্ প্রকাশ, ২০২৪-২৫

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী

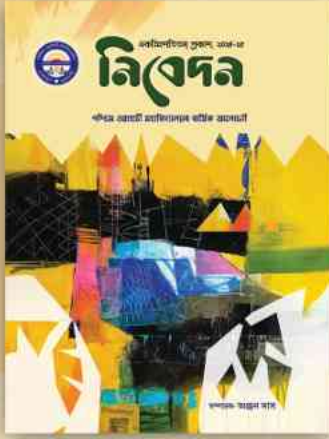
N I B E D A N

VOL. 31, 2024-25

তত্ত্বাবধায়িকা - হিমাত্ৰী বৰ্মন

সম্পাদক- অঞ্জন দাস

নিবেদন

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্ষিক মুখপত্ৰ
একত্ৰিংশতিতম সংখ্যা : ২০২৪-২৫
অমৃত ভৰালী পথ, ধাৰাপুৰ, গুৱাহাটী-৭৮১০১৭
কামৰূপ (মহানগৰ), অসম

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি

ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য

অধ্যক্ষা, পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

তত্ত্বাবধায়িকা

হিমাশ্ৰী বৰ্মন, সহকাৰী অধ্যাপিকা- অসমীয়া বিভাগ

শিক্ষক সদস্য

ড° মৃন্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য, শৈক্ষিক সমন্বয়ক

ভূপেন দাস, বিভাগীয় প্রধান- হিন্দী বিভাগ

ড° পূৰ্ণী কলিতা, বিভাগীয় প্রধান- অসমীয়া বিভাগ

ড° মধুলিমা চলিহা, সহকাৰী অধ্যাপিকা- ইংৰাজী বিভাগ

ড° কুকিলা গোস্বামী, সহকাৰী অধ্যাপিকা- অসমীয়া বিভাগ

ড° জিণ্টু গোঁহাই, সহকাৰী অধ্যাপক- ৰাজনীতি বিভাগ

ড° প্ৰিয়ংকা বেনাৰ্জী, সহকাৰী অধ্যাপিকা- শিক্ষা বিভাগ

সম্পাদক

অঞ্জন দাস

ছাত্ৰ সদস্য

দীক্ষিতা দাস, অভিজিৎ কলিতা, জিণ্টু ভাগৱতী

বেটুপাত : বিষ্ণু তামূলী

ডিটিপি : সিজৰ্ণা ভদ্র

অংগসজ্জা : সুৰেন ভদ্র

কৃতজ্ঞতা

আলোচনীৰ প্ৰতিজন লেখক তথ্য যোগান ধৰোতা, মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা মহোদয়া, সমন্বিতে শিক্ষক আৰু
কৰ্মচাৰীবৃন্দৰ লগতে প্ৰতিজন শুভাকাংক্ষী। অজানিতে ৰৈ যোৱা ভুল-ত্রুটিৰ বাবে সম্পাদনা সমিতি ক্ষমাপ্ৰাৰ্থী

প্ৰতিটো লেখাৰ মৌলিকত্ব, তথ্য আৰু মতামতৰ বাবে লেখক নিজে দায়ী, সম্পাদনা সমিতি নহয়।

মুদ্ৰক : এক্সক্লুছিভ ডিজাইন, মালিগাঁও, গুৱাহাটী-১২ | Ph. 7002561151

উচৰ্গা

মৃত্যু শাস্ত। কিন্তু কেতবোৰ মৃত্যুৰ বাৰ্তা সহজতে আমি স্বীকাৰ কৰি ল'বলৈ টান পাওঁ। এক পৰিশীলিত জীৱন যাত্ৰাৰ আৰম্ভণি হঠাৎ যেন স্তব্ধ হৈ গ'ল। এক পথ দুৰ্ঘটনাত সকলোকে শোকাস্তব্ধ কৰি আপুনি চিৰদিনৰ বাবে আমাৰ মাজৰ পৰা আঁতৰি গ'ল পৰলোকলৈ। এগৰাকী নিষ্ঠাৱান তথা অমায়িক ছাত্ৰ হিচাপে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাসত আপোনাৰ প্রতিনিয়ত স্মৰণীয় হৈ থাকিব।

হে আপোনজন,

আমিও দুখৰ সমভাগী। আপোনাক দিবলৈ আজি আমাৰ একোৱেই নাই। মাথোঁ আপোনালৈ নিবেদিছোঁ এখনি অশ্রুঅঞ্জলি। আজিৰ এই শুভক্ষণত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ২০২৫ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ নিবেদন আপোনাৰ কৰ কমলত শ্ৰদ্ধাৰে উচৰ্গা কৰিলোঁ।

প্ৰয়াত সৌৰভ কলিতা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ
২৮-০৫-১৯৯৭
০১-১২-২০২৪

শ্রদ্ধাঞ্জলি

শহীদ প্রণালো তোমাক
লুইতৰ পাৰৰে তুমি ডেকা ন'ৰা
তুমিয়েতো বুকু পাতি দিয়া
ভাৰতীৰ নুমলী জীক বচাবলৈ
তুমিয়েতো মৃত্যু বৰিলা....

জ্ঞাতে-অজ্ঞাতে ইহলোকলৈ গমন কৰা পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ
ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ জন্মলগ্নৰে পৰা জড়িত
যিসকল পুৰোধা ব্যক্তিৰ এই বৰ্ষত দেহাৱসান ঘটিল, তথা অসমীয়া
সাহিত্য- সংস্কৃতিৰ উত্তৰণৰ হকে অৱদান আগবঢ়াই যোৱা
চিৰনমস্য মহান ব্যক্তিসকলৰ উপৰিও পেহেলগামত বক্তৃক্ষয়
হোৱা প্ৰত্যেকজন শহীদলৈ.....

-সম্পাদনা সমিতি-

ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা
Dr. Himanta Biswa Sarma

মুখ্যমন্ত্রী, অসম
Chief Minister, Assam

দিছপুৰ
চি এম এছ. ৭/২০২৩/৬০২৬
১১ শাওণ, ১৪৩২ ভাদ্ৰাবাদ
২৮ জুলাই, ২০২৫ ইং

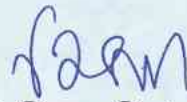
শুভেচ্ছা বাণী

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী 'নিবেদন-৩১ সংখ্যক' প্ৰকাশৰ প্ৰস্তুতি চলোৱা হৈছে বুলি জানিব পাৰি মই অতিশয় আনন্দিত হৈছোঁ। আলোচনীখনৰ সৈতে জড়িত সকলোলৈ মই আন্তৰিক অভিনন্দন জনাইছোঁ।

মহান শিক্ষাবিদ ড° সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণে কৈছিল, 'শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য হ'ল মানুহৰ মন আৰু আত্মাক জাগ্ৰত কৰা, যাতে তেওঁলোকে জীৱিকা অৰ্জনৰ সমান্তৰালভাৱে জীৱনৰ প্ৰকৃত অৰ্থও উপলব্ধি কৰিব পাৰে।' এই চিন্তাধাৰাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিয়ে উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহক কেৱল জ্ঞান আহৰণৰ ক্ষেত্ৰই নহয়, নতুন চিন্তাধাৰা, উদ্ভাৱনশীলতা আৰু সমাজৰ প্ৰতি দায়ৱদ্ধ নাগৰিক গঢ়ি তোলাৰ পীঠস্থান হিচাপেও নিৰ্মাণ কৰাৰ লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছে। একবিংশ শতিকাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাক অধিক গুণগত আৰু অন্তৰ্ভুক্তিমূলক কৰি তোলাও এই নীতিৰ অন্যতম প্ৰধান উদ্দেশ্য। ইয়াৰ সফল বাস্তৱায়নৰ জৰিয়তে আমাৰ নৱপ্ৰজন্মক প্ৰযুক্তিগতভাৱে দক্ষ আৰু উদ্যমী, গৱেষণাশীল আৰু নৈতিক মূল্যবোধসম্পন্ন নাগৰিক হিচাপে গঢ়ি তোলা সম্ভৱ হৈ উঠিব।

ভাৰতীয় সভ্যতা-সংস্কৃতিয়ে জ্ঞানৰ সাধনা আৰু প্ৰজ্ঞাৰ অন্বেষণৰ বাবে আমাক সদায়েই অনুপ্রাণিত কৰি আহিছে। আমাৰ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহ হৈছে জ্ঞানৰ মন্দিৰ। আনহাতে শিক্ষানুষ্ঠানৰ বাৰ্ষিক আলোচনীখন হৈছে ইয়াৰ মুখপত্ৰস্বৰূপ। ইয়াৰ যোগেদি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ছাত্ৰাৱস্থাৰে পৰা সৃষ্টিমূলক লেখা-মেলাৰ জৰিয়তে নিজৰ সুপ্ত সাহিত্য-প্ৰতিভা বিকাশ কৰিবলৈ সুবিধা লাভ কৰে। লগতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলেও নিজৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান ভাণ্ডাৰ শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত বিলাই দিয়াৰ সুযোগ পায়। তদুপৰি এনে আলোচনীত মহাবিদ্যালয়খনৰ নানাধৰণৰ তথ্যপাতিও লিপিবদ্ধ হৈ থাকে। বাৰ্ষিক মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ নিয়মীয়া প্ৰকাশৰ মাধ্যমেৰে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰজ্ঞাৰ বিকাশৰ বাবে নিজৰ দায়ৱদ্ধতাৰেই চানেকি দাঙি ধৰিছে।

মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সৃষ্টিমূলক লেখাৰ লগতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ দিহা-পৰামৰ্শমূলক লেখা প্ৰকাশৰ জৰিয়তে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ এইবাৰৰ আলোচনীখনিও সৰ্বাংগসুন্দৰ ৰূপত প্ৰকাশ পাব, তাকেই কামনা কৰিলোঁ।

(ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা)

Ranoj Pegu
Minister
Education, Tribal Affairs (P)

Block-I, (Old CM Block)
1* Floor, Janata Bhawan
Dispur, Guwahati -781006
Ph. No.: +91 99547-03825 (M)
0361-2237023 (O)
E-mail : ranojpegu@gmail.com

MESSAGE

It gives me immense pleasure to extend my warm greetings to the Faculty Members, Students and Alumni of Paschim Guwahati Mahavidyalaya on the 31st publication of its Annual Magazine named "Nibedan".

Over the past three decades, the institution has played a vital role in shaping young minds, fostering intellectual and moral growth. The annual magazine stands as a testament to the creativity, academic excellence and vibrant campus life that define the institution. It also offers a platform for the students to express their ideas, showcase their talents and document the collective achievements of the college community.

I hope that, Paschim Guwahati Mahavidyalaya will continue to uphold its tradition of excellence and contribute meaningfully towards the progress of our society and nation. May this 31st edition inspire all readers to dream big, work with dedication and uphold the values of knowledge and integrity.

With best wishes.

(Dr. Ranoj Pegu)

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

অধ্যাপক ননী গোপাল মহন্ত
উপাচার্য

শুভেচ্ছা বাণী

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী ‘নিবেদন’ প্ৰকাশ কৰিবলৈ পূৰ্ণ প্ৰস্তুতি চলোৱা বুলি জানিবলৈ পাই নথৈ আনন্দিত হৈছোঁ। শৈক্ষিক প্ৰচেষ্টাৰ ধৰি ৰখাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মাধ্যম হ’ল শিক্ষানুষ্ঠানখনৰ আলোচনী প্ৰকাশৰ উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰা বৰ্য্য। আচলতে, কোনো এখন শিক্ষানুষ্ঠানৰ আলোচনীখন সেই শিক্ষানুষ্ঠানখনৰ বৌদ্ধিক আৰু নান্দনিক চিন্তা চেতনাৰ বাহকস্বৰূপ, যিয়ে এয়া শিক্ষানুষ্ঠানখনৰ বৰ্ত্তপক্ষ, শিক্ষক, কৰ্মচাৰী, শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সমন্বিত ফল। এনে ইতিবাচক প্ৰচেষ্টাৰ আদৰ্শ জনাইছোঁ। আমি আশাবাদী যাতে আলোচনীখন বৰ্য্যশিল্প, চিন্তাশিল্প, অনুভবীশিল্পৰ অপূৰ্ব সমাহাৰেৰে সমৃদ্ধ হওঁক। এয়া নতুন প্ৰজন্মৰ সুপ্ত প্ৰতিভা বিকাশৰ আধাৰ হওঁক আৰু অঠিক তথা নব্য চিন্তাধাৰাৰ মূল্যায়নৰদ্বাৰা শিক্ষাৰ্থীসকলে নিজৰ ব্যক্তিত্বৰ কৰ্ষণৰ যোগেদি সমাজ-জীৱনৰ প্ৰতি বিশেষভাৱে দায়বদ্ধ হৈ উঠক। শেষত, ‘নিবেদন’ৰ নেপথ্যত থকা প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিক আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলোঁ লগতে আলোচনীখন সৰ্বাংগসুন্দৰ ৰূপত প্ৰকাশ হৈ সৰ্বলোকেই সমাদৃত হোৱা কামনা কৰিলোঁ।

(অধ্যাপক ননী গোপাল মহন্ত)

উপাচার্য

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

দিনাংক ৪ ০১-০৭-২০২৫

জয় আহি অসম
সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা
ALL ASSAM STUDENTS' UNION

মুখ্য কাৰ্যালয় : গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
H. O. : GAUHATI UNIVERSITY, GUWAHATI-781014

প্ৰসঙ্গ.....

দিনাঙ্ক..... ২৯.০৮.২০২৫

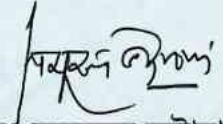
শুভেচ্ছা বাণী

গুৱাহাটী মহানগৰীৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ৩১ সংখ্যক বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ "নিবেদন" প্ৰকাশৰ যো- জা কৰা বুলি জানি আনন্দিত হ'লোঁ।

মুখপত্ৰ খনত প্ৰকাশ পাবলগীয়া লিখনি সমূহৰ জৰিয়তে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ প্ৰতিভা আৰু বৌদ্ধিক বিকাশৰ লগতে অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ লগত জড়িত সমস্যা সমূহ সমাধানৰ পথ প্ৰশস্ত হ'ব বুলি গভীৰ বিশ্বাস ৰাখিলোঁ।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ সুৰক্ষিত শৈক্ষিক ভৱিষ্যতৰ বাবে ফলপ্ৰসূ পদক্ষেপৰ লগতে ভাল শিক্ষা, ভাল শিক্ষানুষ্ঠান আৰু উপযুক্ত সংস্থাপনৰ প্ৰয়োজন, লগতে অসমৰ খিলঞ্জীয়া মানুহৰ পৰিচয় ৰক্ষাৰ মূল বিষয়টোৰ লগতে এটা পৰিকল্পিত সাংস্কৃতিক আৰু অৰ্থনৈতিক পদক্ষেপেৰেহে অসমৰ জাতীয় জীৱনক বলিষ্ঠভাৱে আগবঢ়াই নিয়া সম্ভৱ।

শেষত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা, শিক্ষাগুৰু, কৰ্মচাৰীবৃন্দ আৰু 'নিবেদন' সম্পাদনা সমিতিক শ্ৰদ্ধা জনোৱাৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক শুভেচ্ছা জনালোঁ।

(ড° সমুজ্জ্বল ভট্টাচাৰ্য)
মুখ্য উপদেষ্টা
সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা

অধ্যক্ষাৰ মেজৰ পৰা...

দ্বীপবিলৰ তীৰৰ ধাপুৰস্থিত ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ 'নিবেদন'ৰ একত্ৰিংশতিতম সংখ্যাটি প্ৰকাশ কৰি উলিওৱাৰ প্ৰস্তুতি প্ৰায় শেষ হৈছে বুলি জানিব পাই নতৈ আনন্দিত হৈছে। মহাবিদ্যালয় একোখনৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনেই মহাবিদ্যালয়খনৰ দলিল স্বৰূপ। এই মুখপত্ৰখনৰ জৰিয়তে মহাবিদ্যালয়খনৰ সৰ্বাংগীন দিশটোৰ আভাস পাব পাৰি। কিয়নো শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰো সৃষ্টিশীলতা, ত্ৰীড়া বিষয়ক, সাহিত্যৰ প্ৰতি ৰাপ, ইত্যাদি বিষয়ক প্ৰতিভা সমূহৰ সন্ধান দিয়ে এই আলোচনীখনেই। ই হৈছে উত্তৰনমুখী এজাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিদ্যায়তনিক মনৰ সপোন স্বৰূপ।

এজন সফল ছাত্ৰ গঢ়ি তুলিবৰ বাবে আনুষ্ঠানিক নাইবা পুথিগত দিশটোত সজাগ কৰি তোলাৰ লগতে ছাত্ৰ এজনৰ সামগ্ৰিক দিশটোৰো গুণগত মানদণ্ড বৃদ্ধি কৰাত আমি গুৰুত্ব দিয়া উচিত। প্ৰয়োজনীয় বুনিয়াদ আধুনিক শিক্ষাৰ মূলখুঁটা। যাৰ বাবে নিয়মীয়া পাঠদান আৰু নিয়মীয়া পাঠ গ্ৰহণ দুয়োটাই শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে আৱশ্যকীয়, লগতে মহাবিদ্যালয় এখনত প্ৰশাসনিক দৃঢ়তাবৃদ্ধিৰ লগতে এক গৱেষণামূলক পৰিবেশ থকাটোও বাঞ্ছনীয়। যিয়ে মহাবিদ্যালয় এখনত উপযুক্ত মানৰ সম্পদ গঢ় দিয়াত ইন্ধন যোগায়।

বৰ্তমানৰ শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াটোত NEP ৰ ফালৰ পৰা উপৰ্যুপৰি অহা প্ৰত্যাহ্বানসমূহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত কিছু ক্ষেত্ৰত আউল লগাইছে। সেই প্ৰত্যাহ্বানবোৰৰ সন্মুখত সাহসেৰে ঠিয় হ'বৰ বাবে নিয়মানুৱৰ্তীতা, সাধনা আৰু একাগ্ৰতাৰ প্ৰয়োজন। যাৰ বাবে ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলে আত্মসচেতন হৈ পুথিগত শিক্ষাৰ লগতে সৃষ্টিশীল প্ৰতিভা সমূহতো জোৰ দিয়াই একান্ত আৱশ্যকীয়। ইতিহাসৰ জোঁলোঙাৰে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ক সাঙুৰি লৈ শিক্ষকৰ উপদেশক সাৰোগত কৰি সংস্কৃতিৰ সফুৰা, প্ৰবন্ধ বিচিত্ৰা, গ্ৰন্থ আলোচনা, জীৱনশৈলীকে ধৰি প্ৰযুক্তি, অৰ্থনীতিৰ পৰা বানিজ্য, চলচিত্ৰ, ব্যক্তি বৈচিত্ৰতাকে ধৰি অতীত ৰোমছনৰ বৰপেৰা খুলি প্ৰকাশ পোৱা চিন্তন সমূহৰ এক ক্ষুদ্ৰ প্ৰয়াস আমাৰ 'নিবেদন'খন। নিবেদনৰ প্ৰতিটো পৃষ্ঠাৰ দ্বাৰা আমাৰ এটাই লক্ষ্য যে শিক্ষক-ছাত্ৰৰ বৈচিত্ৰময় দৃষ্টিভংগী আৰু অভিজ্ঞতাক সাৰোগত কৰি সৃষ্টি হোৱা শিল্পকৰ্মক সমাজৰ আগত পৰিস্ফুট কৰি তোলা। এই আলোচনীখনক জীৱন্ত কৰি তুলিবলৈ অক্লান্তভাৱে কাম কৰা তত্ত্বাবধায়িকা, আলোচনী সম্পাদক, সম্পাদনা সমিতি, লেখক-লেখিকা আৰু ছপাশালৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ সকললৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

অঞ্জন দাসৰ সম্পাদনাত লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপিকা হিমাশ্ৰী বৰ্মনৰ তত্ত্বাবধানত প্ৰকাশ পোৱা ২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ তথা নিবেদনৰ একত্ৰিংশতিতম প্ৰকাশ মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ বাবে এক আবেগ। য'ত আছে গদ্য, কাব্য, অনুগল্প, গৱেষণামূলক প্ৰবন্ধ, কথাশিল্পৰ লগতে সাহিত্যৰ বিভিন্ন ঠালৰ আমোদ ল'ব পৰা এখন ভিন্নধৰ্মী ৰচনা সাহিত্য সম্ভাৰ। আমি আশা ৰাখিছোঁ আলোচনীখনৰ এই সংখ্যাত প্ৰকাশিত ভিন্ন স্বাদৰ লেখনিসমূহে সমগ্ৰ মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ লগতে সমূহ পাঠক সমাজক ৰসাপ্ত কৰিব আৰু ছাত্ৰ-সমাজৰ মাজত এক সুকীয়া আসন দখল কৰিব লগতে সিঁচি দিব নতুনৰ বীজ।

ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য

অধ্যক্ষা

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

তত্বাৱধায়িকাৰ একাষাৰ...

Great literature is simply language charged
with meaning to the utmost possible degree.
– Ezra Pound

সাহিত্য হৈছে এখন সমাজৰ দাপোন। এই সাহিত্য এখন সমাজক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠে। এখন এখন সমাজৰ সাহিত্যক কেন্দ্ৰ কৰি বিশ্ব সাহিত্যৰ সৃষ্টি হয়। বিশ্ব সাহিত্য বুলি কলে; পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ভাষাত ৰচিত আৰু বেছিভাগ জাতি, সংস্কৃতি আৰু সমাজত স্বীকৃত সাহিত্যক বুজো। আন্তৰ্জাতিকতা, সাংস্কৃতিক সেতুবন্ধ, অনুবাদ, সময় আৰু স্থান অতিক্ৰম কৰাই হৈছে বিশ্ব সাহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য। এই বিশ্ব সাহিত্যৰ ভিতৰতেই ভাৰতীয় সাহিত্য অন্যতম। ‘বিশ্বকবি’ মৰ্যাদা পোৱা ৰবীন্দ্ৰনাথৰ পৰা আৰম্ভ কৰি জাৰ্মান কবি গ্যেটৰ দ্বাৰা উচ্চ প্ৰশংসিত হোৱা কালিদাসৰ ‘অভিজ্ঞানম শকুন্তলম’ লৈকে আমাৰ ভাৰতীয় সাহিত্যত সোমাই আছে। এই ভাৰতীয় সাহিত্যৰ পৰশত ঠন ধৰি উঠা অসমীয়া সাহিত্যৰ এখন বিশাল পৰিধি আছে। এই পৰিধি দখল কৰি আছে বিভিন্ন গ্ৰন্থ, পুস্তিকা, স্মৰণিকা, উপন্যাস, নাটক, কবিতা, আলোচনী, বাতৰি কাকত আদিয়ে।

শিক্ষানুষ্ঠান এটাৰ বিদ্যায়তনিক আৰু আনুসংগিক দিশসমূহৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সাহিত্যিক দিশসমূহৰ প্ৰতিফলন ঘটে আলোচনীখনৰ যোগেদি। প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তি বিশেষৰ বৌদ্ধিকতা, মৌলিক চিন্তা-চৰ্চা অংকুৰিত হ’বলৈ অপেক্ষাৰত প্ৰতিভাসমূহক আলোচনী একোখনে সাক্ষাৰ ৰূপ প্ৰদান কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হয় মহাবিদ্যালয়খনৰ লগতে একোখন সমাজ। এনেকি কেতিয়াবা এই আলোচনীখনেই কোনো সময়ত সমাজত সংকট মোচনৰ বাবে সাহিত্যিক দিশৰ পৰা গাণ্ডীব হৈ থিয় দিয়ে।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ একত্ৰিংশতিতম সংখ্যক আলোচনী ‘নিবেদন’ শ্ৰদ্ধা-ভক্তি আৰু নিষ্ঠা সহকাৰে মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ হাতত তুলি দিবলৈ পাই মই যথেষ্ট কৃতাত্ম হৈছো। ‘নিবেদন’ৰ আঁৰত মহাবিদ্যালয়ৰ লগত জড়িত বিশেষ ব্যক্তি কেইজনৰ সহায়-সহযোগিতা আৰু উপদেশ লাভ কৰি মই যথেষ্ট আপ্লুত হৈছো আৰু এইখিনিতে তেওঁলোকক কৃতজ্ঞতাও জনাইছোঁ। ‘নিবেদন’ৰ তত্বাৱধায়িকাৰ দায়িত্ব লোৱাৰ দিনাৰ পৰা উন্মোচনৰ দিনলৈকে এই দীঘলীয়া পৰিক্ৰমাত কিছু শাৰিৰীক মানসিক জটিলতাই ক্ৰিয়া কৰিছিল যদিও অৱশেষত আলোচনীখন সমাজৰ আগত তুলি ধৰিব পাই আমি যথেষ্ট সুখী।

মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষকৰ বৰ্তমানৰ কাৰ্যপৰিক্ৰমা আমাৰ প্ৰত্যেকৰেই জ্ঞাত। SAMARTH ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি MOOC, SWAYAM লৈকে আটাইবোৰ Portal এ এতিয়া কলেজ শিক্ষকৰ মন মগজু অধিকাৰ কৰি পেলাইছে। যাৰ বাবে সৃষ্টিশীল সাহিত্যৰাজিৰ ক্ষেত্ৰত এক অনুকূল বাতাবৰণৰ ব্যক্তিজীৱন আৰু সমাজজীৱনৰ পৰা আমি সকলোৰে বঞ্চিত। তথাপিও আমাৰ অনুৰোধ আৰু তাগিদাক উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰি সতীৰ্থ শিক্ষক, কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে ‘নিবেদন’ৰ পৃষ্ঠা সজোৱাত যথেষ্ট সঁহাৰি আৰু উৎসাহ যোগাইছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সমূহৰ প্ৰজ্ঞা আৰু সাধনাৰ ফলত সৃষ্টিহোৱা লিখনি সমূহে সিহঁতক আত্মপ্ৰকাশ কৰাত সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যতেও উদ্গনি যোগাব।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা ড° মনীয়া ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, উপাধ্যক্ষা ড° মৃন্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, আলোচনী সম্পাদক অঞ্জন দাস, সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্যবৃন্দ ক্ৰমে ভূপেন দাস, ড° পূৰ্বী কলিতা, ড° মধুলিমা চলিহা, ড° কুকিলা গোস্বামী, ড° জিহ্ম গোহাই, ড° প্ৰিয়ংকা বেনাৰ্জী লৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। লগতে Exclusive Design প্ৰিণ্টাৰৰ সমূহ কৰ্মকৰ্তাক আলোচনীখন ডি.টি.পি কৰি সুন্দৰকৈ প্ৰণালীবদ্ধতাৰে সজাই দিয়া বাবে তেওঁলোকৰ ওচৰত আমি চিৰঋণী। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ সদস্যক মোৰ তৰফৰ পৰা ধন্যবাদ জনালোঁ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্য কামনা কৰি ‘নিবেদন’ৰ দীৰ্ঘস্থায়ী বাঞ্ছা কৰিলোঁ।

ধন্যবাদেৰে—

— হিমাশ্ৰী বৰ্মন

সম্পাদকীয়...

“মুক্তিকামী লক্ষ্মণনৰ

মৌন প্ৰকাশ

শুনিছানে নাই

কালৰাত্ৰিৰ বুকুতে লুকাই

আছেই প্ৰভাত বুজিলানে নে নাই...”

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পিছৰ পৰাই মানুহৰ মন স্বাভাবিকতে ভাৰাক্ৰান্ত হৈ পৰে। পোনছাটেই ক’বলৈ গ’লে মানুহৰ মনত অস্থিৰতাই বিৰাজ কৰে। ইয়াৰ পিছৰ পৰাই বিগত কেবাটাও দশক ধৰি মানুহৰ জীৱনলৈ আহি পৰে ভীষণ প্ৰত্যাহ্বান। দেশ আৰু স্বজাতিৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ সংগ্ৰামে বিধ্বস্ত কৰি তোলে মানুহৰ জীৱনশৈলী। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱনশৈলীলৈ আনি দিয়ে এক বিশাল পৰিৱৰ্তন। তাৰ মাজতেই এমুঠি অমৰ বাবে জীৱন সংগ্ৰামৰ ৰথখনৰ চকা কেইটাও যেন থমকি ৰোৱা নাই একাংশ সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ। এয়াই জীৱন...

“জীৱন জীৱন বৰ অনুপম

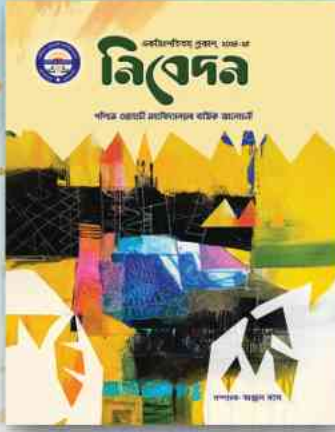
মৰণ বিজয়ী সাধনা”

দেশৰ আৰ্থ সামাজিক উন্নয়ন, ৰাজনৈতিক অস্থিৰতা, বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ দৌৰাত্ম্য আৰু সংস্কৃতিৰ বিশ্বমুখী যাত্ৰাৰ মাজতেই বৰ্তি আছে আমাৰ জীৱনশৈলী। এখন সুস্থ সমাজ গঢ়াৰ মূলধন হৈছে নৱপ্ৰজন্মৰ গঠনমূলক চিন্তা শক্তি। জ্ঞান আৰু অধ্যয়নৰ লগত স্বাভাবিকতে জড়িত হৈ থাকে নিষ্ঠা আৰু সততা। অধ্যয়নে নিৰ্ণয় কৰে জ্ঞানৰ মাপকাঠি। যাৰ বাবে অধ্যয়ন সুলভ মানসিকতা আৰু সুগভীৰ জ্ঞান অৰ্জনে মানুহৰ জীৱন স্বাভাবিকতে সুন্দৰ কৰি তোলে। জাতি এটাৰ এখন স্বচ্ছ দাপোন হৈছে সাহিত্য। সাহিত্যত প্ৰতিফলিত হয় সমসাময়িক সমাজৰ এখন নিখুঁত চিত্ৰ। সৃষ্টিশীল সাহিত্যই সুস্থ সমাজ গঠনত এক নিৰ্ণায়ক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।

সাহিত্য অধ্যয়নে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনৰ দিগন্ত সুদূৰ প্ৰসাৰী কৰি তোলে। কাকত-আলোচনী অধ্যয়নে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক বিকাশ ঘটাত এক নিৰ্ণায়ক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। ইয়াৰ সমান্তৰালকৈ মহাবিদ্যালয়সমূহৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰসমূহ হৈছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ সাহিত্য চৰ্চাৰ জপনা মুখ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মন মগজুত ক্ৰিয়া কৰি অহা বিভিন্ন জ্ঞান সম্বলিত লেখা প্ৰকাশৰ মাধ্যম হিচাপে মহাবিদ্যালয়সমূহৰ পৰা প্ৰকাশিত বাৰ্ষিক মুখপত্ৰই প্ৰধান বাটকটীয়া হিচাপে অন্য এক দিক নিৰ্ণায়ক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উদ্যোগত প্ৰকাশিত ‘নিবেদন’খনো যেন তদ্ৰূপ ফচল বুলি ক’লেও নিশ্চয় অত্যাুক্তি কৰা নহ’ব।

...বিজয়ী সাধনা

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ২০২৪-২০২৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত সাহিত্য আৰু আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ৩১ সংখ্যক বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ ‘নিবেদন’ প্ৰকাশৰ বাবে এক ব্যতিক্ৰমী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছিলোঁ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ ‘নিবেদন’ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ হিয়াৰ আমঠু। বিগত ত্ৰিশ বছৰ ধৰি ‘নিবেদন’-এ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি সাহিত্যৰ উঁহাল সু-সমৃদ্ধ কৰি আহিছে। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ তথ্য সমৃদ্ধ লেখাসমূহৰ উপৰি বিবিধ ধৰণৰ প্ৰাসংগিক লেখাই মহাবিদ্যালয়খনৰ বৌদ্ধিক বিকাশ প্ৰতিফলিত কৰি আহিছে। তেনে এক গঠনমূলক দিক নিৰ্ণায়ক ভূমিকাৰ আঁত ধৰিয়েই এইবেলিও ‘নিবেদন’ প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত দৃঢ় সংকল্প গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ।

ছাত্ৰ একতা সভাৰ মোৰ কালছোৱাত মই আলোচনী সম্পাদক হিচাপে প্ৰথমবাৰৰ বাবে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত কথা সাহিত্যিক শ্ৰদ্ধাৰ ড০ মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ মৃত্যু তিথি উপলক্ষে আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভিত্তিত এখন বচনা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰোঁ। ইয়াৰ সমান্তৰালকৈ মোৰ কাৰ্যকালত অনুষ্ঠিত মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক সপ্তাহত প্ৰথমবাৰৰ বাবে “নীলা খামৰ চিঠি” শীৰ্ষক এক প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰাৰ উপৰি বেটুপাত অংকণ, কবিতা আৰু চুটিগল্প লেখা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰোঁ। শ্ৰদ্ধাৰ তত্ত্বাৱধায়িকা শ্ৰী হিমাশ্ৰী বৰ্মন মহোদয়াৰ গঠনমূলক দিহা-পৰামৰ্শ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অনুপ্ৰেৰণাই প্ৰতিযোগিতাসমূহ সুকলমে অনুষ্ঠিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্বাভাৱিকতে কিছু সফল হোৱা বুলি গোঁৰৰ অনুভৱ কৰিছোঁ।

অৱশেষত মোক প্ৰতিটো পদক্ষেপত সহায় আগবঢ়োৱা মোৰ দাদা সদৃশ পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি জিণ্টুমণি শৰ্মা, সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ বিত্ত সম্পাদক নিতুমণি ৰাজবংশী, সদৌ কামৰূপ মহানগৰ জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ উপ সভাপতি ৰঞ্জন কলিতাক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ আছু গোটৰ সদস্যসকল আৰু ধাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়ববীয়া সকলক।

প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত আলোচনী সম্পাদক হিচাপে কৰাৰ অনিচ্ছাকৃত সকলো ভুলৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰিছোঁ।

“জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়”

“জয় আই অসম”

“জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা”

ধন্যবাদেৰে—

অঞ্জন দাস

নিবেদন

৩১ সংখ্যক ২০২৪-২৫ বৰ্ষ

সূচী পত্ৰ

ইতিহাসৰ জোলাঙাৰে—

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ “জন্মকথা”

✍️ ধনেশ্বৰ কলিতা || ১

শিক্ষণ—

**Virtual vs. Classroom Education:
A Comparison from the Ancient
Gurukul Concept**

✍️ Dr. Manisha Bhattacharyya || 6

সংস্কৃতিৰ সফুঁৰা—

দক্ষিণ কামৰূপীয় সত্ৰ-সংস্কৃতি — তিনিটা ঐতিহ্য খাৰা

✍️ ধনমনি দাস || ৯

পুতলা নাচ - ইতিহাস ; প্ৰকাৰ আৰু সঞ্চালন

✍️ ধ্ৰুৱজ্যোতি কলিতা || ১২

**From Temple Sanctum to Public Stage: The
Devadashi Legacy in Classical Dance**

✍️ Bhaswati Kalita || 14

অর্থনীতি—

অসমৰ অর্থনীতিত বাঁহ উদ্যোগৰ ব্যৱহাৰ আৰু সম্ভাৱনীয়তা

✍️ ড° নমিতা দেৱী || ১৭

গ্ৰন্থ আলোচনা—

মৎস্যগন্ধা

✍️ ড° কুকিলা গোস্বামী || ১৯

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ উপন্যাসত প্ৰকাশিত ৰাজনৈতিক

চিন্তা-চেতনা : ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ বিশেষ উল্লেখসহ এক

বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন

✍️ কাব্যশ্ৰী কোচ || ২৩

গৱেষণামূলক প্ৰবন্ধ—

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসত যুগ-চেতনাঃ

এটি অধ্যয়ন

✍️ দীপজ্যোতি দাস || ২৭

বিশ্বায়নৰ পটভূমিত অসমীয়া সংস্কৃতি

✍️ ড° নীলমোহন ৰায় || ৩২

অৰঙে-দৰঙে—

বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ : এক যাত্ৰা দিব্যধামৰ

✍️ ড° মৃণ্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য || ৩৯

অন্ধকাৰ ভূগৰ্ভত এভূমুকি

✍️ ড° যশোধৰা মেধি || ৪১

কানাই বৰশী ৰোৱা শিলালিপি : এক ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন

✍️ অংকিতা বৰুৱা || ৪৪

Kamakhya Kshetra: where Sati Lives and Shakti Awakers

✎ Dimple Bora || 46

The Mountain Journey

✎ Rajesh Ray || 48

সাহিত্য সৌৰভ—

নয়নৰ আলোকত শংকৰদেৱঃ এগৰাকী যুগচিন্তক

✎ তৰালী কলিতা || ৪৯

Love, Loss and Longing: Tonight I Can write

✎ Jilmil Rupali Jonak || 50

Poetry Down the Ages

✎ Dr. Marie Kalita || 53

প্ৰযুক্তি—

AI & Us: Are We Evolving or Escaping?

The New Chapter in Student Life

✎ Sandipan Das || 55

Emotional Care and Children of Digitalized age

✎ Dr. Birina Boro || 57

Robotics in the modern Classrooms

✎ Dr. Priyanka Banerjee || 59

आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस और भविष्य का भारत

✎ निवेदिता बरा || 60

জীবনশৈলী—

Fashion and Lifestyle Magazines : Capturing Style, Culture and Modern Living

✎ Dikshita Das || 62

History Behind International Yoga Day

✎ Dr. Sofiul Islam Khan || 63

ৰোমহুৱ—

কলেজীয়া জীৱনৰ ভাল লগা কিছু মূহূৰ্ত

✎ অপৰ্ণা কলিতা || ৬৪

ৰেডিঅ, বাল্যকাল আৰু কিছু নষ্টালজিয়া

✎ ৰঞ্জন কলিতা || ৬৫

প্ৰবন্ধ বিচিত্ৰা—

অপৰাধ প্ৰৱণতা আৰু নৱপ্ৰজন্ম

✎ ড° পূৰ্বী কলিতা || ৬৭

জাতি আৰু জাতীয়তাবাদ

✎ গীতাঞ্জলি কলিতা || ৬৯

শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

✎ ৰাজশ্ৰী ঠাকুৰীয়া || ৭০

খাৰ খোৱা অসমীয়া

✎ ভৱেশ কলিতা || ৭১

Reservation and Participation of Women in India : An Overview

✎ Jeet Ghosh || 72

Towards a Counter-Youth Culture

✎ Dr. Jintu Gohain || 76

Career Planning and Skill Development

✎ Mehjeben Akhtar || 79

Terrorism in India

✎ Janmoni Boro || 80

Bhagawat Geeta for youth in current times

✎ Kumari Ganga Basfore || 82

English as a Lingua Franca of the World

✎ Tusti Bora || 83

Degrees Don't Build Dream, Skill Do

✎ Bishal Das || 84

Ecology and Solastalgia

✎ Dr. Madhuleema Chaliha || 85

हिंदी साहित्य में नारी रचना शक्ति की आलोकमयी भूमिका

✎ नितम्बिनी दास || 88

नव समाज में सोशल मीडिया का प्रभाव

✎ दिपाजली नाथ || 90

অন্তঃদৰ্শন—

- ড° সমুদ্ৰগুপ্ত কাশ্যপৰ সৈতে এখন্তেক || ৯২
এম. কামালউদ্দিন আহমেদ ছাৰৰ সৈতে বাৰ্তালাপ || ৯৪
দেৱ কুমাৰ বৰ্মনৰ সৈতে অন্তৰংগ আলাপ || ৯৬
কৌশিক নন্দন বৰুৱাৰ সৈতে এখন্তেক || ১০০

বাণিজ্য—

Business Opportunities via Tourism

✍ Ushmita Das || 104

ব্যক্তি বৈচিত্ৰ্যতা—

- অমৃত ভড়ালী : আধুনিক ধাৰাপুৰৰ যুগদ্রষ্টা
✍ ৰাজীৱ কলিতা || ১০৬
**Chandraprava Saikiani - Assam's Feminist
Rebel Leader**
✍ Dr. Prabalika Sarma || 108

চলচ্চিত্ৰ—

- SCAM 1992: The Rise and Fall of Harshad
Mehta**
✍ Abinash Kr. Agarwala || 111

পৰিৱেশ—

- Save Soil Movement : A Global Call to
Revive the Earth**
✍ Kakali Medhi || 112
**Harnessing Deep Learning For Plant
Disease Identification**
✍ Nilutpal Nath || 114

গল্পাঞ্জলি—

- জীৱন যুদ্ধত এগৰাকী সহনশীল ছাত্ৰী
✍ জাহ্নৱী কোঁচ || ১১৬
সাফল্যৰ বাটেৰে
✍ গায়ত্ৰী নাথ || ১১৭
কহানী : হাথী আৰু ৰাঙ
✍ কুলদীপ তাকুৰীয়া || ১১৮

অনুগল্প—

- পাৰিজাত
✍ ৰাহিদ আলী || ১২৩
তাঁতশাল
✍ কোশ্যালয় ৰাভা || ১২৪

অতিথিৰ চ'ৰা—

- শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ অধ্যয়ন আৰু চৰ্চাত বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা
✍ ড° প্ৰফুল্ল কুমাৰ নাথ || ১২৫
**From One to IRONMAN: My Journey of
Grit and Perseverance**
✍ Deepan Medhi || 131
সহজ লভ্য আধুনিক বেংকিং সেৱা আৰু গ্ৰাহকে ল'বলগা
সৰ্তকতামূলক ব্যৱস্থা
✍ দুৰ্লভ চন্দ্ৰ নাথ || ১৩৩

কবিতাৰ একুঁকি

- হেনাৰী
✍ কংকনা দেৱী || ১৩৫
জীৱন পৃষ্ঠা
✍ চন্দ্ৰাজিনা কলিতা || ১৩৫
বিজ্ঞান নে বিষাদ
✍ অচ্যুত তালুকদাৰ || ১৩৬
নাৰী দীঘল পথৰ সংগী
✍ হাড়লীনা স্বৰ্গিয়াৰী || ১৩৭
জীৱন
✍ নমিতা দাস || ১৩৭

সূচী পত্ৰ

এৰি অহা অতীত কাহিনী

✎ বৰ্ণালী দাস || ১৩৮

প্ৰাপ্তিৰ সন্ধানত

✎ কাজল দাস || ১৩৮

অনুভৱত কোন তুমি

✎ চনিয়া বেগম || ১৩৯

চুলিৰ জোপোহা

✎ চিল্পা শইকীয়া || ১৩৯

নিৰ্জনতা

✎ ধৃতিস্মিতা দাস || ১৪০

ধৰ্মৰ পথ

✎ পিংকু দাস || ১৪০

প্ৰিয়তমা

✎ তন্ময় কাকতি || ১৪১

হৃদয়ৰ...

✎ হৃদয়মনি কলিতা || ১৪১

The Hallways that made me

✎ Bijit Bhardowaj || 142

Dark 20's

✎ Snigdha Sen || 142

Temple

✎ Gargi Talukdar || 143

SHE

✎ Jinti Moni Baishya || 143

Nature

✎ Gitanjali Kalita || 144

2:06 AM

✎ Mridushmita Shill || 144

Who are You?

✎ Amanicha Borah || 145

पहलगाम की पुकार

✎ কোমল চৈত্ৰী || 145

अकूल समुद्र

✎ উপাসনা দাস || 146

आईना

✎ দিপাজলী নাথ || 146

प्रेम और जीवन

✎ কুলদীপ দাস || 147

प्रकृति की पुकार

✎ অনবেশা দেবী বৰুআ || 147

বিবিধা

শিক্ষক হিচাপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে দু-আঘাৰ -

ৰচনা প্ৰতিযোগিতা - ১৪৯

নীলা খামৰ চিঠি - ১৫৭

Students Achievements - 160

Annual Activity Report of NSS - 161

Annual Activity Report of NCC - 163

Annual College Week Result - 165

Editor & Teacher In-charge's

List 'Nibedan' - 168

ছাত্ৰ একতা সভাৰ পৃষ্ঠা—

প্ৰতিবেদন— - ১৬৯

শ্ৰী নিমালী বৰা || ১৪৮

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ “জন্ম কথা”

✍️ ধনেশ্বৰ কলিতা

অৱসৰপ্ৰাপ্ত উচ্চবৰ্গ সহায়ক, পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

ছয় বছৰীয়া অসম আন্দোলনৰ আগৰ কথা। ১৯৭৭-৭৮ চনৰ আগৰ কথা। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গাতে লাগি থকা এটা বৃহৎ অঞ্চল পাণ্ডু সদীলাপুৰ, সুন্দৰবড়ী, পশ্চিম জালুকবাৰী, ধাৰাপুৰ, আজাৰা-বঙৰা, গড়ল, মাজিৰ গাওঁ, আগছিয়া, বৰঝাৰ-গুমেবড়ী আৰু পাটগাওঁ-বাণী অঞ্চল ইয়াত কেবাখনো উচ্চতৰ মাধ্যমিক, উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আছিল যদিও অঞ্চলটোত নাছিল উচ্চ শিক্ষাগ্ৰহণ কৰিব পৰাকৈ এখন মহাবিদ্যালয়।

এই বৃহত্তৰ অঞ্চলৰ সৰহ সংখ্যক মানুহৰ আৰ্থিক অৱস্থা টনকিয়াল নাছিল। পশ্চিম দক্ষিণ দিশত “দক্ষিণ কামৰূপ মহাবিদ্যালয়” আৰু উত্তৰ পূৱদিশত আছিল “পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়”। এই মহাবিদ্যালয় কেইখনত এই অঞ্চলৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নামভৰ্তি কৰাৰ সুবিধা পোৱা নাছিল। দুই চাৰি জনক বাদে সৰহ সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে উচ্চ শিক্ষাৰ আশা ত্যাগ কৰি শিক্ষা জীৱন সামৰিছিল।

উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অনগ্ৰসৰ এই বৃহৎ অঞ্চলৰ সৰ্ব-সাধাৰণ মানুহৰ মনত জাগ্ৰত হ’ল আমাৰ এই অঞ্চলৰ বাবে লাগে এখন উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ, এখন মহাবিদ্যালয়। তাৰে আলমতে সমাজকৰ্মী শিক্ষিত, শিক্ষাৰ মূল বুজা কেইজন মান ব্যক্তি মিলিতহৈ ধাৰাপুৰত সেই সময়ৰ ৰামছাৰাণী ছোৱালী হাইস্কুলত এখন নাগৰিক সভা অনুষ্ঠিত কৰে। সেই সভাতে হৰেণ বৰুৱা, বিপিন বৰুৱা, ধৰনীধৰ কলিতা, মহম্মদ শ্বাহ, হৰিবুৰ ৰহমান এই ৫ জন ব্যক্তিক আহ্বায়ক হিচাপে লৈ এখন ৰাজহুৱা সভা আহ্বানৰ দায়িত্ব দিয়ে।

৪/১২/১৯৭৭ তাৰিখত পুনৰ ৰামছাৰাণী ছোৱালী হাইস্কুলত মাননীয় শশধৰ দাসদেৱৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাজহুৱা সভাত ১৯৭৮ চনৰ শিক্ষা বৰ্ষত প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় কলা শাখা খোলাৰ সিদ্ধান্ত লৈ এখন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰাৰ বাবে এক ৰাজহুৱা প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰি বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাক মুখ্য আহ্বায়ক হিচাপেলৈ এখন ২১ জনীয়া আহ্বায়ক কমিটি গঠন কৰে।

১৮/১২/১৯৭৭ তাৰিখত ৰামছাৰাণী ছোৱালী হাইস্কুলত অসম চৰকাৰৰ প্ৰাক্তন শিক্ষামন্ত্ৰী ধাৰাপুৰ গাওঁৰ সুযোগ্য সন্তান ৰাধিকা ৰাম দাসদেৱৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাজহুৱা সভাত “পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়” নামাকৰণেৰে ধাৰাপুৰ চাৰিআলিক কেন্দ্ৰবিন্দু হিচাপেলৈ ধাৰাপুৰৰ আশে-পাশে মহাবিদ্যালয় এখন স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈ মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিৰ প্ৰথমজন সভাপতি ৰাধিকাৰাম দাস দেৱৰ আৰু বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱক সম্পাদকৰ দায়িত্ব দি এখন ৩১ জনীয়া পৰিচালনা কমিটি গঠন কৰে। উপ সভাপতি যথাক্ৰমে নন্দেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া, হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ বৰুৱা, জিতেন্দ্ৰ নাথ খাওঁণ্ড যুটীয়া সম্পাদক নৰেশ্বৰ দাস আৰু ৰমা বৰুৱা। মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে পৰিচালনা কমিটি গঠন হৈছিল যদিও কোনো ঘৰমাটি আদি নথকাত শ্ৰেণীৰ পাঠদানৰ ক্ষেত্ৰত ৰামছাৰাণী ছোৱালী হাইস্কুল কৰ্তৃপক্ষক শ্ৰেণীৰ পাঠদানৰ কাৰণে শ্ৰেণীকোঠা বিচাৰি অনুৰোধ জনোৱাত স্কুল কৰ্তৃপক্ষই আবেলি ৪ বজাৰ পিছত শ্ৰেণীৰ পাঠদান চলোৱাৰ অনুমতি দিছিল। সেই মৰ্মে ১৯৭৮ চনৰ ৫ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখত শিক্ষক দিৱসৰ দিনাই মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিৰ মাননীয় সভাপতি ৰাধিকাৰাম দাস আৰু সেই সময়ৰ গুৱাহাটীৰ প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষ তাম্বিনী কান্ত বৰুৱাদেৱে আবেলি ৪ বজাত দ্বাৰ উন্মোচনেৰে শ্ৰেণীৰ পাঠদান প্ৰক্ৰিয়া মুকলি কৰা হৈছিল। প্ৰাক্-বিশ্ববিদ্যালয় কলা শাখাত ইংৰাজী, অসমীয়া ২ য় ভাষা, অৰ্থনীতি, ৰাজনীতি বিজ্ঞান, শিক্ষা আৰু হিচাপ ৰক্ষন আৰু বাণিজ্য প্ৰণালী এই বিষয় কেইটাৰ বিপৰীতে ২৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম ভৰ্তি হৈছিল। বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাক মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিয়ে প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ আৰু প্ৰতিষ্ঠাপক সম্পাদক হিচাপে দায়িত্ব দিয়ে। এইগৰাকী মহান ব্যক্তিৰ নেতৃত্বত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ে ১৯৯৮ চনৰ ১১ জানুৱাৰীত কলা শাখাই চৰকাৰী ঘাটি মঞ্জুৰি পাবলৈ সক্ষম হৈছিল।

(ক) ১৯৮৯ চনত স্নাতক কলা প্ৰথম খণ্ডৰ স্বীকৃতি আৰু

(খ) ২৫/৭/৯২ তাৰিখত স্নাতক কলাৰ ২ য় খণ্ডৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিছিল।

আবেলি ৪ বজাৰ পৰিবৰ্তে আবেদন নিবেদন কৰাত ৰামছাৰাণী ছোৱালী হাইস্কুল কৰ্তৃপক্ষই ৰাতিপুৰাৰ ভাগত স্কুল খোলাৰ আগমুহূৰ্তত মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণী সমূহৰ পাঠদান কৰিবলৈ পুনৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিছিল। সেই মতে পাঠদান চলিছিল।

১৯৮৩ চনত মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিয়ে স্নাতক কলা শাখাৰ পাঠ্যক্ৰম আৰম্ভ কৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হোৱাত আৰু পাঠদানৰ সময় বেছি দিবলগীয়া হোৱাত সেই সময়ত কলেজৰ নিজা মাটি নথকাত ধাৰাপুৰ এমভি স্কুলৰ এটি কোঠাত বিদ্যালয়ৰ কাৰ্য্যালয় ও সংগৃহীত কিতাপ আদিৰ পুথিভঁৰালৰ ব্যৱস্থা কৰে। স্কুল খেল পথাৰৰ পশ্চিম দিশত টিনপাত চালিৰে তজৰাৰ বেৰদি কেইটা মান শ্ৰেণীকোঠাৰ ঘৰ এটি বনাই পাঠদান সময়সূচী মতে আৰম্ভ কৰা হৈছিল।

ইতিমধ্যে মহাবিদ্যালয়ে হাইস্কুলৰ পশ্চিম দিশত কিছু মাটি ক্ৰয় কৰাত আৰু এটা সময়ত ধুমুহাই টিনৰ চালি ঘৰৰ শ্ৰেণী কোঠাবোৰ ভাঙি পেলোৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ নিজা মাটিত পুনৰ টিন পাতৰ চালিঘৰ সাজি তাত মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণী সমূহৰ পাঠদান প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা

হৈছিল। ৰাইজৰ অনুৰোধ তথা মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিৰ চেষ্টাত ব্যৱসায়ী সেথ গোবিন্দ দাসে ৬০ ফুট দীঘল ২৫ ফুট বহলৰ দুটা কোঠাৰ এটি বাৰাংকা নথকা RCC পকী ভৱন দানসূত্ৰে সাজি দিছিল।

মহাবিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঠনিক উন্নয়নৰ বাবে অৰ্থৰ অভাৱ। এইক্ষেত্ৰত ৰাইজৰ ফালৰ পৰা সহায়-সহযোগিতা বিচাৰি মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালবৰ্গই ৰাইজৰ সহযোগত মানুহৰ ঘৰে ঘৰে গৈ দান-বৰঙণি সংগ্ৰহৰ কাম হাতত লৈছিল। এইক্ষেত্ৰত বিভিন্ন অঞ্চলৰ ব্যক্তি আৰু বিশেষত ধাৰাপুৰ তালুকে আগভাগলৈ সম্পূৰ্ণ সহযোগ আগবঢ়াই অৰ্থ সংগ্ৰহৰ কাম হাতত লৈছিল। ধাৰাপুৰ তালুক কমিটিয়ে অঞ্চলৰ আনবোৰ অনুষ্ঠানক স্কুল খেলপথাৰত থিয়েটাৰ আদি পাতিবলৈ বন্ধ কৰি দি একমাত্ৰ মহাবিদ্যালয়ক আৰ্থিক দিশত সহায় কৰা বাবে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সিদ্ধান্ত লৈছিল। বছৰেকত মহাবিদ্যালয়ে একাধিক থিয়েটাৰৰ নাটক প্ৰদৰ্শনেৰে অৰ্থ সংগ্ৰহৰ পথ উলিয়াইছিল।

থিয়েটাৰ আদি আৰু ৰাইজৰ পৰা সংগৃহীত দান বৰঙণিৰে মহাবিদ্যালয় ভৱন নিৰ্মাণৰ কাম হাতত লৈছিল। এই বৃহত্তৰ অঞ্চলৰ ইটাৰ ভাটা, কাঠ ফলা মিল বিভিন্ন ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান আদিৰ পৰা ইটা, কাঠ টিন পাতৰ উপৰিও অৰ্থ সংগ্ৰহ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নয়ন সাধিছিল। এই সকলোবোৰৰ ক্ষেত্ৰতে প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱে নেতৃত্ব বহন কৰিছিল। লাহে লাহে মহাবিদ্যালয়ে আগবাঢ়ি যোৱাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হোৱাত উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ে এই মহাবিদ্যালয়ত শেষ পৰীক্ষা সংগ্ৰান্তীয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা সংগৃহীত মাচুলৰ ধন পৰীক্ষাসমূহ চলোৱাৰ পিছত পৰীক্ষা চলোৱা শিক্ষক কৰ্মচাৰীক এটা নিম্নমানৰ মাননী দিয় ৰাহি হোৱা ধনখিনি মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নয়ন পুজিত জমা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নয়নৰ কামত খটুৱাইছিল।

উল্লেখনীয় যে “অসম আৰক্ষী অনাতাৰ প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয়ৰ সেই সময়ৰ আৰক্ষী অধীক্ষক মাননীয় প্ৰবীৰ মোহন দস্তিদাৰদেৱৰ নেতৃত্বত মহাবিদ্যালয়ক অৰ্থৰ লগতে ভৱন নিৰ্মাণৰ বিজুলীতাৰ সংযোগ আদি বিভিন্ন দিশত সকলো প্ৰকাৰৰ সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত ত্যাগৰ মনোভাৱেৰে অতি কম মানৰ পাৰিশ্ৰমিকৰে (দৰমহা বুলিব নোৱাৰি) বেছি সময় কাম কৰি মহাবিদ্যালয় গঢ়াত সহায় কৰিছিল।

উন্নয়নৰ দিশত চালুকীয়া মহাবিদ্যালয়খনক আগবঢ়াই নিয়াত সেইসময়ৰ বিধায়ক তথা অসম চৰকাৰৰ মন্ত্ৰী, লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ এসময়ৰ পৰিচালনা কমিটিৰ সভাপতি মাননীয় শ্ৰীযুত ৰমেন্দ্ৰ নাৰায়ন কলিতাদেৱে চৰকাৰী আঁচনিৰ ধনেৰেও মহাবিদ্যালয়ক সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল। আমি ১৯৮৩-৮৪ শিক্ষাবৰ্ষত এই মহাবিদ্যালয়ৰ স্নাতক শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ আছিলোঁ সেই সময়ত বৰ্তমানৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাদেৱ আছিল “সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ” সাধাৰণ সম্পাদক। ছাত্ৰ-হিচাপে মই এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিনিধি হৈ সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সদস্যৰ দায়িত্বত আছিলোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ মাননীয় বিপিনচন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱৰ পৰা জানিব পৰিলো যে অৰ্থৰ অভাবত শিক্ষকক দিব লগা দৰমহা দিব পৰা নাই। এই বিষয়তো সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাক অৱগত কৰাত ছাত্ৰ সন্থাৰ সংগৃহীত ধনৰ পৰা এককালীন সাহায্য হিচাপে দহ হাজাৰ টকা পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ক সাহায্য আগবঢ়ায় এই ধনৰাশি মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সভাক আমি ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ সহযোগত অৰ্পণ কৰোঁ।

মহাবিদ্যালয় গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ অৱদান আছিল ধাপাপুৰ কোচপাৰা নিবাসী অমৃত ভড়ালীদেৱ। ভড়ালীদেৱে ধাপাপুৰ চাৰিআলিৰ মাজেৰে মহাবিদ্যালয় হৈ অহাৰ বাবে নিজা জমি মহাবিদ্যালয় পথৰ বাবে দান আগবঢ়ায় মহাবিদ্যালয়ে স্বীকৃতি হিচাপে এই পথছোৱাৰ নামাকৰণ কৰে “অমৃত ভড়ালী পথ” হিচাবে। মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কালৰে পৰা তেখেতে জীৱনৰ শেষ কাললৈ মহাবিদ্যালয় গঢ়াৰ সোপন দেখি মহাবিদ্যালয়ৰ কামত আত্ম নিয়োগ কৰিছিল।

যিসকলে মহাবিদ্যালয় গঢ়াৰ সোপন দেখি আত্ম নিয়োগ কৰিছিল তেওঁলোক আজিও চিৰনমস্য। সেইসকলৰ ভিতৰত আছিল প্ৰধানত প্ৰয়াত বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱ, (প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ), প্ৰয়াত ৰাধিকা ৰাম দাস (প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি) প্ৰয়াত হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ বৰুৱা, প্ৰয়াত নন্দেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া, প্ৰয়াত ড° তাৰিনীকান্ত বৰুৱা প্ৰয়াত ৰোহিনী কুমাৰ বৰুৱা, প্ৰয়াত নগেন চন্দ্ৰ দাস, প্ৰয়াত অমৃত কলিতা, প্ৰয়াত ড° সভাৰাম কলিতা, প্ৰয়াত হৰিকান্ত কাকতি, প্ৰয়াত ৰজত বৈশ্য, প্ৰয়াত মকুন্দ দাস আৰু বহুত গুণী জ্ঞানী ব্যক্তি সকল। ইয়াৰ অধিক সংখ্যক মহান ব্যক্তি আমি হেৰুৱালোঁ, যিসকল আছে নমস্কাৰ জনালোঁ।

২০০৪ চনৰ ১০ আৰু ১১ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম NAAC মূল্যায়নৰ সময়ত মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কমিটিৰ সভাপতি আছিল বিধায়ক মাননীয় হেমন্ত তালুকদাৰদেৱ। সেইসময় মহাবিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনি কিছু দুৰ্বল আছিল। অসম চৰকাৰে আগবঢ়োৱা বুনীয়াদ আঁচনিৰ ধন দহ লাখেৰে মহাবিদ্যালয়ক নতুনকৈ সজা (সেই সময়ৰ) RCC ভৱনৰ ২য় মহলাত ডাঙৰকৈ এটা নতুন পুথি ভঁৰালৰ নিৰ্মাণৰ কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। আনহাতে জিলা পৰিষদ শ্ৰীঅচ্যুত কলিতাদেৱে আগবঢ়োৱা আঁচনিৰ ধন এক লাখ টকা কলেজ কেন্দ্ৰৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

১৯৯৯ চনত প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱৰ মৃত্যুৰ পিছত ২৫/২/১৯৯৯ তাৰিখত ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ হিচাবে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে ৰাজনীতি বিভাগৰ অধিকাৰী অপৰাজিতা বৰুৱা বাইদেৱে। বৰুৱা বাইদেউৰ কাৰ্য্যকাল নতুন অধ্যক্ষৰ যায়তীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ পিছত ০৪/০৮/২০০০ তাৰিখত যুগল কুমাৰ গোস্বামী দেৱে অধ্যক্ষ হিচাপে কামত যোগদান কৰে। গোস্বামী দেৱৰ কাৰ্য্যকালৰ পিছত অৰ্থাৎ ৩১/০১/২০০৩ তাৰিখত তেখেতে ব্যক্তিগত কাৰণত চাকৰি ইস্তাফা দি নিজ কলেজ গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়লৈ ঘূৰি যোৱাত ০১/০২/২০০৩ তাৰিখত ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা মীৰাকুমাৰী বাইদেৱে ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ হিচাপে কামত যোগদান কৰে।

ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষা মীৰা কুমাৰী বাইদেউৰ দিনত প্ৰথম NAAC পৰিদৰ্শন হয়। মহাবিদ্যালয়ে NAAC পৰিদৰ্শনত C++ পাৰলৈ সক্ষম হয়। বাইদেৱে মহাবিদ্যালয় স্থায়ী অধ্যক্ষৰ নিৰ্বাচন প্ৰক্ৰিয়া শেষ কৰাৰ পিছত নতুন অধ্যক্ষ হিচাবে ড° ব্ৰজেন্দ্ৰ কুমাৰ দাসদেৱে 15-10-2004 তাৰিখত মহাবিদ্যালয়ত যোগদান কৰে। মাননীয় অধ্যক্ষ ড° দাসদেৱৰ এবছৰ কাৰ্য্যকাল পূৰ্ণ নৌহওতে ২০০৫ চনৰ ৩ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা ৫ ছেপ্তেম্বৰলৈ মহাবিদ্যালয় ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱ পালন কৰা হৈছিল। তেখেতৰ কাৰ্য্যকালত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় UGC অধীনত পঞ্জীয়নভুক্ত হোৱাত আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ এক নতুনদিশ উন্মোচন হয়। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিতে মহাবিদ্যালয়ে নতুন ভৱন নিৰ্মাণ, ছোৱালী হোষ্টেল, খেলাধুলাৰ ঘৰ নিৰ্মাণ, বাস্কেট বল খেল পথাৰ নিৰ্মাণৰ উপৰি ২ য় পৰ্য্যায়ৰ NAAC পৰিদৰ্শনত B গ্ৰেড পাৰলৈ সক্ষম হয়, NAAC ফলাফল সন্তোষ জনক হোৱা হেতুকে— “NAAC ৰ আঁচনিৰ ধন” দুই কোটি টকা মহাবিদ্যালয়ে

অনুদান পায়। NAAC ৰ ফালৰ পৰা দিয়া আৰ্চনি মতে নতুন কাৰিকৰী শিক্ষণ দিশত খৰছ কৰা হৈছিল। মাননীয় অধ্যক্ষ ড° দাসদেৱৰ কাৰ্যকালৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰাই কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় অধ্যয়ন কেন্দ্ৰ (কেন্দ্ৰ নং ১৫৩৪) বৰ্তমানো সুন্দৰকৈ চলি আছে। NCC আদিও দাসদেৱৰ দিনতে মহাবিদ্যালয়ে লাভ কৰে।

১৯৯৩-৯৪ চন শিক্ষাবৰ্ষত বানিজ্য বিভাগৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীসকলে ২০১৩ চনৰ পৰাহে চৰকাৰীভাৱে পাবলৈ সক্ষম হৈছিল। অধ্যক্ষ ড° দাসদেৱৰ যত্ন আৰু চেষ্টাই পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ে আন্তঃগাঁঠনি আৰু শৈক্ষিত দিশত কিছু আগবাঢ়িবলৈ সক্ষম হয়। ৩১-০১-২০১৮ তাৰিখত ড° দাসদেৱ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ লগতে অঞ্চলৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠান, ব্যক্তিসকলেও অৱসৰী বিদায় সম্ভাষণ আগবঢ়ায়।

০১-০২-২০১৮ ইং তাৰিখে পুৰণ ড° মীৰাকুমাৰী দাস বাইদেউৱে ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে। বাইদেৱে ৩০-০৯-২০১৮ তাৰিখত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাত অৰ্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপিকা পাৰুলবৈশ্য বাইদেৱে ০১-১০-২০১৮ তাৰিখত মহাবিদ্যালয়ত ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে।

২২-০১-২০১৯ তাৰিখে স্থায়ী অধ্যক্ষ হিচাপে ড° ৰাণা শৰ্মাদেৱে মহাবিদ্যালয়ত যোগদান কৰে। ড° ৰাণা শৰ্মাৰ দিনত ৩য় পৰ্য্যায়ৰ NAAC পৰিদৰ্শণ হয় আৰু মহাবিদ্যালয়ে B+ গ্ৰেড পাবলৈ সক্ষম হয়। লগতে ৰাজনীতি বিজ্ঞান আৰু অসমীয়া বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণী খোলাৰ বাবে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনুমতি পায়।

সদৌ শেষত ড° ৰাণা শৰ্মাদেৱে ৫ বছৰ কাল সম্পূৰ্ণ হোৱাত চৰকাৰী নীতি নিয়মৰ ভিত্তিত নিজৰ পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়লৈ উভতি যায়। ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ হিচাপে অৰ্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপিকা ইৰা চৌধুৰী বাইদেৱে ২২-০১-২০২৪ তাৰিখত কৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে। ইৰা বাইদেৱৰ কাৰ্যকালত স্থায়ী অধ্যক্ষৰ নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়াত বাচনি হোৱা ড° মণিষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেৱে ১১-০৩-২০২৪ তাৰিখত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ হিচাবে যোগদান কৰে। বৰ্তমানো বাইদেউ অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব পালন কৰি আহিছে।

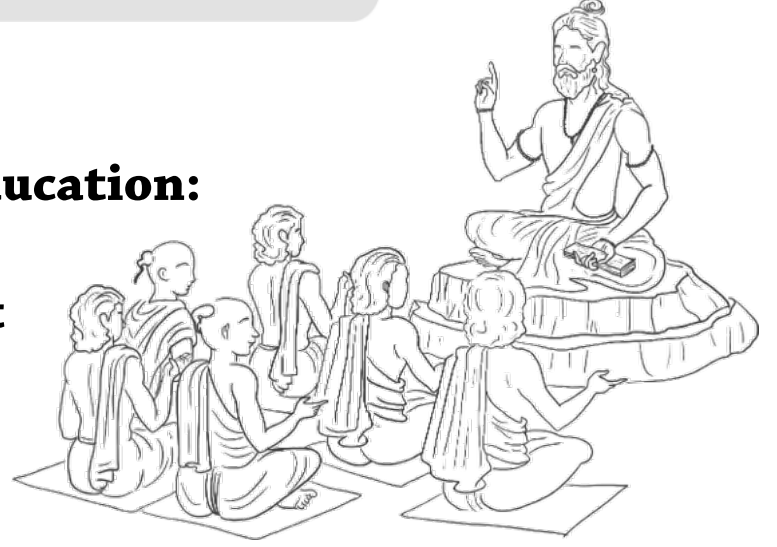
সদৌ শেষত নমস্কাৰ জনাই পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা কালৰে পৰা আজিলৈ চমু কথাৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

Virtual vs. Classroom Education: A Comparison from the Ancient Gurukul Concept

 Dr. Manisha Bhattacharyya

Principal, Paschim Guwahati Mahavidyalaya

Education in India has undergone a remarkable transformation over millennia, evolving from the intimate, residential Gurukul system of ancient times to today's sophisticated digital learning platforms. This journey reflects not merely technological advancement but a fundamental shift in how knowledge is transmitted, received, and valued in society. By examining virtual education and traditional classroom learning through the lens of the ancient Gurukul concept, we can gain profound insights into the strengths, limitations, and potential future directions of educational systems. The Gurukul system, which flourished in ancient India for over two thousand years, represented education in its most personal and holistic form. Students would leave their homes to live with their Guru in forest ashrams or dedicated learning spaces, dedicating years to acquiring not just academic knowledge but comprehensive life skills. This system produced legendary scholars like Chandragupta Maurya under Chanakya's tutelage at Takshashila, demonstrating the profound impact of personalized, value-based education.

The Sacred Bond: Teacher-Student Relationships Across Time

The relationship between Guru and Shishya in the Gurukul system transcended mere academic instruction. It was a sacred covenant where the teacher became a spiritual father, mentor, and guide for life. Students like Arjuna learning from Dronacharya exemplified this deep bond, where knowledge transfer included archery skills, strategic thinking, and moral principles. The Guru knew each student's strengths, weaknesses, dreams, and fears, crafting personalized learning experiences that shaped character alongside competence.

Traditional classroom education attempted to preserve this relationship within institutional frameworks. Teachers like Dr. A.P.J. Abdul Kalam, who inspired countless students through his classroom interactions, demonstrate how powerful face-to-face learning can be. However, the relationship often remains constrained by time limitations, standardized

curricula, and large class sizes. A typical classroom teacher managing 40-50 students cannot provide the individualized attention that characterized the Gurukul system.

Virtual education has revolutionized access to expertise, allowing students in remote villages to learn from world-renowned professors through platforms like Khan Academy or Coursera. However, the digital medium creates an invisible barrier to emotional bonding. While a student in rural Rajasthan can now access MIT lectures, the absence of physical presence reduces the mentorship aspect that was central to both Gurukul and traditional classroom learning.

Learning Environments: From Sacred Groves to Digital Screens

The Gurukul environment was intentionally designed for holistic development. Set in natural surroundings, often near rivers or in forests, these learning spaces promoted harmony between mind, body, and nature. Students at ancient centers like Nalanda and Vikramashila lived disciplined lives, waking before dawn, practicing meditation, engaging in physical activities, and participating in scholarly debates under starlit skies. This environment naturally instilled values of simplicity, respect for nature, and spiritual growth.

Modern classrooms, while structured and conducive to focused learning, often lack this holistic approach. Schools like Rishi Valley School in Andhra Pradesh have attempted to recreate the Gurukul atmosphere within contemporary educational frameworks, emphasizing outdoor learning and value-based education alongside academics. However, most classroom environments remain exam-centric, prioritizing information delivery over character formation.

Virtual education offers unprecedented flexibility and convenience. A software engineer in Bangalore can pursue an MBA from IIM while continuing work, something impossible in traditional systems. However, this flexibility

comes with challenges. Home-based learning environments often lack the disciplined atmosphere necessary for deep learning, and the absence of peer interaction reduces collaborative learning opportunities that were central to Gurukul discussions and classroom group activities.

Breaking Barriers: Accessibility Across the Spectrum

The Gurukul system, despite its profound educational philosophy, was inherently exclusive. Only certain castes and genders had access, and the requirement for years of residential learning limited participation to those who could afford such commitment. Historical accounts suggest that while institutions like Takshashila attracted students from across Asia, the system couldn't serve the broader population.

Classroom education, particularly post-independence India's focus on universal education, has dramatically expanded access. Government initiatives like Sarva Shiksha Abhiyan and the Right to Education Act have brought millions of children into formal education systems. Success stories like Kerala's achievement of near-universal literacy demonstrate the power of systematic classroom-based education in social transformation.

Virtual education represents the most democratic form of learning ever conceived. During the COVID-19 pandemic, platforms like BYJU'S and Unacademy enabled continuous learning for millions of students. Rural students can access the same quality content as their urban counterparts, potentially breaking geographical and socioeconomic barriers that have historically limited educational opportunities.

Pedagogical Evolution: From Oral Traditions to AI-Powered Learning

Gurukul pedagogy relied heavily on oral traditions, with students memorizing vast texts like the Vedas and engaging in intensive debates

called "Shastrartha." This method developed exceptional memory, analytical thinking, and oratory skills. Practical learning was equally important—students studying medicine would work with patients, those learning governance would observe administrative processes, and aspiring teachers would practice teaching junior students.

Traditional classroom education introduced systematic curricula, textbooks, and standardized assessment methods. While this approach ensured consistency and quality control, it sometimes reduced learning to mechanical processes focused on examination performance rather than deep understanding and application.

Virtual education leverages technology's power to personalize learning experiences. Adaptive learning platforms can adjust content difficulty based on student performance, while interactive simulations make complex concepts accessible. For instance, students can now explore ancient Rome through virtual reality or conduct chemistry experiments through digital labs, experiences that would be impossible in traditional settings.

Value Systems: The Heart of Educational Purpose

Perhaps the most significant distinction lies in value orientation. The Gurukul system placed character development at its core, with academic learning serving the broader purpose of creating ethical, responsible citizens. Stories of students like Eklavya demonstrate how the system prioritized moral principles even over talent development.

Classroom education, while incorporating value education in curricula, often treats it as a separate subject rather than integrating it throughout the learning process. The pressure of competitive examinations frequently overshadows character development, creating

knowledgeable but ethically underdeveloped individuals.

Virtual education, being largely content-focused, struggles most with value transmission. While it excels at delivering information and developing technical skills, the absence of human interaction makes it challenging to instill empathy, ethics, and social responsibility.

Charting the Future: A Synthesis of Wisdom and Innovation

The future of education lies not in choosing between these systems but in synthesizing their strengths. The ideal educational model would combine the Gurukul's emphasis on personal mentorship and holistic development, the classroom's structured approach and peer interaction, and virtual education's accessibility and technological sophistication.

Innovative institutions are already exploring such hybrid models. Some universities are implementing "flipped classrooms" where students learn content online but engage in discussions and problem-solving in physical spaces. Others are using technology to create virtual Gurukuls where master teachers mentor small groups of students across geographical boundaries while maintaining the intimacy and personal attention characteristic of ancient systems.

The educational journey from Gurukul to virtual classrooms reflects humanity's evolving understanding of learning itself. While technology has democratized access to knowledge, the timeless principles of personalized attention, holistic development, and value-based learning remain as relevant today as they were thousands of years ago. The challenge for contemporary educators is to harness technology's power while preserving the human elements that make education truly transformative. ◆◆◆|

দক্ষিণ কামৰূপীয় সত্ৰ-সংস্কৃতি তিনিটা ঐতিহ্য ধাৰা

ধনমনি দাস

গৱেষক ছাত্ৰ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

এই কথা বঢ়াই বঢ়াই ক'লেও অত্যাঙ্কি কৰা নহ'ব যে, অসম ইতিহাসৰ অসামান্য পুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে পোন্ধৰ শতিকাৰ অসমীয়া সমাজ জীৱনত সত্ৰ স্থাপন প্ৰক্ৰিয়াৰে সামাজিক সমন্বয় আৰু সংহতিৰ অভ্যুদয়ত যি অভিনৱ অৱদান আগবঢ়ালে, তাক সমগ্ৰ বৈশ্বিক পটভূমিত বিচাৰ কৰি চালে কোনো অন্য সমাজৰ ক্ষেত্ৰত এক বিৰল পৰিঘটনা যেন লাগে। ধৰ্মীয় আধ্যাত্মিক শিক্ষণ আৰু সাংস্কৃতিক মূল্যবোধৰ যোগেদি চহা লোক-সমাজক আলোক অভিমুখী পথেৰে বাট বুলাবলৈ প্ৰয়াত্ন কৰা শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱেই আছিল অসমত সত্ৰ-সংস্কৃতি বিৱৰ্তনৰ প্ৰথম আৰু প্ৰাতঃস্মৰণীয় পুৰোধ। অসমৰ জাতীয় জীৱন আৰু সংস্কৃতিত সত্ৰসমূহ হৈছে এক বিশিষ্ট অৱদান। সন্দেহ নাই যে, তথ্য প্ৰযুক্তিহীনতা, জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ অনগ্ৰসৰতাই ঢাকি ৰখা ডুব গৈ থকা মধ্যযুগৰ তদানীন্তন অসমৰ প্ৰতিটো জাতি-জনজাতিৰ মাজত সামাজিক সমন্বয় সাধন কৰি সামগ্ৰিকভাৱে এখন সুস্থ অসমীয়া সমাজ গঠনৰ বাবে মহাপুৰুষজনাই সত্ৰকে উৎকৃষ্ট মাধ্যমৰূপে গ্ৰহণ কৰিছিল। বিভিন্ন শাস্ত্ৰ, ব্যক্তি বিশেষে সময়ে সময়ে সত্ৰৰ সংজ্ঞা আগবঢ়াই আহিছে আৰু সত্ৰৰ সংজ্ঞা নিৰ্ধাৰণত এই আটাইবোৰে গুৰুত্ব লাভ কৰা দেখা গৈছে। আভিধানিক অৰ্থানুযায়ী সত্ৰৰ সংজ্ঞা হৈছে- 'গোসাঁই ভকতৰ নিবাসৰ স্থান, মহন্তসকলৰ ঘৰ', 'সন্তসাধুৰ ধৰ্ম চৰ্চা আৰু বসতিৰ স্থান। অসমৰ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ কেন্দ্ৰস্থানেই সত্ৰ'। পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত ক্ৰমাগতভাৱে তেওঁৰ অইন শিষ্য-প্ৰশিষ্য, উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ ঐকান্তিক আনুগত্যত সত্ৰ-সংস্কৃতি প্ৰসাৰৰ ধাৰাবাহিকতা কেৱল অসমতেই নহয়, অসমৰ বাহিৰতো বিস্তৃতি আৰু সমৃদ্ধি লাভ কৰি শংকৰী ধৰ্ম-কলা-সাহিত্য-সংস্কৃতি এই আন্দোলনে এক জনমুখী ৰূপ প্ৰদান কৰে। অসমৰ সত্ৰ ঐতিহ্যৰ চৰ্চাৰ প্ৰসংগত এই ধাৰাৰ বিকাশত দক্ষিণ কামৰূপ (তাহানিৰ দক্ষিণ কুল) ৰ ভূমিকা আৰু অৱদানৰ বিচাৰ-বিশ্লেষণো এই ক্ষেত্ৰত অনস্বীকাৰ্য। তেনে অৰ্থতে দক্ষিণ কামৰূপীয় সত্ৰ সংস্কৃতি ঐতিহাসিক পৰিচয় সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাটোৱে হ'ব আমাৰ এইছোৱা আলোচনাৰ মূল উদ্দেশ্য।

অসমৰ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মীয় আন্দোলনৰ ইতিহাসত দক্ষিণ কামৰূপাঞ্চলৰ অৱদান অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু উল্লেখযোগ্য। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ নেতৃত্বত সমগ্ৰ অসমকে সাঙুৰি লোৱা এই একশৰণ হৰিনাম ধৰ্ম বা নৱবৈষ্ণৱ আন্দোলনে পূৰ্ণতাপ্ৰাপ্তিৰ ক্ষেত্ৰত দক্ষিণ কামৰূপৰ প্ৰেক্ষাপটে

দিয়া ইয়াৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ আৰু অৱদান সদায় চিৰস্মৰণীয়। ভৌগোলিক দিশৰপৰা দক্ষিণ কামৰূপাঞ্চলৰ অৱস্থিতি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণপাৰ অথবা কামৰূপৰ দক্ষিণাঞ্চল। দৰাচলতে মধ্যযুগীয় সাহিত্যৰ অন্তৰ্গত কেইখনমান চৰিত পুথি আৰু বুৰঞ্জী পুথিতহে পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে দক্ষিণ কামৰূপ ধাৰণাটিৰ উদ্ভৱ হোৱা বুলি ক'ব পৰা যায়। উল্লেখযোগ্য যে, কামৰূপৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণপাৰ দিশটোক বুজাবলৈ সেই সময়ত কথা গুৰুচৰিত, গুৰুলীলা আৰু মধ্যযুগীয় বুৰঞ্জী পুথিত 'দখিণ কোল', 'দক্ষিণ কূল' অথবা 'দক্ষিণপাৰ' আদি অভিধা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। অৱশ্যে আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰথমে দক্ষিণ কামৰূপ শব্দটো ১৮৫৪ চনত A.J.M. Mills চাহাবে "Report of the Province of Assam"ত ব্যৱহাৰ কৰে। সম্প্ৰতি দক্ষিণ কামৰূপ ভৌগোলিক পৰিসীমা-পূৱে ধাৰাপুৰৰ পৰা খনাজান, পশ্চিমে ধূপধাৰা, উত্তৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী, দক্ষিণে মেঘালয়। দক্ষিণ কামৰূপত সত্ৰ-সংস্কৃতি প্ৰৱৰ্তনৰ ইতিহাস অৰ্বাচীন নহয়, ই অতি পুৰণি। ঐতিহাসিক তথ্যৰপৰা জনা যায় যে, এই অঞ্চলত সত্ৰ স্থাপনেৰে কৃষ্ণ-সংস্কৃতিৰ বীজ সিঁচি দিয়াৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান উদ্যোক্তা আছিল মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ। সম্ভৱতঃ ষোড়শ শতিকাৰ মাজভাগমানৰ পৰা মাধৱদেৱৰ নেতৃত্বত একশৰণ হৰিনাম ধৰ্মই দক্ষিণ কামৰূপত বিস্তাৰ লাভ কৰিছিল। কিন্তু ইয়াৰ আগতেই যে দক্ষিণ কামৰূপত নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ ছেগা-চোৰোগাকৈ পৰিছিল তাৰো কিছু উমান পোৱা যায় শংকৰদেৱৰ অন্যতম প্ৰিয় শিষ্য গাৰোৰ গোবিন্দ আতাই শংকৰদেৱত শৰণ লৈ প্ৰায় পঞ্চাছ বছৰৰো অধিক কাল একশৰণ হৰিনাম ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ আৰু সাধনাত কৰা আত্মনিয়োগৰ এক দীঘলীয়া পৰিক্ৰমাৰ যোগেদি। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ প্ৰধান শিষ্য তথা তেওঁ নিয়োগ কৰা ধৰ্মাচাৰ্যসকলৰ ভিতৰত গাৰোৰ গোবিন্দ আতা অন্যতম। এওঁৰ জন্ম আৰু বাসস্থান বৰ্তমানৰ ছয়গাঁৱৰ ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত বনগাঁও মৌজাৰ লাৰুৱামা গাঁৱত বুলি অনুমান কৰা হৈছে। ছমৰীয়া সত্ৰ তেওঁৰ প্ৰধান কৰ্মস্থল আৰু ইয়াতেই তেওঁ বৰবিষ্ণু আতাৰ "আলধৰা" (সত্ৰীয়া পৰাম্পৰাৰ এটি বাব, পদবী) হিচাপে থাকি জীৱন নিৰ্বাহ কৰিছিল। তেওঁ (গাৰো সম্প্ৰদায়ৰ আছিল বাবে গাৰো গোবিন্দ আৰু নামধৰ্মত নিজকে সমৰ্পণ কৰি ভকতৰ উচ্চসন পাইছিল বাবে হৈছিল 'আতা'- গাৰো গোবিন্দ আতা)। আনহাতে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ মুঠ বাৰজন প্ৰধান শিষ্যৰ ভিতৰত শ্ৰীশ্ৰীবৰবিষ্ণু আতা আৰু পঢ়িয়া মাধৱ আতৈ অন্যতম। এই দুগৰাকী আতাকো মুখ্যভাৱে দক্ষিণ কামৰূপত সত্ৰ-সংস্কৃতি প্ৰসাৰৰ্থে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ধৰ্মাচাৰ্য

হিচাপে নিয়োজিত কৰিছিল। ইয়াৰে বৰবিষ্ণু আতা হ'ল ছমৰীয়া সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠাপক তথা আদি সত্ৰাধিকাৰ আৰু পঢ়িয়া মাধৱ আতৈ হ'ল বৰহেৰামদো সত্ৰৰ আদি সত্ৰাধিকাৰ। দক্ষিণ কামৰূপৰ সত্ৰ-সংস্কৃতিৰ গৱেষক, লেখক ড° নৰকান্ত অধিকাৰীয়ে উল্লেখ কৰা মতে- (দক্ষিণ কামৰূপত মুঠ তিনিটা ধাৰাত সত্ৰ-সংস্কৃতি প্ৰৱাহিত হোৱা দেখা যায়। প্ৰথমতে বৰবিষ্ণু আতাৰ নেতৃত্বত ছমৰীয়া সত্ৰক কেন্দ্ৰ কৰি কামৰূপৰ দক্ষিণ-পশ্চিম অঞ্চলত সত্ৰৰ ধাৰা, দ্বিতীয়তে পঢ়িয়া মাধৱ আতাৰ নেতৃত্বত বৰহেৰামদো সত্ৰক কেন্দ্ৰ কৰি কামৰূপৰ দক্ষিণ-পূৱ অঞ্চলৰ ধাৰা, তৃতীয় পৰ্যায়ত সন্তুভূষণৰ নেতৃত্বত গৰৈমাৰী সত্ৰক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠা সত্ৰ সংস্কৃতিৰ ধাৰা। দক্ষিণ কামৰূপীয় সত্ৰ সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্য, প্ৰকৃতি আৰু স্বৰূপৰ সামগ্ৰিক দিশটোৰ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰত এই সমীক্ষা যথার্থতে সৰ্বমান্য বুলি বিশ্বাস কৰাৰ থল আছে। কিয়নো এই তিনিটা বিশেষ ভৌগোলিক পটভূমিতেই যে দক্ষিণ কামৰূপৰ সত্ৰ-সংস্কৃতিৰ সঠিক উৎপত্তি, বিকাশ আৰু সমৃদ্ধি- সেয়া আটাইকেইখন চৰিত পুথি আৰু অনেক লিখিত-অলিখিত উৎসই ইতিমধ্যে প্ৰমাণ কৰিছে। সেয়েহে বিশ্লেষণ আৰু আলোচনাৰ সুবিধাৰ্থে আমিও ড° অধিকাৰীদেৱৰ এই নিখুঁত ইতিহাস সন্মত বিবেচনাটিক অনুসৰণ কৰি আলোচনাভাগ আগবঢ়াবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁহক।

প্ৰথমতে, অসমৰ নৱবৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ ইতিহাসত অগ্ৰগণ্য স্থান লাভেৰে মহিমামণ্ডিত হৈ উঠা এখন অন্যতম সত্ৰ হ'ল- দক্ষিণ কামৰূপ "ছমৰীয়া সত্ৰ"। এই সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠাতা হ'ল শ্ৰীশ্ৰীবৰবিষ্ণু আতা। বৰবিষ্ণু আতাই গুৰু আজ্ঞা পালন কৰি প্ৰথমে মালচাত সত্ৰ পাতি বৈকুণ্ঠৰ পৰম নাম বস্ত্ৰৰ শ্ৰৱণ-কীৰ্তন কৰি থকাৰ সময়তেই লুইতে গৰা খহোৱাত সেই স্থান ত্যাগ কৰি অন্য স্থানলৈ চাপলি মেলে। "নদীৰে উজাই গৈ য'ত বৰঘাট আৰু বৰচাম পাবা তাতেই তুমি সত্ৰ পাতি থাকিবা" বুলি দিয়া মাধৱদেৱ গুৰুজনাৰ উপদেশ শিৰোধাৰ্য কৰি স্থানান্তৰ হৈ বৰবিষ্ণু আতৈয়ে পৰৱৰ্তী সময়ত চাম বৃক্ষৰে পৰিপূৰ্ণ গোবিন্দপুৰলৈ আহি নিগাজীকৈ থাকিবলৈ লয় আৰু ইয়াতেই ১৫৮৮ চনত তেখেতে 'ছমৰীয়া সত্ৰ'ৰ শুভ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। অৰ্থাৎ সৰলকৈ ইয়াকে ক'ব পাৰি যে, মালচা সত্ৰ গৰাখহনীয়াত জাহ যোৱাৰ পিছতেই বৰবিষ্ণু আতাই গোবিন্দপুৰ নামৰ নতুন স্থানত 'ছমৰীয়া সত্ৰ'ৰ পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি পূৰ্বৰ ঐতিহ্যৰ ধাৰাবাহিকতা ৰক্ষা কৰে। অসমৰ জাতীয় জীৱন আৰু জাতীয় সংস্কৃতিৰ বিকাশত ছমৰীয়া সত্ৰৰ অৱদান স্বীকাৰ্য। দক্ষিণ কামৰূপৰ বকো বিধানসভা সমষ্টিৰ ছমৰীয়া গাঁৱৰ কুলসী নদীৰ পাৰ আৰু

মনোৰম প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ মাজত ছমৰীয়া সত্ৰৰ অৱস্থিতি। স্বৰ্গদেউ লক্ষ্মী সিংহই ৰাজ-সদিচ্ছাৰে এই সত্ৰলৈ আঠশ বিঘা ভূমি দান দিয়ে। লক্ষ্মী সিংহ প্ৰদত্ত তাম্ৰফলি, কুৰিখনতকৈ অধিক সাঁচিপতীয়া পুথি, মহাপুৰুষে নিজ হাতে কটা গুৰুআসন, স্থাপত্য-ভাস্কৰ্য শিল্পৰ নিদৰ্শন দাঙি ধৰা অসংখ্য শিল্পকৰ্ম এই সত্ৰৰ যুগমীয়া সম্পদ। ইয়াৰে ‘ৰাম-বিজয়’ বাট-ভাওনা সত্ৰীয়া সংস্কৃতিলৈ অপূৰ্ব দান। সম্প্ৰতিও ছমৰীয়া সত্ৰই পূৰ্বৰ সত্ৰীয়া পৰম্পৰাৰ পালনেৰে প্ৰতিদিনে চৈধ্য প্ৰসংগ, গায়ন-বায়ন, নাট-ভাওনা আদিৰ চৰ্চা কৰি সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ বিকাশত বৰঙণি যোগাই আহিছে। ছমৰীয়াক কেন্দ্ৰ কৰি পিছলৈ এই অঞ্চলত সত্ৰীয়া ধৰ্ম-সংস্কৃতিৰ এক বিশেষ প্ৰভাৱৰ প্ৰেৰণাত বহুকেইখন সত্ৰ স্থাপন হয়। ইয়াৰ ভিতৰত- ভালুকঘাটা সত্ৰ, দমালছোচ সত্ৰ, মালীবাৰী সত্ৰ ইত্যাদি।

দ্বিতীয়তে, হেৰামদোৰ চাৰিবিটা আৰু পঢ়িয়া মাধৱ আতাৰ আমন্ত্ৰণক্ৰমে আনুমানিক ১৫৬৩ খ্ৰীষ্টাব্দত সুন্দৰীদিয়া সত্ৰৰপৰা আহি মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ‘বৰহেৰামদো সত্ৰ’ স্থাপন কৰে আৰু ছমাহ সময় কটাই হৰি কথা চৰ্চন কৰি বৰহেৰামদোক কেন্দ্ৰ কৰি এই বৃহত্তৰ অঞ্চলত বৈষ্ণৱ ধৰ্মাদৰ্শৰ প্ৰচাৰেৰে এটা সুস্থ-সামাজিক বাতাৱৰণৰ সৃষ্টি কৰে। পৰৱৰ্তী কালত ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত সৃষ্টি হোৱা নানান বাধা-বিঘিনি, সমস্যাৰপৰা সাময়িক সকাহ প্ৰাপ্তিৰ উদ্দেশ্যে মহাপুৰুষে নিতৌ বৰহেৰামদো সত্ৰৰ কাষতে লাগি থকা উত্তৰ দিশৰ এটা জুলিৰ সিপাৰৰ ঠাই এখনলৈ শান্তি, জিৰণি বিচাৰি যায় আৰু তাতেই এখনি সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰে আৰু নাম হয় ‘সৰুহেৰামদো সত্ৰ’। উল্লেখযোগ্য যে, বহুকেইখন চৰিত পুথিত বৰহেৰামদো সত্ৰক ‘হেৰেমদ’, ‘হেৰামদ’, ‘বৰহেৰেমদ’, ‘বৰহেৰামদ’ ইত্যাদি বিভিন্ন নামেৰে উপস্থাপন কৰা হৈছে যদিও অতি সম্প্ৰতি ভাষা-বিৱৰ্তনৰ বহুতো ক্তৰৰ মাজেৰে পাৰ হৈ আহি এই সত্ৰই লোক-মানসত ‘বৰহেৰামদো’ সত্ৰ নামেৰেহে জনাজাত হৈছে। এনেদৰে ছমাহ বৰহেৰামদো সত্ৰত কটাই মহাপুৰুষে প্ৰত্যাৱৰ্তন কৰাৰ সময়ছোৱাত ভিন্ন স্থানত একোখনকৈ হৰিনাম চৰ্চনৰ স্থান অথবা সত্ৰ হ’ব বুলি বাক্য কৰি যায়। “এই বুলি নাও মেলি আহিছে। গুৰুজনে নেত্ৰ বলাই চাই গ’ল। পিৰিতে, যতেই দৃষ্টি পৈল, তৈতে সত্ৰ পাচলৈ হ’ল”। “কালক্ৰমত বৈষ্ণৱ অনুগামী বিভিন্নজনৰ প্ৰয়াসত এই অঞ্চলটোত বহুকেইখন শাখা সত্ৰ, গৃহস্থী সত্ৰ তথা শলাবন্তি সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠা হ’ল। এই সত্ৰসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম ক্ৰমে- উৰপুত সত্ৰ, বৰফুলগুৰি সত্ৰ, শিকাৰহাটী সত্ৰ, সৰুফুলগুৰি সত্ৰ, দীঘলকুছি সত্ৰ, গোৱালহাটী

সত্ৰ, খৰাপাৰা সত্ৰ, ৰামচন্দ্ৰ নোৱাপাৰা সত্ৰ, লেংটা সত্ৰ, জজি সত্ৰ, অমৰাৱতী সত্ৰ, ন-বৰি, ন-হাটী সত্ৰ ইত্যাদি।

তৃতীয়তে, মহাপুৰুষ দামোদৰদেৱ সৃষ্ট ব্ৰহ্ম-সংহতিৰ ধাৰাৰ সত্ৰও দক্ষিণ কামৰূপত বিদ্যমান। তেওঁৰ প্ৰিয় শিষ্য ভূষণদেৱ ওৰফে সন্তভূষণে গুৰু আজ্ঞা শিৰোধাৰ্য কৰি দক্ষিণ কামৰূপৰ গৰৈমাৰী নামক স্থানত নামধৰ্ম প্ৰচাৰৰ যোগাই আহিছে। ছমৰীয়াক কেন্দ্ৰ কৰি পিছলৈ এই অঞ্চলত সত্ৰীয়া ধৰ্ম-সংস্কৃতিৰ এক বিশেষ প্ৰভাৱৰ প্ৰেৰণাত বহুকেইখন সত্ৰ স্থাপন হয়। ইয়াৰ ভিতৰত- ভালুকঘাটা সত্ৰ, দমালছোচ সত্ৰ, মালীবাৰী সত্ৰ ইত্যাদি।

উদ্দেশ্যে আহি উপস্থিত হয় আৰু তাতেই তেখেতে ‘গৰৈমাৰী সত্ৰ’ৰ স্থাপন কৰে। মহাপুৰুষ দামোদৰদেৱে বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ বাবে যি প্ৰধান পাঁচগৰাকী ধৰ্মাচাৰ্য নিযুক্ত কৰাইছিল, তাৰ ভিতৰত সন্তভূষণদেৱ আছিল অন্যতম। গৰৈমাৰীৰ পূৰ্বৰ নাম ভোগপুৰ। পিছলৈ এই সত্ৰখন লুইতৰ বুকুত জাহ যোৱাৰ উপক্ৰম ঘটাত ইয়াক আমৰাঙ্গালৈ স্থানান্তৰ কৰি ‘আমৰাঙ্গা সত্ৰ’ নামেৰে পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। ইয়াৰোপৰি তেখেতৰ সতি-সন্ততি আৰু শিচসকলৰ প্ৰচেষ্টাত ব্ৰহ্ম-সংহতিৰ অনুসৰণেৰে স্থাপন হয় খিদিৰপুখুৰী সত্ৰ, ৰাজাপুখুৰী সত্ৰ, নহিৰা সত্ৰ, গুইমাৰা সত্ৰ, খটিয়ামাৰী সত্ৰ, ভাগৱতীপাৰা সত্ৰ, ঠাকুৰপাৰা সত্ৰ। অন্যহাতেদি দক্ষিণ কামৰূপৰ কুকুৰমাৰাৰ পাৰ্শ্ববৰ্তী আমত’লা সত্ৰক কেন্দ্ৰ কৰি ইয়াতে কেইবাখনো হৰিদেৱীয় সত্ৰৰ স্থিতি লক্ষ্য কৰা যায়।

বিহংগম দৃষ্টিৰে চাবলৈ প্ৰয়াস কৰি লিখা উপৰোল্লিখিত তিনিটা মুখ্য ধাৰাৰ কথাখিনিয়েই দক্ষিণ কামৰূপৰ সত্ৰ-সংস্কৃতি পৰিক্ৰমাৰ চমু উল্লেখন। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ, বৰবিষ্ণু আতা, পঢ়িয়া মাধৱ আতা, গাৰো গোবিন্দ আতা, সন্তভূষণ প্ৰমুখ্যে ভকতসকলৰ নেতৃত্ব আৰু প্ৰচেষ্টাত সমগ্ৰ দক্ষিণ কামৰূপত সত্ৰ সংস্কৃতিৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত যি এক সু-শৃংখলিত, ঐতিহ্যমণ্ডিত ধাৰাৰ সৃষ্টি হ’ল- সেয়া সদা স্মৰণযোগ্য।

—(ৰচনাকালঃ ২০২০)

অন্ত্যটীকাঃ

- ১। বৰুৱা, হেমকোষ-২০৭২
- ২। নেওগ, বৰুৱা, শৰ্মা, আধুনিক অসমীয়া অভিধান ২৩৭
- ৩। অধিকাৰী, একবিংশ শতিকাত শঙ্কৰদেৱ আৰু সত্ৰ-৩২
- ৪। অধিকাৰী, প্ৰসংগঃ শঙ্কৰদেৱ-১২৬
- ৫। চমৰীয়া সত্ৰৰ ইতিহাস, ১৭
- ৬। নেওগ, কথা গুৰু চৰিত-৩৪২

পুতলা নাচ

ইতিহাস, প্ৰকাৰ আৰু সঞ্চালন

✍️ ধুবজ্যোতি কলিতা

শিক্ষক, মৰিগাঁও বিদ্যালয়

পুতলা নাচ অসম তথা ভাৰতৰ লোকনাট্য কলাৰ এক অন্যতম অংগ। পুতলা নাচৰ ঐতিহ্য সংস্কৃত নাটকতকৈও প্ৰাচীন বুলি পণ্ডিতসকলে মত পোষণ কৰে। ইয়াৰ উৎপত্তি কাল সঠিককৈ নিৰ্ণয় কৰা অসম্ভৱ যদিও মহাভাৰতৰ বনপৰ্ব আৰু উদ্যোগ পৰ্বত পুতলা নাচৰ উল্লেখ আছে। ভাৰতীয় বিশ্বাস অনুসৰি পুতলাৰ উৎপত্তি প্ৰাচীন আৰ্য্য ৰাজ্য পাঞ্চালত হৈছিল, সেয়েহে সংস্কৃতত ইয়াক ‘পাঞ্চালিকা বিহাৰ’ বোলে। কালিকা পুৰাণ খ্ৰীষ্টীয় একাদশ শতিকাত কামৰূপত ৰচিত হৈছিল। সেই দিশৰপৰা চাবলৈ গ’লে পুতলা নাচ নিঃসন্দেহে একাদশ শতিকাৰ আগৰ অনুষ্ঠান বুলিব পাৰি।

অসমতো অতি প্ৰাচীন কালৰপৰা পুতলা নাচৰ প্ৰচলন আছিল বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। ভাগৱতত উল্লেখ থকামতে, শংকৰদেৱৰ জন্মৰ ১১ দিনৰ দিনা তেওঁৰ পিতৃ কুসুম্বৰ ভূঞাদেৱৰ গৃহত পুতলা নাচ প্ৰদৰ্শন হৈছিল। গতিকে পুতলা নাচ অসমৰ প্ৰাক্-শংকৰী যুগৰ পৰা চলি অহা লোক-কলা। শংকৰদেৱে দশমৰ ৰাসলীলা প্ৰসংগত উল্লেখ কৰিছে —

“ভকতৰ পদে দেখাই মনুষ্য চেষ্টাক।

গোপীক নাচান্ত যেন ছায়া পুতলাক।।”

ই অসমত পুতলা নাচৰ প্ৰচলনৰ প্ৰাচীনত্ব প্ৰমাণ কৰে।

পুতলা নাচৰ প্ৰকাৰ :

পৰম্পৰাগত ভাৱে পুতলা নাচ চাৰি প্ৰকাৰৰ —

ক) সূতা পুতলা : অসমত পৰম্পৰাগত ভাৱে চলি অহা পুতলা হৈছে সূতা পুতলা। সাধাৰণতে পুতলাৰ মূৰ, দুই হাত আৰু কঁকালত সূতাৰে এই পুতলাবিধ নচোৱা হয়। ক'লা কাপোৰৰ আগফালে দৰ্শকৰ সন্মুখত এই সূতা পুতলা প্ৰদৰ্শিত হয়।

খ) লাঠি পুতলা :- লাঠি পুতলাবোৰ আকাৰত সাধাৰণতে কিছু ডাঙৰ হোৱা দেখা যায়। লাঠি পুতলা ক'লা কাপোৰৰ ওপৰত দেখুওৱা হয়। পুতলা সঞ্চালন কৰা ব্যক্তিসকলে তলৰপৰা সঞ্চালন কৰে। পুতলা মূৰৰ পৰা এডাল লাঠি, কঁকালত এডালত লাঠি আৰু দুই হাতত দুডাল লাঠি থাকে। মূৰৰ লাঠি ডালেৰে মূৰটো সঞ্চালন কৰা হয় আৰু কঁকালৰ লাঠিডালেৰে পুতলাটো সঠিক ৰূপত থিয় কৰোৱা হয়।

গ) হাত পুতলা :- হাত পুতলাবোৰ আকাৰত সৰু হয়। এই পুতলা হাতৰ তিনিটা আঙুলি - বৃদ্ধ, তৰ্জনী আৰু মধ্যমা আঙুলিৰে সঞ্চালন কৰা হয়। বৃদ্ধ আৰু মধ্যমা আঙুলিৰে হাত দুখন আৰু তৰ্জনী আঙুলিৰে মূৰটো সঞ্চালন কৰা হয়।

ঘ) ছাঁ পুতলা :- ছাঁ পুতলা সাধাৰণতে বগা কাপোৰৰ পিছফালে দেখুওৱা হয় য'ত দৰ্শকে পুতলাৰ ছাঁটোহে দেখা পায়। পিছফালৰ পৰা সাধাৰণতে চাকিৰ পোহৰ দিয়া হয় যদিও লাইটৰ উৎসহে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়।

যদিওবা পৰম্পৰাগতভাৱে এই চাৰিবিধ পুতলা দেখা যায় তথাপি বৰ্তমান শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পুতলা ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে পেপাৰ পাপেট, আঙুলি পাপেট ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়, যিবোৰে শিশুসকলক আকৃষ্ট কৰাৰ লগতে জ্ঞান প্ৰদানৰ মাধ্যম হিচাপেও প্ৰয়োগ হয়। বৰ্তমান পৰিৱৰ্তনশীল যুগত পুতলা নাচে নতুনকৈ ঠন ধৰি উঠা দেখা গৈছে যিবোৰত যুৱ-প্ৰজন্ম আগবাঢ়ি আহিছে আৰু এই কলাক এক ধনাত্মক মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে।◆◆◆

লেখক— শিক্ষক তথা সাংস্কৃতিক কৰ্মী। ২০১৯-২০ চনৰ ভাৰত চৰকাৰৰ সাংস্কৃতিক মন্ত্ৰালয়ৰ চিচিআৰটিৰ জ্যেষ্ঠ শাখাত জলপানি বঁটা প্ৰাপ্ত, ২০১৯-২০ চনত ভাৰত চৰকাৰৰ সাংস্কৃতিক মন্ত্ৰালয়ৰ 'উত্তৰ পূব মণ্ডল সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ'ৰ পৰা 'যুৱ প্ৰতিভা শিল্পী বঁটা' লাভ কৰে, 4th Indian Science and Technology festival, 2023ত 'ৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰেষ্ঠ বিজ্ঞান শিক্ষক' বঁটা লাভ কৰে।

From Temple Sanctum to Public Stage: The Devadashi Legacy in Classical Dance

 Bhaswati Kalita

Asst. Professor , Dept. of History

Classical dance forms in India have been practiced for thousands of years, drawing inspiration from ancient traditions and epic narratives. These sophisticated art forms blend storytelling, rhythm, music, and expressive movement into a harmonious whole. Evolving from sacred temple rituals to modern stage performances, they remain deeply rooted in India's cultural heritage.

Among the historical institutions closely linked with classical dance, the Devadasi system holds a prominent place.

The significance of dance in Indian life is evident from a variety of historical sources - archaeological discoveries, inscriptions, royal records, genealogies of kings and artists, classical literature, as well as sculptures and paintings from different periods. Myths and legends also reflect its central role in both religious and social spheres.

The earliest known treatise on dance, the Natya Shastra - combining abhinaya (expression) and nritta (pure dance) was composed by the sage Bharata Muni between the 2nd century BCE and 2nd century CE. This foundational text outlined the principles of movement, music, emotions, and aesthetics. Even in the Vedic period, references to nritya highlight its role in worship and devotion to the gods. In this sacred setting, dance was never merely entertainment; it was

considered an act of offering and spiritual discipline.

The roots of Indian classical dance are intertwined with religion, mythology, and philosophy. According to Hindu tradition, it is considered to have a divine origin - Lord Shiva, in his form as Nataraja (the cosmic dancer), performs the Tandava, representing the cycles of creation, preservation, destruction, protection or salvation while Goddess Parvati's Lasya embodies grace and beauty, characterized by gentle, flowing movements that express love, desire, and subtle sensuality.

These celestial dances served as inspirational models for dance in human performance.

The Natya Shastra provided a codified grammar for dance, laying down rules for posture, movement, rhythm (tala), and expression (abhinaya). It classified dance into:

Nritya - Movements of parts of body in a systematic, disciplined and rhythmic way expressing inner feelings to tell a story

Natya - Theatrical presentation based on the epic.

Nritya - pure, abstract movement without narrative meaning.

Temple architecture and rituals shaped the way dances were performed. Many temples were constructed with mandapas (pillared halls) specifically for dance and music performances as part of daily worship. The audience in these performances was not human alone; the deity was considered the primary recipient of the offering.

Kautilya's Arthashastra mentions that dances were placed at high esteem during that time and the sculptures found in Sanchi in Middle India, Amravati, and Nagarlukunda in South India shows the seven segments of dances. Among these, "Sapta Basantam" and "Shakuntalam" are worth mentioning.

Regional variations emerged over centuries, giving rise to the major classical dance forms recognized today: Bharatanatyam, Kathak, Kathakali, Kuchipudi, Odissi, Manipuri, Mohiniyattam, and Sattriya. Each style retained its devotional core but developed distinct techniques, repertoire, and aesthetic principles.

The word Devadasi means "servant of god." This tradition, with roots traceable to the Gupta period and flourishing during the Chola dynasty in South India, involved dedicating young girls to the temple deity through a formal ceremony. Once dedicated, these women became lifelong servants of the god or goddess of that temple. Devadasis were entrusted with performing daily rituals and dances before the deity, singing devotional hymns, and actively participating in temple festivals, while also preserving and transmitting the rich traditions of dance and temple music to future generations. Trained rigorously under the guidance of nattuvanars (dance masters) and temple musicians, they mastered intricate mudras (hand gestures), expressive abhinaya (facial storytelling), and foundational adavus (dance steps). This intensive training demanded not only physical stamina and precision but also a deep understanding of religious stories and the symbolic meanings embedded in their performances. In Tamil Nadu, Devadasis were the primary exponents of Bharatanatyam, performing in Shiva and Vishnu temples. In Odisha, the Devadashi's were termed as Mahari and those who performed inside the temple were called the Bhitargeeni. In Kerala, Mohiniyattam was closely tied to the worship of Lord Vishnu and temple rituals. In Manipur, the Devadashis are seen even today. The Devadashis in Manipur are called Amaibee and their group is called Amaiba.

The connection between classical dance and the Devadasi system was deeply interdependent, with each sustaining the other. Classical dance began as a way to worship the gods, and Devadasis

kept this purpose alive by performing for the deity instead of for public entertainment. They served as vital custodians of the art, preserving and orally transmitting intricate techniques, repertoires, and temple-based traditions that might otherwise have been lost.

Temple architecture, with its open courtyards and ornate halls, shaped the choreography and spatial patterns of these performances, while the art itself became a synthesis of dance, music, poetry, and elaborate costume. In this way, Devadasis transformed sacred texts and mythological tales into living visual poetry.

From the late 19th century, the Devadasi institution began to face criticism. Colonial moral codes, Christian missionary influence, and Indian social reform movements viewed the practice as exploitative. The Devadasi system was legally abolished in most Indian states during the 20th century. At the same time, Rukmini Devi Arundale, a pioneering dancer and reformer, played a crucial role in bringing Bharatanatyam (the oldest form of classical dance) from the temple sanctum to the public stage. She redefined

the dance form by removing its ritualistic and exploitative associations, presenting it as a refined and respectable performing art accessible to all, not just temple dancers.

Once performed as an act of devotion before deities, these dances were now presented as cultural and artistic performances for general audiences. The focus shifted from religious ritual to preserving the art as part of India's heritage. Gurus, institutions, and academies began training students from all backgrounds, making classical dance more accessible and less tied to caste or temple traditions. Costumes, choreography, and themes also adapted, balancing tradition with modern presentation styles.

The history of Indian classical dance is closely connected to the Devadasis. For hundreds of years, these women were not just dancers but also guardians of a rich and skilled art form. Their dances were a way to worship the gods, filled with devotion and deep spiritual meaning.

Over time, social changes and laws brought an end to the Devadasi system, but the art they protected is still alive. It has changed to fit modern times while keeping its devotional roots. Today, whether performed in temples, on world stages, or at cultural festivals, Indian classical dance still carries the movements, expressions, and spiritual energy that once belonged to the temple dancers.

The shift from temple courtyards to international platforms is more than just a change in place - it shows the strength of India's culture and how dance can connect the human world with the divine ♦♦♦

*"A dream is not that which you see while sleeping.
It is something that does not let you sleep."*

- Dr. A.P.J. Abdul Kalam

অসমৰ অৰ্থনীতিত বাঁহ উদ্যোগৰ ব্যৱহাৰ আৰু সম্ভাৱনীয়তা

ড° নমিতা দেৱী

অৱসৰপ্ৰাপ্ত সহযোগী অধ্যাপিকা

অসমৰ নিচিনা এখন উন্নয়নশীল অৰ্থনীতিৰ ৰাজ্যত বাঁহ উদ্যোগে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। কাৰণ অসমৰ জলবায়ু বাঁহ খেতিৰ বাবে অতি উপযোগী। তাৰোপৰি ই প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰাত বিশেষভাৱে সহায় কৰে। আমাৰ দেশত প্ৰয়োজন হোৱা ৬০ শতাংশৰো অধিক বাঁহ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলে যোগান ধৰে। ভাৰতৰ প্ৰায় ১২৪ বিধ প্ৰজাতিৰ বাঁহ গছ থকাৰ বিপৰীতে ইয়াৰ প্ৰায় ৯০ বিধ প্ৰজাতি উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত পোৱা যায়। ইয়াৰ প্ৰায় ৩৮ বিধ প্ৰজাতিৰ বাঁহ গছ অসমত পোৱা যায়।

বাঁহ এবিধ তৃণজাতীয় উদ্ভিদ। ইয়াৰ স্বাভাৱিক গুণ আৰু সহজে ব্যৱহাৰযোগ্য হোৱা বাবে ই এক প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমান সময়ত বিভিন্ন ধৰণৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰী বাঁহেৰে প্ৰস্তুত কৰা হয়। আনহাতে আমাৰ কাগজ কলসমূহ চলি থকাৰ মূলতে হৈছে কেচাঁ সামগ্ৰীৰূপে ব্যৱহাৰ হোৱা এই বাঁহ গছ সমূহ। এক টন কাগজ পাবলৈ প্ৰায় ৫ টন কেচাঁ বাঁহ প্ৰয়োজন হয়। উদ্যোগিক দিশত বাঁহৰ

মণ্ডৰ পৰা কাগজ আৰু বাঁহৰ আঁহৰ পৰা বহু ধৰণৰ বৰ্ড তৈয়াৰ কৰা হয়। অতি কম মূল্যত বাঁহ ভিত্তিক প্লাইউড আৰু ঘৰ সজোৱা কামত কাঠৰ পৰিবৰ্তে বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

অসমীয়া জাতীয় জীৱনত এনে এখন ক্ষেত্ৰ নাই য'ত বাঁহে স্থান পোৱা নাই। ঘৰ-দুৱাৰ, দৈনন্দিন ব্যৱহাৰ্য সজুলি আৰু আচবাব পত্ৰ, ধৰ্মীয়-সামাজিক, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আনকি খাদ্য সম্ভাৰলৈকে এক বৃহৎ ক্ষেত্ৰত বাঁহ গছে সামৰি লৈছে। বৰ্তমান বাঁহৰ বিভিন্ন ডিজাইন থকা ঘৰ বা চাংঘৰ, স্কুল ঘৰ, হোটেল ধাৰা ইত্যাদি বাঁহেৰে নিৰ্মাণ কৰা দেখা গৈছে।

আনহাতে গৃহ নিৰ্মাণৰ বিভিন্ন সামগ্ৰী যেনে- খুটা, চতি, বেৰ, মাৰলি, ৰুৱা, কাঠি-কামি, চালি, বৰচং আদি বাঁহেৰে সজোৱা হয়। আকৌ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মুখ্য অংশীদাৰ ফুলাম জাপিটোৰ মুখ্য সামগ্ৰীও বাঁহৰ। কৃষিজীৱি অসমীয়া সমাজৰ কৃষিৰ লগত জড়িত যুৱলি, শলমাৰি, মৈ, মেটকা, কোৰৰ নাল, মোখোৰা, এছাৰি আৰু ৰ'দ বৰষুণৰ সংগী জাপিটোলৈকে সকলো বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা হয়। বাৰীঘৰৰ চৌপাশৰ বন্ধন বা গৰু-ছাগলীৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ দিয়া জেওৰা, জপনা, নঙলা বা বেৰাও বাহঁৰ দ্বাৰাই দিয়া হয়। আকৌ বাৰীৰ লাও-কোমোৰা বগাবলৈ দিয়া চাংখন, জিকা-ভোল বগাবলৈ দিয়া জেং কেইডাল বাঁহ গছৰে অৱদান। ইয়াৰ লগতে হালি

যোৱা গছ পুলিটো খুটি এটা দি পোনাই দিয়া, হাওলি যোৱা কল থোক ভেজা দি পুৰঠ হোৱালৈকে ৰখা, পান গছৰ পৰা পান পৰা মৈটাডাল, ওপৰলৈ উঠি যোৱা জখলাখন, গছৰ ওপৰত থকা ফল-মূল পাৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ডালিকীডাল, বাঁহেৰেই বনোৱা।

অসমৰ বিভিন্ন উৎসৱত বাঁহৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। আমি সকলোৱে জানো যে বৰপেটাৰ হোলী উৎসৱৰ বাঁহভঙা অনুষ্ঠানটো এটা জনপ্ৰিয় অনুষ্ঠান। মাঘবিহুৰ মেজি, ভেলা ঘৰ, মৃত্যু সংক্ৰান্তীয় বিভিন্ন মাংগলিক অনুষ্ঠান আৰু জেং বিহুত বাঁহৰ ব্যৱহাৰ হয়। দৰা আগচি বলৈ পথালিকৈ বাঁহ পেলোৱাটো অসমীয়া

পৰম্পৰা। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ বিহুৰ লগত জড়িত ঢোলৰ মাৰি, বাঁহী, গগনা, টকা আদিও বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা হয়। আকৌ অসমীয়া শিল্পীসকলে বিভিন্ন ডিজাইনৰ বাঁহেৰে বিভিন্ন অলংকাৰ প্ৰস্তুত কৰি লয়। অসমৰ মৎস্য শিল্পলগত জড়িত বিভিন্ন সামগ্ৰী জাকৈ, জুলুকি, প'ল, ছেপা, খালৈ, ঠুহা আদি বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা হয়। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল আৰু অসমত বাঁহ উৎপাদনৰ ওপৰত লক্ষ্য ৰাখি বাঁহৰ সুতাৰে বস্ত্ৰ উৎপাদন কৰা হয়।

খাদ্য সামগ্ৰী হিচাপে বাঁহৰ ব্যৱহাৰ মনকৰিবলগীয়া। কাৰণ অসমীয়া খাদ্যত বাঁহৰ ব্যৱহাৰ প্ৰচুৰ। আমাৰ সমাজত খাদ্য সামগ্ৰী হিচাপে বাঁহৰ সৰ্বাধিক ব্যৱহাৰ হোৱা খাদ্যটো হল খৰিচা। বাঁহ গাজবোৰ ঢেকী বা উৰালত খুন্দি (মিক্সি, পটা বা পিহনাও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি) তাত ঠেকেৰা টেঙা দি খৰিচা প্ৰস্তুত কৰা হয়। তাৰোপৰি অসমীয়া জাতীয় জীৱনত তাঁত শিল্পই এক মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমীয়া শিপিনীৰ হিয়াৰ আমঠু তাঁতশালখনৰ মছৰা, খুড়া, টোকোৰা,

উখা, চেৰেকী, চিৰি, ডাংমাৰি, চালিমাৰি, তলধৰা মাৰি, গৰকা মাৰি, কেকোৰা, খুটা, যতৰৰ শ'লমাৰিৰ পৰা মাকোৰ পুঠিমাৰি, ইত্যাদি সকলো সামগ্ৰী বাঁহেৰেই প্ৰস্তুত কৰা হয়। বৰ্তমান দেখিবলৈ পোৱা গৈছে যে মানুহ নিজৰ সুবিধা ও প্ৰয়োজন অনুসৰি বাঁহেৰে বিভিন্ন সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে।

এইদৰে বাঁহ উদ্যোগৰ বিপুল সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য

কৰি ভাৰত চৰকাৰৰ কৃষি আৰু সমবায় মন্ত্ৰালয়ে বিস্তৃত পৰিসৰত বাঁহৰ উৎপাদনৰ উদ্দেশ্য 'ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান' আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছে। এই উদ্দেশ্য কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বাঁহ ৰোপনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি কৰ্ম সংস্থাপনৰ সৃষ্টি কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এই ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান আঁচনি খনক

কাৰিকৰী সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে দেশৰ ভিন্ন প্ৰান্তত চাৰিটা মাণ্ডলিক বাঁহ কাৰিকৰী সহযোগী গোট গঠন কৰা হৈছে। ইয়াৰ কেন এণ্ড বেম্বো টেকনিকেল চেন্টাৰ, গুৱাহাটীক পশ্চিম বংগ, বাৰখাণ্ড আৰু উৰিষ্যাৰ মাণ্ডলিক বাঁহ কাৰিকৰী সহযোগী গোটক দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছে। কাৰিকৰী সহযোগিতা গোট হিচাপে কেন এণ্ড বেম্বো টেকনিকেল চেন্টাৰ সংশ্লিষ্ট ৰাজ্য কেইখনলৈ বিধি নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰাৰ লগতে সাংগঠনিক আৰু কাৰিকৰী পৰামৰ্শ আগবঢ়াৰ। ইয়াৰ লগতে বাঁহৰ প্ৰজাতি নিবাচন সন্দৰ্ভত পৰামৰ্শ দান, বাঁহ ৰোপন, বাঁহজাত হস্ত-শিল্পৰ উত্তৰণ, বিপন্ন আৰু ৰপ্তানী আদি দিশতো পৰামৰ্শ আগবঢ়াৰ। তাৰোপৰি, এই কেন্দ্ৰসমূহে অভিযান সফল কৰাৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ সমূহক সহযোগিতা আগবঢ়াৰোৱাকে ধৰি সজাগতা, প্ৰশিক্ষণ আৰু উৎপাদনৰ মাজত সংযোগ স্থাপনৰ দায়িত্বও পালন কৰিব। গতিকে দেখা যায় যে আমাৰ নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীসকলে এনেকুৱা লাভজনক কৰণায়ত মনোনিবেশ কৰি আত্মনিৰ্ভৰশীল হব পাৰে।◆◆◆

হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘মৎস্যগন্ধা’ এটি অৱলোকন

ড° কুকিলা গোস্বামী
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

‘সুবালা’ (১৯৬৩) নামৰ ব্যতিক্ৰমধৰ্মী উপন্যাসৰ জৰিয়তে অসমীয়া উপন্যাস-সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনত খোজ পেলোৱা হোমেন বৰগোহাঞি যুদ্ধোত্তৰ যুগৰ এগৰাকী বৰেণ্য সাহিত্যিক। একাধাৰে কবি, গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, প্ৰবন্ধকাৰ, সাংবাদিক, সমাজ-সচেতন ব্যক্তি বৰগোহাঞিয়ে ‘সুবালা’, ‘তান্ত্ৰিক’, ‘কুশীলব’, ‘তিমিৰ তীৰ্থ’, ‘হালধীয়া চৰায়ে বাওধান খায়’, ‘পিতা-পুত্ৰ’, ‘মৎস্যগন্ধা’, ‘অস্ত্ৰাগ’, ‘সাঁউদৰ পুতেকে নাও মেলি যায়’, ‘নিঃসঙ্গতা’, ‘বিষগ্নতা’ আদি উপন্যাসৰ জৰিয়তে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনক সমৃদ্ধিশালী কৰি তোলাত অবিহণা যোগাইছে। ‘উল্লিখিত উপন্যাসকেইখনৰ ভিতৰত ছখন উপন্যাসক ভাববস্তু আৰু ৰূপবস্তুৰ সুসামঞ্জস্যৰ বাবে আৰু সিবোৰৰ মাজেদি ব্যক্ত হোৱা জীৱনবোধৰ বাবে সফল সৃষ্টি বুলি নিঃসন্দেহে ক’ব পৰা যায়। সেই ছখন উপন্যাস হ’ল-সুবালা, পিতা-পুত্ৰ, মৎস্যগন্ধা, সাঁউদৰ পুতেকে নাও মেলি যায়, হালধীয়া চৰায়ে বাওধান খায় আৰু অস্ত্ৰাগ।

গ্ৰাম্যজীৱনৰ জীয়া ছবিৰে মুখৰিত হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘মৎস্যগন্ধা’ (১৯৮৭) উপন্যাসখন সমাজ সচেতনতাৰ এক বলিষ্ঠ প্ৰকাশ বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি। মানৱিক মৰ্যাদাৰ প্ৰশ্নটো অধিক গুৰুত্ব সহকাৰে উত্থাপন কৰা উপন্যাসখনত এক ব্যতিক্ৰমধৰ্মী ভাববস্তু নিৰ্বাচনেৰে ঔপন্যাসিকে সামাজিক দায়বদ্ধতা আৰু সাহসৰ পৰিস্ফুৰণ ঘটাইছে। দৰাচলতে শোষণভিত্তিক অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাই কিদৰে মানৱিক মৰ্যাদা নিঃশেষ কৰি দিয়ে, সেই সম্পৰ্কে ঔপন্যাসিক হোমেন বৰগোহাঞি যথেষ্ট সচেতন। তেওঁৰ প্ৰথম উপন্যাস ‘সুবালা’ (১৯৬৩) ৰ দৰে ‘মৎস্যগন্ধা’তো এটা সম্প্ৰদায়ৰ হত মানৱিক মৰ্যাদাৰ প্ৰশ্নটো সাহসেৰে উত্থাপন কৰিছে। সমাজৰ এই শোষিতসকলৰ প্ৰতি বৰগোহাঞিৰ আছে গভীৰ সহানুভূতি আৰু সহমৰ্মিতা।

‘মৎস্যগন্ধা’ উপন্যাসখনৰ শিৰোনাম তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। মাছৰ গোন্ধেৰে পৰিৱেশিত এগৰাকী নাৰীক ‘মৎস্যগন্ধা’ শব্দটোৱে নিৰ্দেশ কৰে। মাছৰ গোন্ধ সন্নিৱিষ্ট হৈ থকা এটি সম্প্ৰদায় হ’ল কৈৱৰ্ত সম্প্ৰদায়, যিয়ে মাছকে জীৱিকাৰ সম্বল হিচাপে গ্ৰহণ কৰি আহিছে। কষ্ট কৰি, আৰ্থিকভাৱে জুৰুলা হৈ জীয়াই থকা এই সম্প্ৰদায়টোৱে কষ্টৰ বিনিময়ত প্ৰাপ্য পোৱাটো দূৰৰে কথা, সমাজৰ উচ্চ শ্ৰেণীৰ পৰা পদে পদে মানৱিক মৰ্যাদা হেৰুৱাবলগীয়া হয়। এই জাতিভেদ আৰু অস্পৃশ্যতাৰ কদাকাৰ ৰূপটোৱে শৈশৱৰে পৰা পীড়িত কৰা এগৰাকী নাৰীৰ ক্ৰোধ, ঘৃণা আৰু প্ৰতিবাদৰ কণ্ঠস্বৰ উপন্যাসখনত সবলভাৱে অনুৰণিত হৈছে। উপন্যাসখনৰ আদিৰ পৰা অন্তলৈ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা এই বিদ্ৰোহী নাৰীগৰাকী হৈছে মেনকা। গতিকে ক’ব পাৰি নামকৰণত ঔপন্যাসিক সাৰ্থক হৈছে।

জাতি-বৈষম্যৰ কদাকাৰ ৰূপটোৰ, সামাজিক-অৰ্থনৈতিক দিশৰ এখন স্পষ্ট দলিল হোমেন বৰগোঁহাঞিৰ ‘মৎস্যগন্ধা’ নামৰ উপন্যাসখন। উপন্যাসখনৰ আৰম্ভণিতে দুজন বাটৰুৱাৰ কথোপকথনৰ মাজেৰে নাটকীয়ভাৱে মুখ্য চৰিত্ৰ মেনকাক পাঠকৰ সন্মুখলৈ আনিছে, এটি নামবিহীন পাতনিৰ দৰে সৰু অধ্যায়ৰ জৰিয়তে। এই প্ৰথম অধ্যায়টোতে মেনকাৰ বলিষ্ঠ কণ্ঠস্বৰৰ উমান পোৱা যায়। দক্ষিণ পাৰৰ দুজন মানুহে ক’ৰবাত মিতৰি খাবলৈ গধূলি কথা পাতি পাতি গৈ থাকোঁতে গৰৈমাৰী নামৰ কৈৱৰ্ত গাওঁখনত উপস্থিত হৈ ‘ডোম গাওঁ’ বুলি কৈৱৰ্তসকলৰ বিষয়ে অসৌজন্যতাসূচক কথা কওঁতে দুয়োজনকে উচপ খুৱাই মেনকাৰ বিদ্ৰোহী কণ্ঠস্বৰ তথা গালি-শপনি ভাহি আহে—“ঐ খেকাৰ-খোৱা, ঐ মুখত পোক লগা, ঐ মাইকীৰ মেখেলা-তলীয়া, কাক ‘ডোম ডোম’ বুলিছ? ফটা মেখেলাৰে কোবাই নাক-মুখ একাকাৰ কৰি দিম, বুড়ীমাৰক চিনি পোৱা নাই?.....।”

এই অৱতৰণিকাৰ দৰে মেনকাৰ উপস্থাপন ঘটোৱা প্ৰথম অধ্যায়টোৰ পিছত সৰু সৰু চৈধ্যটা অধ্যায় আৰু উপসংহাৰ শীৰ্ষক সৰু অধ্যায় এটাৰ মাজেৰে উপন্যাসখনৰ কাহিনীভাগ বিকশিত হৈ উঠিছে। তৃতীয় পুৰুষত বৰ্ণিত হোৱা উপন্যাসখনত মেনকাৰ দুখ-যন্ত্ৰণা, প্ৰতিবাদ আদিৰ মাজেৰে জাতি-বৈষম্যৰ নিষ্ঠুৰ ছবি এখন প্ৰতিফলিত হৈছে।

‘মৎস্যগন্ধা’ উপন্যাসখনৰ পটভূমি ম’হঘূলি নৈৰ পাৰৰ গৰৈমাৰী নামৰ এখন ডাঙৰ কৈৱৰ্ত গাওঁ। দৰিদ্ৰতাৰ কবলত পৰা ইয়াৰ মানুহবোৰে কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিহে দুবেলা দুসাঁজ খাবলৈ পায়। গৰৈমাৰী গাঁৱৰ এই মৎস্যজীবী মানুহবোৰে বাহিৰৰ জগতৰ পৰা সম্পূৰ্ণ বিচ্ছিন্ন হৈ থকা বাবে বজাৰৰ অভাৱত আৰ্থিকভাৱে জুৰুলা হৈ থাকিবলগীয়া হৈছিল। গাঁৱলীয়া আৰ্থ-সামাজিক দিশৰ এই ছবিখন উপন্যাসিকে সুন্দৰভাৱে প্ৰতিফলিত কৰি তুলিছে—“মানুহবোৰ দুখীয়া, কিন্তু কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰি অন্ততঃ দুবেলা দুসাঁজ প্ৰত্যেকেই খাবলৈ পায়। মাছ ধৰাই জীৱিকাৰ প্ৰধান উপায় যদিও সুবিধা বুজি চুবুৰীয়া গাঁৱৰ মানুহৰ ঘৰত মৰকীয়া হৈ বা চাপৰিৰ হাবি মাটি ভাঙি বছৰত অন্ততঃ দুমাহলৈ খাব পৰাকৈ সিহঁতে খেতিও কৰে। মাছৰ বতৰত মাছৰ ওৱাদানি হয়, কিন্তু বজাৰত সিহঁতে কেতিয়াও মাছৰ উচিত মূল্যও নাপায়”। গ্ৰাহকৰ অভাৱত পাছিয়ে পাছিয়ে মাছ গেলি-পচি ভণ্ড হয়, কিন্তু সুবিধাৰ অভাৱত সেই মাছ কেতিয়াও বাহিৰলৈ চালান দিব পৰা নহয়। থলুৱা গ্ৰাহকো নিচেই কম, কাৰণ চাৰিওফালৰ গাওঁবোৰৰ খেতিয়ক

মানুহবোৰে কাচিৎহে মাছ কিনি বা ধানলৈ সলাই খায়। মাছ ধৰাত সিহঁতো কৈৱৰ্ত মানুহবোৰৰ দৰে সমানেই ওস্তাদ। ফলত নৈ-বিলত মাছৰ উভৈনদী আৰু মানুহবোৰ কঠোৰ পৰিশ্ৰমী হোৱা স্বত্বেও গৰৈমাৰী গাঁৱৰ মৎস্যজীবী মানুহবোৰ জীৱনত কেতিয়াও অভাৱ আৰু দাৰিদ্ৰৰ পৰা মুক্ত হ’ব নোৱাৰিলে।” (পৃষ্ঠা- ১০)

এই অৰ্থনৈতিক অবস্থাই কোঙা কৰা গৰৈমাৰী গাঁৱৰ তুলনামূলকভাৱে কিছু অৱস্থাপন্ন ব্যক্তি দুৰ্যোধনৰ জীয়ৰী মেনকাই উপন্যাসখনৰ প্ৰধান চৰিত্ৰ। ভীষণ পৰিশ্ৰমী দুৰ্যোধনে মাছ মৰাৰ উপৰিও চাপৰিৰ অটব্য অৰণ্য ভাঙি খেতি কৰি গাওঁখনৰ ভিতৰতে আটাইতকৈ চহকী মানুহ হৈ উঠিছিল। দুৰ্যোধনৰ সপোন আছিল তেওঁৰ দুয়োগৰাকী জীয়ৰী বেউলা আৰু মেনকাক শিক্ষিত ডেকাৰ লগত বিয়া দিব। কিন্তু হাইজা মহামাৰীয়ে গৰৈমাৰী গাওঁখনক আৱৰি ধৰি মহাশ্মশানৰ নীৰৱতা নমাই অনাত দুৰ্যোধনৰ লগতে দুই পুতেকে মৃত্যুক সাৱটি ল’লে। ঘৰত থাকিল কেৱল ঘৈণীয়েক মেমেৰি আৰু জীয়েক দুজনী-বেউলা আৰু মেনকা। মাত্ৰ এটা ৰাতিৰ ভিতৰতে ঘৰখনৰ ভাগ্যৰ পৰিৱৰ্তন ঘটি, আৰ্থিক স্বচ্ছলতা হেৰাই গ’ল। এই মেমেৰিৰ দুয়োজনী জীয়েক বেউলা আৰু মেনকাক এটা সময়ত গাওঁখনৰ আটাইতকৈ ধনী-মানী মানুহ দিগম্বৰহঁতৰ ঘৰখনৰ বোৱাৰী হিচাপে আদৰি আনে। কিন্তু ধনী-মানী মানুহৰ ঘৰৰ বোৱাৰী হোৱা স্বত্বেও বেউলা আৰু মেনকা-দুই ভগ্নীৰ ভাগ্য একে নহ’ল। বিয়াৰ আগতে মেনকাই যি আৰ্থিক দুৰ্দশাগ্ৰস্ত জীৱন কটাইছিল, বিয়াৰ পিছত কেইদিনমান সুখত কটালেও ভাগ্যৰ চকৰি সলনি হৈ সেই আগৰ দাৰিদ্ৰগ্ৰস্ত জীৱনে পুনৰ তাইক জুৰুলা কৰিলেহি। আৰ্থিকভাৱে জুৰুলা হ’লেও, শিক্ষাৰ পোহৰ নাপালেও মেনকা এগৰাকী সাহসী, প্ৰতিবাদী নাৰী চৰিত্ৰ। স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সময়ছোৱাৰ অসমৰ এখনি আওহতীয়া কৈৱৰ্ত গাঁৱৰ কাহিনীৰ আলমত ৰচিত হোৱা উপন্যাসখনত অসমীয়া সমাজত শিপাই থকা জাতিভেদৰ সমস্যাটোৰ বিৰুদ্ধে নিৰক্ষৰ, দৰিদ্ৰ নাৰী মেনকাই যি সাহসী ভূমিকা লৈছিল, সেয়া ‘মৎস্যগন্ধা’ত আকৰ্ষণীয় ৰূপত উপস্থাপন কৰা হৈছে।

জাতিভেদ আৰু অস্পৃশ্যতাৰ কদাকাৰ ৰূপটো হোমেন বৰগোঁহাঞিয়ে ‘মৎস্যগন্ধা’ উপন্যাসখনত নিৰ্মোহ আৰু স্পষ্টভাৱে চিত্ৰিত কৰিছে। কৈৱৰ্তসকলৰ গাওঁ ‘হেঁদু’ গাঁৱৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ ৰোৱা উচ্চবৰ্ণৰ লোকসকলে কৈৱৰ্ত সম্প্ৰদায়ৰ মানৱিক মৰ্যাদা হানি কৰাৰ চিত্ৰ উপন্যাসখনৰ পাতে পাতে

মুখৰিত হৈছে। নিদৰ্শনস্বৰূপে—

ক) “আমি ডোম, বুজিছ। পূৰ্বজন্মৰ কিবা পাপৰ শাস্তি স্বৰূপে ঈশ্বৰে আমাক নীহকুলীয়া ডোম কৰি সৃষ্টি কৰিছে। হেঁদুৰ চোতালত উখুৰা ধান মেলি থলে তাত যদি ডোমৰ গাৰ ছাঁ পৰে, তেন্তে ধানখিনি চুৰা হয়। কেনেকাকৈ যদি...” (পৃষ্ঠা-৪)

খ) “একমাত্ৰ মাছ কিনা কিংবা মৰকীয়া হালৰ বন্দৰস্ত কৰাৰ বাহিৰে কৈৱৰ্ত গাঁৱৰ মানুহৰ লগত ভূধৰ শৰ্মাৰ নিচিনা মানুহৰ আন কোনো কথা-বাৰ্তাৰ সম্পৰ্ক নাই।.... ওচৰা-উচৰি দুখন গাঁৱত বাস কৰিও আচলতে ভূধৰ শৰ্মা আৰু দিগম্বৰ কৈৱৰ্তহঁতে দুখন বেলেগ জগতত বাস কৰে; দিগম্বৰহঁতৰ হাতৰ সামান্য স্পৰ্শ লাগিলেই ভূধৰ শৰ্মাহঁতে ম'হঘুলি নৈত এশটা মান জোবোৰা মাৰি গা ধুই শুদ্ধ হয় আৰু দিগম্বৰহঁতে এশহাত দূৰৰ পৰা ভূধৰ শৰ্মাহঁতক প্ৰণাম কৰিব পাৰিলেও নিজকে ধন্য মানে।” (পৃষ্ঠাঃ ২৫-২৬)

কিন্তু এই জাত-পাতৰ সংকীৰ্ণতাৰ আঁৰত যে অৰ্থনৈতিক সংকট আৰু শিক্ষাহীনতা আছিল, সেয়া উপন্যাসিকে সুন্দৰভাৱে উদঙাই দেখুৱাইছে। উপন্যাসখনে মেনকাৰ হিন্দু সমাজৰ অন্যায়ৰ বিপক্ষে ব্যক্তিগত বিদ্ৰোহৰ গুৰিতে দেখুৱাইছে তাইৰ বা তাইৰ সমাজৰ চকুত নপৰা দেশখনৰ চলিত ভূমিনীতি আৰু ই সৃষ্টি কৰা তাইৰ জাতিৰ পৰম্পৰাগত জাতিৰ পৰম্পৰাগত জীৱিকা পদ্ধতিৰ অৰ্থনৈতিক সংকট-যি অৰ্থনৈতিক সংকটেহে তাইক প্ৰকৃততে কৰিছে ঠেৰুছিগা, ছালছিগা।

অসমীয়া উপন্যাস-সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনত হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘মৎস্যগন্ধা’ এখনি ব্যতিক্ৰমধৰ্মী, সাহসী পদক্ষেপ। এই ব্যতিক্ৰমধৰ্মীতা কঢ়িয়াই আনিছে মুখ্য চৰিত্ৰ মেনকাৰ চিত্ৰণে। দৰাচলতে, এগৰাকী গ্ৰাম্য, নিৰক্ষৰ আৰু দৰিদ্ৰ মহিলা মেনকাৰ প্ৰতিবাদী কণ্ঠ আৰু সাহসী ভূমিকাই হৈছে উপন্যাসখনৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য। মেনকা সামাজিক অৱহেলা, অৰ্থনৈতিক সংকট আৰু পাৰিবাৰিক খেলিমেলিয়ে অতিষ্ঠ কৰা এগৰাকী দুৰ্দশাগ্ৰস্ত নাৰী। দেউতাক জীয়াই থকালৈকে গাওঁখনৰ ভিতৰতে চহকী পৰিয়াল হিচাপে গণ্য হোৱা মেনকাৰ ঘৰখন হাইজা বেমাৰত দেউতাকৰ মৃত্যু হোৱাৰ লগে লগে অৰ্থনৈতিকভাবে জুৰুলা হ'বলগীয়া হয়। ধনে-ধানে পৰিপূৰ্ণ ঘৰৰ বোৱাৰী হৈও গিৰিয়েকৰ অকৰ্মণ্যতাৰ বাবে মেনকাহঁতক শহুৰেকে বেলেগ কৰি দিলে। ফলত আৰ্থিকভাৱে জুৰুলা হোৱাৰ উপৰিও মেনকাই সামাজিক মৰ্যাদাও হেৰুৱাবলগীয়া হ'ল- ‘মেনকাই যে গিৰিয়েকৰ চাল-চলন ভাল চকুৰে চাইছিল

বা তাক সমৰ্থন কৰিছিল সেই কথা নহয়। কিন্তু সেইবুলি শহুৰেকে যে আচম্বিতে সিহঁতক এনেকৈ ঘৰৰ পৰা বাহিৰ কৰি দিব সেই কথাও তাই সমূলি কল্পনা কৰা নাছিল। দিগম্বৰৰ জয়জয় ময়ময় সংসাৰখনত বোৱাৰী হৈ থাকি তাই গাওঁখনৰ ভিতৰতে যি এটা বিশেষ মৰ্যাদা ভোগ কৰিছিল, মুহূৰ্ততে সি ধূলিস্যাৎ হৈ গ'ল। আজিৰ পৰা তাইৰ একমাত্ৰ পৰিচয় ভঙুৱা আৰু ধোদৰ পছলা পূৰ্ণৰ ঘৈণীয়েক বুলি।” (পৃষ্ঠাঃ ৩১)

মেনকাৰ মতে এই সকলোৰে মূল হ'ল তাইৰ বায়েক বেউলা। বেউলাই গিৰিয়েক আৰু শহুৰেকক লগাই লগাই সিহঁতক বেলেগ কৰি দিলে। তেতিয়াৰ পৰা মেনকাই বেউলাহঁতৰ ঘৰত ভৰি থোৱা নাই। নিজৰ সংসাৰখনৰ আৰ্থিক অৱস্থা জুৰুলা হৈ অহা মেনকাক কানি খোৱাৰ অভ্যাসেও কোঙা কৰি তুলিছিল। এই দুৰ্দশাগ্ৰস্ত জীৱনত মেনকাৰ জীয়াই থকাৰ অৱলম্বন হৈছিল মাত্ৰ দুটা-“পুৱা-গধূলি দুয়োবেলা এৰতকৈ কানি আৰু অষ্টপ্ৰহৰ গালি-শপনি। বায়েকক গালি, শহুৰেকক গালি, গিৰিয়েকক গালি, বাটৰ বাটৰুৱাক গালি, সমাজ-সংসাৰ-ঈশ্বৰ সকলোকে গালি।” (পৃষ্ঠাঃ ৩৩)

কৈৱৰ্ত সমাজৰ হোৱা বাবে জাতি-বৈষম্যৰ প্ৰাচীৰে মানবিক মৰ্যাদা হানি কৰা শত শত দুখৰ কাহিনীয়ে সৰুৰে পৰা মেনকাক জুৰুলা কৰিছে। সৰুতে জাতি-বৈষম্যৰ কথা নজনা বয়সতে এঘৰ হিন্দু মানুহৰ ঘৰত ৰ'দত শুকাবলৈ দিয়া উখুৰা ধানত গাৰ ছাঁ পৰা বাবে মেনকাই বিনা অপৰাধত গিৰিহঁতনীৰ পূৰ্ণহতীয়া চৰ খাব লগা হৈছিল। গোটেই জীৱন ধৰি কৈৱৰ্ত হৈ জন্ম ধৰাৰ অভিশাপ বহন কৰি ফুৰা মেনকাৰ মানসপটত শৈশৱৰ সেই মৰ্মান্তিক ঘটনাৰ কৰুণ স্মৃতি ৰৈ গৈছে, যিয়ে তাইক সাহসী কৰি তুলিছে। সেয়ে তাইৰ প্ৰতি প্ৰচণ্ডতম অন্যায় কৰা ‘হেঁদু’সকলৰ বিৰুদ্ধে মেনকাই ৰণচণ্ডী মূৰ্তিৰে থিয় দিছে। উপন্যাসখনত বিদ্ৰোহী মেনকাৰ ক্ৰোধ, ঘৃণা আৰু প্ৰতিবাদৰ কণ্ঠস্বৰ সবলভাবে ধ্বনিত হৈছে। তাইৰ এই বিদ্ৰোহ তথাকথিত ‘হেঁদু’সকলৰ জাতিভেদৰ কদাকাৰ নিয়মৰ বিৰুদ্ধে, মানবিক মৰ্যাদা নিঃশেষ কৰা বৰ্ণবাদী সমাজৰ বিৰুদ্ধে, সামন্তবাদী সামাজিক গাঁথনিৰ বিৰুদ্ধে। এই বিদ্ৰোহী মনোভাৱ আৰু সাহসৰ বাবে উচ্চ বৰ্ণৰ সমাজক ভেঙুচালি কৰি হিন্দু মণিৰাম আৰু কৈৱৰ্ত সম্প্ৰদায়ৰ কমলাৰ বিয়াখন সম্ভৱ কৰি তুলিব পাৰিছিল।

আহোম সম্প্ৰদায়ৰ যুৱক মণিৰাম গগৈৰ মন ভুলোৱা কথাত ভোল গৈ গৰ্ভবতী হোৱা কমলাক আপোনঘাতী হ'বলৈ নিদি মেনকাই বচায়। গৰ্ভনষ্ট কৰা দৰৱৰ বিষয়ে জানিও মেনকাই কমলাৰ গৰ্ভনষ্ট নকৰিলে, কৈৱৰ্তৰ মান ৰাখিবলৈ। যি কৈৱৰ্তক

চুলে হিন্দুৰে গা ধোৱে, সেই কৈৱৰ্ত সন্দ্ৰদায়ৰ কমলাক যৌৱনৰ তাড়নাত মণিৰামে অশুচি কৰিলে আৰু পিছত ঘৰৰ পৰা বিয়াৰ বন্দৰস্ত কৰা ছোৱালীজনীৰ স্বপ্ন দেখি বিভোৰ হৈ থাকিল। কিন্তু সাহসী মেনকাই মণিৰামৰ সেই সপোন ভাঙি কৈৱৰ্তৰ ছোৱালী কমলাক বিয়া কৰাবলৈ বাধ্য কৰালে। মণিৰামে সৰহ পৰিমাণৰ টকাৰে মেনকাৰ মুখ বন্ধ কৰিব খুজিছিল, কিন্তু মেনকা মান্তি নহ'ল। শত্ৰুৰেৰে ঘৰখনৰ লগত ভাল সম্পৰ্ক নথকা মেনকাই ইচ্ছা কৰা হ'লে নন্দ কমলাৰ কথা উলাই কৰি, বদনাম ৰটি ঘৰখনৰ মৰ্যাদা হানি কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। কিন্তু তাই সামাজিক ন্যায় আৰু নাৰীৰ মৰ্যাদা ৰক্ষা হকেহে থিয় দিলে— “...এইবাৰ মই গৰ্ভ নষ্ট নকৰি গৰ্ভ ৰক্ষা কৰিম ডোমৰ প্ৰাণ বচাবলৈ, ডোমৰ মান বচাবলৈ।” সাহস আৰু মনোবলেৰে, কৌশলেৰে মণিৰামক কমলালৈ চপাই আনি মেনকাই জাতিভেদৰ প্ৰাচীৰ ভাঙি যি পদক্ষেপ ল'লে সেয়া বাস্তৱিকতে অতুলনীয়।

উপন্যাসখনৰ আৰম্ভণিত যিদৰে ‘অৱতৰণিকা’ নামৰ এটি সৰু অধ্যায়ৰ জৰিয়তে মেনকাৰ বিদ্ৰোহী চৰিত্ৰক সন্মুখলৈ অনা হৈছে, সেইদৰে সামৰণিতো ‘উপসংহাৰ’ শীৰ্ষক অধ্যায়টোৰ শেষত বৰ্ণবাদী সমাজৰ বিৰুদ্ধে মেনকাৰ বলিষ্ঠ, বিদ্ৰোহী কণ্ঠস্বৰ ধ্বনিত হৈছে।

কাহিনীৰ ফালৰপৰা বলিষ্ঠ উপন্যাসখন প্ৰকাশভংগীৰ ফালৰ পৰাও অনুপম। যথা-

ক) চিত্ৰধৰ্মীতা: “মাঘমাহৰ কৃষ্ণপক্ষৰ ৰাতি। বাটৰ দুয়োকাষে বাঁহ, কল, তামোল, কেচুৰু আদি নানাবিধৰ গছ। গছবোৰৰ ছাঁই ৰাতিৰ আন্ধাৰ আৰু বেছি গভীৰ কৰি তুলিছে।” (পৃষ্ঠাঃ ‘খ’)

খ) প্ৰবাদ-পটন্তৰঃ “মৰা সাপকো নেদেৱা’ (পৃষ্ঠাঃ ২৭), ‘মাহৰ মাৰ দেখি তিলে বেত মেলা’ (পৃষ্ঠাঃ ২৮), ‘ৰণত পৰি কলীয়া হ’ল, তেল নাইকিয়া ফপৰীয়া হ’ল’ (পৃষ্ঠাঃ ২৯), ‘চকুৰ কুটা দাঁতৰ শূল’ (পৃষ্ঠাঃ ৩২) ইত্যাদি।

গ) উপমাঃ “বেঙে মূতা গৰুৰ দৰে’ (পৃষ্ঠাঃ ৭০), ‘ফেঁটীসাপে ফেট তুলি ফোঁচ কৰি উঠাৰ দৰে’ (পৃষ্ঠাঃ ৭১) ইত্যাদি।

বিজ্ঞীতৰ প্ৰয়োগেও উপন্যাসখনক নান্দনিকতা প্ৰদান কৰিছে। যথা-

“আঁহতে সলাবৰ পাত ঐ লাহৰী
আঁহতে সলাবৰ পাত
আমাৰে মইনাই বৰণটি সলালে
ললে ৰঙা ৰিহা গাত।”
(পৃষ্ঠাঃ (৮))

মুঠতে, অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ভঁৰাললৈ হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘মৎস্যগন্ধা’ এক বলিষ্ঠ, উজ্জ্বল, অনবদ্য বৰঙণি।

পাদটীকা :

- ১। মদন শৰ্মা। “হোমেন বৰগোহাঞিৰ উপন্যাস”। এশ বছৰৰ অসমীয়া উপন্যাস। সম্পাঃ নগেন ঠাকুৰ। পৃষ্ঠাঃ ৫২৭
- ২। উল্লিখিত। পৃষ্ঠাঃ ৫২৯
- ৩। গোবিন্দপ্ৰসাদ শৰ্মা। “অসমীয়া উপন্যাসৰ ধাৰা (১৯৯৯-৮৯)। অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী (ষষ্ঠ খণ্ড)। সম্পাঃ হোমেন বৰগোহাঞি। পৃষ্ঠাঃ ১৪৪

গ্ৰন্থপঞ্জী :

- ঠাকুৰ, নগেন। সম্পাঃ। এশ বছৰৰ অসমীয়া উপন্যাস। গুৱাহাটীঃ জ্যোতি প্ৰকাশন, ২০০০। মুদ্ৰিত।
ডেকা, নমিতা। সম্পাঃ। হোমেন বৰগোহাঞিৰ সন্ধানত। গুৱাহাটীঃ স্টুডেণ্টচ ষ্ট'ৰচ, ১৯৯৮। মুদ্ৰিত।
দাস, অমল চন্দ্ৰ। সম্পাঃ। অসমীয়া উপন্যাস পৰিক্ৰমা। গুৱাহাটীঃ বনলতা, ২০১২। মুদ্ৰিত।
বৰগোহাঞি, হোমেন। মৎস্যগন্ধা। গুৱাহাটীঃ স্টুডেণ্টচ ষ্ট'ৰচ, ২০০০ (পঞ্চম প্ৰকাশ)। মুদ্ৰিত।
বৰগোহাঞি, হোমেন। সম্পাঃ। অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী (ষষ্ঠ খণ্ড)। গুৱাহাটীঃ আনন্দৰাম বৰুৱা ভাষা-কলা-সংস্কৃতি সংস্থা, ২০১৫ (তৃতীয় প্ৰকাশ)। মুদ্ৰিত।

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ উপন্যাসত প্ৰকাশিত ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনা : ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ বিশেষ উল্লেখসহ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন

কাব্যশ্ৰী কোচ

স্নাতকোত্তৰ চতুৰ্থ শাখাসিক

ভাৰতীয় সাহিত্য জগতৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান ‘জ্ঞানপীঠ’ বঁটা বিজয়ী প্ৰথম অসমীয়া ঔপন্যাসিক ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এটি চিৰ পৰিচিত নাম। অসম তথা ভাৰতৰ জাতীয় জীৱনত প্ৰভাব পেলোৱা সমসাময়িক ঘটনা প্ৰবাহক আধাৰ হিচাপে লৈ কেইবাখনো বিখ্যাত উপন্যাস ৰচনা কৰা ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ উপন্যাসত বিষয়বস্তু নিৰ্বাচন, সূক্ষ্ম জীৱনবোধ আৰু ভাবৰ গভীৰতা এক মন কৰিবলগীয়া বৈশিষ্ট্য। সমসাময়িক সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক ঘটনাপ্ৰবাহৰ পটভূমিত ঔপন্যাসিক ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যদেৱে উপন্যাস ৰচনা কৰিলেও উপন্যাসত বৰ্ণিত প্ৰতিটো সমস্যাবেই অন্তৰ্নিহিত মানবীয় দিশটোত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা দেখা যায়। ১৯৫৫ চনত প্ৰকাশিত ‘ৰাজপথে ৰিঙিয়ায়’ উপন্যাসৰ মাধ্যমেৰে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ জগতত ভূমুকি মৰা ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই ‘ইয়াৰুইঙ্গম’, ‘মুনিচুনিৰ পোহৰ’, ‘ৰঙামেঘ’, ‘প্ৰতিপদ’, ‘মৃত্যুঞ্জয়’ আদি বহুকেইখন সুখপাঠ্য উপন্যাস ৰচনাৰে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ জগতত এক সুদৃঢ় ভেটি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

প্ৰবন্ধটোৰ মাজেৰে ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ উপন্যাসৰাজিত প্ৰস্ফুটিত হোৱা ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনাক ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ আধাৰত এক আভাস দিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। অসম তথা ভাৰতৰ জাতীয় জীৱনত প্ৰভাৱ পেলোৱা ঘটনাপ্ৰবাহক আধাৰ হিচাপে লৈ বাস্তৱবাদী চিন্তাৰে বিষয়বস্তু

উপস্থাপন কৰাৰ লগতে সমাজ সচেতন দৃষ্টিভংগীৰে নিজা বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা তথা আনকো ভাবিবলৈ অৱকাশ দিয়া কৌশলে ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ৰচনাক এক সুকীয়া মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে।

১৯৫৫ চনত ‘ৰাজপথে ৰিঙিয়ায়’ উপন্যাসৰ মাধ্যমেৰে অসমৰ উপন্যাস সাহিত্যৰ জগতত ভূমুকি মৰা ড॰ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই পৰৱৰ্তী সময়ত ‘ইয়াৰুইঙ্গম’, ‘মুনিচুনিৰ পোহৰ’, ‘ৰঙামেঘ’, ‘প্ৰতিপদ’, ‘মৃত্যুঞ্জয়’ আদি বহুকেইখন বিখ্যাত উপন্যাস ৰচনা কৰে। ১৯৫৫ চনত প্ৰকাশিত ভট্টাচাৰ্যদেৱৰ প্ৰথম উপন্যাস ‘ৰাজপথে ৰিঙিয়ায়’ হৈছে এখন ৰাজনৈতিক উপন্যাস, য’ত ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টৰ দিনটোত সূৰ্যোদয়ৰ পৰা সূৰ্যাস্তলৈকে এটা দিনত ঘটা মোহন নামৰ এজন বিপ্লবী যুৱকৰ চিন্তা আৰু কাৰ্যৰ চিত্ৰণ কৰিছে।

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধই বিশ্বস্ত কৰা নগাসকলৰ আৰ্থ-সামাজিক বিপৰ্যয় তথা তেওঁলোকৰ জাতীয় চৈতন্য উদয়ৰ পটভূমিত ৰচিত হৈছে ‘ইয়াৰুইঙ্গম’। সেইদৰে ‘মুনিচুনিৰ পোহৰ’ উপন্যাসত ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্তী কালৰ এটা ৰাজনৈতিক সমস্যাৰ চিত্ৰ অংকন কৰা হৈছে। ‘কালৰ হুমুনিয়াহ’ সমৃদ্ধ হৈছে প্ৰাক-স্বাধীনতা কালৰ উজনি অসমৰ চফাই চাহ বাগিছাৰ শোষিত শ্ৰমিকৰ জীৱন কাহিনীৰে। ঔপন্যাসিকে ‘ৰঙামেঘ’ উপন্যাসৰ মাজেৰে স্বাধীনোত্তৰ কালৰ শাসনাধিস্থ ক্ষমতালোভী শাসকৰ শাসনৰ ওৰ পৰা সময়ৰ বৈপ্লবিক প্ৰকাশ ঘটাইছে। ১৯৩৯ চনৰ ডিগবৈৰ বনুৱা ধৰ্মঘটৰ সময়ছোৱাত

হোৱা তেল শোধনাগাৰৰ ইউৰোপীয় বৰমুৰীয়াসকলৰ শোষণক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠিছে ঔপন্যাসিকৰ অন্যতম সৃষ্টি ‘প্ৰতিপদ’। বাংলাদেশৰ মুক্তি সংগ্ৰামৰ পটভূমিত ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই ৰচনা কৰি উলিয়াইছে এখনি অনন্য উপন্যাস ‘কবৰ আৰু ফুল’। সেইদৰে ১৯৪২ চনৰ স্বাধীনতাৰ শেষ আন্দোলনৰ প্ৰতিচ্ছবিৰে সুন্দৰ প্ৰতিফলন তথা ঔপন্যাসিকৰ কল্পনাৰ সংপৃক্ত সমাহাৰেৰে ‘মৃত্যুঞ্জয়’ৰ কাহিনীভাগৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।

এনেদৰে ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ উপন্যাসৰাজিৰ পটভূমি বিচাৰ কৰি চালে দেখা যায় যেতেখেতৰ উপন্যাসসমূহৰ মূল উপজীব্য হ’ল অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক ঘটনা প্ৰবাহ। বিশেষকৈ উপন্যাসসমূহত তেখেতৰ ৰাজনৈতিক চিন্তা আৰু চেতনা সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ লাভ কৰিছে। সেই হিচাপত তেখেতৰ উপন্যাসক ৰাজনৈতিক উপন্যাস আখ্যা দিব পাৰি। এতিয়া প্ৰশ্ন হয় ৰাজনৈতিক উপন্যাস কাক বোলে? বিশিষ্ট সাহিত্যিক, লেখক ড০ গোবিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাৰ ভাষাত- “ৰাজনৈতিক উপন্যাসবোৰো প্ৰাথমিকভাবে সামাজিক উপন্যাসেই। কিন্তু যিবোৰ সামাজিক উপন্যাসৰ বিষয়বস্তু প্ৰধানতঃ বা বহুলাংশে ৰাজনীতি, তেনে উপন্যাসকে ৰাজনৈতিক উপন্যাস বোলা যায়। এনে ৰাজনৈতিক উপন্যাস কোনো ৰাজনৈতিক ঘটনাক কেন্দ্ৰ কৰি হ’ব পাৰে, কোনো ৰাজনৈতিক দৰ্শনক অৱলম্বন কৰি হ’ব পাৰে, কোনো ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিৰ চিত্ৰণ তথা সমালোচনা হ’ব পাৰে। মুঠতে ৰাজনৈতিক উপন্যাস হ’ব লাগিলে ৰাজনীতিৰ কোনো এক দিশ তাৰ বিষয়বস্তু হ’ব লাগিব।”

১৯৪২ চনৰ স্বাধীনতাৰ শেষ আন্দোলনৰ পটভূমিত ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসখন ৰচনা কৰিছে। ‘জ্ঞানপীঠ’ বঁটাৰে সন্মানিত উপন্যাসখনত ঔপন্যাসিক ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনা অতি বলিষ্ঠভাৱে উপস্থাপিত হৈছে। উপন্যাসখনৰ পাতনিত ঔপন্যাসিক ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই স্পষ্টকৈ কৈছে- ‘এই উপন্যাসত বৰ্ণোৱা ঘটনাৰ কাল ১৯৪২। চৰিত্ৰসমূহ কাল্পনিক। অৱশ্যে ইয়াত স্বাধীনতাৰ এই শেষ আন্দোলনৰ চিৰস্মৰণীয় ঘটনাৱলীৰ আভাস আৰু চিত্ৰণ আছে। ই ইতিহাস নহয়। নিজৰ কালত ঘটা ঘটনাৰ আলম লৈ ৰচা কাহিনীহে।”

স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সমসাময়িক ঘটনাপ্ৰবাহক লৈ ড০ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই ৰচনা কৰা ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ

কাহিনীভাগ গঢ় লৈ উঠিছে অসমৰ মাজমজিয়া নগাঁও জিলাৰ পশ্চিমাঞ্চলৰ দৈপাৰা, বহা, মনহা, বেবেজীয়া, হাতীচোং, মায়ং, বাৰপুজীয়া আদি গ্ৰাম্যাঞ্চলক সামৰি।

উপন্যাসখনৰ আৰম্ভণিতে আমি ধনপুৰ, ভিভিৰাম আৰু মানিক বৰা- এই তিনিটা চৰিত্ৰ দেখিবলৈ পাবোঁ। তিনিও স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সেনানী। তিনিও মায়ঙৰ দৈপাৰা সত্ৰৰ মহদা গোসাঁইক লগ পোৱাৰ উদ্দেশ্য আগত ৰাখি সত্ৰলৈ ৰাওনা হৈছিল। মহদা গোসাঁইৰ নেতৃত্বতেই বিপ্লবীসকলৰ সামৰিক সৈন্যবাহিনীয়ে ৰেলগাড়ী বগৰোৱাৰ গোপন আলোচনাত নামি পৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও অস্ত্ৰ সংগ্ৰহ অভিযান, নিৰ্দিষ্ট স্থানলৈ সন্তপনে যাত্ৰা কৰা, ৰেল লাইনৰ অপসৰণ আৰু তাকে কৰোঁতে মিলিটেৰী পৰীয়াৰ গুলীৰ আঘাতত কাহিনীৰ অন্যতম প্ৰধান চৰিত্ৰ ধনপুৰৰ আহতাৰস্থা, দলপতি গোসাঁইৰ গুলীত পৰীয়াৰ মৃত্যু, লাইনচ্যুত হৈ সৈন্যবাহিনী কঢ়িয়াই অনা ৰেলগাড়ী ধ্বংস হোৱা, আহত ধনপুৰক লগত লৈ মুক্তি যুঁজাৰুসকল পলাবলৈ চেষ্টা কৰোঁতে মিলিটেৰীৰ গুলীত ধনপুৰ আৰু গোসাঁইৰ মৃত্যু হোৱা আদি ঘটনাক্ৰমৰ মাজেৰে উপন্যাসৰ কাহিনীৰ পৰিসমাপ্তি ঘটিছে। অৱশ্যে ঔপন্যাসিকে ঘটনাৱলীৰ সতে আৰু কিছু কথা সংযোগ কৰি দিছে।

১৯৪২ চনৰ গণ আন্দোলনৰ পটভূমিত ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ কাহিনীভাগ গঢ় লৈ উঠা বুলি পূৰ্বে উল্লেখ কৰি অহা হৈছে। গণ আন্দোলনৰ সময়ত অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ পৰিস্থিতি কেনে আছিল সেয়া ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাই সুন্দৰকৈ উপস্থাপন কৰিছে। ড° শৰ্মাৰ ভাষাত- “বিয়াল্লিছৰ গণ আন্দোলন দুটা পৰ্যায়ত প্ৰকাশ পাইছিল। প্ৰথম স্তৰত ই অহিংস আছিল। কিন্তু প্ৰধান প্ৰধান নেতাসকল অৱৰুদ্ধ হোৱাৰ পিছত আন্দোলন জনতাৰ মাজত বনাগ্নিৰ দৰে বিয়পি পৰিল আৰু অহিংস নীতি পৰিণত হৈ সাম্ৰাজ্যবাদী যুদ্ধৰ বিৰুদ্ধে হিংস্ৰূপত পৰিচালিত হ’ল। অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত স্থানীয় দলপতিসকলৰ নেতৃত্বত মিত্ৰ শক্তিৰ যুদ্ধ আয়োজন ধ্বংস কৰিবলৈ জনতা উঠিপৰি লাগিল। ব্ৰিটিছৰ স্বাৰ্থ সংৰক্ষণৰ অনুষ্ঠানসমূহ ধ্বংস কৰাৰ আয়োজন চলিল, ৰেল লাইন, পোষ্ট অফিচ, পুলিচ থানা, বিমান ঘাট ধ্বংস কৰি যুদ্ধ প্ৰচেষ্টাত ব্যাঘাত জন্মোৱাৰ চেষ্টা চলিল।”

“কেঁচা বৰলক জোকাই ল’লে গা সাৰিবলৈ টান”^৪ উপন্যাসখনৰ এটি অন্যতম চৰিত্ৰ ভিভিৰামৰ মুখত দিয়া এই সংলাপটোৱেই যেন গোটেই ঘটনাপ্ৰবাহক এক উমান দিয়ে।

এই প্ৰবচন ফাঁকিৰ মাজেৰেই ব্ৰিটিছৰ সাম্ৰাজ্যবাদী নীতিৰ বিৰুদ্ধে গঢ়ি উঠা অসমৰ পৰাধীন জনতাৰ স্বাধীনতা লাভৰ দুৰ্বাৰ হেঁপাহ প্ৰতিফলিত হৈছে। প্ৰথম পৰ্যায়ত অহিংস নীতিৰ আদৰ্শৰে পৰিচালিত হোৱা স্বাধীনতাৰ সপোন পিয়াসী সাধাৰণ অসমীয়া জনতাই কিদৰে কেঁচা বৰলৰ দৰে বিযাক্ত শুঙেৰে ব্ৰিটিছ শাসন ওফৰাই স্বাধীনতা প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ অৰ্থে প্ৰয়োজন হ'লে হিংসাত্মক পথ অবলম্বন কৰিব, তাৰো এটি আভাস পৰিলক্ষিত হয়। 'মৃত্যুঞ্জয়'ৰ ঘটনা পৰম্পৰা কোনো বিশাল পটভূমিত আধাৰ কৰি গঢ়ি উঠা নাই। সীমিত কাল আৰু স্থানৰ আধাৰত ৪/৫ দিনৰ ঘটনাৱলীৰ আলম লৈ ঔপন্যাসিকে ৰচনা কৰি উলিয়াইছিল 'মৃত্যুঞ্জয়' উপন্যাস।

উল্লেখ্য যে 'মৃত্যুঞ্জয়' উপন্যাসখনৰ সমগ্ৰ কাহিনী গঢ় লৈ উঠিছে বিয়াল্লিছৰ গণ আন্দোলনৰ গেৰিলা বা পশ্চাৎঘাতী কৰ্মপন্থানুসাৰে সামৰিক বাহিনী আৰু সা-সৰঞ্জামেৰে পৰিপূৰ্ণ ৰেলগাড়ী এখন লাইনচ্যুত কৰি বগৰাই পেলোৱাৰ দুঃসাহসিক কাৰ্যক কেন্দ্ৰ কৰি। পুলিচ-মিলিটেৰীৰ বাবে অসমীয়া স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সেনানী কেইজনে এনে কামৰ বাবে বাধ্য হৈ পৰিবলগীয়া হৈছিল। পুলিচ-মিলিটেৰীয়ে অসমীয়া মানুহৰ ওপৰত কৰা অবৰ্ণনীয় অত্যাচাৰ হেনো মানৰ অত্যাচৰতকৈও অমানুষিক আছিল। ইংৰাজ সৈন্যই তিলক ডেকাক গুলীয়াই মাৰিছিল। সুভদ্ৰা নামৰ এগৰাকী মহিলাক এটা দুটা নহয়, দহোটা মিলিটেৰীয়ে ধৰ্ষণ কৰিছিল। গাঁৱে গাঁৱে পাইকাৰী জৰিমনা, ত্ৰেণক আদি ঘটনাই আন্দোলনকাৰীসকলক আৰু অধিক বিদ্ৰোহী কৰি তুলিছিল। গান্ধীৰ অহিংস নীতিৰ যুক্তিযুক্ততাৰ সম্পৰ্কেও এচাম আন্দোলনকাৰীৰ মনত প্ৰশ্ন উদয় হৈছিল আৰু তাৰেই প্ৰতিক্ৰিয়াস্বৰূপে গেৰিলা ফৌজ গঠন কৰি ব্ৰিটিছৰ সাম্ৰাজ্যবাদী নীতিক প্ৰত্যাহান জনোৱাৰ কথা ঔপন্যাসিকে বৰ্ণনা কৰিছে। উল্লেখ্য যে হিংসাত্মক পন্থাৰে ৰেল বগৰাবলৈ আগবঢ়া সেনানীসকল হ'ল- ধনপুৰ, ভিভিৰাম, মাণিক বৰা, মধু কেওঁট, আহিনা কোঁৱৰ আৰু মহদা গোঁসাই। এইসকলৰ প্ৰায়খিনিয়েই মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱ, চৈতন্যদেৱ আৰু কুৰুৱাবাহী সত্ৰৰ ভকত আছিল। ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মাৰ ভাষাত- “এই ঘটনাবলীত জড়িত থকা চৰিত্ৰসমূহ কল্পনাপ্ৰসূত হ'লেও ইয়াৰ দুই-চাৰিটা চৰিত্ৰ প্ৰকৃত ঘটনাৰ লগত প্ৰত্যক্ষভাৱে লিপ্ত সঁচাসঁচি যুঁজাৰ ব্যক্তিৰ আদৰ্শত পৰিকল্পিত। কাহিনীৰ ঘটনাবাজিও প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ বিৱৰণৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত।”^৮

উপন্যাসত বৰ্ণিত এই সেনানীসকলে দেশৰ স্বাধীনতাৰ

কাৰণে লাইনচ্যুত কৰি ৰেল বগৰোৱাৰ দৰে হিংসাত্মক পথ ল'বলৈ আগবাঢ়িছিল যদিও মনৰ ভিতৰত অনবৰতে হিংসা আৰু অহিংসাৰ দ্বন্দ্বৰ সন্মুখীন হৈছিল। মহাত্মা গান্ধীৰ অহিংস নীতিৰ প্ৰতিও সেনানীসকলৰ মনত সন্দেহ উপজিছিল। উপন্যাসখনৰ এটি উল্লেখযোগ্য চৰিত্ৰ ৰূপনাৰায়ণৰ ভাষাত- “গান্ধীয়ে যিখন যুঁজ দিছে সেইখন কেবল আদৰ্শতহে আছে। বাস্তৱত কি ঘটিছে, চকু মেলি চাওকচোন। প্ৰত্যেক মানুহেই গান্ধীৰ দৰে সাহসী হৈ অহিংস সেনা হোৱা সম্ভৱ নহয়। গতিকে আমি যি কৰিছোঁ, তাৰ বাহিৰে ভাৰতৰ মুক্তিৰ পথ আৰু নাই।”^৯

সেয়ে আন্দোলনকাৰীসকলে গান্ধীৰ অহিংস নীতিৰ বিপৰীতে সুভাষ চন্দ্ৰ বসু, ৰাম মনোহৰ লোহিয়া আৰু জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণৰ আদৰ্শৰে আগবাঢ়িছিল। তেওঁলোকৰ লক্ষ্য আছিল ভাৰতৰ পৰা ইংৰাজসকলক খেদি পঠিওৱা। সেই সময়ৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সৃষ্টি হোৱা হিংসা আৰু অহিংসাৰ দ্বন্দ্ব ঔপন্যাসিক ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ মনোজগততো প্ৰভাৱ পৰা যেন অনুভৱ হয়। উপন্যাসখনত সেই কথা স্পষ্ট। গোঁসাঁইৰ মুখত দিয়া সংলাপ ফাঁকিয়ে যেন সেই কথাকেই প্ৰমাণ কৰে- “মানুহ নমৰাকৈ যদি যুঁজিব পাৰিলোঁহেঁতেন তেন্তে কিমান সুন্দৰ হ'লহেঁতেন।”^{১০}

১৯৪২ চনৰ গণ আন্দোলনৰ অসমৰ জীৱন্ত দলিল সদৃশ 'মৃত্যুঞ্জয়' উপন্যাসৰ মাজেৰে ঔপন্যাসিক ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই সেই সময়ছোৱাৰ অসমৰ নাৰীসকলৰ সংগ্ৰামী চেতনাৰ ছবিখনো সুন্দৰভাৱে উপস্থাপন কৰিছে। বাৰপূজীয়া অঞ্চলৰ পাকৈত শিপিনী কলীবায়ে দেশৰ খবৰ বাতৰি সংগ্ৰহ কৰাৰ লগতে অসমত চলা পুলিচ-মিলিটেৰীৰ অত্যাচাৰো সহ্য কৰিব পৰা নাছিল। সেয়ে অসমৰ পৰা অত্যাচাৰী পুলিচ-মিলিটেৰীৰ শাসন উফৰাবৰ বাবে হিংসাত্মক পথ অৱলম্বন কৰাত পূৰ্ণ সমৰ্থন আগবঢ়াইছিল। সেইদৰে মহদা গোঁসাঁইৰ পত্নী গোঁসানীয়েও আন্দোলনকাৰীসকলক মনোবল যোগোৱাৰ লগতে পুলিচৰ গুলীত প্ৰাণত্যাগ কৰা স্বামীক দেশৰ কাৰণে প্ৰাণ দিওঁতাসকলৰ এজন বুলি মানসিক সন্তুষ্টি লাভ কৰিছিল।

এনেদৰেই 'মৃত্যুঞ্জয়' উপন্যাসৰ মাজেৰে ঔপন্যাসিক ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনা প্ৰকাশ হোৱা দেখা যায়। উপন্যাসখনৰ মাজত কেইটামান বিশেষ কথা আমি প্ৰত্যক্ষ কৰোঁ। সেয়া হৈছে-

- (১) ১৯৪২ চনৰ অহিংস গণ আন্দোলনে কেনেদৰে হিংসাত্মক ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰিলে সেই সম্পৰ্কে উপন্যাসখনত সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ পাইছে।
- (২) স্বাধীনতাৰ শেষ আন্দোলনৰ সময়ত অসমীয়া নাৰীৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে উপন্যাসখনত বৰ্ণনা কৰা হৈছে।
- (৩) ১৯৪২ চনৰ স্বাধীনতাৰ শেষ আন্দোলনৰ সমসাময়িক পটভূমিত উপন্যাসখন ৰচনা কৰাৰ কাৰণে ঔপন্যাসিকৰ ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনা স্পষ্ট আৰু সাৱলীল ৰূপত প্ৰকাশ লাভ কৰা দেখা যায়।
- (৪) ধৰ্মীয় আৰু জাতিগত বৈচিত্ৰতা থাকিলেও অসমীয়া সাধাৰণ জনতাই ঐক্যবদ্ধ শক্তিৰ বলেৰে ব্ৰিটিছৰ সাম্ৰাজ্যবাদী নীতি ওফৰাবলৈ কৰা আন্দোলনৰ মাজেৰে ফুটি উঠা তেওঁলোকৰ দুৰ্বাৰ সাহসৰ প্ৰকাশ উপন্যাসখনৰ মাজেৰে প্ৰতিফলিত হৈছে।
- (৫) মৃত্যুকো জয় কৰিব পৰা জীৱনৰ যি অৰ্থ আৰু গৌৰৱ তাৰ আভাস 'মৃত্যুঞ্জয়' উপন্যাসৰ মাধ্যমেৰে ফুটি উঠিছে।

নিষ্ঠা আৰু একাগ্ৰতাৰে উপন্যাস ৰচনাত ব্ৰতী হোৱা অসমীয়া সাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ

ভট্টাচাৰ্য অন্যতম। অসম তথা ভাৰতৰ জাতীয় জীৱনত প্ৰভাব পেলোৱা ঘটনাপ্ৰবাহক আধাৰ হিচাপে লৈ সমাজ সচেতন দৃষ্টিভংগী তথা বাস্তৱবাদী চিন্তাৰে কৰা নিজ বিশ্লেষণে তেখেতৰ লিখনিক এক সুকীয়া মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। প্ৰায় কুৰিখন উপন্যাসৰ স্ৰষ্টা ড° ভট্টাচাৰ্যদেৱৰ ৰচনাৰ সৰহভাগ কাহিনী পল্লৱিত হৈছে সংগ্ৰামী পটভূমিত। ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ কালজয়ী সৃষ্টি 'মৃত্যুঞ্জয়' ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। ইতিমধ্যে উল্লেখিত আলোচনাৰ আলমত সামগ্ৰিকভাবে এই উপন্যাসখনক বিয়াল্লিছৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ এখন জীৱন্ত দলিল আখ্যা দিব পাৰি। কপালৰ ঘাম মাটিত পেলাই, তেজক পানী কৰি দেশৰ স্বাধীনতাৰ হকে যুঁজ দিয়া অসমীয়া সাধাৰণ জনসাধাৰণৰ ত্যাগৰ পৰিণামস্বৰূপ দেশৰ এই স্বাধীনতা। বৈপ্লৱিক, সামাজিক, ধৰ্মীয়, অৰ্থনৈতিক তথা ৰাজনৈতিক চিন্তা-চেতনাৰে পৰিপুষ্ট উপন্যাস 'মৃত্যুঞ্জয়'ৰ মাজেৰে ঔপন্যাসিকে স্বাধীনতা সংগ্ৰামীসকলৰ সাধনাৰ মহত্ব তথা একক অনুভূতিৰ লগতে সেইসকলৰ আত্মাৰ যৎসামান্য চিনাকি ৰাখি থৈ গৈছে। পাঠক সমাজে ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ৰচনাৰাজিক গভীৰ উপলব্ধিৰ জৰিয়তে বিস্তৃত ব্যাখ্যা আৰু আলোচনা কৰিলেহে ঔপন্যাসিকগৰাকীৰ সাহিত্যকৰ্মৰ প্ৰকৃত মূল্যায়ন হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি। ◆◆◆

পাদটীকা :

- ১। শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ: উপন্যাস আৰু অসমীয়া উপন্যাস, পৃষ্ঠা- ২৭৩
- ২। ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ: মৃত্যুঞ্জয় উপন্যাসৰ পাতনি
- ৩। শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰ নাথ: অসমীয়া উপন্যাসৰ গতিধাৰা, পৃষ্ঠা- ৯৫-৯৬
- ৪। ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ, মৃত্যুঞ্জয়, পৃষ্ঠা-৭
- ৫। শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰ নাথ: অসমীয়া উপন্যাসৰ গতিধাৰা, পৃষ্ঠা- ৯৪
- ৬। ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ: মৃত্যুঞ্জয়, পৃষ্ঠা- ১৯১-১৯২
- ৭। উক্তগ্ৰন্থ: মৃত্যুঞ্জয়, পৃষ্ঠা- ১৮৯

প্ৰাসংগিক গ্ৰন্থ:

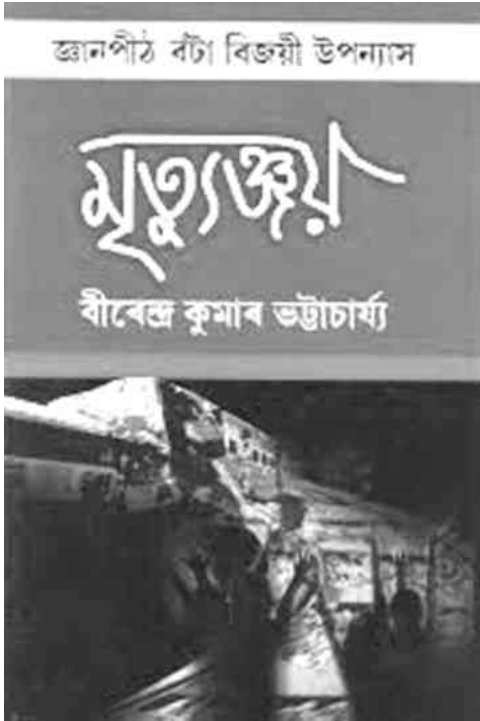
- ১। শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ: উপন্যাস আৰু অসমীয়া উপন্যাস, স্টুডেন্টচ ষ্ট'ৰচ, ২০১২
- ২। ভৰালী, শৈলেন: উপন্যাস বিচাৰ আৰু বিশ্লেষণ, চন্দ্ৰপ্ৰকাশ, ২০১২
- ৩। দাস, অমল চন্দ্ৰ (সম্পাদ): অসমীয়া উপন্যাস পৰিক্ৰমা, বনলতা, ২০১২
- ৪। শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰ নাথ: অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত, সৌমাৰ প্ৰকাশ, ২০১৫
- ৫। শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰ নাথ: অসমীয়া উপন্যাসৰ গতিধাৰা, সৌমাৰ প্ৰকাশ, ২০১০
- ৬। ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ : মৃত্যুঞ্জয়, চন্দ্ৰ প্ৰকাশ, ২০১৫

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসত যুগ-চেতনাঃ এটি অধ্যয়ন

ঐ দীপজ্যোতি দাস

সহকাৰী অধ্যাপক (অংশকালীন)

সময়ৰ গতিশীল পৃষ্ঠভূমিত সাহিত্যিকসকলৰ পৰিৱৰ্তিত অনুভূতিসমূহক ‘যুগ চেতনা’ সংজ্ঞাৰে সীমিত অৰ্থত গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইয়াক সময়-কাল-বিশেষ সন্দৰ্ভত লোৱা হৈছে। ‘যুগ’ শব্দটো কালসাপেক্ষ যেনে-অৰুণোদয় যুগ, জোনাকী যুগ, ৰামধেনু যুগ, সাম্প্ৰতিক যুগ ইত্যাদি।

কোনো এটি যুগত অনেক প্ৰকাৰৰ ভাব আৰু বিচাৰ ধাৰা প্ৰচলিত হৈ থাকে। লেখক নিজৰ যুগৰ প্ৰতি বিশেষ সতৰ্ক হোৱা দেখা যায়। এইফালৰ পৰা ক’ব পাৰি যে যুগ বিশেষৰ নিজা কিছুমান মৌখিক চেতনা বিৰাজমান; যিয়ে যুগৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে নিজা ৰূপ পৰিৱৰ্তন কৰে। প্ৰত্যেক যুগৰ সাহিত্যত তৎকালীন পৰিস্থিতি আৰু জনসাধাৰণৰ চিন্তা চেতনাৰ প্ৰতিফলন দেখা যায়। যুগ চেতনা তেতিয়ালৈকে সাহিত্যত নিজৰ মহত্ব ৰাখিব নোৱাৰে, যেতিয়ালৈকে সি ব্যক্তি-চেতনাত পৰিনত নহয়। কিয়নো কাৰোবাৰ বাবে যদি গান্ধীবাদী চেতনাক যুগ বিশেষত সত্য বুলি মানি লোৱা হয়, আকৌ কিছুদিন পাছত মা’বাদ বা ফ্ৰেয়ডীয় চেতনাই গা কৰি উঠে। কাল বা সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে যুগ-চেতনাৰো পৰিৱৰ্তন হয়। সমাজ, সংস্কৃতি, ৰাজনীতি, দৰ্শন, ধৰ্ম, আধ্যাত্মিকতা, নৈতিকতা তথা বিজ্ঞান ইত্যাদি স্বৰূপ যি যুগত যিদৰে থাকে, তাক ঠিক তেনে ৰূপতে গ্ৰহণ কৰি অভিব্যক্ত কৰা কবি, কথাসিদ্ধীসকলৰ সাহিত্যত ‘যুগ-চেতনা’ সংজ্ঞাৰে অভিহিত কৰা হয়।

চেতনা এক পৰিৱৰ্তনশীল প্ৰক্ৰিয়া, সেয়ে যুগ-চেতনাৰ কোনো এক সু-নিৰ্দিষ্ট প্ৰতিমান ৰখা অনুচিত। যুগৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে চেতনাৰ পৰিৱৰ্তনো দেখা যায়। সাহিত্যিকসকলে নিজৰ যুগ-বিশেষৰ পৰিস্থিতিসমূহৰ মূল্যায়ন নিজৰ সাহিত্যত কৰে। তেওঁলোকে নিজৰ যুগৰ ৰাঢ়ি পৰম্পৰাসমূহক সলনি কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে। কোনো সমাজ বা দেশৰ মানসিক স্থিতি কোনো নতুন পৰিস্থিতি বা পৰিবৰ্তন একেবাৰে আত্মসাৎ কৰিব নোৱাৰে। তাৰ ফলস্বৰূপে নতুন আৰু পুৰণিৰ মাজত সংঘাতৰ সৃষ্টি হয়। যেতিয়াই নতুন মূল্যবোধৰ সমাজৰ দ্বাৰা আত্মসাৎ কৰি

লোৱা হয়; তেতিয়াই তাক আমি ‘যুগ চেতনা’ৰ ৰূপত স্বীকাৰ কৰি লওঁ। সাহিত্যত জীৱনৰ সমস্যাসমূহক বিচাৰ কৰি চোৱা হয়। সমাজৰ শক্তিশালী প্ৰকৃতিসমূহে সাহিত্যিক সকলক প্ৰভাৱিত কৰে। এই প্ৰবৃত্তিসমূহৰ কাৰণেই দৃষ্টিকোণৰ পৰিবৰ্তন হয়। এই পৰিবৰ্তনকে কোৱা হয় ‘যুগ চেতনা’ যাক সাহিত্যিক সকলে নিজ সাহিত্যৰ দ্বাৰা পাঠকৰ সন্মুখত ৰাখি তাক যথার্থ ৰূপত অৱগত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে। এনেদৰে যুগ বিশেষৰ চেতনাৰ বিবিধ স্তৰ তথা সমাজ বিশেষৰ বিকাশৰ বিভিন্ন পৃষ্ঠভূমিয়েই সাহিত্য স্বৰূপ আৰু শৈলীৰ নিৰ্মাণত ইন্ধন যোগাই আৰু এই স্তৰ তথা পৃষ্ঠভূমি সন্দৰ্ভত সাহিত্যৰ বাস্তৱিক গতি বিধিৰ নিৰীক্ষণ আৰু পৰীক্ষণৰ কাৰ্য সম্পাদন কৰিব পৰা যায়। ‘যুগ-চেতনা’ বা ‘যুগ-বোধ’ৰ সৈতে সাহিত্যিক ৰূপসমূহৰ গভীৰ সম্পৰ্ক বিদ্যমান। উপন্যাসত বাস্তৱ ঘটনা, পৰিস্থিতি, চৰিত্ৰ আদিৰ মাধ্যমত জীৱনৰ বিভিন্ন পক্ষৰ চিত্ৰায়ণ কৰা হয়; য’ত তেওঁলোকৰ সামাজিক ব্যক্তিগত তথা সাংস্কৃতিক দিশসমূহক তুলি ধৰা সহজ হৈ পৰে। ইয়াকে কোৱা হয় ‘যুগ চেতনা’। প্ৰকৃততে যুগ-চেতনা সংঘটিত হোৱা মূল্যবোধ প্ৰক্ৰিয়াৰ অন্তৰ্গত আৰু প্ৰত্যেক সাৰ্থক লেখক, ঔপন্যাসিকে এই মূল্যবোধ প্ৰক্ৰিয়াসমূহকে নিজ কৰ্মত প্ৰয়োগ কৰে।

যুগৰ দাবী অনুসৰি, প্ৰত্যেক যুগৰ শিল্পীসকলে নিজৰ নিজৰ চিন্তাধাৰাত পৰিবৰ্তন আনিব লগা হয়; কিয়নো যুগৰ সাহিত্যইহে জনসমাজক প্ৰভাৱিত কৰিব পাৰে, যিটো অন্য সাহিত্যই নোৱাৰে। সাহিত্যিক সকলে যিহেতু যুগপ্ৰস্টা, যেতিয়া তেওঁলোক সমাজত ব্যাপ্ত নতুন মূল্যবোধক দেখিবলৈ পায়; তেতিয়া তাৰ পৰম্পৰাগত আৰু নবীন চেতনাসমূহো ক্ৰিয়াশীল হৈ পৰে। এই চেতনাসমূহেই যুগদিশৰ চিন্তাধাৰা সমূহক অভিব্যক্ত কৰে। যুগ চেতনাসমূহ বাদ দি সমাজক প্ৰস্তুত কৰি তোলা অসম্ভৱ। আমি যদি ‘চেতনা’ক সাহিত্যৰ আত্মা বুলি ধৰি লওঁ, তেন্তে ‘যুগ চেতনা’ হ’ব তাৰ চক্ষু-স্বৰূপ। সাহিত্যচেতনাৰ অবিহনে যিদৰে নিষ্প্ৰাণ, ঠিক একেদৰে যুগ চেতনা অবিহনে সাহিত্য অন্ধ হৈ পৰে। যেতিয়া সাহিত্যিক সকলে সমসাময়িক পৰিস্থিতি সমূহক বুজি লৈ যুগ চেতনাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈ সাহিত্যৰ সৃষ্টিত হাত দিব তেতিয়াই সেই সৃজনী সাহিত্যত বাস্তৱতাৰ প্ৰতিফলন দেখিবলৈ পোৱা যাব।

‘মৃত্যুঞ্জয়’ ১৯৪২ চনৰ ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ অসমৰ ঘটনাৰ আধাৰত ৰচিত এখনি উপন্যাস। অসমৰ

ঘটনাৰলী আৰু তাৰ লগত জড়িত অন্য সামাজিক পৰিৱেশে এই বচনাক প্ৰাণবন্ত কৰি তুলিছে। উপন্যাসখনত লেখকে বিদ্ৰোহী জনতাৰ মনৰ কথা খুব সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। ১৯৪২ চনৰ স্বাধীনতা আন্দোলন, স্বাধীনতাৰ চৰম প্ৰয়াস আছিল। এফালে, কংগ্ৰেছে দেশত ঠায়ে ঠায়ে ধৰ্ণা কাৰ্যসূচী আৰম্ভ কৰিলে, আন্দোলন কৰিলে, জেললৈ গ’ল আৰু ব্ৰিটিছৰ নানান অত্যাচাৰ সহ্য কৰিলে। আনফালে, আন্দোলনকাৰী সকলে নিজা নিজা ধৰণেৰে আন্দোলন কৰি ইংৰাজসকলক এই দেশ এৰি যাবলৈ বাধ্য কৰালে। ব্ৰিটিছ শাসকৰ শাসন শেষ কৰি, তেওঁলোকৰ শাসন ব্যৱস্থাক নষ্ট কৰিবলৈ প্ৰয়াস চলি থাকিল। পুলিছে কঠোৰ দমন নীতি আৰম্ভ কৰিলে। পুলিছৰ দমন নীতি আৰু অসমৰ বিদ্ৰোহী জন-মানসৰ প্ৰতিক্ৰিয়া খুব সুন্দৰকৈ উপন্যাস খনত ব্যক্ত কৰা হৈছে। উল্লিখিত উপন্যাসখনত যুগ-চেতনাৰ প্ৰকাশ কেনেদৰে ধৰা দিছে এতিয়া তাক বিশ্লেষণ কৰি চোৱা যাওঁক।

পুলিছৰ অত্যাচাৰ :

পুলিছৰ অত্যাচাৰৰ সন্মুখত মানৱ জীৱনৰ কোনো মূল্য নোহোৱা হৈ গৈছিল। বচমপুৰৰ বিষয়ে ধনপুৰে লগৰীয়া সকলক কয় ডাক্তৰৰ তাতো পুলিছে মানুহৰ মৃতদেহ সমূহ ঘেৰি লৈ আছিল—“জোঙাল বলছ গড়ত এটা মানুহ গুলীয়াই মাৰিলে। মই সুধিলো, কিয়? ডাক্তৰে ক’লে কিয়? কিয়ৰ কথা নাই। ইহঁতে সন্দেহতে ভলন্টিয়াৰ গুলীয়াই মাৰিছে। মই সুধিলো, মৰাশটো ইয়াতে আছে নেকি? ডাক্তৰে ক’লে, আঁ। এবাৰ চকা-মকাকৈ দেখিলো যেন বস্তাবে বান্ধি থোৱা সোতযোচ বস্ত। ‘আই ঐ দেহি। নিজৰ মনকে ক’লো এয়েহে মানুহৰ দেহ। যাযাৰৰী গোলাৰ চেনিৰ বস্তা যেন। ‘অত ৰৈ সধিলো, বাৰু ক’ত গুলী কৰিলে? ডাক্তৰৰ কোঠাত লেম-চাকি একো নাই, ইপিনে কানি মুনি হৈছে।” (ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ: মৃত্যুঞ্জয়, চন্দ্ৰপ্ৰকাশ, পাণবজাৰ, গুৱাহাটী-১, অষ্টম প্ৰকাশ, ২০১৫, পৃঃ২০)

মহিলাৰ ওপৰত পুলিছৰ অমানুষিক অত্যাচাৰ হৈছিল; তেওঁলোকৰ সন্মানৰ লগত খেলা কৰা হৈছিল- যাৰ বিৱৰণ ঔপন্যাসিকে এনেদৰে দিছে— “সুভদ্ৰাই তেতিয়া চেতনা পাইছিল। তাই উচুপি উচুপি কান্দি কৈছিল, দেহটো বঙালে চুৱা কৰিলে যেতিয়া আৰু থাকি কি কৰিম? ফুকনে ক’লে

মাইকী মানুহ মাহেকে মাহেকে চুৰা হয়, চুৰা গ'লে আকৌ পৰিত্ৰ ইয়া দেহটোনো কি? কিন্তু আত্মাটোতো পোৱা নাই বঙালহতে। সুভদ্ৰাই বিশ্বাস নকৰিলে। গাঁৱৰ কথা নগৰৰ মানুহে নুবুজে নহয়। ফুকনৰ কথাবোৰো পাতল। ফুকনে নিজেই আকৌ ক'লে, তুমি চাগৈ মোৰ কথাবোৰ শুনি আচহুৱা যেন পাইছা। আচলতে নহয়। ৰামচন্দ্ৰই সীতাক উদ্ধাৰ কৰিও দেখোন সন্দেহ কৰি এৰি দিব খুজিছিল। ৰামচন্দ্ৰই সাধাৰণতে পুৰুষ মানুহৰ দৰেই ভাবিছিল ৰাৱণে কিজানি সীতাক দেহ চুৰা কৰিলে। গতিকে তেওঁক গ্ৰহণ কৰা অন্যায। সীতাই তেতিয়া ক'লে মোৰ দেহটো ৰক্ষশে স্পৰ্শ কৰিছে কিন্তু হৃদয়খন কৰা নাই। হৃদয়খন তোমাৰ। এতিয়াও দেহটো বঙাল স্পৰ্শ কৰিছে, তুমি কি কৰিবা? আত্মাটো চুৰা নহয়।” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃঃ ২২)

সাধাৰণ জনতাৰ ওপৰত অমানুষিক বল প্ৰয়োগঃ

অস্ত্ৰ কিমান কষ্টৰ ফলত লাভ কৰিব পাৰি; সেই সন্দৰ্ভত পুলিছৰ অত্যাচাৰৰ বিষয়ে ভিভিৰামে কৈছে— “ঘড়ীৰ কাঁটা মিলাই কাম কৰা এইখন দেশত টান, মনৰ কাটা মিলালেহে কাম সিজে। কামপুৰত নতুবা নগাঁৱত, কিস্বা বহা-তহা সকলোতে মিলিটেৰী কয় পুলিছে লগ লাগি পাইকাৰী জৰিমনা তুলি ঘূৰি ফুৰিছে। ধলপুৰাতে গৈ দুৱাৰ খুলি সিহঁত চৰাঘৰ সোমায়গৈ, চৰাঘৰত মই উৰমি কৰি খদমদম লগাই গিৰিহঁতনীক তোলে। তাৰ পিছত জৰিমনা খোজে কিহৰ এই খদ্দ বুলি ফেচকুৰি মোহাৰি মোহাৰি গৃহস্থই সোধে তেন্তে মিলিটেৰী আৰু পুলিছৰ এৰা চৰে আৰু বন্দুকৰ নালকেইদাল ওভটাই খুন্দিওৱাৰ ভাও জুৰি (কিছুমানক খুন্দিয়ায়ো) কয়, ইস্ নেজানেহে জানিবা। এই মৃত্যু কাহিনীৰ মানুহবোৰক তহঁতিয়েই পোহপাল দিয়, পচা দিয়া বৰঘৰৰ চাঙত লুকুৱাই থৈ পুলিচক ফাকি দিয়, বাৰীৰ পাছফালে চুৰা-পাতনিয়েদি পলুৱাই পঠিয়াই পুলিচক ভাৰ, ঠিকাদাৰ আহিলে বাঁহ, কাঠ, চাউল জলকীয়া, আলু- কচু একো নাই বুলি কব, কোনে দলং ভাঙিলে নেজানো বুলি আটস মাত, এতিয়া ক'বই নোৱৰা হলিহঁক। চৰকাৰে পাইকাৰী জৰিমনা বহুৱাইছে, তাকে খুজিবলৈ আহিছে। তাকে দে। নগদ দিয় যদি নগদ চাৰি টকা দে (মানুহৰ ঘৰ চাই জৰিমনা ধৰা হয়, নহ'লে তাৰ বদলি লোটা বাটি দে। তাকো নোৱাৰ যদি

ঘেনীয়েকৰ কাণৰ গহনা খুলি দে। খালি দে দে দে। নিদিওঁ বুলিলে খুন্দাতো খাবই, গ্ৰেপ্তাৰো হ'ব, বস্ত্ৰও ক্ৰোক কৰিব। বুট জোতা পিন্ধি গৰপ্ গৰপ্ সোমাই যায় ভিতৰলৈ। তেওঁৰ ঘৰতো ক্ৰোক হোৱাৰ কথা আছিল। উজনি-নামনি ক'তো হ'বলৈ বাকী নাই। তাৰ পিছতো হালে হালে সাঙুৰি মাহ লৈ যায় থানালৈ। কোলাত কেঁচুৱা লৈ মাইকী মানুহ যায়। ফুক, গামোচা, ফটা জাঙিয়া বা কানি পিন্ধা ল'ৰা-ছোৱালীবোৰক গৰু খেদোবাদি থানালৈ খেদি লৈ যায়। (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃঃ ৯০)

হিংসাৰ প্ৰতি কৰমৰ্দনঃ

পুলিছ তথা মিলিটাৰীসকলৰ অমানুষিক অত্যাচাৰৰ বাবে যুৱকসকলে হিংসাৰ পথ বাচি ল'বলৈ বাধ্য হৈ পৰে, আনকি গোসাইৰ নিচিনা ধাৰ্মিক প্ৰবৃত্তিৰ ব্যক্তিয়েও হিংসাৰ পথকে অনুসৰণ কৰা দেখা গ'ল। গোসাই এ স্পৃশ্য অস্পৃশ্য আদিৰ কথা বাদ দি হিংসা-অহিংসাৰ দ্বন্দ্ব খনত পৰিস্থিতিৰ দাবীত হিংসাৰ পথ বাচি লৈ কৈছে— “কৃষক চিন্তা কৰিলেই হৈ যাব। বাকীবোৰ বাদ দিয়া আহিবা বাই। এইবোৰ ভাগ মানেহে ভাল, মানে জাত, চুৰা এইবোৰ। পিছে হিংসা অহিংসাৰ প্ৰশ্নটো ডাঙৰ প্ৰশ্ন। হেবা, মাছটো খাঁওতেও জীৰ এটা মাৰিব লাগে। শাক পাচলি এডাল বুটলি ৰাখিলেও জীৱ বধ হয়। পুখুৰী এটা সিঁচিলেও গাত শিঙি মাছ বিন্ধে। ফেটাসাপে খেদি আহিলে, বনৰ জাই খেদি আহিলে নাহিবা নাহিবা বুলি তুতি কৰিবা নে মাৰিবা? এতিয়াও সেইটোৱেই প্ৰশ্ন।” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃঃ ১০০-১০১)

মানুহ চিনাৰ মানদণ্ডঃ

সময়ৰ লগে লগে দৃষ্টিকোণৰ ধীৰে ধীৰে পৰিৱৰ্তন হোৱা দেখা গৈছে। ঢেকীয়া পতীয়া বাঘহালক মৰা ৰিমিয়ে ধনপুৰক সুধিলে যে কোনো যোৰা ভাঙিলে বাবে তাৰ কষ্ট নহয় নেকি? তেতিয়া ধনপুৰে কয়- “মই জানো মানুহ নহয়? কিন্তু মানুহ হ'বলৈ বৰ টান। নাথ গুৰি গা ন'হলে এইখন দেশত মানুহ বোলাব নোৱাৰি। কাম এটা কৰিবলৈ যাওঁতে ধূতী নীতি জাত পাত এইবোৰৰ লেখ বেছি। পাৰোতেনো নিয়তী চৰাইটো বধিলোনে?” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ: ১০৯)

জাত-পাতৰ ভেদক অৱমাননাঃ

স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সময়ছোৱাৰ পৰা পৰম্পৰাৰ পৰা আতৰি আহি জাত-পাতৰ লগত জড়িত বিচাৰ ধাৰাসমূহৰ পৰা যথেষ্ট ফালৰি কাটি অহা দেখা গ'ল। আহিনা কোঁৱৰে ডিভিৰামে ডিমিৰ সৈতে একেলগে খোৱাত প্ৰস্তাৱত আপত্তি কৰাৰ বাবে ডিভিৰামে উত্তৰ দিছিল যে- “কৃষ্ণ গোসাঁয়ে যদি বুজী মালিনীজনীৰ ঘৰত এসাজ খাব পাবে, সীতাই যদি অশোক বনত ৰাক্ষসৰ যিজোৱা খাই প্ৰাণ ধৰিব পাৰে, আমিহে ডিমিৰ হাতে খাই জাতটো ৰাখিব নোৱাৰিম নে? জাতটোহে আচলতে নিগনিৰ গাঁত, গোটেইখন যোপমৰা আন্ধাৰ। ওলাবও নোৱাৰি, সোমাবও নোৱাৰি, এনেকৈ বাহিৰত উশাহো ল'ব নোৱাৰি। আৰু মানুহৰ আচল চিন বাখৰহে। তেহেলে হাহেবেই খোৱা বা মাছেৰেই খোৱা। এতিয়া গাৰো গাঁৱলৈ গৈ ভোজ খাবলৈ দিলে কি কৰিব?” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃ. ১০২-১০৩)

অন্ধ বিশ্বাসৰ প্ৰতি বিদ্ৰোহঃ

বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ লগে লগে পুৰণি ধাৰণা সমূহ তথা ভূত-প্ৰেত, যাদু টোনা আদিৰ প্ৰতি ভয়ৰ স্থানত এক আন্দোলনকাৰী পৰিৱৰ্তন লক্ষ্য কৰা গ'ল। অসম প্ৰদেশ বিভিন্ন যাদুমূলক ক্ৰিয়া কাণ্ডৰ বাবে প্ৰসিদ্ধ। আহিনা কোঁৱৰে যাদু টোনাৰ ভয় দেখুৱাত ধনপুৰে সাহসেৰে উত্তৰ দিছে এনেদৰে-

“বহুত বেজ দেখিলো। এটা দেখিলো সাপে খোৱা মানুহক ভাল কৰিবলৈ গৈ ভেচভেচীয়া হৈ অহা। এটাক দেখিলো জ্বৰ মন্ত্ৰ গাই জ্বৰ নৰুৱাব নোৱাৰা। উজনিৰ ফালৰ এটা ওজা পালো সি মন্ত্ৰৰ কুমন্ত্ৰৰ বলেৰে বোলে কোনোবা ছোৱালী বলিয়া কৰি বিয়া কৰালে। এইটো জানো বেজালি? বেয়া কাম নহয়নে? আৰু বিয়াত কুমন্ত্ৰ কৰা। লঘোনে বোকে থকা দৰা হাল পড়িলেই কয় কুমন্ত্ৰ কৰা বুলি। তোমালোকে জাল পেলাই বাঘ ধৰা আৰু ধৰা পৰিলে যাঠিৰে খুচি মাৰা, তাকে মন্ত্ৰ মাৰি মাৰিলো বুলি জহোৱা বোলেই? পাৰা যদি মোকো মন্ত্ৰ মাৰা চাওঁ...” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ পৃঃ ৩৭)

হিংসা ভাবৰ প্ৰতি বিৰক্তিঃ

জনসাধাৰণৰ হিংসাত প্ৰতি কৰমৰ্দন ক্ষন্তেকীয়া আক্ৰোশ তথা উত্তেজনাৰ পৰিণাম স্বৰূপহে আছিল। কিন্তু হিংসাৰ বিভীষিকাই মনত বিৰক্তিৰ ভাব জন্ম দিলে আৰু

জনসাধাৰণক অন্ততঃ অহিংসাৰ পথলৈ ঘূৰাই আনিলে। আমাৰ দেশত অহিংসাক সদাই পৰম ধৰ্মৰূপে গণ্য কৰা হয়। গান্ধীজীয়ে এই ‘অহিংসা নীতি’কৈ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ মুখ্য অস্ত্ৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছিল। উপন্যাসিকে এই পৰিবৰ্তনক এনেদৰে দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিছে— “গান্ধীৰ কথা ওলালেই তাত খং উঠে। মানুহজন সৎ, দেয়তাৰ দৰে। কিন্তু মানুহৰ মুজিত যুঁজ অহিংসাৰে নহয়। হোৱা হ'লে ইমানদিনে স্বাধীনতা পালোহেতেন ভাৰতে। কিন্তু ভাৰত স্বাধীনতা নেপালে। কাৰণ মহাত্মা গান্ধী নহয়নে? সুভাষ বসুৰে ঠিক কথা কৈছে। যুদ্ধ কৰিব লাগিব। জয়প্ৰকাশ লোহিয়াই আচল বাট দশাইছে। গৰিলা যুঁজ কৰিব লাগিব আমি। এই কিন্তুটোৱেই যেন যতমান পণ্ডগোলৰ সৃষ্টি কৰিছে মনত। এই ধবংসৰ দৃশ্য দেখাৰ আগলৈকে ৰূপ নাৰায়ণ অবিচলিত আছিল হিংসাৰ আদৰ্শত। কিন্তু হিংসাই আনন্দ নিদিয়ে। নহ'লে কিয় মন প্ৰাণ হৃদয় আটাইবোৰ ৰিক্ত কৰি পেলাইছে। এতিয়া যদি তাক কোনোবাই এপাহ কোমল ৰঙা গোলাপ ফুল দিয়েহি সি তাত সৌন্দৰ্য বিচাৰি নাপাব। কাৰণ এই ফুলপাহত যিটো ৰং থাকিব সেই ৰং মৰা মানুহবোৰৰ তেজৰ ৰঙৰ সৈতে একে। সি আকৌ নিৰ্মল মনেৰে সন্ধিয়াৰ সূৰ্যাস্তৰ ৰং উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰিব, কাৰণ সেই ৰং বধ কৰা সেনাবোৰৰ সৈতে একে। নোৱাৰিলে নোৱাৰিব। তাত কি কথা আছে। তাত জানিবা মনৰ সূক্ষ্ম সৌন্দৰ্যবোধ হেৰাই যাব, কিন্তু ভৱিষ্যতৰ ভাৰতীয় নাগৰিক বোৰৰ মনৰ অকনো ঘনি-বিঘিনি নহয়, সিহঁতে যুদ্ধ নেদেখে, যুদ্ধহীন অহিংসাত সিহঁতে হাঁহিব, মাতিব, গাব, প্ৰেম কৰিব।..।” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, ১৯১)

সমাজ সংস্কাৰ আৰু নাৰীঃ

সমাজ সংস্কাৰৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীত পুৰুষৰ লগে লগে মহিলাসকলৰো সমানেই গুৰুত্ব আছে। উপন্যাসিকে আলোচিত উপন্যাসখনত কিছু মহিলাৰ কাৰ্যসূচীক আদৰ্শ হিচাপে দাঙি ধৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে— “ৰূপনাৰায়ণৰ বুকুখন জোকাৰ খাই গ'ল, চকুত চকুপানী ওলাল। লাগে কিয় নালাগিব সিহঁতক? স্বাধীনতা লাগে। ৰতনীৰ দৰে তিৰোতাতে আছে গাঁৱত। ভোগেশ্বৰী, কনকলতাও আছিল। নহ'ব কিয়? সিহঁতৰ কৰ্মীবোৰৰো দোষ হৈছে। সমাজখনক সিহঁতে লাই দি আছে, অতিক্ৰম কৰিব পৰা নাই। নাৰীসকলক আনিব লাগিব। তেওঁলোকে ওলাই নহালৈকে এই অন্ধ ৰীতি নীতিৰে

বন্ধা সমাজখন চলি থাকিব। তেওঁলোকক এই কথা বুজাব লাগিব। আৰতক সি সেই কথাকে ক'ব তাক যদি সচাকৈয়ে তাই ভাল পাইছিল, তেন্তে সেই ভালপোৱা ডাঙৰজনী তাইক দিয়ক। সি সন্তোষ পাব। অকল তায়ে নহয়, তাইৰ গিৰিয়েককো সেই ভালপোৱাৰে উদ্ধুদ্ধ কৰক। সি তাইক অন্তৰেৰে আশীৰ্বাদ দিব। এতিয়া তাইক বিচাৰিবৰ তাৰ অধিকাৰ নাই। কিন্তু তাইক সি বন্ধু বুলি ল'ব, ভনী বুলি ল'ব, মানে যিটো সম্বন্ধই সহজ হয়। কঠিন সম্পৰ্ক গঢ়িবলৈ তাৰ সময় নাই। ৰুক্ষিনীক পলুৱাই নিয়াদি পলুৱাবলৈ তাৰ শক্তিও নাই; প্ৰবৃত্তিও নাই। অকল সি এই হেজাৰ হেজাৰ বছৰীয়া সংস্কাৰ আৰু অনুস্থানবোৰ ভাঙি ছিঙি পেলাব নোৱাৰে। তাৰ বাবে বেলেগ জাগৰণ লাগিব। (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃ. ২৪৯-৫০)

মায়া আৰু কৰ্তব্যঃ

সংসাৰৰ মায়া, মনুষ্যৰ কৰ্তব্য আৰু নিজৰ জীৱনৰ সিদ্ধান্ত সমূহক গোসাই-এ নিজৰ শেষ মূহুৰ্তলৈ এনেদৰে বিচাৰ কৰা দেখা গৈছে— “গোসাঁইৰ দেহো লাহে লাহে অৱশ হৈ পৰিল। হঠাতে যেন ক'বাবৰ শৰ পছৰে কন্দা শুনিলে। ভ্ৰম হৈছে নেকি? নহয় ঠিকেইতো শুনিবলৈ পাইছো গোসাঁনীৰ কান্দোন। ভ্ৰম হোৱা নাই। ভ্ৰম হ'বলৈ কি আছে? ভ্ৰয়েই সংসাৰ। বিচিত্ৰ কিন্তু এই সুকীয়া। নিজৰ কাম তেওঁ কৰিলে। তিৰোতাক একো দিব নোৱাৰিলে, কিন্তু কোনেনো কাক কি দি যায়? এইবোৰেই মায়া। সংসাৰত কেৱল আছে কৰ্তব্য।

কঠোৰ অলংঘনীয় কৰ্তব্য। সেই কৰ্তব্যত তেওঁ উত্তীৰ্ণ হ'ল। আৰু হিংসা আঁ, দেশৰ কাৰণেহে এই পণ। একো দোষণীয় হোৱা নাই। ইতিহাসে ক্ষমা কৰিব তেওঁক। কিন্তু, কিন্তু নিজৰ ধৰ্মপ্ৰাণ বিবেকে ক্ষমা নকৰে। মানুহ মৰা বেয়া। মানুহৰ তেজেৰে মানুহে একো স্থায়ী মন্দিৰ সাজিব নোৱাৰে। কিন্তু তেওঁ ভুল কৰা নাই। স্বয়ং শ্ৰী কৃষ্ণয়ো সুদৰ্শন চক্ৰ ধৰিব লগা হৈছিল মাজে মাজে। কেতিয়াবা হিংসাৰ দৰকাৰ হয় দুষ্টক দমন কৰিবৰ বাবে, কিন্তু.....।” (প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ, পৃঃ ১৯৬)

স্বাধীনতা লাভৰ পাছত জনসাধাৰণৰ মানসিকতাৰ পৰিৱৰ্তন পৰিলক্ষিত হয়। আধুনিকতাৰ মোহত সামান্য লোকৰ অৱশ্যকতা বাঢ়ি গৈ থাকিল। ফলস্বৰূপে সন্ধান্ত আৰু মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ জীৱনত উৎকোচ লোৱা, অপৰাধ প্ৰবণতা, সুবিধাবাদী আদি প্ৰবৃত্তিসমূহে গা কৰি উঠা দেখা গ'ল। জীৱনৰ প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে সাংবিধানিক মৰ্যদা সমূহৰ উলংঘন কৰা হ'ল। তাৰ পৰিণামস্বৰূপে ব্যক্তিগত জীৱনৰ বিসংগতিসমূহ সামাজিক বিসংগতিৰূপে ধৰা দিলে। যাৰ ফলত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা মূল্যবোধৰ প্ৰতি অনাস্থা বাঢ়ি গৈ থাকিল। বৌদ্ধিকতাৰ ওৰত অভূতপূৰ্ব পৰিৱৰ্তন আহিল। যুগ জীৱনৰ সূক্ষ্ম কৰ্ম কাণ্ডবোৰ উপন্যাসৰ কলেবৰত প্ৰতিধ্বনিত হ'ল। প্ৰত্যেক যুগৰ সাহিত্যত তদানীন্তন পৰিৱৰ্তনসমূহ আৰু জনগণৰ চিন্তা-বৃত্তিসমূহ প্ৰতিবিম্বিত কৰা হয়। ‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসখনো তাৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। ◆◆◆

গ্ৰন্থপঞ্জীঃ

- (ক) মুখ্য সমল : ভট্টাচাৰ্য, বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ মৃত্যুঞ্জয়, চন্দ্ৰ প্ৰকাশ, পাণবজাৰ, গুৱাহাটী ১, অষ্টম প্ৰকাশ, ২০১৫।
- (খ) গৌণ সমল : কটকী, প্ৰফুল্ল: অসমীয়া উপন্যাসৰ সমীক্ষা, গুৱাহাটী, বীণা লাইব্ৰেৰী, ১৯৭৯, মুদ্ৰিত।
- কটকী, প্ৰফুল্ল: স্বৰাজোত্তৰ অসমীয়া সমীক্ষা, গুৱাহাটী, বীণা লাইব্ৰেৰী, ২০১১ মুদ্ৰিত।
- খাউণ্ড, মলয়া: ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য আৰু তেওঁৰ উপন্যাস, গুৱাহাটী, সাহিত্য প্ৰকাশ, ২০১৭, মুদ্ৰিত।
- দাস, অমল চন্দ্ৰ (সম্পা): অসমীয়া উপন্যাস পৰিক্ৰমা, গুৱাহাটী, বনলতা প্ৰকাশন, প্ৰথম সংস্কৰণ, ২০১২, মুদ্ৰিত।
- শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ: উপন্যাস আৰু অসমীয়া উপন্যাস, গুৱাহাটী, স্টুডেন্টচ ষ্টোৰচ, ২০০৯, মুদ্ৰিত।
- শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ: বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য: উপন্যাসিক, গুৱাহাটী, বনলতা, ২০১০, মুদ্ৰিত।
- শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথ: অসমীয়া উপন্যাসৰ গতিধাৰা, শিলপুখুৰী, গুৱাহাটী, অৰুণোদয় প্ৰেছ, ২০১০, মুদ্ৰিত।
- শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথ: অসমীয়া উপন্যাসৰ ভূমিকা, শিলপুখুৰী, গুৱাহাটী, অৰুণোদয় প্ৰেছ, ২০১০, মুদ্ৰিত।
- দেবী, জাহ্নবী: উপন্যাস বিশ্লেষণ, গুৱাহাটী, চন্দ্ৰ প্ৰকাশ, ২০১১, প্ৰথম প্ৰকাশ মুদ্ৰিত।
- ভৰালী, শৈলেন কুমাৰ উপন্যাস: বিচাৰ আৰু বিশ্লেষণ, গুৱাহাটী, চন্দ্ৰ প্ৰকাশ, ২০০৩, তৃতীয় প্ৰকাশ, মুদ্ৰিত।
- বৰুৱা, প্ৰসাদ কুমাৰ: উপন্যাস, গুৱাহাটী, বনলতা, চতুৰ্থ সংস্কৰণ, ২০০৩, মুদ্ৰিত।

বিশ্বায়নৰ পটভূমিত অসমীয়া সংস্কৃতি

ড° নীলমোহন ৰায়

অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক, পাণ্ডু কলেজ

বিশ্বায়ন কি?

ইংৰাজী Globalization শব্দৰ প্ৰতিশব্দ হিচাপে আমাৰ ভাষাত গোলকীকৰণ, ভূৰনীকৰণ, বিশ্বায়ন আদি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। চিন্তাশীল মানুহ বৰ্তমান যুগত যি যি বিষয়ত অত্যাৱশ্যকীয়, তাৰ ভিতৰত বহুলভাৱে চৰ্চিত এটা বিষয় হ'ল বিশ্বায়ন। বিশ্বায়নৰ ধাৰণা সম্পৰ্কিত আলোচনাত এটা কথা ক'ব পাৰি যে, ই পৃথিৱীত সম্পূৰ্ণৰূপে অৰ্বাচীন কোনো বিষয় নহয়। ক'বলৈ গ'লে সভ্যতাৰ উন্মেষৰ পৰাই বিশ্বায়ন আৰম্ভ হয়। কিয়নো মানুহ চলমান জীৱ। এঠাইৰ পৰা আনঠাইলৈ পৰিব্ৰাজন কৰাটো মানুহৰ ধৰ্ম। উনৈশ শতিকাত বাষ্প, বিংশ শতিকাৰ আদিভাগতে বিজুলী আৰু শেষৰ ফালে মাল্টিমিডিয়া (কম্পিউটাৰ, টেলিফোন আৰু টেলিভিচনৰ একেলগে প্ৰয়োগ)—মানুহৰ নিয়ন্ত্ৰণলৈ অহাৰ পিছত বিশ্বায়নৰ গতি দ্ৰুত হয়, ইয়াৰ চৰিত্ৰও সলনি হয়। ১৯৯০ৰ দশকত বিশ্বায়নে নতুন মাত্ৰা লাভ কৰে; ইয়াৰ পৰিধি সম্প্ৰসাৰিত হয় বাণিজ্য, প্ৰযুক্তি, যাতায়াত, সাহিত্য, শিল্প, সংস্কৃতি, ধৰ্ম, অৰ্থনীতি আৰু মানুহৰ সৰ্বাত্মক চিন্তাজগতলৈ। সেয়া হ'লেও যি বিশ্বায়নৰ কথা সম্প্ৰতি সন্টালনিকৈ জনা যায় সি হ'ল—মুক্ত অৰ্থনীতিৰ বিশ্বায়ন। সেইফালৰ পৰা ক'বলৈ গ'লে বিশ্বায়ন হ'ল পুঁজিবাদী ব্যৱস্থাবেই এটি সম্প্ৰসাৰিত ৰূপ, যি ভৌগোলিকভাৱে সুবিস্তৃত আৰু মানুহৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰকেই গভীৰভাৱে প্ৰভাৱিত কৰিবলৈ সক্ষম।

ধনতন্ত্ৰত, (অৰ্থাৎ যি অৰ্থনীতিত ব্যক্তিগত মুনাফাই গুৰুত্ব পায়) পুঁজি প্ৰথমে একচেটিয়া আৰু পিছলৈ সাম্ৰাজ্যবাদী হৈ পৰে। (সুধীৰ চক্ৰবৰ্তী (সম্পা.), ধ্ৰুবপদ, পৃ. ২০৫) নিজৰ দেশত বজাৰৰ চাহিদা কমি যায়, কিয়নো সমৃদ্ধিৰ ফলত সেইবোৰ দেশৰ অধিবাসীসকলে সুখ-সুবিধাৰ প্ৰাচুৰ্যত বাস কৰে, নিজৰ দেশৰ শ্ৰমিকসকলৰ মজুৰি বাঢ়ি যায়, কিয়নো সিহঁতেও কিছু পৰিমাণে সেই সমৃদ্ধি ভোগ কৰে। আনফালে দুখীয়া দেশবোৰত বজাৰৰ চাহিদা বেছি, কিয়নো তাত অধিবাসীসকলে তুলনামূলকভাৱে সুখ-সুবিধা অতি কমহে লাভ কৰে। শ্ৰমিকৰ মজুৰিও সেইবোৰ দেশত কম। ইয়াৰ ফলত পুঁজিসমৃদ্ধ দেশসমূহে (সংখ্যাত কম) দুখীয়া দেশৰ (সংখ্যাত

বেছি) পিনে ধাবিত হয়। গৰীব দেশত বজাৰ দুৰ্বল, তাক সবল কৰি বাণিজ্য বৃদ্ধি কৰাটো পুঁজিৰ ধৰ্ম। গৰীব দেশত পুঁজি কম, সেয়ে সেইবোৰ দেশেও বিদেশী পুঁজিক আমন্ত্ৰণ জনায়। এই ব্যৱস্থা কাৰ্যকৰী হ'লে সমৃদ্ধ দেশবোৰ লাভান্বিত হ'ব কিয়নো তেওঁলোকৰ উদ্বৃত্ত পুঁজি লগি কৰাৰ ক্ষেত্ৰ পাব, বিদেশী বজাৰ তেওঁলোকৰ হাতলৈ যাব। দুখীয়া দেশবোৰো অৰ্থনৈতিকভাৱে টনকিয়াল হোৱাৰ সুযোগ লাভ কৰিব। সেইফালৰ পৰা বিশ্বায়ন কাম্য হ'লেও ইয়াৰ ফল সদায় শুভ নহ'বও পাৰে। কিয়নো দুখীয়া দেশবোৰৰ দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ সবল দেশবোৰে শোষণৰ পথ লোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। সেয়ে যিবোৰ দেশ বিশ্বায়নৰ পিনে আগুৱাই গৈ আছে সেইবোৰ দেশে বিদেশী পুঁজি আমন্ত্ৰণ কৰাৰ সময়ত সতৰ্ক থাকে, যাতে স্বাৰ্থ হানি নঘটে। বৰ্তমান বিশ্বত অভূতপূৰ্ব প্ৰযুক্তিগত উন্নতিৰ মূলতেই হ'ল পুঁজিৰ বিশ্বায়ন। টেলিফোন, টেলিপ্ৰিন্টাৰ, টেলেক্স, ফেক্স, ইলেকট্ৰনিক মেল, ইণ্টাৰনেট আদিয়ে বিশ্বখনক আয়ত্তলৈ আনিছে; মুহূৰ্তৰ ভিতৰতেই বিশ্বৰ যিকোনো প্ৰান্তৰ সৈতে যোগাযোগ সম্ভৱ হৈ উঠিছে।

তৃতীয় বিশ্বৰ দৰিদ্ৰ আৰু উন্নয়নশীল দেশবোৰে যেতিয়া আৰ্থিক বিকাশৰ আশাত বিদেশী পুঁজিক আমন্ত্ৰণ জনায়, তেতিয়াই তেওঁলোকে বিশ্বায়নৰ পথত প্ৰথম ভৰি দিয়ে। আমেৰিকা আৰু অন্যান্য উন্নত পাশ্চাত্য দেশবোৰে সিহঁতৰ উদ্বৃত্ত পুঁজি এই দৰিদ্ৰ তথা উন্নয়নশীল দেশসমূহত খটুৱাবলৈ সদায় উদগ্ৰীৱ হৈ থাকে। আনফালে উন্নয়নশীল দেশবোৰে নিজৰ দেশৰ প্ৰযুক্তিক উন্নত কৰাৰ মানসেৰে বিদেশী পুঁজিৰ লোভনীয় প্ৰস্তাৱক অগ্ৰাহ্য নকৰি আহ্বানহে কৰে। সেইফালৰ পৰা চাবলৈ গ'লে বহুজাতিক কোম্পানীবোৰৰ জৰিয়তে ধনী দেশবোৰে মেলি দিয়া অৰ্থনীতিয়েই হ'ল বিশ্বায়নৰ মূলকথা।

সাংস্কৃতিক বিশ্বায়ন :

পুঁজিক কেন্দ্ৰ কৰি বিশ্বায়ন সংঘটিত হ'লেও বিশ্ব-সাংস্কৃতিক জগততো ইয়াৰ প্ৰভাৱ অবিসম্বাদিত। সম্প্ৰতি বহুজাতিক সংস্থাবোৰে সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত অধিক সক্ৰিয় হোৱা দেখা যায়। ইয়াক কিছুমানে সাংস্কৃতিক আক্ৰমণ বুলিও অভিহিত কৰিছে। তেওঁলোকৰ মতে তৃতীয় বিশ্বত যি সাংস্কৃতিক আক্ৰমণ চলিছে, সি সাংস্কৃতিক সাম্ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠাৰেই প্ৰতিভূ। এই সাংস্কৃতিক আক্ৰমণৰ অন্তৰালত

চালিকাশক্তি হিচাপে আছে উন্নত পুঁজিবাদী দেশবোৰৰ সাংস্কৃতিক উৎস। সাংস্কৃতিক কাৰণতেই পুঁজিবাদী পশ্চিমীয়া দেশত পৰ্ণোগ্ৰাফিৰ পৰা পিজালৈকে শিল্পৰ দ্ৰুত সম্প্ৰসাৰণ ঘটি আছে। এই সাংস্কৃতিক পৰিমণ্ডলৰ ভিতৰত আছে—দূৰদৰ্শন, সংবাদপত্ৰ, বিভিন্ন খাদ্যদ্রব্য, পানীয়, সাজপাৰ, বিবিধ শিল্পকৰ্ম প্ৰভৃতি। এইবোৰ ক্ষেত্ৰত বিনিয়োগ অতি লাভজনক হৈ উঠাৰ ফলত নতুন নতুন দিশ বা ক্ষেত্ৰ উন্মোচিত হৈ আছে। এইবোৰ সাংস্কৃতিক উৎপন্ন সামগ্ৰী যাতে নতুন নতুন অঞ্চলত জনপ্ৰিয় হৈ উঠে তাৰ ব্যৱস্থাও বহুজাতিক কোম্পানীবোৰে কৰি আছে। তাৰেই অংশ হিচাপে ভাৰতবৰ্ষ তথা অসমৰ সাংস্কৃতিক জগততো দ্ৰুত ৰূপান্তৰ লক্ষণীয় হৈ উঠিছে।

সংস্কৃতিৰ সংজ্ঞা :

ইংৰাজী Culture কথাটো লেটিন কুলতুৰা (Cultura) আৰু কোলেৰে (Colere)ৰ পৰা আহিছে। The Shorter Oxford English Dictionary-ৰ মতে শব্দটো ইংৰাজীত প্ৰথম ১৪৮৩ চনত ব্যৱহৃত হয় পূজা (Worship) আৰু কৃষি (Cultivation) অৰ্থত। ক্ৰমে ইয়াৰ অৰ্থান্তৰ ঘটে। বৰ্তমান অৰ্থত শব্দটো প্ৰথম ব্যৱহাৰ হয় ১৮০৫ খ্ৰীষ্টাব্দত। (ভট্টাচাৰ্য, সুভাষ : বিবিধ বিদ্যাৰ অভিধান, পৃ. ৩৫৩)। 'ঐতৰেয় ব্ৰাহ্মণ'ত 'সংস্কৃতি' শব্দটো থাকিলেও আধুনিক ভাৰতীয় সাহিত্যত সম্ভৱতঃ মাৰাঠী পণ্ডিতসকলে এই শব্দটো প্ৰথম ব্যৱহাৰ কৰে। বাংলাত 'কৃষ্টি' অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰথমগৰাকী ব্যক্তি হ'ল যোগেশচন্দ্ৰ ৰায় বিদ্যানিধি। সম্ভৱতঃ ১৯২৪-২৫ অথবা তাৰ দুই-এবছৰ আগতেই বিদ্যানিধিয়ে শব্দটো বাংলাত প্ৰয়োগ কৰে। কিন্তু 'কৃষ্টি' শব্দটো ৰবীন্দ্ৰনাথৰ মনঃপূত নোহোৱাত 'ঐতৰেয় ব্ৰাহ্মণ'ত পোৱা 'সংস্কৃতি' শব্দটোকেই Cultureৰ প্ৰতিশব্দৰূপে ৰবীন্দ্ৰনাথে জনপ্ৰিয় কৰি তোলে। (ৰায়, নীহাৰৰঞ্জন : কৃষ্টি, কালচাৰ, সংস্কৃতি, পৃ. ১)

সংস্কৃতিৰ সৰ্বজনগ্ৰাহ্য সংজ্ঞা এতিয়ালৈকে নিৰূপিত হোৱা নাই। টি.এচ. এলিয়ট, মেথিউ আৰ্ণল্ড প্ৰভৃতিৰ মতে সংস্কৃতি হ'ল জীৱন যাপন পদ্ধতি—Way of life. টেৰি ইগলটনৰ মতে, সংস্কৃতি এক বিশেষ দৃষ্টিভঙ্গী, মূল্যবোধৰ এক উন্নয়ন, যিয়ে আমাৰ খণ্ডিত ৰাজনৈতিক সত্তাক পৰিশীলিত আৰু পৰিশুদ্ধ কৰি আমাৰ মানৱিক সত্তাক ৰক্ষা

কৰে। (...distil our common humanity from our sectarian political selves...) (Terry Eagleton : The Idea of Culture)

বিবিধ বিতৰ্ক আৰু জটিলতাক একাধৰীয়াকৈ থৈ সহজ ভাষাত ক'ব পাৰি, জীৱনধাৰণৰ প্ৰয়োজনক বাদ দি মানুহে তেওঁৰ সৃজনশীল প্ৰৱণতা আৰু ক্ষমতাৰ বলত যি সৃষ্টি কৰে, যি সৃষ্টি মানুহৰ চিত্ৰপ্ৰকৰ্ষৰ পৰিচায়ক, যি তাৰ সমাজ জীৱনৰো অংগ, তাৰ সামগ্ৰিক ৰূপেই সংস্কৃতি। অৰ্থাৎ একাধাৰত ক'বলৈ হ'লে সামাজিক জীৱনযাত্ৰাৰ ৰূপেই হ'ল সংস্কৃতি।

লোকসংস্কৃতি কি ?

ইংৰাজী Folklore শব্দটিৰ পৰিভাষাৰূপে লোকসংস্কৃতি শব্দটো আমাৰ মাজত ব্যাপকভাৱে প্ৰচলিত। ১৮৪৬ চনত উইলিয়াম জোন থমছে Folklore শব্দটো প্ৰথমে ব্যৱহাৰ কৰে। (চট্টোপাধ্যায়, তুষাৰ : লোকসংস্কৃতিৰ তত্ত্বৰূপ ও স্বৰূপ সন্ধান, পৃ. ২) পণ্ডিত সমাজত Folklore শব্দটিৰ পৰিভাষাৰ ক্ষেত্ৰত বৈচিত্ৰ্য আৰু বৈসাদৃশ্য আছে। Folk বা 'লোক' শব্দৰ অৰ্থ সম্পৰ্কে জনৈক বিশেষজ্ঞই কোৱা এযাৰ কথা ইয়াত উল্লেখ কৰা হ'ল—“লোক” বুলিলে গ্ৰাম্য অঞ্চলত বসবাসকাৰী কৃষক বা জনসাধাৰণকে বুজায়, যিসকলৰ দৈহিক বা সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্যগত সমতা বৰ্তমান আৰু এই সমতা উত্তৰাধিকাৰ সূত্ৰে আৰু ঐতিহ্য অনুসৰণৰ ধাৰাত তেওঁলোকৰ মাজত প্ৰবহমান—“It refers to the common people or peasants of those areas and is based on a class rather than an ethnic distinction.... It can be used to refer to a particular class or group who are thought to carry on the old traditions, especially in the term country folk.” (Cassell's Modern Guide to Synonyms & Related Words; London, 1971, P. 218)

লোকনাট্য সম্পৰ্কীয় আলোচনা প্ৰসংগত অজিতকুমাৰ ঘোষে 'লোক' শব্দটিৰ ব্যাখ্যা কৰিছে এনেদৰে—“লোক” শব্দটোৰ আভিধানিক অৰ্থ মানুহ বা ব্যক্তি হ'লেও বৰ্তমান বিশেষ অৰ্থত নাগৰিক মানৱ সম্প্ৰদায়ৰ পৰা স্বতন্ত্ৰ নিৰ্দিষ্ট ভৌগোলিক পৰিসীমাৰ মাজত আৱদ্ধ ঐতিহ্য ধাৰাবাহী গ্ৰামীণ মানৱ সম্প্ৰদায়কেই বুজায়। (নাথ, সঞ্জীৱ : বাংলাৰ লোকনাট্য : স্বৰূপ বৈশিষ্ট্য, পৃ. ১) গতিকে দেখা যায়

লোকসংস্কৃতি গঢ়ি উঠে গ্ৰাম্যজীৱনক কেন্দ্ৰ কৰি। গাঁৱৰ পৰিশীলনহীন, নাগৰিকতাৰ পৰা দূৰৱৰ্তী, গাঁৱলীয়া মানুহৰ ধৰ্মবিশ্বাস, লৌকিক আচাৰ, নৃত্য-গীত, লোকশিল্প, লোকভাষাৰ সাহিত্য, লোককথা আদি সকলোবোৰেই লোকসংস্কৃতিৰ অন্তৰ্ভুক্ত। লোকসংস্কৃতিৰ এই ধৰণৰ সংজ্ঞা, বৈশিষ্ট্য আৰু পৰিধি দীৰ্ঘদিন ধৰি প্ৰচলিত হৈ আহিলেও সময়ৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে লোকসংস্কৃতিৰ সংজ্ঞা আৰু পৰিধিৰো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। এই সন্দৰ্ভত প্ৰথিতযশা লোকসংস্কৃতিবিদ বৰুণকুমাৰ চক্ৰবৰ্তীয়ে লিখিছে—“দীৰ্ঘকাল ধৰে আমাৰা বলে এসেছি 'ফোক' মানে নিরক্ষর মানুষ। কিন্তু তা যথার্থ নয়। ফোক বা 'লোক' সংহত সমাজের মানুষ। ... আধুনিককালের লোকসংস্কৃতিবিদরা কখনই মনে করেন না লোক হবেন গ্রামের অধিবাসী, তাঁরা হবেন নিরক্ষর এবং মূলতঃ কৃষিজীবী। এখন বিশ্বাস করা হয়না যে কৃষিভিত্তিক সমাজজীবনেই কেবল লোকসংস্কৃতির সন্ধান মিলবে কিংবা শিল্পায়নের ফলে লোকসংস্কৃতির অবলুপ্তি ঘটবে। বিশ্বাস করা হয় না যে নগরায়ণের ফলে গ্রামীণ জীবন যতই পৰিৱৰ্তিত হ'বে ততই লোকসংস্কৃতিৰ বিশুদ্ধতা লোপ পাবো।” (চক্ৰবৰ্তী, সুধীৰ : ধ্ৰুৱপদ, পৃ. ২৪৬) আধুনিক লোকসংস্কৃতিবিদসকলৰ মতে একমাত্ৰ কৃষিজীৱী সমাজতেই নহয় লোকসংস্কৃতিৰ অবিমিশ্ৰ উপাদান সিঁচৰতি হৈ আছে চহৰবাসীসকলৰ মাজতো। তদুপৰি ধনী-দৰিদ্ৰ, শ্ৰমিক-মালিক নিৰ্বিশেষে সকলো শ্ৰেণীৰ মাজতেই লোকসংস্কৃতিৰ উপাদান নিহিত আছে। তেওঁলোকৰ মতে, লোকসংস্কৃতি কেৱল অতীত-আশ্ৰয়ী নহয়, বৰ্তমানৰ সৈতেও তাৰ সম্পৰ্ক আছে। আচলতে যুগোচিত পৰিৱৰ্তনক স্বীকাৰ কৰি লোৱাৰ ক্ষমতা আছে লোকসংস্কৃতিৰ। সেয়ে লোকসংস্কৃতি মাথোঁ অতীত আচৰণেই নহয়। সমাজত নিত্য-নতুন লোকসংস্কৃতিৰ উদ্ভৱ হৈয়েই আছে। লোকসংস্কৃতিৰ আছে সঞ্জীৱনী শক্তি; সেইফালৰ পৰা ই সবল, গতিশীল আৰু জীৱন্ত। (পূৰ্বোক্ত গ্ৰন্থ, পৃ. ২৪৬) নিৰ্দিষ্ট কিছুমান বৈশিষ্ট্য ইয়াৰ গাত থাকিলেও সেইখিনিক লৈয়ে ই সন্তুষ্ট নহয়। সময়ৰ লগে লগে গ্ৰহণ-বৰ্জনৰ মাজেৰে সংস্কৃতি আগবাঢ়ি যায়। ই যেনিবা বোঁৱতী নদীৰ দৰে। যদি কোনো সংস্কৃতিৰ প্ৰবহমানতা নাথাকে তেনেহ'লে সি খাল বা পুখুৰীৰ অৱৰুদ্ধ পানীৰ দৰেই মলিন, দুৰ্গন্ধযুক্ত আৰু অস্বাস্থ্যকৰ হৈ উঠিব। সেইবাবে জীৱন্ত সংস্কৃতিৰ লক্ষণ হ'ল ইয়াৰ মুক্ত খিৰিকীৰ অনিবাৰ্যতা, যাৰ

মাজেৰে নিৰ্মল বায়ু সোমাই আহিব পাৰে অনায়াসে।

সভ্যতাৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে সমাজ আগবাঢ়িছে। বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ নৱ নৱ সফলতাৰ বাবে সমাজলৈ আহিছে নতুন চিন্তাধাৰা, উন্নততৰ জীৱনযাত্ৰাৰ আহিলা। সেইবোৰকো জীৱন্ত সংস্কৃতিয়ে সদায় গ্ৰহণ কৰি আহিছে। সমাজযুক্ত মানুহখিনিয়ে যদি বাহিৰৰ চিন্তাধাৰা গ্ৰহণ নকৰে, একমাত্ৰ নিজৰ আওপুৰণি চিন্তাধাৰাখিনিকে মূলধন কৰি বহি থাকে, তেন্তে সেই সমাজ-সংস্কৃতিৰ কেতিয়াও উন্নতি হ'ব নোৱাৰে। যি সংস্কৃতিয়ে মাথোঁ পুৰণিখিনিকে সংৰক্ষণ কৰে, কাৰো দান গ্ৰহণ নকৰে অথবা বাহিৰৰ একোকেই গ্ৰহণ কৰিবলৈ ইচ্ছুক নহয়, সেই সংস্কৃতি ক্ৰমে মৃত্যুমুখত পতিত হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। দৰাচলতে, গ্ৰহণ-বৰ্জন আৰু আদান-প্ৰদানেই হ'ল জীৱন্ত সংস্কৃতিৰ ধৰ্ম।

অৱশ্যে কোনো সংস্কৃতিয়ে আন কোনো সংস্কৃতিৰ উপাদান গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নীতিগত কোনো বিৰোধ নাথাকিলেও মাত্ৰাগত বিৰোধ এটি থাকে। কোনো সংস্কৃতিয়ে যদি নিৰ্বিচাৰে গ্ৰহণ কৰিয়েই গৈ থাকে, তেনেহ'লে এটা সময়ত বহিৰাগত সংস্কৃতিৰ প্ৰাচুৰ্য আৰু প্ৰাবল্যত নিজস্ব সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ পথ ৰুদ্ধ হ'ব পাৰে, এনেকি অস্তিত্ব বিপন্ন হোৱাৰো আশংকা উফস্থিত হ'ব পাৰে। সেয়ে আন সংস্কৃতিৰ উপাদান গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ ক্ষমতাৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখিব লাগে। লগতে উপাদানৰ মাত্ৰা সম্পৰ্কেও সচেতন হোৱাটো জৰুৰী। নহ'লে নিজস্ব সংস্কৃতি অতিশয় বিজতৰীয়া হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে।

তথাপি এই কথা ঠিক যে, কোনো সংস্কৃতিৰে নিজস্ব, নিৰ্দিষ্ট কোনো স্পষ্ট সীমাৰেখা নাই। কোন সংস্কৃতিৰ ক'ত আৰম্ভণি আৰু ক'ত শেষ—সেই কথা স্পষ্টৰূপত নিৰ্ণয় কৰা নাযায়। আমি অতি সহজেই যিদৰে দেশৰ ভৌগোলিক অৱস্থানৰ সীমাৰেখা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰোঁ, সংস্কৃতিৰ সীমাৰেখা সিমান সহজতে কৰিব নোৱাৰোঁ। দিনৰ পোহৰত যিদৰে নিজৰ শেষ সীমাৰ সুস্পষ্ট কোনো চিন নৰখাকৈ ৰাতিৰ আন্ধাৰত বিলীন হৈ যায়, এটা সাংস্কৃতিক উপাদানো সেইদৰে আন এটা সংস্কৃতিৰ মাজত অতি সন্তৰ্পণে সোমাই পৰে। এইদৰেই এটা সংস্কৃতিৰ পৰিধি বহিৰাগত সাংস্কৃতিক উপাদানৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰ দ্বাৰা সমৃদ্ধ হৈ উঠে। এই সাংস্কৃতিক উপাদানবোৰক বাদ দি সামাজিকভাৱে আমাৰ জীৱনধাৰা চলি থাকিব নোৱাৰে।

অসমীয়া সংস্কৃতিত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ :

সময়ৰ গতিধাৰাৰ লগে লগে বিশ্বায়নৰ অৱশ্যস্তৰী ফলস্বৰূপে অসমীয়া সংস্কৃতিতো বিৱৰ্তিত ৰূপ লক্ষণীয় হৈ উঠিছে। বিশেষকৈ গাঁৱৰ সৈতে চহৰৰ সংযোগ যিমানে বাঢ়িছে, যান-বাহনৰ সুযোগ যিমানে বাঢ়িছে সিমানেই লিখা-পঢ়াৰ প্ৰসাৰ ঘটিছে, ৰাজনৈতিক সচেতনতা বৃদ্ধি পাইছে; সৰ্বোপৰি সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক কাৰণত গাঁৱলীয়া মানুহৰ মানসিকতাৰো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। ইয়াৰ অনিবাৰ্হ প্ৰভাৱ পৰিছে গ্ৰাম্যসমাজ তথা লোকসংস্কৃতিত।

গ্ৰাম্যসমাজত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা খেল-ধেমালি, পূজা-পাৰ্বণ, তিথি-উৎসৱ, ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰী আদিতো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। গাঁৱে গাঁৱে স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ গঢ়ি উঠাৰ ফলত জৰা-ফুঁকা, মন্ত্ৰ-তন্ত্ৰ, কবিৰাজী চিকিৎসা. তাবিজ-মাদুলি আদিৰ ব্যৱহাৰ কমি গৈছে। কৃষিজীৱী অসমীয়া সমাজৰ পৰা কৃষিৰ গুৰুত্ব হ্ৰাস পোৱাৰ পিছৰে পৰা কৃষিকেদ্ৰিক আহিলা-পাতিৰ ব্যৱহাৰো কমি আহিছে। হোকাৰ ব্যৱহাৰ নাই বুলিলেই হয়। সেইদৰে চাৰি-পাটী, বাঁহ-বেতৰ সুক্ষ্ম কামও বহু পৰিমাণে কমি গৈছে। শিকা, কুলা, চালনী, পাচি, খৰাহী, ডলা, জাকৈ, খালৈ, বৰশী আদিৰো প্ৰচলন কমি আহিছে।

গাঁৱলীয়া সমাজত বহুলভাৱে প্ৰচলিত হৈ অহা মাটিৰ বাচন-বৰ্তনৰ পৰিৱৰ্তে প্লাষ্টিক, পলিথিন, এলুমিনিয়াম, ষ্টিল আদিৰে তৈয়াৰী বস্তুৰে গ্ৰাম্যসমাজৰ ঘৰ-দুৱাৰ গুৱনি কৰিবলৈ লৈছে বহুদিনৰে পৰা। সেইদৰে খেল-ধেমালিৰ ক্ষেত্ৰতো আহি পৰিছে বিস্তৰ পৰিৱৰ্তন। হাড়ুডু, হাউখেল, চোপখেল, শিয়েলী খেল, ভণ্টাখেল, বাগবোল, কচুগুটি, হাথাখেল আদিৰ ঠাইত ক্ৰিকেট, বেডমিন্টন, টেনিছ আদি খেলহে জনপ্ৰিয় হৈ উঠিছে।

প্ৰথম বহাগত 'নৱবৰ্ষ উৎসৱ' ক্ৰমে স্নান পৰাৰ বিপৰীতে প্ৰথম জানুৱাৰীত 'নিউ ইয়াৰ্চ ডে', 'ফ্ৰেণ্ডচ ডে', 'ভেলেণ্টাইন ডে' আদি কিছুমান পাশ্চাত্য উৎসৱ-অনুষ্ঠানবোৰেও অসমীয়া সমাজ-জীৱনক প্ৰভাৱিত কৰিবলৈ লৈছে। গাঁৱৰ পৰম্পৰাগত লোকগীত, লোকনৃত্যৰ পৰিৱৰ্তে চিনেমাৰ নৃত্য-গীত যিকোনো অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানত সুলভ হৈ পৰিছে। এই যে লাহে লাহে অথবা দ্ৰুতগতিৰে আমাৰ কিছুমান সাংস্কৃতিক উপাদানক আওকাণ কৰি আন সাংস্কৃতিক

উপাদানক আমি গ্ৰহণ কৰি আছোঁ, তাৰ দ্বাৰা আমাৰ সাংস্কৃতিক পৰিসৰ সংকুচিত নহৈ প্ৰসাৰিতহে হৈছে। আচলতে সংস্কৃতিৰ ধৰ্মই এনেকুৱা—ই গতিশীল, চলমান। যিকোনো জীৱন্ত সংস্কৃতিৰ সীমাৰেখা আমাৰ দৃষ্টিৰ অগোচৰে প্ৰতিদিনেই দূৰৰ পৰা দূৰলৈ গৈ থাকে। এটি জীৱন্ত ভাষাই যিদৰে আন ভাষাৰ পৰা শব্দ আত্মসাৎ কৰে, এটি জীৱন্ত সংস্কৃতিয়েও ঠিক তেনেদৰেই ৰচনা কৰি গৈ থাকে তাৰ নতুন প্ৰয়াসৰ ক্ষেত্ৰ; অথবা হাত মেলি দিয়ে আন এইভধ প্ৰৱণতাৰ পিনে; আৰু এনেদৰেই ক্ৰমে বৃদ্ধি কৰি লয় তাৰ সাংস্কৃতিক পৰিসীমা। এনেদৰে প্ৰসাৰিত হৈ হৈ এইধড় হয়তো অসমীয়া সংস্কৃতিও সোমাই পৰিব মাৰ্চাল মেকলুহান-কথিত ‘গ্লোবেল ভিলেজ’ত। ইয়াৰ ফলত কিছু এৰিবলগীয়া হৈছে, হেৰাবলগীয়াও হৈছে। কিছু পাবলৈ হ’লে কিছু এৰিব লাগিবই।

যুগৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে যুগোচিত পৰিৱৰ্তন ঘটিবই। ইয়াক কোনেও প্ৰতিহত কৰিব নোৱাৰে। দ্ৰুত নগৰৰ সংখ্যা বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে গ্ৰাম্য-সংস্কৃতিতো তাৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। আজি একবিংশ শতিকাৰ আদি ভাগত থিয় হৈ আইন যদি পুৰণি গাঁৱলীয়া সংস্কৃতিৰ অবিকৃত ৰূপটো চাব বিচাৰোঁ তেন্তে নিৰাশ হ’ব লাগিব। শিক্ষা বিস্তাৰে গাঁৱৰ মানুহক সচেতন আৰু বাস্তৱমুখী কৰি তুলিছে।

গ্ৰাম্য সমাজতেই কিছুমান অভিজ্ঞতা আৰু আৱিষ্কাৰৰ ফলত তেওঁলোকে উপলব্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে যে, মানুহ প্ৰকৃতিৰ হাতৰ পুতলা নহয়, প্ৰকৃতিকো মানুহে বিবিধ কামত লগাব পাৰে। কিছুমান শিক্ষা-আন্দোলন আৰু সংগঠনৰ পৰা শিক্ষা লাভ কৰি তেওঁলোকে বুজিব পাৰিছে, মাথোন ভাগ্য নহয়, মানুহৰ হাততেই মানুহ হয় লাঞ্ছিত আৰু উপকৃত। ইয়াৰ ফলত দৈৱবিশ্বাস শিথিল হ’বলৈ ধৰিছে। এই প্ৰক্ৰিয়া লোকসংস্কৃতিৰ সকলো ক্ষেত্ৰতেই প্ৰযোজ্য। উল্লেখ্য যে, সমাজৰ তাগিদাতেই যুগে যুগে নতুন সাংস্কৃতিক উপাদানৰ সৃষ্টি হয় আৰু এই নতুন উপাদানসমূহে প্ৰাচীনৰ সৈতে ঘাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে, ভঙা-গঢ়াৰ মাজেৰে, দ্বন্দ্বিক প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা এক নব্যধাৰাৰ সৃষ্টি কৰে। এনেদৰেই সৃষ্টি-স্থিতি-লয়ৰ মাজেৰে সংস্কৃতি আগুৱাই গৈ থাকে।

সেয়ে এই ব্যাপক পৰিৱৰ্তন দেখি আমি উচপ্ খাই উঠিলে নহ’ব। বিৱৰ্তিত বিশ্বত আমাৰ জ্ঞাতে বা অজ্ঞাতে

আমি পৰিৱৰ্তিত হৈ গৈ আছোঁ। পৰিৱৰ্তন আহিছে আমাৰ খাদ্যত, সাজ-সজ্জাত, ভাষাত, নৃত্যকলাত, কৰ্মত, দৈনন্দিন জীৱনচৰ্যাত। আমাৰ খাদ্যত আহিছে চাওমিন, মেগি, চপ, কাটলেট, পোলাও, পিঁজা, ৰোল, মমো, চাইনিজ ডিচ, ৰাছিয়ান ডিচ ইত্যাদি। হেৰাইছোঁ বা হেৰাবলৈ লৈছোঁ—দৈ, চিৰা, তিল পিঠা, নাৰিকলৰ পিঠা, চুঙাপিঠা, ঘিলাপিঠা, খলাচাপৰি, টেকেলিপিঠা, খাৰ-খাৰলি, কোমল চাউল ইত্যাদি। পানীয়লৈ আহিছে কোকা, মদ, কফি, ছুপ ইত্যাদি। পৰিধানত আহিছে মেখেলা-চাদৰ, শাৰী-ধুতিৰ পৰিৱৰ্তে চালোৱাৰ, কোটপেণ্ট আৰু কত কি। ধূতি পৰিহত ব্যক্তি এতিয়া যাদুঘৰৰ দৰ্শনীয় জীৱ বিশেষৰ দৰে কৌতূহলী। বাটত ওলালে অদ্ভুত কৌতূহলেৰে চাই থাকে সকলোৱে। আমি শুদ্ধ মাতৃভাষাত কথা ক’ব পাৰিলেও তাৰ মাজত জ্ঞাতে বা অজ্ঞাতে সুমুৱাই দিওঁ ইংৰাজী শব্দ। ৰাতিপুৱা টোপনিৰ পৰা উঠিয়েই আৰম্ভ কৰোঁ গুডমৰ্ণিং, মৰ্ণিংৱাক, টুথপেষ্ট, ব্ৰাছ, ব্ৰেকফাষ্ট, পেণ্ট, চাৰ্ট, কাৰ, স্কুটাৰ প্ৰভৃতি। এইবোৰৰ অসমীয়া প্ৰতিশব্দ কিছুমানৰ আছে আৰু কিছুমানৰ নাই। চাওমিন, মেগিৰ অসমীয়া প্ৰতিশব্দ কি? কৰ্ণফ্লেক্স অথবা হৰলিক্স?

বিশ্বভাষা ইংৰাজীৰ সৌজন্যত আমাৰ ল’ৰা-ছোৱালীবোৰে মাতৃভাষা পাহৰি গৈ আছে। তাক লৈ কোনো অভিভাৱকৰ আক্ষেপ-অভিযোগ শুনা নাযায়; বৰং তেওঁলোক গৌৰৱান্বিত। তেওঁলোকৰ ল’ৰা-ছোৱালীয়ে মাতৃভাষা ক’ব নোৱাৰে, পঢ়িব নোৱাৰে। সেয়ে সিহঁতে শংকৰদেৱ-বেজবৰুৱাৰ নাম শুনিছে ইংৰাজী কিতাপৰ জৰিয়তে, অসমীয়া কিতাপ পঢ়ি নহয়। সিহঁতে গাৰ্গী, মৈত্ৰেয়ীৰ নাম শুনা নাই, কিন্তু মেডোনা, শাকিৰাৰ বিষয়ে সবিস্তাৰে জানে।

এইবোৰ হৈছে বিশ্বায়নৰ সৰ্বগ্ৰাসী প্ৰভাৱৰেই ফল, ইংৰাজী জানক তাত আপত্তি কৰিবলগীয়া নাই, কিন্তু মাতৃভাষা অসমীয়াকো জানিব লাগিব। সেইদৰে মেডোনা, শাকিৰাৰ বিষয়ে জানক, কিন্তু গাৰ্গী, মৈত্ৰেয়ী, অৰুন্ধতীৰ বিষয়েও জানিব লাগিব। তেতিয়াও আমাৰ ভাষা-সংস্কৃতি জীয়াই থাকিব। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ ৰাষ্ট্ৰৰ লগতে জনসাধাৰণৰো দায়-দায়িত্ব আছে। অভিভাৱক-পিতৃ-মাতৃৰো কৰণীয় আছে। এইক্ষেত্ৰত দেশৰ শিক্ষাবিভাগৰ দায়িত্ব সবাতেকৈ বেছি; কিয়নো দেশৰ, জাতিৰ শিল্প-সংস্কৃতি, ভাষা-

সাহিত্যৰ পঠন-পাঠনৰ ব্যৱস্থা কৰে দেশৰ শিক্ষা বিভাগে। পৰিতাপৰ কথা যে শিক্ষাবিভাগেই আমাৰ কলা-সাহিত্য-সংস্কৃতি-ঐতিহ্য সম্পৰ্কে উদাসীন। ফলত ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ সমৃদ্ধিৰ ইতিহাস, যাক লৈ আমি বিশ্বসংস্কৃতিত প্ৰতিদ্বন্দ্বীকপে থিয় হ'ব পাৰোঁ, সেই সমৃদ্ধিক তুলি ধৰাৰ বাবে বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয় স্তৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পৰ্যাপ্ত শিক্ষা প্ৰদানৰ কোনো বিশেষ ব্যৱস্থা নাই। নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্য-লক্ষ্য আগত নাৰাখি যি শিক্ষা-ব্যৱস্থা আমাৰ দেশত প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে সেয়া পাশ্চাত্য শিক্ষানীতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। এই শিক্ষা-ব্যৱস্থা বৃটিছসকলে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল তেওঁলোকৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য আগত ৰাখি। লৰ্ড মেক'লেই তেওঁৰ দেউতাকলৈ লিখা এখনি চিঠিত লিখিছিল—“The education policy which we are going to formulate, if it will be executed, we will see after some years Indians will forget their own culture and religion, they will hate their forefathers.” (চক্ৰবৰ্তী, ধ্যানেশনাৰায়ণ : ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ উত্তৰাধিকাৰ, পৃ. ৬৩)। বাস্তৱক্ষেত্ৰতো আমি তাকেই দেখা পাইছোঁ। সেয়ে বিশ্বায়নক অকল জগৰীয়া কৰিলে কি হ'ব? আমাৰ সাহিত্য-শিল্প-সংস্কৃতি-ঐতিহ্যৰ প্ৰতি আমাৰ চূড়ান্ত অৱহেলা আৰু অনীহাৰ ফলত আমাৰ মানসিকতালৈ আহিছে সংকুচিত ভাব, অসহায়তা আৰু হীনমন্যতা। সেয়ে সৰ্বপ্ৰভাৱী বিশ্বায়নৰ আহ্বানক আমি নজনাকৈ অথবা জানি-বুজিয়েই গ্ৰহণ কৰি আছোঁ। আৰু আমাৰ নিজা সমৃদ্ধ সংস্কৃতিক পাহৰি নিৰ্বিচাৰে আনৰ সংস্কৃতিক গ্ৰহণ কৰি আছোঁ।

যোগ্য ভোগ্য বসুন্ধৰা। সেয়ে আমাৰ যোগ্যতা প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ হ'লে পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰলেপ সানি আমাৰ সাহিত্য, শিল্প, সংস্কৃতিকো যোগ্য কৰি তুলিব লাগিব। হীনমন্যতা দূৰ কৰি বিশ্বদৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগিব আমাৰ গৌৰৱময় ঐতিহ্যক। ইতিমধ্যে সাংস্কৃতিক বিশ্বায়নত চামিল হৈছে হিন্দী গান-নাচ আদি। মুম্বাইৰ চিনেমাৰাজ্যত সুৰৰ ৰাজ্যত ৰাখল দেৱবৰ্মন, ও.পি. নায়ৰ, বাপ্পী লাহিড়ী প্ৰভৃতিয়ে সমগ্ৰ বিশ্বখনেই যেন উপস্থিত কৰাইছে। আমাৰ প্ৰতিবেশী ৰাজ্য পশ্চিমবংগৰ কিছু বাংলা গান, শিল্প তথা লোককলাও বিশ্বায়নত মিলি গৈছে। বাংলাৰ ‘পটেৰ গান’ (মাটিৰ পট নিৰ্মিত কিছু মূৰ্তিক কেন্দ্ৰ কৰি গোৱা গান) এতিয়া লণ্ডন আৰু ওৱাছিংটনতো গোৱা হয়। তদুপৰি হিন্দুৰ দেৱ-দেৱীৰ

বিশেষকৈ দুৰ্গাৰ মূৰ্তি এতিয়া উপস্থিত হৈছে সাত সাগৰ তেৰ নদীৰ সিপাৰত। তদুপৰি বাংলাৰ বাউল গানৰো ঘটিছে বিশ্বায়ন। বাউলৰ মৰ্যাদা দিনক দিনে বৃদ্ধি পাইছে সমগ্ৰ বিশ্বত। বাউলসকলৰ বিদেশী মঞ্চত গান গোৱাটো এতিয়া নিয়মিত ঘটনা। আনহাতে জাপানৰ পৰা অহা জাপানীসকলেও বৰ্ধমানৰ বাউল-আখৰাত বাউল গান শিকি আছে। বিশুদ্ধ তাল-মান-লয়েৰে সাৱলীল ভংগীমাত তেওঁলোকে গাইছে তত্ত্ববহুল লালনগীতি। কৃষ্ণগংগ বংগসন্তানে গাত নামাৱলী পৰিধান কৰি কোনোবা শ্বেতাংগিনীক সংগিনী কৰি পেৰিচত পৰিৱেশন কৰিছে বাউল সংগীত। ই জানো বাউলৰ বিশ্বায়ন নহয়?

একেদৰেই মায়াপুৰৰ ভক্তি বেদান্ত প্ৰভুপাদৰ সৌজন্যত কৃষ্ণনামৰো ঘটিছে বিশ্বায়ন। মায়াপুৰত আমেৰিকা, ইংলণ্ড, জাৰ্মান আদি দেশৰ ভালেমান বিদ্বান-ভক্তই দিনে-নিশাই লৈ আছে কৃষ্ণনাম—হৰে কৃষ্ণ, হৰে ৰাম। ইয়াত ভাৰতীয় সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰীয় পুৰুষ শ্ৰীকৃষ্ণৰ বিশ্বায়ন ঘটিছে বুলি ক'ব লাগিব। অসমৰ প্ৰধান লোকনৃত্য বিহুও বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইত সমাদৃত হোৱালৈ চাই অচিৰেই ইয়াৰো বিশ্বায়ন ঘটিব বুলি ন দি ক'ব পাৰি। অসমৰ পাট আৰু এড়ি-মুগাৰ কাপোৰ দেশ-বিদেশত সমাদৃত। যুগৰ সৈতে খাপ খুৱাই ইয়াক উলিয়াই দিলে ই বিশ্বৰ বজাৰত সমাদৃত হ'ব আৰু আমাৰ সংস্কৃতিৰ পৰিচিতিও অটুট থাকিব। ইতিমধ্যে ভূপেন হাজৰিকাৰ সংগীতে বিশ্বৰ সাংস্কৃতিক জগতক আলোড়িত কৰিছেই।

অসমৰ বিভিন্ন ধৰ্মীয় স্থান, বিশেষকৈ মা কামাখ্যাক কেন্দ্ৰ কৰি ব্যৱসায়ভিত্তিক সাংস্কৃতিক পৰিমণ্ডল গঢ়ি তোলাৰ প্ৰচুৰ সুবিধা আছে। ইয়াৰ ফলত সাংস্কৃতিক প্ৰসাৰতা লাভৰ উপৰি বাণিজ্যিক লাভালাভো সম্ভৱ হৈ উঠিব। বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইৰ মানুহক আকৰ্ষিত কৰিব পৰা এই ধৰ্মীয় স্থানক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠা গীত-নাট-কিংবদন্তীক অডিঅ'-ভিডিঅ'ৰ জৰিয়তে বিশ্বসংস্কৃতিত মেলি ধৰা সম্ভৱপৰ কৰি তুলিব লাগিব। তেনে কৰিলে ইয়াৰ সাংস্কৃতিক আয়তন হ্ৰাসৰ পৰিৱৰ্তে বৃদ্ধিহে পাব। অসমত সিঁচৰতি হৈ থকা সত্ৰসমূহৰ যোগেদিও মহাপুৰুষসকলৰ জনকল্যাণমূলক আৰু জনবিনোদক অৰিহণাখিনিক প্ৰকট কৰি তোলাৰ সম্ভাৱনাও আছে প্ৰচুৰ।

এই দিশত সবাতোকৈ প্ৰয়োজনীয় কথাটো হ'ল আমাৰ বক্ষণশীলতাৰ শিথিলকৰণ, যোগ্যতা অৰ্জন আৰু অধিকাৰ সাব্যস্তকৰণ। বিশ্বায়নৰ চাহিদা সম্পৰ্কে আমি জ্ঞাত হ'ব লাগিব আৰু সেই মতে আমাৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যক নতুনত্বৰ প্ৰলেপ সানি যুগোপযোগী কৰি তুলিব লাগিব। তাকে কৰিব পাৰিলে আমাৰ ঐতিহ্য সংকুচিত হোৱাৰ আশংকা দূৰ হ'ব।

আন এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হ'ল, বিশ্বায়নৰ যুগত দেশীয় সাংস্কৃতিক উপাদান সম্পূৰ্ণৰূপে বিলুপ্ত হৈ যাব আৰু বহুজাতিক সংস্থা প্ৰভাৱিত সাংস্কৃতিক ভাণ্ডাৰৰ পৰা আমদানি কৰা বস্তুৱে আমাক সম্পূৰ্ণৰূপে গ্ৰাস কৰি পেলাব—এনে অমূলক চিন্তা পৰিহাৰ কৰিব লাগিব। কিয়নো আমাৰ দেশীয় বিপুল সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য ৰাতিটোৰ ভিতৰতে বহুজাতিক সংস্থাবোৰৰ অধীনলৈ গুটি যোৱাটো সম্ভৱ নহয়। ইমান সহজতে পাশ্চাত্যৰ সকলো আধুনিক উপাদান আমাৰ সমৃদ্ধ সাংস্কৃতিক পৰিমণ্ডলত ঢালি দিয়া সম্ভৱ নহয়। এই ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকে নিশ্চয় দেশীয় জনসাধাৰণৰ সাংস্কৃতিক প্ৰৱণতাক সম্পূৰ্ণ আওকাণ নকৰি তাত দেশীয় ঐতিহ্যৰ মিশ্ৰণ ঘটাইহে প্ৰয়োগ কৰিবলৈ আগ্ৰহী হ'ব। তেনে পৰিস্থিতি আহিলে তাৰ সুযোগ আমি গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব লাগিব। সাহিত্যৰ বিশ্বায়ন প্ৰসংগত চৈয়দ আব্দুল মালিকে কোৱা কথাষাৰ এইখিনিতে উনুকিয়াব পাৰি। তেওঁ কৈছে— “...বিশ্বায়নক লৈ উৎকণ্ঠিত হ'বলগীয়া নাই, ইয়াক সাহিত্যৰ সৰ্বজনীন ধাৰণাটোৰে অন্য ৰূপ বুলিব পাৰি। আফ্ৰিকাৰ নিগ্ৰো শিশুটোৱে যিদৰে ৰাতিৰ জোনটোক ভাল পায়, ইংলণ্ডৰ বগা চাহাবৰ বা মোৰ গাঁও নাহৰণিৰ শিশুটোৱেও একেই ধৰণে তাক ভাল পায়। মানুহৰ অন্তৰৰো অন্তৰৰ আৱেগ-অনুভূতিক কোনে কাঢ়ি নিব পাৰে? নতুন দাৰণা, নতুন চিন্তাধাৰাই সাহিত্যক অধিক পৰিপুষ্টহে কৰিব।” (বৰগোহাঞি, হোমেন (সম্পা.) : আমাৰ অসম; ১৮ আগষ্ট, ১৯৯৮)

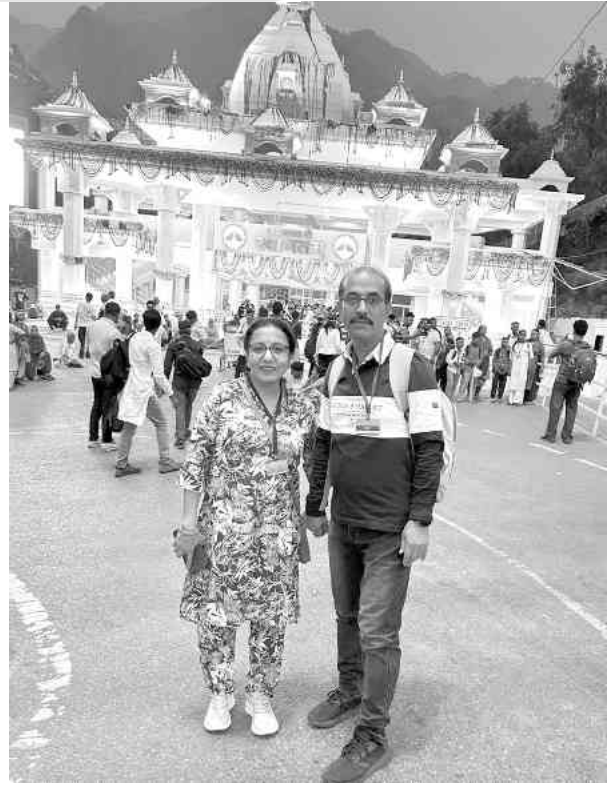
আন এটি কথা স্মৰ্তব্য যে, পৰিৱৰ্তিত বিশ্বত সকলো বস্তুৱেই পৰিৱৰ্তনশীল। বিশ্বায়নো এটি পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিহে। সেই অৰ্থত গাঁও-চহৰ সকলোতে এই বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ আৰু পৰশ লাগিছে বহুদিন আগৰে পৰাই। গ্ৰাম্যসমাজৰ ঘৰ-দুৱাৰ, সাজ-পোছাক ব্যৱহাৰ বস্তু, আনন্দ-

বিনোদনৰ মাধ্যম, উৎসৱ-পাৰ্বণ, কথা-বতৰা, চাল-চলন আদি সকলোতেই চহৰৰ প্ৰভাৱ পৰিছে; য'ত বিশ্বায়নৰ পথ ইতিমধ্যে মুকলি হৈছেই। কিন্তু এই পৰিৱৰ্তন এদিনতে হোৱা নাই। এক দীৰ্ঘ সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমাৰ ফলতহে সম্ভৱ হৈ উঠিছে। অৰ্থাৎ এক সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ সূত্ৰ ধৰিয়েই সকলো পৰিৱৰ্তন সম্ভৱ হৈ উঠিছে। সেয়ে বিশ্বায়ন মানে এই নহয় যে, যি আছিল সেয়া সকলোখিনি এদিনতে ধুই-পখালি নিঃশেষ কৰি দিব আৰু পাশ্চাত্যৰ পৰা অহা বিবিধ উপাদানে অকস্মাতেই আমাৰ চেতনাৰ ওপৰত উঠি বহি হেঁচা মাৰি ধৰিব। আনহাতে ইয়াৰ অৰ্থ এইটোও নহয় যে লোকসংস্কৃতিৰ বিশাল ক্ষেত্ৰটো বিশ্বায়নৰ পৰিধিৰ বাহিৰত আচুতীয়া হিচাপে ৰৈ যাব বা ৰখাটো সম্ভৱ হ'ব।

ওপৰৰ সংক্ষেপ আলোচনাৰ পৰা আমি এইখিনি কথা বুজি পালোঁ যে, আমাৰ লোক-ঐতিহ্য ক্ৰমে পৰিৱৰ্তিত হৈছে, হৈ আছে আৰু হৈ থাকিব। ইয়াক বাধা দিয়াৰ কোনো উপায় নাই; বৰং সময়োপযোগী পদক্ষেপেৰে আমাৰ সাংস্কৃতিক বিশ্বায়নৰ গ্লোবেল ভিলেজত যোগ্য স্থান পাব পৰাকৈ মেলি ধৰাৰ প্ৰত্যাশ্বন গ্ৰহণ কৰাটোহে উচিত হ'ব। তেতিয়াহে নতুনত্বৰ সুৰভি সানি যোগ্যতাৰ বিচাৰত উত্তীৰ্ণ হৈয়েই অসমীয়া সংস্কৃতি বিশ্বসংস্কৃতিৰ বুকুত জিলিকি উঠিবলৈ সক্ষম হ'ব। কিন্তু সমস্যা হৈছে এইখিনিতে যে, বহুতে এই পৰিৱৰ্তিত পৰিমণ্ডলৰ মাজত সানন্দে থাকিও এই অনিবাৰ্য পৰিৱৰ্তনক সমৰ্থন নকৰে। মনে মনে বৰণ কৰি ল'লেও, পৰিৱৰ্তিত ফল উপভোগ কৰিলেও প্ৰকাশ্যে তাক স্বাগত নজনায়ে। এক অমূলক, অহেতুক নষ্টালজিক মনোভাব ব্যক্ত কৰি এৰি অহা অতীতৰ কাৰণে হা-হতাশ কৰি থাকে। ইয়াতেই আমাৰ আচৰণ আৰু কথা-বতৰাত পাৰ্থক্য আহি পৰে। এফালে আমি উন্নত ৰাস্তাঘাট, যাতায়াত ব্যৱস্থা, গাড়ী-মটৰ, বিজুলী চাকি, অডিঅ'-ভিডিঅ'-কম্পিউটাৰ ইণ্টাৰনেটৰ সুবিধা লওঁ বা ল'ব বিচাৰোঁ, আনফালে কওঁ আমাৰ গাঁৱৰ কেঁচা, বোকাময় বাট-পথ আৰু অন্ধকাৰেই ভাল আছিল বুলি; নাও আৰু গৰুগাড়ীকেই প্ৰশংসনীয় দৃষ্টিৰে অৱলোকন কৰোঁ। আচলতে এনে জাতীয় চিন্তাধাৰাৰ কোনো যুক্তিপূৰ্ণ কাৰণ নাই, বৰং ইয়াৰ মাজত ভণ্ডামিৰ উপাদানহে আছে। ◆◆◆

বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ : এক যাত্ৰা দিব্যধামৰ

ড° মৃণ্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য
সহযোগী অধ্যাপিকা, অৰ্থনীতি বিভাগ

সদা কৰ্মব্যস্ত মানুহবিলাক সাধাৰণতে ভ্ৰমণ পিপাসু হয়। কিয়নো জীৱনৰ একঘেয়ামী বা একাকীত্বৰ পৰা পৰিত্ৰাণ বিচাৰি প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে জীৱনৰ গতিশীলতা আনিবলৈ চেষ্টা কৰে। তাৰেই পৰিপ্ৰেক্ষিততেই যোৱা এপ্ৰিল মাহৰ ৮ তাৰিখে আমাৰ পৰিয়াল আৰু শ্ৰদ্ধেয়া ইৰা বাইদেউৰ আত্মীয়ৰ লগত বহুত দিনৰ পৰা মনত সাঁচি ৰখা বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ দৰ্শনৰ সুবিধাটো লাভ কৰিছিলোঁ।

আমি প্ৰথমতে গুৱাহাটী বিমান বন্দৰৰ পৰা দিল্লীলৈ গৈ, দিল্লীৰ পৰা পিছদিনাখন ভাৰতৰ চৰকাৰৰ উদ্যোগত আৰম্ভ হোৱা 'বন্দে ভাৰত এক্সপ্ৰেচ'ত জম্মু-কাশ্মীৰৰ এখন ব্যস্ত চহৰ কাটুৱালৈ গৈছিলো। য'ত বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ অৱস্থিত। দিল্লী মহানগৰীৰ পৰা কাটুৱালৈ ৰেলেৰে যোৱাৰ যাত্ৰাটো অতি মনোমোহো আছিল, জম্মু-কাশ্মীৰৰ পাহাৰৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যৰ লগতে পৰিস্কাৰ পৰিচল ৰেলৰ পৰিৱেশ আৰু ৰেলত যোগান ধৰা সুস্বাদু খাদ্য সম্ভাৰে আমাক আনন্দিত কৰিছিল। প্ৰায় ১৫ মিনিট যাত্ৰাৰ পিছত আমি আগতেই বুক কৰি থোৱা হোটেলখন পাইছিলো গৈ। হোটেলত অলপ জিৰনি লৈ আমি বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ যাত্ৰাৰ বাবে সাজু হবলৈ গৈ মন্দিৰৰ দৰ্শনৰ বাবে যাৱতীয় পৰিচয় পত্ৰ সংগ্ৰহ কৰিবলৈ শাৰী পাতিছিলো। আৰু কম্পিউটাৰৰ দ্বাৰা প্ৰত্যেক ব্যক্তিক একোখনকৈ পৰিচয় পত্ৰ লগত দিয়া হৈছিল। তাৰ পিছত আমি প্ৰত্যেকেই নিজৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা সামগ্ৰী সহিত সৰু বেগ এটা আৰু ভৰিত ভাল জোতা এযোৰ পিন্ধি, হাতত একোদাল লাঠি লৈ সন্ধিয়া প্ৰায় ৭ বজি ২০ মিনিট মানৰ পৰা আমাৰ

পদব্ৰজে (প্ৰায় দহবছৰ ধৰি মনত পুহি ৰখা ইচ্ছা এটা পূৰণৰ বাবে) বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ দৰ্শনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। বৰ্তমান বৈষ্ণোদেৱীৰ দৰ্শনৰ বাবে হেলিকপ্টাৰ, ঘোঁৰা, প্ৰেন্সোলেটৰ, পাক্কি, বেটাৰী চালিত গাড়ী আদি সকলো পোৱা যায়। কিন্তু বিশেষকৈ মাতাৰাণীক দৰ্শন কৰিবৰ বাবে খোজকাঢ়ি যোৱাৰ এটা প্ৰৱল ইচ্ছা দহবছৰে সাঁচি ৰাখিছিলো, বৰ্তমান ভৰিৰ বিষ আৰম্ভ হোৱাৰ পৰা যাব নোৱাৰিম বুলি মনত বৰ আক্ষেপ আছিল। কিন্তু নিজৰ আত্মবিশ্বাসক মূলধন কৰি মই-মোৰ মনত থকা আশাটো পূৰণ কৰিবৰ বাবে ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। প্ৰায় ১৫ কি:মি: এই যাত্ৰা প্ৰথম অৱস্থাত বৰ কষ্টকৰ আছিল যদিও মনৰ দৃঢ়তা থকা বাবে আমি বৰ সোনকালে মন্দিৰ আঠকোবৰী (অধকুৱৰী) পালোঁগৈ। আমাৰ লগৰ সঙ্গী গোটেই কেইজনে সমানে আগবাঢ়িব নোৱাৰাত আমি মাজে মাজে তেওঁলোকলৈ বৈ দিব লগা হৈছিল। ইমান দীঘলীয়া যাত্ৰা পথত বিভিন্ন ৰাজ্য তথা দেশৰ, বিভিন্ন বয়সৰ, বিভিন্ন জাতিৰ অগনন মানুহৰ মিছিলৰ মাজতে ভাগৰ অনুভৱ কৰাৰ অৱকাশ পোৱা নাছিলোঁ।

মাতা বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰৰ কাহিনী বিভিন্ন জনে বিভিন্ন ধৰণে ব্যক্ত কৰে। মাতা বৈষ্ণোদেৱীক তিনি দেৱীৰ সমাহাৰ হিচাপে পূজা কৰা হয়। প্ৰথমে মহাকালী, মাজৰ গৰাকী মহালক্ষ্মী বা বৈষ্ণোদেৱী আৰু মহা সৰস্বতী। বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ উপাখ্যান হিচাপে এটা উপাখ্যান সকলোৰে বাবে জ্ঞাত, যে বৈষ্ণোদেৱী অৰ্থাৎ মাতাৰাণী এগৰাকী অবিবাহিত কুমাৰী দক্ষিণ ভাৰতত জন্ম যদিও ভগৱান বিষ্ণুৰ বংশৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা বাবে বৈষ্ণৱী নামেৰে পৰিচিত আছিল। তেওঁ ত্ৰিকূট পৰ্বতত আহি ধ্যানমগ্ন হোৱাৰ সময়তেই ভেৰোনাথ নামৰ দানব এটাই তেওঁক ভাল পাব বিচাৰিছিল। সেই ভেৰোনাথৰ পৰা মুক্ত হৈ পলাই আহি মাতা বৈষ্ণোদেৱী পৰ্বতৰ গুহা এটাত লুকাই থাকে। ভেৰোনাথে এই কথাটো গম পাই মাতা বৈষ্ণোদেৱীৰ পিছ লয়। উপায়ন্তৰ হৈ দেৱীয়ে মা-দুৰ্গাৰ ৰূপলৈ ভেৰোনাথৰ লগত যুদ্ধত লিপ্ত হয় আৰু ভেৰোনাথক শিৰচ্ছেদ কৰে। ভেৰো নাথে বৈষ্ণোদেৱীক দুৰ্গামাৰ ৰূপত দেখি অনুতপ্ত হয়। তাৰ ক্ষমাৰ বাবে অশেষ কাকূতি-মিনতি কৰে। ভেৰোনাথে নিজকে পাপী হিচাপে পৰিচিত নকৰিবৰ বাবে আৰু নিজৰ পাপমোচনৰ বাবে দেৱীক অশেষ প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ বাবে দেৱীয়ে ভেৰোনাথৰ আগত প্ৰকট হয় আৰু ভেৰোনাথক ক্ষমা কৰি দিয়ে, লগতে বৈষ্ণোদেৱীৰ মন্দিৰলৈ অহা ভক্তগণৰ অভিলাষ মাতাৰাণীৰ দৰ্শনৰ পিছত ভেৰোবাবাৰ মন্দিৰ দৰ্শনৰ পিছতহে ফল প্ৰাপ্তি হ'ব বুলি আশীৰ্বাদ দি অন্তৰ্ধান হয়।

সেই সময়ৰ পৰাই ভেৰোনাথৰ মুণ্ড পৰা স্থান অৰ্থাৎ মাতাৰাণী বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰৰ পৰা প্ৰায় চাৰে তিনি কিলোমিটাৰ নিলগৰ ওপৰৰ পৰ্বতত ভেৰোবাবাৰ মন্দিৰ প্ৰতিষ্ঠিত হয় আৰু বৈষ্ণোদেৱী দৰ্শনৰ বাবে অহা প্ৰতিজন ভক্তই মাতাৰাণী বৈষ্ণোদেৱী দৰ্শনৰ পিছত ভেৰোবাবাৰ মন্দিৰ দৰ্শন কৰি নিজৰ মনৰ অভীষ্ট সিদ্ধি কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে।

বৈষ্ণোদেৱী প্ৰথমে আহি ধ্যান কৰা ঠাইখিনি অধকুৰৰী বা আঠ কোৱৰী নামে জনা যায়। তাত সদায় আজিও পূজা-অৰ্চনা হৈ থাকে। কিছুমান ভক্তই, যিসকলে ঘোঁৰাত উঠি বা খোজ কাঢ়ি যাব নোৱাৰে, তেওঁ এই অধকুৰৰীৰ পৰাই বিদায় লয়। আমি পিছে প্ৰত্যেক গৰাকীয়েই খোজকাঢ়ি মাতাৰাণীৰ মন্দিৰ দৰ্শন কৰিম বুলি দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ আছিলো বাবে ক্ৰমান্বয়ে খোজকাঢ়ি প্ৰায় ১ বাজি ১০ মিনিট মানত

বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰত উপস্থিত হৈছিলো। এই খিনিতে উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ দৰ্শন কৰিবলৈ হ'লে তিনি মাহ মান আগতেই মন্দিৰৰ ভৱনৰ কোঠা বুক কৰিলে কিছু আৰামত দৰ্শন কৰিব পাৰি, কিয়নো মন্দিৰ চৌবিছ ঘণ্টাই খোলা থাকে যদিও দৰ্শনৰ পিছৰ ভাগৰ আৰু ভেৰোবাবা মন্দিৰ দৰ্শনৰ বাবে কিছু বিশ্ৰামৰ প্ৰয়োজন। আমি বৰ লৰালৰিকৈ যাবলগীয়া হোৱাত ভৱন বুক নহল বাবে আমাৰ অলপ অসুবিধা হৈছিল। মাতাৰাণীৰ দৰ্শনৰ আগতে যাবতীয় নিৰ্দেশনাসমূহ পালন কৰি (যেনে- জোতা চেন্দেল, বেগ, লাঠি আদি শাৰীপাতি যথাস্থানত থৈ) আমি প্ৰায় ৰাতি ২ বাজি ২০ মিনিটত মাতাৰাণীৰ দৰ্শন লাভ কৰিছিলো। দৰ্শনৰ আগৰ আৰু পিছৰ মনৰ অবস্থা ভক্তসকলে মুখেৰে কৈ ব্যক্ত কৰিব নোৱাৰে। মনেদিহে উপলব্ধি কৰিব পাৰি। অলেখ ভাবনা, আশা আদিৰে সংপৃক্ত হৈ মাতাৰাণীৰ দৰ্শন কৰি আমি যেতিয়া মন্দিৰৰ বাহিৰ ওলালো তেতিয়াহে ভোক আৰু ভাগৰ নামৰ অনুভূতি দুটাৰ লগত পৰিচিত হ'লো।

ৰাতি প্ৰায় চাৰে তিনিবজাৰ পিছত এখন ৰেস্তোৰাত আমি দোচা খাবলৈ লোৱাত আমি প্ৰত্যেকেই ইজনে সিজনক হাঁহিবলৈ ধৰিলো। তাৰ পিছত ভেৰোবাবাৰ মন্দিৰৰ দৰ্শনৰ কথামনত পৰাত সকলোৱে থিয় ওখ পাহাৰ চাৰে তিনি কি:মি: খোজ কঢ়াৰ শক্তি নাই বুলি আলোচনা কৰি একোখন চাৰিজন মানুহে টনা পাক্কীত উঠি ভেৰোবাবাক দৰ্শন কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত ললো। প্ৰায় ৭:৩০ বজাত ভেৰোবাবা দৰ্শন কৰি তাৰ পৰা হিমালয় পৰ্বতৰ অপৰূপ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰি আকৌ পাক্কীত উঠি বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰ পালোহি। ইয়াৰ পিছত আকৌ পুনৰ ১৫ কি:মি: খোজকাঢ়ি দুপৰীয়া ১ টা মান বজাত হোটেল আহি পালোহি। এইখিনিতে তাহানিৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মমতা ঠাকুৰীয়া বাইদেউৰ বৈষ্ণোদেৱী মন্দিৰৰ দৰ্শনৰ অভিজ্ঞতা মনত পৰি ইৰা বাইদেউ আৰু মই খুব হাঁহিছিলো, যি সকলে দেৱী মাৰ মন্দিৰ দৰ্শন কৰিব বিচাৰে লগত সদায় বিষৰ দৰব লৈ যাব লাগে, আমিও ৩০ কি: মি: (অহা-যোৱা) এই বয়সত খোজকাঢ়াৰ অভিজ্ঞতা (একমাত্ৰ দেৱীমাৰ কৃপাত) লৈ হোটেলত আহি আহাৰ গ্ৰহণ কৰি বিষৰ ঔষধ খাই প্ৰায় ৩ ঘণ্টামান শুই স্বাভাৱিক হৈছিলো আৰু মনত এক দিব্য ধামৰ যাত্ৰাই খুন্দিয়াই আছিল।◆◆◆

অন্ধকাৰ ভূগৰ্ভত এভূমুকি

ড° যশোধৰা মেধি

অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা, পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

স্কুলত থাকোঁতেই “হাও গ্ৰীন ৰাজ মাই ভেলি” নামৰ বিখ্যাত উপন্যাসখনৰ অসমীয়া অনুবাদ পঢ়িছিলো। স্নাতক মহলাত থাকোঁতে পাঠ্যক্ৰমৰ অন্তৰ্গত ডি. এইচ্, লৰেন্সৰ “চন্স এণ্ড লাভাৰ্চ” নামৰ উপন্যাস খনো পঢ়িছিলো। কয়লাখনিৰ পৰিৱেশ আৰু শ্ৰমিক পৰিয়ালৰ সুখ-দুখৰ আভাস পাইছিলো এনে যুগজয়ী সাহিত্যৰ মাধ্যমেৰেই।

সৌভাগ্যক্ৰমে যোৱা জুলাই মাহত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ পেঞ্চিলভেনিয়া ষ্টেটৰ ষ্ট্ৰেনটন চহৰত অৱস্থিত লাকুৱানা কয়লা খনি আৰু যাদুঘৰ দৰ্শনৰ সুযোগ পাইছিলো। ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ত পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত আৰু ঐতিহাসিক আকৰ্ষণেৰে পূৰ্ণ এই যাদুঘৰ।

পেঞ্চিলভেনিয়া চহৰৰ মেক ডেড উদ্যানৰ অন্তৰ্ভুক্ত এই কয়লাখনিটি। এশ বছৰৰ ওপৰ দিন ধৰি খনন কাৰ্য্যৰ পিচত ১৯৬০ চনৰ পৰা এই খনিটিত উৎপাদন বন্ধ কৰা হৈছে আৰু ১৯৮৫ চনৰ পৰা এই খনিটি পৰ্য্যটকৰ বাবে মুকলি কৰি দিয়া হৈছিল।

উনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফাললৈ ষ্ট্ৰেনটন আমেৰিকাৰ ভিতৰতে এখন আগশাৰীৰ ঔদ্যোগিক ক্ষেত্ৰত পৰিণত হৈছিলগৈ আৰু পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰপৰা কয়লা খনিকে প্ৰমুখ্য কৰি বিভিন্ন ঔদ্যোগিক ক্ষেত্ৰত কাম কৰিবলৈ বৃহৎ সংখ্যক শ্ৰমিকৰ আগমন ঘটিছিল।

পেঞ্চিলভেনিয়াৰ এই কয়লা খনিটিত উচ্চ মানৰ শিল কয়লা (Anthracite coal or black diamond) পোৱা গৈছিল।

অতি সুন্দৰ পৰিপাটি নান্দনিক পৰিৱেশৰ মাজত লাকুৱানা খনিটিৰ যাদুঘৰটো অৱস্থিত আছিল। প্ৰাপ্ত বয়স্কসকলৰ বাবে ১০ মাৰ্কিন ডলাৰকৈ টিকটৰ মূল্য দি আমি খনিটি চাবৰ অনুমতি ল'লো। প্ৰত্যেকেই হেলমেট পিন্ধাটো বাধ্যতামূলক আছিল। আমি দুপৰীয়া একমান বজাত গৈ পাইছিলোগৈ। আমাৰ নিৰ্ধাৰিত দৰ্শনী আছিল একেবাৰে শেষৰ ২-৪৫ বজাত আৰু সেইখিনি সময়ত টিকটঘৰৰ ভিতৰতে এটা সৰু প্ৰেক্ষাগৃহত কয়লা উদ্যোগৰ ইতিহাস উত্থান পতন আৰু শ্ৰমিক আন্দোলন আদিৰে ডাঙৰ স্ত্ৰীণত এখন কথাছবি প্ৰদৰ্শন হৈ আছিল। বহুতো আভাস পাব পাৰিলো ছবিখনৰপৰা।

২-০০ বজাৰ লগে লগে সৰু-সৰু স্কুলীয়া ল'ৰা-ছোৱালীৰে সৈতে ২৪ জনীয়া মানৰ দলটো নিৰ্দ্ধাৰিত স্টেচনত উপস্থিত হ'লোঁগৈ নিৰ্দিষ্ট বাকচটোত সোমাই লৈ ভূগৰ্ভৰ ভিতৰলৈ যাবৰ বাবে। এজন “গাইড”ৰ তত্ত্বাৱধানত সকলোকে বাকচটোত বহিবলৈ দিলে। বাহিৰৰপৰা কটকটীয়াকৈ জালি দিয়া দুৱাৰৰোৰ বন্ধ কৰি, প্ৰাৰম্ভিক সতৰ্কবানী আৰু ল'বলগীয়া সাৱধানতাৰ বিষয়ে কোৱাৰ পাছত লোহাৰ শকত ৰছী এডালৰ সহায়ত লোহাৰ চিৰিৰে লাহে লাহে বাকচটো অন্ধকাৰ ভূগৰ্ভৰ ভিতৰলৈ নমাই নিলে। বন্ধু-বান্ধৱৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি আমি সকলোৱে একোটা জেকেট পিন্ধি গৈছিলো বুলিহে ৰক্ষা, নহ'লে যিমনে তললৈ যাব ধৰিলো সিমনে ঠাণ্ডা লাগিবলৈ ধৰিলে। ৫ মিনিটমানৰ পাচত আমাক ভূগৰ্ভৰ এটা সমান ঠাইত নমাই দিলেগৈ আৰু গাইডে খোজ কাঢ়ি আগবঢ়াই নিলে। যাদুঘৰ হিচাপে সাধাৰণ মানুহৰ উপযোগী কৰি অলপ দূৰৰ আতৰে আতৰে কম পোহৰৰ একোটা লাইট ওলোমাই থোৱা হৈছিল। প্ৰকাণ্ড কাঠৰ কুণ্ডা আৰু লোহাৰ দীঘল টুকুৰাৰে ঠায়ে ঠায়ে খনিৰ দেৱালখন ভেজা দি ৰখা হৈছিল। শিলৰ আৰু মাজে মাজে কয়লাৰ তৰপৰপৰা চিচিপিয়াকৈ অহৰহ পানী পৰি মজিয়াখন ভিজা ভিজা হৈ আছিল। ছায়া মায়া পোহৰত গাইডৰ বৰ্ণনা শুনি

নিঃশব্দে আমি আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলো। খনিটো ৩০০ ফুট তললৈকে আছিল যদিও আমাক খনিৰ মূল অলি-গলিয়েদিহে লৈ গৈছিল আৰু বেছি তললৈ যোৱা খোৰোংৰোৰ হেঙাৰ দি সাধাৰণ জনতা যাব নোৱাৰাকৈ ৰাখিছিল।

এক মায়াময় পৰিৱেশত সাৱধানে খোজ পেলাই এক অন্ধকাৰ অতীতলৈ যেন খোজ পেলালো। গাইডে আমাক বুজাই গ'ল কিমান ঠাণ্ডা আৰু অন্ধকাৰৰ মাজত দিনৰ পিচত দিন ধৰি কষ্টকৰ কাম কৰিবলগীয়া হৈছিল শ্ৰমিকসকলে। মজুৰি অতি কম আছিল অথচ তেওঁলোকৰ দ্বাৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ ওপৰতে মালিকচামে ধন সম্পত্তিৰ পাহাৰ গঢ়ি তুলিছিল ঔদ্যোগিক আন্দোলনৰ আৰম্ভণি আৰু ভৰপক সময়ত, ১৯ শতিকাৰ আৰম্ভণিৰ পৰাই।

শকত-দীঘল লোহাৰ সজুলিবোৰেৰে গোটেই দিন কুৰুকি-কুৰুকি শিলৰ মাজত হাজাৰ নিজুত বছৰ চেপা খাই থকা কয়লাৰ তৰপৰ পৰা ভাঙি খান্দি যিমান পাৰে সিমান কয়লা আহৰণ কৰিছিল। বেছি কয়লা আহৰণৰ বাবে মাজে মাজে শিলৰ মাজত খুছি খুছি বিস্ফোৰক পদাৰ্থ গুজি দি বিস্ফোৰণ ঘটাইছিল। গাইডে আমাক সাৱধানবাণী শুনাই তেনে এক বিস্ফোৰণৰ আভাস দিলে। বুটাম এটা টিপি দিলতে প্ৰচণ্ড শব্দেৰে বিস্ফোৰণ হৈ গুহাটো কপিবলৈ ধৰিলে। মিছা বুলি জনাৰ পাচতো সকলো ভয়ত কঁপি উঠিলোঁ। আচল বিস্ফোৰণ কিমান ভয়ঙ্কৰ আছিল আৰু সময়ে সময়ে বিস্ফোৰণৰ ফলত হোৱা ভূমিস্থলনৰ কথা ভাবি বুকু কঁপি উঠিল। আন এটা সৰু সুৰঙ্গৰে গৈ দেখুৱালে কেনেকৈ একেবাৰে চাপৰ অংশ এটাত পেট পেলাই পৰি শ্ৰমিকে অলপ অলপকৈ কয়লা আহৰণ কৰিছিল। সোঁহাতে আন এটা সুৰঙ্গৰে আগবাঢ়ি গৈ দেখা পালোঁ কয়লা কঢ়িওৱা ডাঙৰ গাড়ী এখন কয়লা বোজাই কৰি লোহাৰ চিৰিৰ ওপৰত ৰখাই থোৱা আছে। ঠাইখিনি এডলীয়া, ওচৰতে হাতত কাঠৰ শকত ছুটি লাঠি এডাল লৈ তেৰ-চৈধ্য বছৰীয়া সৰু ল'ৰা এটাৰ জীৱন্তস্বৰূপ প্ৰতিমূৰ্তি। ওপৰেদি টোপ টোপকৈ পানী পৰি আছে বেৰবোৰৰ গাৰেও পানী নিগৰি আছে আৰু তলৰ অসমান মজিয়াখন চচপীয়া হৈ আছে অলপ অসাৱধান হ'লেই পিছলি পৰাটো খাটাং। কয়লাৰ বোজাই গাড়ীবোৰ খচৰে টানিছিল। এডলীয়া লোহাৰ চিৰিৰে গাড়ীবোৰ মধ্যাকৰ্ষণ শক্তিৰে তললৈ নামি আহিছিল। কিন্তু এডলীয়া অঞ্চলত গতিবেগ বাঢ়ি গ'লে সৰু ল'ৰাটোৱে হাতৰ কাঠৰ মাৰিডাল চকাৰ তলত ৰাখি গতিবেগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল। কিন্তু দুখৰ কথা

হ'ল যে এনে কৰিবলৈ যাওতে বেগেৰে নামি অহা গাড়ীৰ চকাৰ তলত পৰি সৰু ল'ৰাবোৰে হাত ভৰি আৰু আনকি জীৱন দিবলগীয়াও হৈছিল। আনহাতে দিনে ৰাতিয়ে অন্ধকাৰ খনিৰ ভিতৰত থকাৰ ফলত খচৰবোৰো অন্ধ হৈ গৈছিল। শ্ৰমিকসকলৰ মজুৰি ইমান কম আছিল যে পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনখিনি পূৰাবলৈকে ঘৰৰ ডাঙৰ সৰু সকলোৱে খনিৰ কামত নিয়োজিত হৈছিল। আনকি ৬-৭ বছৰীয়া শিশু শ্ৰমিকো খুব কম পাৰিশ্ৰমিকৰ বিনিময়ত খনিত সৰু সুৰা কামত নিয়োজিত হৈছিল। থকা ঠাইৰ ব্যৱস্থা খনিৰ মালিকে কৰি দিছিল যদিও খনিৰ ভিতৰত কাম কৰিবলৈ অতি প্ৰয়োজনীয় টুপীচাকিটোৰ তেলটুপীও কিন্তু শ্ৰমিকে কিনিল'বলগীয়াহে হৈছিল।

কেইখোজমান আগুৱাই গৈ দেখিলো উজ্জ্বল হালধীয়া বৰণৰ চৰাই এটা সজাত ভৰাই থোৱা আছে। গাইডে বাখ্যা কৰিলে, খনিৰ ভিতৰত বিষাক্ত কাৰ্বন মন'অক্সাইড নিৰ্গত হ'লে এই কেনেৰী চৰাইটোৱে আটাইতকৈ আগতেই অনুভৱ কৰিব পাৰে অশান্ত হৈ পৰে আৰু অতি সোনকালে মৃত্যুমুখত পৰে। ইতিমধ্যেই বিপদৰ আগজাননী পাই শ্ৰমিকসকলে অতি শীঘ্ৰে সাংঘাতিক দুৰ্ঘটনা এটা ঘটাব আগতেই খনিৰ বাহিৰলৈ ওলাই যাব পাৰে। কোনো সু-ব্যৱস্থা নথকা খনিবোৰত শ্ৰমিকসকলে দিনৰ পিচত দিন সোমাই থকাৰ ফলত খনিৰ ভিতৰটোত অ-স্বাস্থ্যকৰ পৰিৱেশ এটাও বিৰাজ কৰিছিল।

তথাপিও ইমান দুখ-কষ্ট, অনিশ্চয়তা আৰু বিপদজনক পৰিৱেশৰ মাজতে শ্ৰমিকসকলৰ মাজত এটা আত্মীয়তা গঢ়ি উঠিছিল। কিন্তু সেই আত্মীয়তাৰ মাজতো আকৌ মালিক পক্ষৰ দালালে শ্ৰমিকসকলৰ একতা ভাঙিবৰ চেষ্টা কৰিছিল.....

উফ্ফ..... কি কষ্টকৰ জীৱন, কি অনিশ্চয়তা। গাইডে কৈ গ'ল, কাৰ্বন মন'অক্সাইডৰ দৰে বিষাক্ত গেছ নিৰ্গত হ'লে গম পাব পৰা যন্ত্ৰ ওলাল লাহে লাহে; শ্ৰমিকসকলৰ সংগঠনে আলোচনা-বিলোচনা আন্দোলনৰ মাধ্যমেৰে মজুৰি বৃদ্ধি আৰু শিশু শ্ৰমিক বাৰণ কৰা আদি বহুতো উন্নতিমূলক পদক্ষেপ ল'বলৈ বাধ্য কৰালে মালিকসকলক। পৰিৱেশবোৰ উন্নত হৈ আহিল আৰু আনহাতে কয়লাৰ উপৰিও আন আন ইন্ধনৰো আৱিষ্কাৰ হ'ল।

গাইডজনে কৈ গ'ল যে— তেওঁৰ ককাক আৰু দেউতাকো কয়লা খনিৰ শ্ৰমিক আছিল আৰু এই সকলো পৰিৱেশ পৰিস্থিতিৰ অভিজ্ঞতা তেওঁ নিজে পাই আহিছে। এঘণ্টা খনিৰ ভিতৰত ঘূৰাই পকাই আকৌ বাকচত উঠিলো আৰু ৫ মিনিটতে আকৌ ওপৰলৈ মুকলি আকাশৰ তললৈ ওলাই আহিলো।

এক অভিনৱ অভিজ্ঞতা আৰু পাহৰিব নোৱাৰা স্মৃতিয়ে মনত সাঁচ বহুৱাই গ'ল। 'কিতাপ দুখন আকৌ এবাৰ পঢ়িব লাগিব' মনতে ভাবিলো। ◆◆◆

কানাই বৰশী বোৱা শিলালিপি : এক ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন

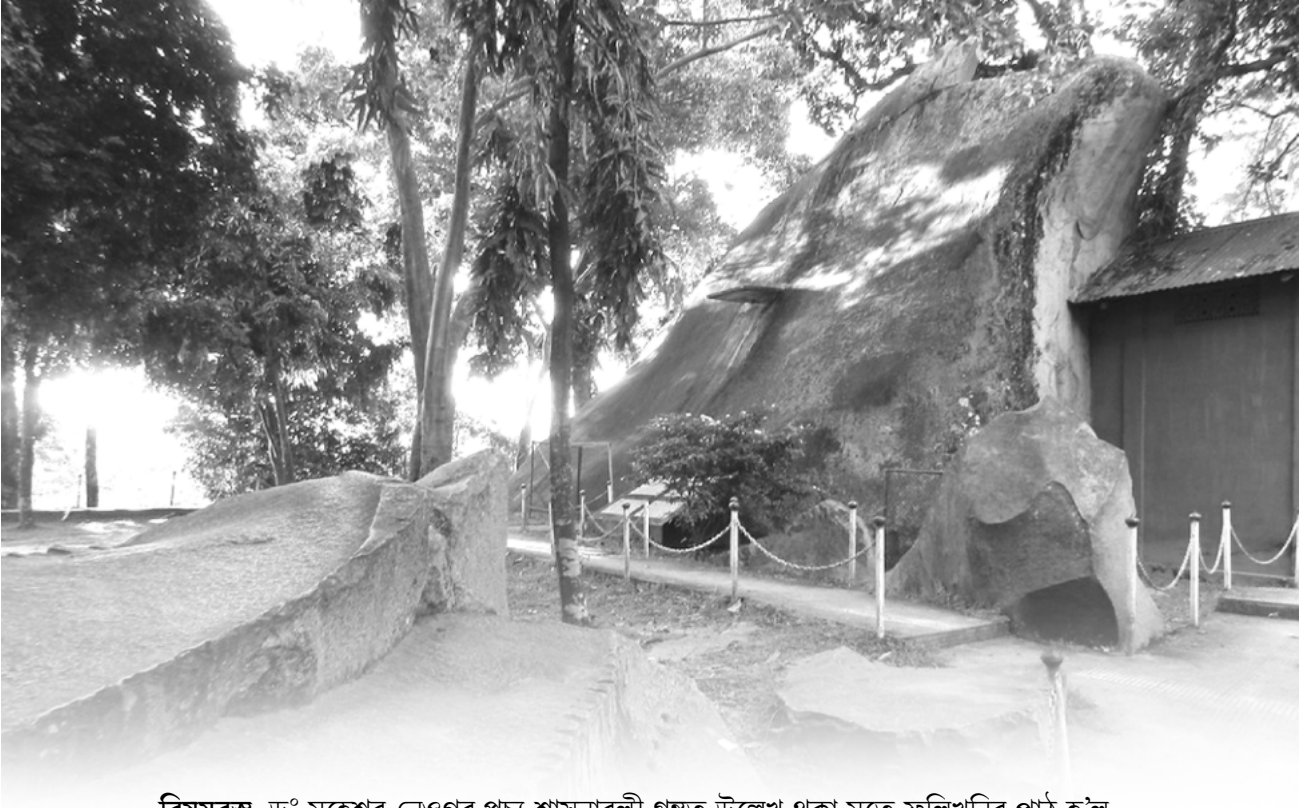
অংকিতা বৰুৱা

স্নাতক ষষ্ঠ বান্ধাসিক

অসমীয়া লিপি উত্তৰ পূব ভাৰতৰ কামৰূপ অসম ৰাজ্যৰ এটা স্বতন্ত্ৰ্য লিপি। ইয়াৰ মূল ব্ৰাহ্মী আৰু তাৰ বিকশিত ৰূপ গুপ্ত লিপি বুলি নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছে। অসমীয়া লিপিটো অসমৰ বিভিন্ন স্থানত উদ্ধাৰ হোৱা শিলালেখ তথা তামৰ ফলিসমূহত ব্যৱহৃত লিপিৰ বিকাশপ্ৰাপ্ত এক ৰূপ। ইয়াৰে ‘কানাই বৰশী বোৱা শিলালিপি বা কানাই বৰশী বোৱা শিলাৰ তুৰুস্ক ক্ষয়ৰ ফলিখনেই হৈছে এতিয়ালৈ আৱিস্কৃত সম্পূৰ্ণ অসমীয়া আখৰৰ প্ৰথমখন ফলি।

অৱস্থান : কানাই বৰশী বোৱা শিলালিপিখন উত্তৰ গুৱাহাটীত অৱস্থিত। উত্তৰ গুৱাহাটীৰ মণিকৰ্ণেশ্বৰ মন্দিৰৰ ওচৰত, ৰংমহলৰ পূব দক্ষিণ কোণত থকা হাবি কটাই মুকলি কৰোঁতে এই ফলিখনি উদ্ধাৰ হয়।

বিষয়বস্তু- ড° মহেশ্বৰ নেওগৰ প্ৰচ্য-শাসনাৱলী গ্ৰন্থত উল্লেখ থকা মতে ফলিখনিৰ পাঠ হ'ল—

শক ১১২৭

শাকে তুৰগ-যুগ্মেশে মধুমাস

এয়োদশে

কামৰূপা সমাগত্য তুৰুক্ষাঃ

ক্ষয়মাযয়ু।।

এই শিলালিপিখনৰ শাৰীৰ সংখ্যা তিনিটা। এই তিনিটা শাৰীৰ অৰ্থ হ'ল “১১২৭ শকৰ চ'ত মাহৰ ১৩ দিনৰ দিনা কামৰূপলৈ আহি তুৰুক্ষ সকল ধ্বংসপ্ৰাপ্ত হয়।” ১২০৬ খ্ৰীষ্টাব্দত তুৰ্কী চুলতান মহম্মদ জীৱন বকতিয়াৰে যেতিয়া কামৰূপ আক্ৰমণ কৰে তেতিয়া কামৰূপ ৰাজ্যৰ ৰাজধানী আছিল উত্তৰ গুৱাহাটী। সেই সময়ত কামৰূপ ৰাজ্যৰ ৰজা আছিল পৃথু। কামৰূপী সেনা আৰু তুৰ্কী সেনাৰ মাজৰ প্ৰবল যুদ্ধ হয়। এই যুদ্ধত কামৰূপী সেনাই তুৰ্কী সেনাক পৰাস্ত কৰে।

বিশেষত্ব : কানাই বৰশী বোৱা শিলৰ তুৰুক্ষ ক্ষয়ৰ ফলিখন তুৰুক্ষ সেনা ধ্বংস হোৱা বতৰাৰ এক ঐতিহাসিক দলিলেই নহয়, এইখন এয়োদশ শতিকাৰ অসমীয়া লিপি বিকাশৰ এক প্ৰত্যক্ষ নমুনা। এইখনেই সম্পূৰ্ণ অসমীয়া আখৰৰ লিখিত প্ৰথমখন ফলি। ফলিখনিৰ আখৰৰ কেতবোৰ বৈশিষ্ট্য হ'ল- ক) ‘ক্ষ’ আখৰে আধুনিক ৰূপ লৈছে, খ) শ, ম, ত, ক আদি আখৰ আধুনিক আখৰৰ লগত প্ৰায় একে গ) ‘ধ’ আখৰৰ আকৃতি মাত্ৰাহীন ‘য’ ৰ দৰে।

ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন— পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ ফালৰ পৰা ২৬-০৩-২০২৫ তাৰিখে এই লিপিখন ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰা হয়। এই লিপিখনৰ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰি দেখা গ'ল যে এই লিপিখনৰ চাৰিওফালৰ পৰিৱেশ সুন্দৰ আৰু পৰিষ্কাৰ। বৰ্তমানেও শিলালিপিখন মুকলি আকাশৰ তলত আছে। চৰকাৰীভাৱে বিশেষ সংৰক্ষণ ব্যৱস্থা দেখা নাযায়। যদিও স্থানীয় লোকসকলে স্থানটো পৰিষ্কাৰে ৰাখে। লিপিখন বহু ওখ বাবে তাৰ শাৰীবোৰ ভলদৰে দেখা নাযায় কাৰনে পৰ্যটকসকলৰ সুবিধাৰ কাৰণে তলতে কিছু ফটো লগোৱা আছে ইত্যাদি। ◆◆◆

KAMAKHYA KSHETRA: WHERE SATI LIVES AND SHAKTI AWAKERS

 Dimple Bora

B.Com 4th Sem

I am fortunate to be able to visit the Maa Kamakhya temple. Because you can't have her divine glance unless she calls you. It's the place of mystery, miracles and indescribable energy that visiting once would not be enough. The Kamakhya Devalaya is one of the oldest Shaktipeethas out of the 51 shaktipeethas. The abode of Maa Kamakhya lies in the Nilachal Hill in Guwahati, Assam, which is one of the most sacred and revered shrines for tantric practices and shaktas where Kulachara Tantra Marga is primarily followed. The place is visited by thousands of people everyday from all over the world which is a popular tourist destination in Guwahati. Here Maa Parvati is worshipped in the form of the 'yoni' (womb or genitals). She is the feminine power of creation and desire from where life begins. There is no idol of Maa Kamakhya inside the temple. Her Stone shaped yoni which is constantly bathed by an underground stream of water is worshipped. The water is so sacred in that it is believed to be able to remove Karmic debts of lifetimes. During the Ambubachi Mela which is held every year during the monsoon or mid June the water turns red, symbolising the goddesses menstrual cycle. Where as there are places where menstruation is considered as taboo or impure, in Kamakhya, Maa's menstruation is celebrated with great devotion, joy and gratitude to the deity symbolising the natural cycle of a woman. The temple remains closed for 3 days and rituals

are performed. Many Tantriks, Aghoris, sadhus and saints come here for sadhana and to attain salvation.

There are many stories associated with Maa Kamakhya in Hinduism. In the Kalika Purana the story of Maa Kamakhya begins with the great goddess Sati, the consort of lord Shiva. Maa Sati married the ascetic Lord Shiva against her father's will Daksha. Daksha organised a grand yagna (sacred fire ritual) and deliberately

didnot invite Sati and Shiva. Despite not being invited, sati insisted on attending the yagna. And when she arrived, she was humiliated by her father for marrying Shiva. Not being able to bare her husband's insult she immolated herself in the fire As soon as Lord Shiva came to know this he was stricken with grief and rage and in his fury he performed Tandava (the cosmic dance of destruction) carrying Sati's charred body. To calm shiva and save the world from destruction Lord Krishna used his sudarshan chakra to cut Devi sati's body into 51 parts. These body parts fell at different locations of the Indian Subcontinent and each site came to be known as shakti peetha a holy shrine of the Goddess out of the 51 parts, the yoni of Maa fell in the Kamrupa Region of Assam. making us blessed with here presence. She is also known as siddha kubjika, Maha Tripura sundari, Kali. As per the Kalika purrana the iconography of Maa Kamakhya is depicted with 6 faces and 12 arms each representing a different method to approach her. She is shown seated on a Lotus representing Brahma, directly on top of a Sweta Preta, or a white corpse, symbolising Shiva who lies on the top of a lion representing Vishnu emphasizing the intereconnectedness of the divine tread. She is wearing opulent jewellery and red flowers, such as Hibiscus representing her divine power and beauty. She is extremely magnificent in her every form showering her blessings to her devotees.

The Maa Kamakhya Kshetra is also embodied with the temples of 10 Mahavidyas- - Kali, Tara, Tripura sundari, Bhuvaneshwari, Bhairavi, Chinnamasta, Dhamavati, Baglamukhi, Matange and Kamalatmika and various temples of Shiva. and his forms. The whole complex of Maa Kamakhya temple evidences her divine presence and the cycle of life attracting devotees every day from every corner of the world for fulfillment of desire and spiritual transformation making the temple one of the most sacred place for Hinduism. Words will fall short to describe her fully, Yet, in my humble experience, I found a glimpse of the infinite- and that is enough.◆◆◆

THE MOUNTAIN JOURNEY

 Rajesh Ray
B.Com 3rd Sem.

The **mountain** journey was started **from 22 march 2025**. I am going to **Uttarakhand** for this mountaineering course. This course was sponsored by **NCC** (National Cadet Corps). I am selected on mountaineering (**BMC**) course from **Guwahati group**. I am going with my friend, his name was Kalpa Jyoti gogoi, he come from **Dibrugarh**. And we suffer from train to **Uttarakhand, Uttarkashi**. The Nehru Institution of Mountaineering (**NIM**) in Uttarkashi, **Uttarakhand**, in india that offers various courses including the basic mountaineering course.

The Nim first day provide Mountaineering Equipment, and medical test, given the lecture on mountain. On the nim provide training for Rock craft, Snow craft, Ice craft is types of mountains.

Rock craft: Learning to rock climbing, rappelling, belaying, anchoring, fixed rope, steep rock faces and develop climbing techniques etc.

After 10 days completed this rock craft area. On the next day we all group member going to river crossing for training area. Some 15 days, we are going glacier for training area. We all member are reached Base Camp(13200ft) at 12pm.we all attend the Mountaineering lecture, watching the movie on snow craft.

Snow craft: learning to ascending, descending, fixed rope, team work etc. after the completed snow Craft for training area.

The next day all group member going to glacier Ice Craft on training area.

Ice craft: The art of moving on Ice and Snow including ascending, descending, fixed rope, and team work etc. The completed Ice craft for training on johnly, mountain.

We are all group member attend the exams then, taken for high gain on the place Hurra Top area. The mountain high is 15200ft. Return to Base camp to NIM. Then visit the market, and all equipment return to nim. The principle of nim told to all group member given interview on 16 April 2025.

On last day 17 April BMC course is completed. Nim organized graduation ceremony in auditorium for all course member nim given badge. All the end we all have done photoshoot. It is very memorable days for me. And enjoy the all Moments.◆◆◆

নয়নৰ আলোকত শংকৰদেৱ : এগৰাকী যুগচিন্তক

তৰালী কলিতা

চতুৰ্থ যান্মাসিক, কলা শাখা

অসমীয়াৰ আত্মচেতনাৰ ইতিহাসখনৰ এটি দীপ্তিমান নাম মহাপুৰুষ শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ। ১৫ শ শতিকাৰ সমাজত, যেতিয়া কুসংস্কাৰ, জাতিভেদ আৰু ধৰ্মীয় সংকীৰ্ণতাই মানুহৰ মন আৰু সমাজৰ ভেটি ক্ষয় কৰি আছিল। তেতিয়াই শংকৰদেৱ আহিছিল এক নতুন দিশ আৰু বোধৰ বাট দেখুৱাবলৈ।

শংকৰদেৱৰ “এক শৰণ” এক নাম “দৰ্শনে ঈশ্বৰৰ সৈতে আত্মিক সংযোগৰ পথ সহজ কৰি তুলিছিল। তেওঁ মানুহক বাহ্যিক আচাৰৰ পৰা মুক্ত কৰি অন্তৰৰ সাধনাত মনোনিৱেশ কৰিবলৈ আহ্বান জনাইছিল। এই ভক্তি আন্দোলন কেৱল ধৰ্মীয় নহয়। এটি সাংস্কৃতিক বিপ্লৱো আছিল।

শংকৰদেৱ আছিল এগৰাকী যুগচিন্তক যিয়ে সমাজত সলনি কৰিবলৈ এক প্ৰয়াস কৰিছিল কলা সাহিত্য আৰু নাটকৰ জৰিয়তে। বৰগীত অংকীয়া নাট, কীৰ্তন ঘোষা - এইসকলোবোৰৰ জৰিয়তে তেওঁ অসমীয়াৰ মনোজগতত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। গুৰুজনাৰ সৃষ্টি আজিও অসমীয়া সংস্কৃতিৰ আধাৰভূমি। সমাজ সংস্কাৰক হিচাপে শংকৰদেৱে জাতিভেদক প্ৰত্যাহ্বান কৰি একতাৰ বাণী কঢ়িয়াই আনিছিল। তেওঁৰ দৰ্শনত নাৰী-পুৰুষ, ধনী-দুখীয়া, জাতিৰ মাজত ভেদ ভাৱ, উচ্চ জাতি বা নীচ জাতি বুলি একো নাছিল। এই চিন্তাধাৰা আজিও আমাৰ সমাজত সময়োপযোগী। শংকৰদেৱৰ দৰ্শন আছিল গভীৰ আৰু সমাজকেন্দ্ৰিক। গুৰুজনাৰ মতে ঈশ্বৰৰ প্ৰতি ভক্তিৰ পথত কোনো জাতি বা বৰ্ণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰে, অন্তৰৰ বিশ্বাস, সৰলতা আৰু ভক্তিৱেই যথেষ্ট। গুৰুজনাই অংকীয়া নাট, বৰগীত আদিৰ জৰিয়তে ধাৰ্মিকতা, সমন্বয়, শিক্ষা, সুস্থ চিন্তা-চেতনাৰে সমাজ গঠনৰ এক সুকীয়া ক্ষেত্ৰ নিৰ্মাণ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। ◆◆◆

LOVE, LOSS AND LONGING: TONIGHT I CAN WRITE

 Jilmil Rupali Jonak

B.A 6th Sem

Pablo Neruda one of the most celebrates and revered poets of the 20th century, is renowned for his passionate and evocative works that explore the complexities of love, loss and human condition. Neruda was born in parral, chile in 1904. This poem shows Neruda's unique ability to capture the complexities of the human heart.

"Tonight I can write" is a masterful exploration of the human experience of love loss and Longing. Through its use of language, rich imagery the poem creates a powerful portrait of the speaker's emotional state. Central theme is the pain of lost love and the longing after a relationship has ended. Neruda reflects on a past love experience, remembering the beauty of joy of the relationship. Past happiness and present sadness creates a sense of melancholy and nostalgia that saturate the poem. One of the features of the poem is its use of sensual and romantic imagery to describe the past love experience. The use of rhyme scheme and meter creates a sense of musicality and lyricism. "Tonight I can write " is a powerful poem that offers a exploration of the human experience of love, loss and Longing. "Tonight I can write" begins with the immediacy of an affective charge typical of Neruda's early love poetry.

In Tonight I Can Write, Neruda reflects on the pain of lost love and the struggle to come to terms with its absence. The poem begins with the speaker acknowledging his ability to write about his sorrow, using the imagery of a starry night to evoke a sense of vastness and loneliness. He recalls moments of intimacy with his beloved, juxtaposing

these memories with the stark reality of her absence. The speaker oscillates between acceptance and longing, declaring that he no longer loves her and admitting that he may still feel something for her. The poem concludes with a sense of resignation, as the speaker acknowledges that this pain may be the last he suffers for her and that these verses may be the last he writes for her. Through its evocative language and emotional depth, the poem captures the universal experience of heartbreak and the enduring power of memory. The first line arrests the reader's attention with its sense of urgency. The first line in its simple poetic lyricism captures the paradox of time.

Love is characterized by intense longing, nostalgia and melancholy. It is a profound and all consuming emotion that encompasses the depths of human connection. Loss is the pain of separation and absence which leaves a separation in the soul. It is a haunting reminder of what has been lost.

Longing is the intense and unrelenting yearning for the absent beloved, a deep emotional ache. It continues to reverberate through the soul. Longing is characterized by a sense of nostalgia, melancholy and desire. The speaker's memories of love are characterized by a sense of nostalgia and longing. The poem's use of sensual and romantic imagery creates a vivid picture of the speaker's past love experience. The speaker remembers "nights like this one I held her in my arms", emphasizing the physical and emotional closeness of the relationship. The use of words like "nights," "arms," and "held" creates a sense of intimacy and warmth,

highlighting the beauty of the speaker's love experience.

The poem's use of sensual and romantic imagery is an exploration of love.

The use of sensual imagery creates a vivid picture of the speaker's love experience, emphasizing the physical and emotional closeness of the relationship.

The poem portrays love as a powerful and transformative experience that impacts on the speaker's life. The speaker's memories of love are characterized by a sense of strength and passion.

Overall, the poem's exploration of love emphasizes its beauty, power, and transformative nature. The speaker's memories of love are characterized by a sense of nostalgia and longing, highlighting the undergo impact of the experience on their life. The poem's exploration of loss begins the speaker's separation and absence of the beloved. The speaker states, that "the night is shattered and she is not with me", emphasizing the physical and emotional distance between the speaker and the beloved. The word "shattered" creates a sense of sudden and irreparable loss, highlighting the speaker's emotional pain., making it impossible for the speaker to deny or escape the emotional impact of the separation. The poem's portrayal of the emotional impact of loss is characterized by a sense of powerfulness. The speaker states, "tonight I can write the saddest lines" emphasizing the emotional pain. The image of the "shattered night" serves as a powerful symbol for the speaker's emotional state. The shattered night serves to underscore the reality of the loss, making it impossible for

the speaker to deny or escape the emotional impact of the separation. The poem's portrayal of emptiness serves to underscore the speaker's sense of loss and longing. The speaker states, "my soul is not satisfied that it has lost her" emphasizing the depth of their emotional pain.

The use of the word "emptiness" creates a sense of invalid and desolation, highlighting the speaker's sense of emotional disturbance. The poem's exploration of the inevitability of loss emphasizes the emotional impact of separation and absence. The speaker's struggle with memories is a central theme in the poem. The speaker states, "tonight I can write the saddest lines", emphasizing the pain of remembering the beloved. The speaker's memories of the beloved are characterized by a sense of longing. The speaker's memories of the beloved are also characterized by a sense of nostalgia. The speaker's longing is deeply connected to their memories of the beloved. The speaker states, "my soul is not satisfied that it has lost her" emphasizing the depth of their emotional pain.

The poem suggests that memory keeps the pain of loss alive. This poem expresses Neruda's longing for his lost love, and the pain he feels in her absence. As he observes the vastness of the night sky, he is reminded of the nights they spent together beneath the

same sky, and as he remembers, his pain intensifies.

The poem is rich in graphic imagery, particularly related to the night, stars, wind, and trees, which evoke a sense of sadness and nostalgia. The word "night" is repeated multiple times, emphasizing the speaker's connection to the past and the remaining pain of his loss.

Nature plays a significant role in the poem as a poetic device. The speaker uses natural imagery, such as the night, stars, and wind, to convey their emotions and thoughts.

The night, in particular, serves as a symbol for the speaker's emotional state.

The use of natural imagery serves to create a sense of timelessness. The speaker's emotions and thoughts are conveyed through the natural world.

Pablo Neruda's poem "Tonight I Can Write" is a powerful and moving exploration of love, loss, and longing. Through its use of imagery, symbolism, and poetic devices, the poem conveys the speaker's emotional state.

It is a poem about the human experience of love and loss. The poem's exploration of the complexities of human emotions serves as a powerful reminder of the enduring power of love and memory.

Bibliography :

1. Sati, someshwar. A warble of postcolonial voices. Worldview Publication
2. <https://www.gradesaver.com/>
3. <https://englishliterature.education/article/poetry-analysis/tonight-i-can-write-the-saddest-lines-by-pablo-neruda-critical-analysis-summary-line-by-line-explanation>.

POETRY DOWN THE AGES

 Dr. Marie Kalita

Associate Professor & HOD , English Department

Poetry has been differentiated from prose and non-poetic drama because of its employment of meter. The term 'poetry' until the 19th century was commonly used to refer to all forms of imaginative writing. As a literary type, poetry is marked by three subdivisions - lyric, epic and dramatic and by its reliance of sound as well as sense in creating its impact. Poetry, as a genre of literary mode of writing has not been very popular among all the people of all times. In almost all the ages of literary history we have found that poets very often use words, languages and phrases which are pedantic i.e. not contemporary. Poets often prefer to use words which have long vanished from the vocabulary of common speech. Sometimes this use of old and ornate words in their poems are deliberate on the part of the poets.

Understanding and deciphering the meaning of poems is not an easy task for students of English literature. We have to put ourselves in the poet's place and try to decipher the intended points of view of the poets while composing those poems. By all means this is not an easy task, trying to decipher someone else's feelings or point of view. But students have no way out. Reading and enjoying poetry can become pleasurable only if a reader is adequately equipped with the knowledge of looking at the methods and techniques through which poetry is composed. However, we should duly acknowledge the fact that no special expertise is required to simply read and enjoy a poem. The problem arises when we have to decipher its meaning from a literary point of view and write our understanding of the poem in our exam papers.

Now, one thing is certain and that is there are more writers of poetry than readers. Again, poetry can be accepted as the most practically available literary space. And a poem is primarily meant to be read out aloud and read repeatedly till one gets the hang of it. Another important thing for poetry to

be appreciated in that one should have a minimum technical knowledge of the various aspects of prosody in order to understand and appreciate the contents of a poem. Apart from this, the very basic love and sensibility for poetry is essentially necessary for anyone's appreciations of a poem. After all, a poem is meant to appeal to our sense of aesthetics. It is also of common knowledge that the language used in poetry had always been highly artificial and ornate right from the days of the first poem 'Beowulf' composed by an anonymous Anglo-Saxon poet. It was very hard to decipher its meaning and that too it was written in old English language. In continuation of that tradition, we had read middle English literature and found out that most of the writings were in poetic language. Geoffrey Chaucer's 'The Canterbury Tales' was our first encounter with verse as students of English literature.

Then came John Milton and even William Shakespeare who wrote mainly in the poetic form.

All of them adhered to the old classical tradition of writing poetry and William Wordsworth's beautiful analysis of poetry as 'spontaneous overflow of powerful emotions', it

takes its origin from 'emotions recollected in tranquillity'. Then in the late 17th and 18th centuries we had encountered a new tradition of writing poetry the metaphysical strain. As we read these poems, we found a shift to colloquial language which was against the highly artificial and ornate language of the times. John Donne's 'For God's sake hold your tongue and let me love' is an example of the colloquial language used in the poems. In reaction to this, the romantic poets declared their intention in William Wordsworth's 'Preface to the Lyrical Ballads' (1798), where he said 'to speak a language really used by men'. These poems were meant for the common people to understand and enjoy. Then comes modern poetry with its shift in using poetic language which stived to incorporate a wide range of language from technical, scientific terms to common words used by people. In this way we have seen that down the ages, poets have used language to suit their purpose. Another important thing which I want to state is that different people may have different understanding of the same poem and its really gratifying for the poets that their poems are viewed from different perspectives.

"The duty of a wise person is to forgive the ignorant, the angry, the envious, and the wicked. Forgiveness is the ornament of the strong. Just as the earth bears the weight of all beings, so too should the wise bear the offenses of others."

— Bhagavata Purana 9.15.40

AI & Us: Are We Evolving or Escaping?

The New Chapter in Student Life

 Sandipan Das

Asstt. Professor, BCA Deptt.

“The saddest aspect of life right now is that science gathers knowledge faster than society gathers wisdom.” — Isaac Asimov

Imagine this: A student sits in the library, surrounded by thick textbooks, scribbling notes by hand, flipping pages, lost in thought. Now imagine today’s student—screen glowing, typing a prompt into ChatGPT, sipping coffee and getting instant answers with zero sweat.

Welcome to Generation AI

Where bots are tutors, search engines are oracles, and study hours are replaced by smart hacks.

The Good Side: When AI is Your Best Friend

Let’s face it: college life is a jungle—assignments, deadlines, surprise quizzes, part-time jobs, and of course, a social life to maintain. In this chaos, AI feels like a blessing straight from the digital heavens.

How AI is Making Student Life Smarter :

- **Midnight Doubts? No Problem!** Tools like ChatGPT and Socratic answer questions instantly—even at 3 AM when your professor is fast asleep.

- **No More Guesswork:** AI apps tailor your learning pace, helping slow learners catch up and fast learners explore more.

- **Proofreading Pal:** Grammarly and QuillBot make sure your English sounds like Shakespeare^or at least passable in front of your professor).

- **Less Pressure, More Productivity:** Time saved on repetitive work = more time for understanding, revising, or just... sleeping.

AI is not just a tool anymore—it’s a **study buddy**, a **virtual tutor**, and let’s admit it, sometimes even our **assignment savior**

The Not-So-Good Side: When AI Becomes a Shortcut

But every coin has a flip side. And the other side of AI looks a lot like... **laziness in disguise**. Let's be honest—how many of us:

- Copy-paste AI answers without even reading them?
- Skip reading books because “ChatGPT can summarize it”?
- Submit AI-generated projects, feeling proud we did it in 10 minutes?

We're not learning faster; **we're skipping the learning altogether**.

The Silent Damages:

- **Memory Loss** (Not medical—academic): No handwritten notes = no deep retention.
- **Fake Confidence**: You get the answer, but not the concept.
- **Creativity Crisis**: Overuse of AI weakens original thinking and problem-solving.
- **Fear of the Blank Page**: Students now fear writing anything from scratch.

What used to be “**study hard, score well**” is now becoming “**prompt smart, pass fast**.”

AI & Education in India: A Cultural Collision?

India—home to gurukuls, IITs, Olympiad toppers, and academic legends—is witnessing a digital revolution. Smartboards in classrooms, AI in competitive exams, and even NEP 2020 encouraging tech-integrated education.

But our roots lie in **self-study, teacher-student bonding, and discipline**. If we blindly follow AI, we risk losing this essence. Let's use technology, but not forget the **touch of tradition**.

Finding Balance: Between Brain and Bot

Here's the secret sauce to survive and thrive in this AI-powered age:

Use AI as a Supplement, Not a Substitute.

Let it explain, not write your answers.

Mix Tech with Text

Read your notes. Flip those pages. Let your pen do some work. **Ask Real Teachers**.

They give context, care, and correction—things no chatbot can replicate.

Make Mistakes

AI gives perfect answers. But it's the imperfect process that makes you wise.

Be Proud of Your Mind.

You are smarter than the smartest algorithm—if you choose to be.

Conclusion: Students at the Crossroads

AI is neither a demon nor a divine force. It's a mirror—showing us who we are and who we're becoming. In this digital age, students have two paths:

1. **The Easy Way**: Fast, effortless, forgettable.
2. **The Meaningful Way**: Slow, challenging, powerful.

What will you choose?

Let AI walk *with* you, not *for* you. Be the mind behind the machine—not just the hand that presses 'Enter.'

“Books will still teach what bots cannot—patience, depth, and discipline.”

— Your Inner Voice

EMOTIONAL CARE AND CHILDREN OF DIGITALIZED AGE

 Dr. Birina Boro

Assistant Professor, Dept. of Education

A new century brings endless opportunities, but with it also comes potential endless risks. The present scenario has drastically changed the way and standard of living among people. The main reason behind this is the tremendous growth of technology and digitalization all over the globe. Technology has deep rooted in our day to day activities of life. It has impacted our lives to such an extent that perhaps without technology we cannot even get the confidence to carry out any work smoothly. The older, adults, adolescents and even the children are not free from the clutch of digitalization. It has captivated people of all ages and different sections of the society. There is no doubt that technology, Industrial Revolution (IR) 1.0 to 4.0 and specially Artificial Intelligence, has bestowed numerous positive developments to the human world. But then we cannot deny the harsh reality that digitalization has also cursed a huge section of people along with children and adolescents. Children and adolescents easily fall prey to the colourful world of digitalization. They feel that they are using their time very interestingly with many entertaining games, videos etc rather than educational purposes. But the irony is they have forgotten the appropriate timing in use of technological devices such as mobile phones, tablets, desktops, laptops etc. giving priority to unnecessary use of different devices of technology. They are not matured enough to control their emotions of enjoyment they draw by the use of technological devices. Therefore it is necessary to take emotional care of adolescents and specially children to keep them motivated to lead a happy and peaceful life.

Emotional care means the act of being aware and locating what one is feeling. It allows oneself to channelize those feelings in a proper way that maximizes overall wellness of an individual. Emotional support or care of children refers to showing compassion verbally or non-verbally by the parents,

guardians or society towards their wards. Emotional care can do wonders in keeping the children in the right track of their lives. It can make a tremendous difference to a person's physical, mental, social and emotional health and happiness. The American Psychological Association's 2022 Stress in America report found that emotional support correlated with lower stress levels and higher rates of well-being. Emotional care of children may include treating the children with love and respect, not judging their thoughts, feelings or perspectives, proving reassurance and understanding, focusing on their needs and wants, providing undivided attention or active listening to their problems, validating their feelings, encouraging and offering material support etc. The National Centre for Emotional Wellness (NCEW) describes emotional wellness as an awareness, understanding and acceptance

of feelings and an ability to manage effectively through times of change or challenge. Emotional care has always been an utmost important aspect in the children's lives. If parents, friends, society, guardians, peers make the children feel valued, heard and cared for, they will surely be boosted up with self confidence having a strong emotional and mental health. However it is to be noted that emotional care cannot replace medical treatment but makes a significant change to well being of children. The endeavours of digital transformation should involve active inclusion by facilitating privileged young people and less advantaged counterparts to maximize the advantages digitalization offers. Digitalization should not be a factor to create unproductive individuals but need to create better human resources for national progress.

- ☞ Education is the most powerful weapon which you can use to Change the world. –Nelson Mandela
- ☞ To succeed in your mission, you must have single minded devotion to your goal. –Dr. A.P.J abdul Kalam
- ☞ Education is not the Learning of facts, but the training of the mind to think. –Albert Einstein
- ☞ Life and time are the world's best Teachers. Life teaches us to make good use of Time and Time teaches us the value of Life. –Dr. A.P.J abdul Kalam
- ☞ If you look the right way, you can see that the whole world is a garden. –Anonymous
- ☞ "Believe in yourself. You are Braver than you think, more talented than you know, and capable of more than you imagine. –Roy T. Benett
- ☞ Keep you values positive because your values become YOUR DESTINY. - Mahatma Gandhi
- ☞ Every smile, Every loving word, Every kind action is a reflection of the Beauty of your soul. - Dr. A.P.J. Abdul Kalam
- ☞ The best preparation for tomorrow is doing your best today. – Anonymous

Collected by - Dikshita Das, B.Com 4th sem

ROBOTICS IN THE MODERN CLASSROOMS

 Dr. Priyanka Banerjee

Assistant Professor, Dept. of Education

With the advent of modern Science and Technology there has been a radical transformation in all the fields. The field of education too has been influenced by the modern tools and techniques which not only make the process of teaching and learning more enjoyable but also prepares the children for future challenges. The rise of Robotics in education has been a burning topic. Sofia, Siri to Alexa are few of the common names which are used worldwide. Robots which once was fiction, has become a reality now. Robots are programmable machines or gadgets that are mainly created to replace humans in performing a range of repetitive tasks by executing commands. Technology and AI is the future and will be omnipresent irrespective of the domain the child chooses to specialise in.

As technology continues to advance in the field of education, robots are being integrated into Classrooms to enhance the teaching learning experiences. From primary schools to Universities, these humanoids are being used and will be used to engage students and promote active learning and even provide individualised instruction where the role of teacher will be of a facilitator. The sheer fascination shared among the students regarding technology will help the policy makers to integrate robotics in the teaching learning process with ease. It has been observed that the inclusion of various courses related to robotics has seen increased enrolment over the years which is a testament to the fact that the practical implementation of robotics will groom the next generation students towards success in diverse fields. This will further cement the teaching learning infrastructure in a society which will pre-dominantly ensure accuracy in the teachings with consistency and reliability. ♦♦♦

आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस और भविष्य का भारत

 निवेदिता बरा
पूर्व छात्रा

परिचय :

२१ वीं सदी की तकनीकी क्रांति में यदि किसी एक नवाचार ने सबसे अधिक ध्यान आकर्षित किया है, तो वह है - आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (AI)। यह केवल एक तकनीक नहीं, बल्कि एक ऐसी क्रांतिकारी शक्ति है जो मानव जीवन के हर क्षेत्र को प्रभावित कर रही है- चाहे वह शिक्षा हो या चिकित्सा, कृषि हो या व्यापार। भारत जैसी विकासशील देश के लिए, जहाँ जनसंख्या, संसाधन और अवसर तीनों का अद्भुत समायोजन है, (AI) संभावनाओं का विशाल द्वार खोलता है। इस लेख में हम जानेंगे कि कैसे आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस भारत के भविष्य को आकार दे रहा है, और क्या है इससे जुड़ी संभावनाएँ व चुनौतियाँ।

आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (AI)क्या है ?

आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस का अर्थ है - मशीनों को इस प्रकार प्रशिक्षित करना कि वे मानवीय सोच, तर्क, निर्णय लेने और समस्या हल करने जैसी क्षमताओं का अनुकरण कर सकें। AI आधारित सिस्टम डेटा को पढ़ते हैं, उससे सीखते हैं (machine learning), और नए निर्णय स्वतः ले सकते हैं। उदाहरण स्वरूप, वर्चुअल असिस्टेंट (जैसे Siri, Alexa), स्पैम फिल्टर, भाषांतर ऐप्स और यहाँ तक कि ऑटोनोमस वाहन AI के प्रत्यक्ष उदाहरण हैं।

AI का वैश्विक परिदृश्य -

दुनिया के विकसित देश जैसे अमेरिका, चीन, जर्मनी और जापान AI में अग्रणी हैं। चीन ने तो २०३० तक AI में वैश्विक नेतृत्व का लक्ष्य निर्धारित कर रखा है। अमेरिका में Google, Microsoft और **Open AI** जैसी कंपनियाँ AI शोध में भारी निवेश कर

रही है। वैश्विक GDP में AI का योगदान अगले एक दशक में कई ट्रिलियन डॉलर तक पहुँच सकता है।

भारत में AI का विकास और पहल :

भारत सरकार और निजी क्षेत्र ने भी AI की ताकत को पहचाना है। नीति आयोग ने २०१८ में AI FOR ALL रणनीति की घोषणा की थी। ISRO, DRDO और भारत सरकार के विभिन्न मंत्रालयों ने AI पर शोध आरंभ किया है। IITs और अन्य विश्वविद्यालयों में AI केन्द्र स्थापित किए जा रहे हैं। देश में स्टार्टअप संस्कृति भी AI को अपनाने में अग्रणी भूमिका निभा रही है। बैंगलोर, हैदराबाद और पुणे जैसे शहर AI इनोवेशन के हब बनते जा रहे हैं।

AI के प्रमुख क्षेत्र :

स्वास्थ्य सेवा : AI का उपयोग रोग की शीघ्र पहचान, निदान, मेडिकल इमेज प्रोसेसिंग और दवा विकास में हो रहा है।

शिक्षा : AI आधारित शिक्षण प्लेटफॉर्म छात्रों की गति, समझ और शैली के अनुसार व्यक्तिगत लर्निंग उपलब्ध कराते हैं।

कृषि : फसल का पूर्वानुमान, कीट नियंत्रण, मिट्टी की गुणवत्ता विश्लेषण और स्मार्ट सिंचाई सिस्टम AI की मदद से संभव हुए हैं।

रक्षा और सुरक्षा : AI आधारित निगरानी प्रणाली ड्रोन और साइबर सुरक्षा उपकरण भारत की सुरक्षा को मजबूत कर रहे हैं।

उद्योग और व्यापार: ऑटोमेशन, सप्लाइ चेन प्रबंधन, ग्राहक सेवा और मार्केट एनालिटिक्स में AI का उपयोग उद्योगों को अधिक कुशल बना रहा है।

स्मार्ट सिटी व शहरी नियोजन : ट्रेफिक मैनेजमेंट, कचरा प्रबंध, उर्जा उपयोग और आपातकालीन सेवाओं को AI के माध्यम से अधिक प्रभावी बनाया जा रहा है।

सरकारी नीतियाँ और योजनाएँ : भारत सरकार ने आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस को एक रणनीतिक प्राथमिकता के रूप में स्वीकार किया है। नीति आयोग की AI FOR ALL पहल के तहत विभिन्न योजनाएँ चलाई जा रही हैं। राष्ट्रीय AI मिशन, RAISE सम्मेलन, AI सम्मेलन, AI पोर्टल (www.indiaai.gov.in) STPI और Meity द्वारा AI केन्द्रों की स्थापना।

AI का सामाजिक और आर्थिक प्रभाव : AI से कुछ पारंपरिक नौकरियाँ खतरे में हैं, लेकिन साथ ही नए क्षेत्रों में रोजगार के अवसर भी पैदा हो रहे हैं। AI की मदद से विकलांग व्यक्तियों को बेहतर सहायता मिल रही है। तकनीकी पहुँच की असमानता AI के लाभों से वंचित रहने का कारण बन सकती है।

AI से हमें संभावित खतरे और चुनौतियाँ भी मिल सकती हैं, जैसे - डेटा गोपनीयता और सुरक्षा, बायस और पक्षपात, नैतिक और कानूनी प्रश्न और नौकरी की हानि आदि।

भविष्य की कल्पना : २०४० का भारत या भविष्य का भारत ऐसा हो सकता है जहाँ हर शहर में ट्रैफिक, बिजली पानी आदि का प्रबंधन AI से। हर विद्यार्थी को उसके स्तर के अनुसार पढ़ाई। AI डॉक्टर 24x7 हेल्थकेयर, सस्ती और सुलभ। सटीक मौसम भविष्यवाणी, ड्रोन द्वारा छिड़काव, फसल निगरानी। AI द्वारा तेज और निष्पक्ष फैसले, केसों का समाधान तेजी से आदि प्रभावशाली बन सकता है।

निष्कर्ष : आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस एक शक्ति है, जिसे विवेकपूर्वक प्रयोग किया जाए तो यह भारत के भविष्य को सुनहरे पथ पर ले जा सकता है। AI भारत की अर्थवस्था, समाज, शिक्षा और शासन प्रणाली को अधिक पारदर्शी और प्रभावशाली बना सकता है।

Fashion and Lifestyle Magazines : Capturing Style, Culture and Modern Living

 Dikshita Das

B. Com 4th Semester

Fashion and Lifestyle magazines have long been at the forefront of cultural influence, blending art, style, and everyday living into glossy pages that inspire millions. From timeless classics to modern digital editors, these magazines not only document trends but also shape the way people express themselves and live their lives.

At their core, fashion and Lifestyle magazines are much more than collections of stylish photographs and designer features. They are cultural barometers that reflect and predict changes in society. Magazines like Vogue, Elle, Harper's Bazaar, GQ and Cosmopolitan provide readers with accurate blend of fashion trends, beauty advice, wellness tips, home decor ideas, relationships insights and celebrity interviews.

These magazines serve as guides for personal expression, helping readers make informed choices about how they dress, decorate their homes, care for themselves, and approach their daily routines. The fashion magazines industry has evolved dramatically over the decades. In the early 20th century, these publications focussed on high fashion and catered to the elite. As time went on, they began addressing the aspirations of the wider public. The 1990s and early 2000s saw a boom in lifestyle content, with magazines expanding to include topics such

as mental health, career advice and social issues. Today most major, fashion and life style magazines operate across multiple platforms. They maintain print editions while also offering digital content, social media engagement, podcasts, and videos, making their content more interactive and accessible.

Fashion and Lifestyle magazines play a significant role in shaping beauty standards, consumer behaviour, and even social values. They introduce emerging designers, spotlight new brands, and influence public discourse on gender, body image and diversity. With the rise of digital media, many traditional magazines have redefined themselves to stay relevant. They now offer online exclusive, virtual fashion shows, and interactive content.

The fusion has expanded the reach of fashion and lifestyle publications and opened the door to new voices and audiences. Fashion and Lifestyle magazines continue to thrive as influential media platforms. They not only document the ever-changing worlds of fashion and lifestyle but also influence how we see ourselves and the world around us. As they adapt to digital innovation and embrace more inclusive content, these magazines remain a vital part of global culture and self-expression.

HISTORY BEHIND INTERNATIONAL YOGA DAY

 Dr. Sofiul Islam Khan

HOD. Dept. of History

International Yoga Day is celebrated every year on June 21st. The idea for this global observance has its roots in India's rich cultural heritage and the global recognition of yoga as a practice for physical, mental, and spiritual well-being.

1. Origin of the Idea : The idea of an International Yoga Day was proposed by Indian Prime Minister Narendra Modi during his speech at the United Nations General Assembly (UNGA) on 27th September 2014. In his speech, Modi said: “Yoga is an invaluable gift of India’s ancient tradition. It embodies unity of mind and body, thought and action... a holistic approach to health and well-being.”

2. UN Recognition : The United Nations adopted the proposal on 11th December 2014, with 177 member states co-sponsoring the resolution — the highest number of co-sponsors ever for a UNGA resolution of its kind. The resolution declared June 21 as International Day of Yoga, recognizing yoga’s universal appeal and its benefits for health and well-being.

3. Why June 21? June 21 is the Summer Solstice — the longest day of the year in the Northern Hemisphere. In yogic tradition, this day marks the beginning of the journey towards spiritual awakening. It is also believed to be the day when Lord Shiva, regarded as the first yogi

(Adiyogi), began imparting the knowledge of yoga to his disciples — the Saptarishis.

4. First International Day of Yoga (2015) : The first International Yoga Day was observed on 21st June 2015. A historic mass yoga event was held on Rajpath, New Delhi, where over 35,000 participants, including Prime Minister Modi, performed yoga. The event set two Guinness World Records: one for the largest yoga session and another for the most nationalities participating.

5. Global Celebration : Since 2015, International Yoga Day has been celebrated worldwide, with events organized in schools, colleges, public parks, embassies, and even the United Nations headquarters.

Each year, the day is observed with a specific theme that reflects contemporary global health and wellness concerns. ♦♦♦

কলেজীয়া জীৱনৰ ভাল লগা কিছু মূহূৰ্ত

অপৰ্ণা কলিতা

স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মই বৰ্তমান ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক ছাত্ৰী। চাওঁতে চাওঁতে কলেজীয়া জীৱন শেষেই হ'বলৈ হ'ল। যোৱা আটোটা বছৰ কেনেকৈ পাৰ হৈ গ'ল ধৰিবকে নোৱাৰিলো। কলেজত আহোতে প্ৰথম অৱস্থাত বন্ধু-বান্ধৱী বুলিবলৈ প্ৰায় নাছিলেই। কিন্তু কিছুদিন যোৱাৰ পিছত যি কেইজন নতুন নতুন বন্ধু-বান্ধৱী হ'ল তেওঁলোকক পোৱাৰ পিছত এনেকুৱা নেলাগিলেই যে তেওঁলোক নতুন বন্ধু-বান্ধৱী। এনেকুৱা লাগিল যেন তেওঁলোকৰ লগত বছৰ বছৰ আগৰ পৰাও চিনাকী আছে। তেওঁলোকৰ লগত সময় কটালে এনেকুৱা লাগে যেন বহুত আপোন মানুহৰ লগতহে সময় কটাইছো। কিবা অসুবিধা হ'লে বা কিবা বিপদত পৰিলে লগৰ বন্ধু-বান্ধৱী কেইজন সদায় থিয় হৈ থাকে। কেতিয়াবা কোনোবা সময়ত যদি নিজকে দুৰ্বল বা অকলশৰীয়া যেন অনুভৱ কৰোঁ তেতিয়া বন্ধু-বান্ধৱী কেইজনে সদায় সাহস হৈ থিয় দিয়ে। ইয়াৰ লগতে মোৰ সন্মানীয় শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী সকলেও যথেষ্টখিনি সহায় সহযোগিতা ৰকৰে। তেওঁলোকে নিজৰ সম্ভাৱনৰ দৰে মৰম কৰে। কেতিয়াবা কিবা অসুবিধা হ'লে তেওঁলোকক নিসংকোচে সকলো কথা কব পাৰোঁ। ইমানখিনি লৈকে তেওঁলোকে সুবিধা দিছে। নিজকে অসহায় যেন অনুভৱ কৰিলে মনত যথেষ্টখিনি সাহস আৰু উৎসাহ যোগায়।

শেষত মোৰ সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু আৰু মোৰ লগৰীয়া বন্ধু-বান্ধৱীকেইজনলৈ ধন্যবাদ, মোক ইমানখিনি মৰম, সাহস আৰু উৎসাহ দিয়াৰ বাবে।

ৰেডিঅ, বাল্যকাল আৰু কিছু নষ্টালজিয়া

ৰঞ্জন কলিতা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

এয়া আকাশবাণী গুৱাহাটী। আমাৰ ষ্টুডিঅ'ৰ ঘড়ীত সময় বাতিপুৰা 7 বাজিছে। এতিয়া আপোনালোকে শুনিবলৈ পাব বাতিপুৰাৰ বাতৰি।

এতিয়াও মনত আছে অৰুণ দাস দেৱৰ সেই সুমধুৰ কণ্ঠ। বাতিপুৰাই তেখেতে দিছিল সমগ্ৰ অসমৰ টুকুৰা খবৰ। মই কিন্তু বাতৰিৰ শেষলৈ হে বৈ আছিলোঁ কাৰণ খেলৰ বাতৰিখিনি শুনিবলৈ পালেহে মনটো জুৰ পৰিছিল। Facebook, whatsapp, instagram আদিৰ দৰে ভাৰ্চুৱেল পৃথিৱীত ডুব গৈ থকাসকললৈ ৰেডিঅৰ লগত জড়িত কিছু স্মৃতি অৱলোকন কৰিব বিচাৰিছোঁ।

‘মাত আছে মানুহ নাই ঘৰ আছে দুৱাৰ নাই’ সাঁথৰটোৰ উত্তৰ টোপৰাই আহিছিল ৰেডিঅ বুলি। বাতিপুৰাই প্ৰচাৰিত হোৱা ভক্তিমূলক গীতবোৰে দেহ মন পবিত্ৰ কৰি তুলিছিল। এতিয়াও মনত আছে ৰবিবাৰে দুপৰীয়া ৰ বজাত আৰু সোমবাৰে সন্ধিয়া 8 বজাত নাটক শুনিবলৈ অধিৰ আগ্ৰহৰে বৈ আছিলোঁ। প্ৰচাৰিত হোৱা নাটক সমূহৰ কিছুমান চিনাকী কণ্ঠ বিশেষকৈ নীলু চক্ৰৱৰ্তী, চেতনা দাস, প্ৰবাল খাউণ্ড, অনুপম ভূঞা আৰু বীণা বাৰুৱৰ্তী। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰিয়ব্ৰত হাজৰিকা, অৱনী বৰা, বসন্ত বৰপূজাৰী, লুৎফুৰ ৰহমান অসীম কুমাৰ কাজী আদি নামবোৰ আৰু তেওঁলোকৰ কণ্ঠবোৰ বহুত আপোন আহিল। অসীম কুমাৰ কাজীয়ে আত ধৰা ফোন ইন কল্লতৰু শেষলৈ শুনিছিলো কেৱল দোস্ত হবিবুৰ ৰহমানৰ কালজয়ী গীত গুৱেটীক আৰু কেখনো নায়াও গুৱেটীক নমস্কাৰ গানটোৰ বাবে।

ইয়াৰ উপৰিও হেঁপাহেৰে শুনিছিলো যুৱবাণী, অকণিৰ মেল, গীতিমালিকা, চিত্ৰগীত, কল্পতৰু, আইদেউৰ বুলনি, আজি পুৱা, ৰংচৰা ইত্যাদি। ইয়াৰ উপৰিও ককাই সদায় শুনিছিল কৃষিজগত অনুষ্ঠানটি। এই অনুষ্ঠানবোৰ আমাৰ জীৱনৰ সুখ-দুখৰ লগৰী হৈ পৰিছিল। সাঁচাকৈ হেজাৰ Social Media, TV, LCD আহক কিন্তু ৰেডিঅৰ স্থান কোনেও ল'ব নোৱাৰে।

এতিয়া আহিছো নিজৰ লগত ঘটা এটি হাস্যমধুৰ কথালৈ। 2002 চনৰ জুন মাহৰ কথা। আৰম্ভ হৈছিল ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ ছয়মাহিলী পৰীক্ষা। তেতিয়া ইংলেণ্ডত ভাৰত আৰু ইংলেণ্ডৰ মাজত নাটৱেষ্টি ট্ৰফী চলি আছিল। সন্ধিয়া 6.30 বজাত আৰম্ভ হৈছিল সেই শৃংখলাৰ চূড়ান্ত খেলখন। প্ৰথমে ইংলেণ্ড দলে বেটিং কৰিছিল বাবে খেল নাচাই পঢ়িব বহিছিলো কাৰণ পিচদিনা আছিল গণিতৰ পৰীক্ষা। ৰাতি দহ বজাত ভাত খাই দেউতাৰ লগত কিছু সময় খেল চালোঁ। ৩২৬ ৰানৰ কঠিন লক্ষ্য আগত লৈ ভাৰতে সুন্দৰ আৰম্ভণি কৰিছিল যদিও অতি কম সময়ৰ ভিতৰত শচীন, গাংগুলী আৰু দ্ৰাবিড় আউত হৈ যোৱাত ষ্টেডিয়ামৰ ভাৰতীয় অনুৰাগী সকল ওলাই গৈছিল। দেউতাইও TV বন্ধ কৰি শুবলৈ গ'ল আৰু মোকো শুব দিলে। ময়ো মাৰ লগত শুই পৰিলো। শুলো যদিও মনটো খেল খনৰ ফালে গৈ আছিল। এইবাৰ এটা বুদ্ধি পাঙিলো। বাহিৰলৈ যোৱা চলেৰে দেউতাৰ বিচনাৰ ওচৰত থকা ৰেডিঅ'টো লৈ আহিলো। মা গম নোপোৱাকৈ নিজৰ গাৰুৰ তলত একেবাৰে কম শব্দত খেলৰ বিৱৰণ শুনিবলৈ ধৰিলো। তেতিয়াৰ ভাৰতীয় দলত অহা দুজন উদীয়মান বেটছমেন যুৱৰাজ সিং আৰু মহম্মদ কাইফৰ সুন্দৰ প্ৰদৰ্শন আৰু তলৰ ক্ৰমৰ খেলুৱৈ কেইজনৰ সহযোগত ভাৰতে ইতিহাস গঢ়াৰ সাক্ষী হৈছিলো। জয়ৰ আনন্দ উদ্‌যাপন কৰিব নোৱাৰিলেও এইবাৰ আকৌ নিশা 2.30 বজাত বাহিৰলৈ যোৱাৰ চলেৰে ৰেডিঅ'টো আগৰ ঠাইত থৈ আহিলো।

তাৰপিছত মাক সেই দুভাগ ৰাতি চাহ বনাবলৈ কৈ ৰাতিপুৱা 6.30 বজালৈ মনোযোগেৰে গণিতবোৰ কৰিলোঁ। ৰাতিপুৱা ৭.৩০ বজাত স্কুললৈ গ'লো আৰু ৯ বজাত পৰীক্ষা আৰম্ভ হ'ল। গোটেইবোৰ অংক কৰিবলৈ পায় মনত এক তৃপ্তি অনুভৱ হৈছিল আৰু ঘৰলৈ আহি সম্পূৰ্ণ নম্বৰ পাম বুলি কৈছিলো। বন্ধৰ পিছত যেতিয়া বহী দিছিল মই 92 নম্বৰ পোৱাত মা কোৱা কথাখিনি শুনি দেউতা আৰু মই খুব হাঁহিছিলো। মা কৈছিল সৰু সৰু ভুল কৰি দুটা অংক কটা যোৱাৰ কাৰণ খেল চোৱা, লগতে কৈছিল যে মই গোটেই ৰাতি খেল শুনা কথাটোও পিছদিনাই দেউতাক কৈছিল। এনেকুৱা বহুতো কাহিনী মোৰ মানস পটত ভাহি আহে আৰু সেইবোৰ আজৰি সময়ত মাৰ লগত কথাৰ মহলা মাৰি এতিয়াও বহুত হাঁহো।

সময় পৰিৱৰ্তনশীল। সময়ৰ লগত আমাৰ জীৱনশৈলীৰো বহু পৰিৱৰ্তন হৈছে। আধুনিক সমাজ ব্যৱস্থাত আমি যান্ত্ৰিকতাৰ পিছত দৌৰি ফুৰিছোঁ। যাৰ ফলস্বৰূপে আজিৰ নৱপ্ৰজন্মই যেন কৰবাত নিজৰ জীৱনটোত উপভোগ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হৈছে তেনেকুৱা অনুভৱ হয়। বাল্যকালত আমি বিভিন্ন খেল ধেমালী যেনে মাৰ্ভল, কেৰম, ক্ৰীকেট, ফুটবল আদি খেলিছিলো। ইয়াৰ উপৰিও বৰশী বোৱা পথাৰত মাছ ধৰা আদি কৰি খুব আনন্দিত হৈছিলো। যাৰ ফলত আমাৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন হৈছিল। কিন্তু আজিৰ নৱপ্ৰজন্মই যেন এইবোৰৰ পৰা বহু আতঁৰত।

শেষত সকলোলৈ অনুৰোধ নিজৰ জীৱনটো সুন্দৰকৈ উপভোগ কৰা কেৱল আনক যাতে কষ্ট দিব লগা নহয় মনত ৰাখি আগবাঢ়ক। কেবল mobile, internet, online game ৰ মাজত সীমাবদ্ধতা হৈ নাথাকি বাহিৰৰ জগতখনলৈ ওলাই আহক আৰু জীৱনটো সুন্দৰকৈ উপভোগ কৰক।

অপৰাধ প্ৰৱণতা আৰু নৱপ্ৰজন্ম

ড° পূৰ্বী কলিতা

বিভাগীয় প্ৰধান, অসমীয়া বিভাগ

সমাজ আৰু সামাজিক বান্ধোন বুলিলে মনলৈ আহে এক অবুজ অনুভূতিৰ অনুৰণন। কিন্তু বৰ্তমান সেই স্বৰ্গীয় অনুভূতিৰ পৰা আমিবোৰ যেন ক্ৰমান্বয়ে আঁতৰি গৈ আছে। অপৰাধ প্ৰৱণতাৰ কৰালগ্ৰামত সাম্প্ৰতিক সমাজ ব্যৱস্থা বন্দী হৈ পৰা দেখা গৈছে। বৰ্তমান সমাজত অপৰাধীৰ বয়সৰ সীমা নোহোৱা হৈ পৰিছে। শৈশৱৰ পৰা বৃদ্ধলৈকে সকলোৱে অপৰাধৰ দোলত বান্ধ খাই পৰিছে। বিশেষকৈ এই স্পৰ্শকাতৰ বিষয়টো মানৱ সমাজৰ বাবে সহজ হৈ থকা নাই, চিন্তনীয় হৈ পৰিছে। অৱশ্যে এগৰাকী দায়িত্বশীল নাগৰিক হিচাবে আমি এই কথাবোৰৰ গুৰুত্ব কিদৰে অনুধাৱন কৰিছোঁ, সাম্প্ৰতিক প্ৰেক্ষাপটত সেইটোহে ডাঙৰ কথা।

জন্মৰ পিছৰ পৰাই এটি শিশু বিভিন্ন সামাজিক পৰিৱেশৰ সৈতে সাঙোৰ খাই পৰে। নিজৰ ঘৰখনৰ পৰাই আৰম্ভ কৰি বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে ভিন্ন ধৰণৰ শিক্ষা গ্ৰহণেৰে এটি নিষ্পাপ শিশু পৰৱৰ্তী সময়ত এজন নাগৰিক হিচাবে গঢ় লৈ উঠে। যিটো প্ৰক্ৰিয়াক আমি সামাজিকীকৰণ বুলি অভিহিত কৰি আহিছোঁ। কিন্তু অপৰাধ প্ৰৱণতাৰ গ্ৰাসত এগৰাকী ব্যক্তি সাঙোৰ খাই পৰিব লাগিলে এই ব্যৱস্থাটোৰ মাজত নিশ্চয় কিবা এটা কেৰোণ থকা বুলি ভাবিবৰ অৱকাশ আছে। যাৰ ফলশ্ৰুতিত এগৰাকী ব্যক্তি সামাজিকৰ পৰা অসামাজিকনে অতিৰি যায়। বৰ্তমান সমাজ জীৱন এনে এক সন্ধিক্ষণত উপনীত হৈছে যে, নৈতিকতাৰ পূৰ্ব নিৰ্ধাৰিত ধাৰণাসমূহ যে ক্ৰমান্বয়ে সলনি হৈ গৈ আছে। আমি যদি এই পৰিবৰ্তনৰ কাৰণ বিশ্লেষণ কৰিব

বিচাৰো, তেতিয়া হ'লে কিছুমান জ্বলন্ত সমস্যা অথবা বিষয় আমাৰ সন্মুখত থিয় দিয়েহি। এইক্ষেত্ৰত প্ৰথমতে পিতৃ-মাতৃৰ দায়িত্বৰ কথা উদ্‌কিয়াব বিচাৰিছোঁ-প্ৰত্যেক গৰাকী পিতৃ-মাতৃয়েই সন্তানৰ আদিগুৰু। নিজৰ মতে সন্তানক গঢ় দি লোৱাৰ উপযুক্ত সুবিধা লাভ কৰে। কোমল বয়সতেই মন-মগজুৰ বিকাশেৰে সন্তানক আগবঢ়াই নিব পৰা প্ৰথম ব্যক্তিয়েই হৈছে পিতৃ-মাতৃ। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে--পিতৃ-মাতৃৰ অৱহেলা, কঠোৰ অনুশাসন আদিয়েও সন্তানক বিপথগামী কৰি তোলে। প্ৰত্যেক সন্তানেই নিজৰ পৰিয়ালৰ প্ৰত্যেক সদস্যৰ মৰমৰ দাবীদাৰ। গতিকে কোনো কাৰণতেই এই অধিকাৰৰ পৰা সন্তানক বঞ্চিত কৰা উচিত নহয়। বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে অভিভাৱকৰ সামান্য অমনোযোগিতাৰ বাবেই সন্তানৰ মনত অপৰাধ প্ৰৱণতাই স্থিতি ল'ব পাৰে। এটা সময়ত ফিৰিঙতিৰ পৰা খাণ্ডৰ দাহ হোৱাৰ দৰে ঘটনাও সংঘটিত হোৱা দেখা যায়। গতিকে পিতৃ-মাতৃৰ সচেতনতা এইক্ষেত্ৰত অতি প্ৰয়োজনীয়।

প্ৰত্যেক সন্তানৰ প্ৰকৃত বন্ধু হৈছে পিতৃ-মাতৃ। গতিকে তেওঁলোকে সন্তানক শাসনৰ নামত অতিমাত্ৰা কঠোৰ অনুশাসন কৰাৰ পৰিৱৰ্তে সন্তানে যাতে সকলো কথা বা সমস্যা পিতৃ-মাতৃৰ আগত মুকলিভাৱে প্ৰকাশ কিস্বা আলোচনা কৰিব পাৰে তাৰ বাবে এক সুস্থিৰ বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰা উচিত। তদুপৰি শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী সকলেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতি সঠিক দায়িত্ব পালনৰ ক্ষেত্ৰত সচেতন হোৱা উচিত। ভেওঁলোকে বন্ধুৰ দৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মৰমৰ অনুশাসনেৰে ভাল-বেয়া সকলো বুজাই মানসিক

উৎকৰ্ষ সাধনৰ ক্ষেত্ৰত উপযুক্ত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা বাঞ্ছনীয়। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এনেকুৱা কিছুমান সমস্যা থাকে যে, যিবোৰ সমস্যা মাক-দেউতাকৰ আগত মুকলিভাবে আলোচনা কৰিবলৈ সংকোচ কৰে। কিন্তু শিক্ষকৰ লগত এনেবোৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে আগ্ৰহেৰে আলোচনা কৰিব পাৰে। এনে পৰিপ্ৰেক্ষিততেই সাম্প্ৰতিক শিক্ষা ব্যৱস্থাত “মেণ্টৰিং” (Mentoring)ৰ প্ৰয়োগ অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয় বুলি ক’ব পৰা যায়। কিন্তু অতি দুৰ্ভাগ্যজনক এই যে আমাৰ দেশৰ বহুতোৱেই এতিয়াও উপযুক্ত শিক্ষা ব্যৱস্থাই স্পৰ্শ কৰিব পৰা নাই। যাৰফলত ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱে নৱ প্ৰজন্মৰ মাজত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা পৰিলক্ষিত হয়।

আমাৰ মাজত আন এটা ধাৰণা আছে যে, আমি সদায় আনৰ খিনি বেছি ভাল কিস্বা উৎকৃষ্ট বুলি ভাবি বিশেষভাৱে গুৰুত্ব দিব বিচাৰোঁ। সেই কাৰণেই হয়তো পশ্চিমীয়া সংস্কৃতিৰ অনুকৰণে আমাক নিজস্ব সংস্কৃতিৰ পৰা বহুখিনি আঁতৰাই লৈ গৈছে। পশ্চিমীয়া সংস্কৃতিক আঁকোৱালি ল’ব পৰাকৈ আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থা গঢ় লৈ উঠিছে জানো? আজিৰ নৱ প্ৰজন্মই অন্ধ অনুকৰণৰ চাকুনৈয়াত পৰি হিতাহিত জ্ঞান হেৰুৱাই চৰম স্থলনত উপনীত হৈছেহি। নিজকে সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰি লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ সময়তে বৰ্তমান নৱ প্ৰজন্মৰ মাজত দেখা গৈছে বিভিন্ন অপৰাধ প্ৰৱণতাৰ অবাধ ৰাজত্ব। সমাজৰ বাবে ই এক গভীৰ চিন্তনীয় বিষয় ৰূপে যথা দিছে। গতিকে আমি সকলোৱে নিৰ্বিকাৰ হৈ বহি-খাকিলে নহ’ব। এনেকুৱা পৰিৱেশ আৰু পৰিস্থিতিৰ কাৰণসমূহ আমি ফাঁহিয়াই চাব লাগিব। বৰ্তমানৰ নৱ প্ৰজন্মই আধুনিকতাৰ নামত বিলাসী জীৱনৰ মাদকতাৰ পিছে-পিছে দৌৰোতে মানসিকভাৱে ভাৰসাম্যহীন হৈ পৰা দেখা যায়। অঘোষিত প্ৰতিযোগিতাত নিজকে আত্মনিয়োগ কৰিবলৈ ক’ব নোৱাৰাকৈ ইমান দূৰ আগুৱাই যায় যে শেষত নিজকে বিচাৰি পায় পাৰাপাৰহীন এখন অপৰাধ জগতত। সামাজিক অস্থিৰতা আৰু বিভিন্ন ঘৰুৱা হিংসা আদিয়েও বৰ্তমানৰ নৱ প্ৰজন্মক বিপথগামী কৰা দৃষ্টিগোচৰ হয়।

আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থাত সাধাৰণতে দুটা শ্ৰেণী প্ৰত্যক্ষ হয়। এটা ধনী শ্ৰেণী আৰু আনটো দুখীয়া শ্ৰেণী। বহুতো দুখীয়া পৰিয়ালৰ সন্তানে ৰংচঙীয়া পৃথিৱীৰ মায়াজালত খোজ পেলাবলৈ বিভিন্ন অপৰাধমূলক কাৰ্য্যত লিপ্ত হয়। আনহাতে বহুতো ধনী পৰিয়ালৰ সন্তানে সহজতে টকা-পইচা লাভ কৰি বিভিন্ন অসামাজিক কৰ্মৰ লগতে অপৰাধ জগতখনতো সোমাই পৰে। বহুতোৰ মাজত আকৌ জীৱনৰ সোণোৱালী সপোন

গঢ়া শৈশৱ কিস্বা চেমনীয়া কালৰ মধুৰ সময়তে টকা-পইচা অৰ্জনৰ প্ৰৱণতাই গা-কৰি উঠা দেখা যায়। সহজতে লাভ কৰিব নোৱাৰা অথচ কিবা এটা পোৱাৰ দূৰন্ত বাসনাৰ পৰিণতি স্বৰূপে তেওঁলোকে অপৰাধ জগতত খোজ পেলায় বুলি ক’লেও নিশ্চয় অত্যাতি কৰা নহ’ব। সাধাৰণতে উপযুক্ত শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ এচামে এনে কেতবোৰ অপৰাধজনিত কাৰ্য্য সংঘটিত কৰি সমাজত এক বিশৃংখল পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে।

উল্লেখনীয় যে বিভিন্ন মাদক দ্ৰব্য বিক্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰদানেও অপৰাধ জগতখনত সাৰ-পানী যোগাই অহা বুলি ক’লেও নিশ্চয় ভুল কোৱা নহ’ব। নুৰা-জাগছৰ ব্যাধিয়ে সাম্প্ৰতিক সমাজ জীৱন অস্থিৰ কৰি তুলিছে। ইপিনে নিচায়ুক্ত দ্ৰব্যৰ অবাধ ব্যৱহাৰৰ ফলত শেহতীয়াভাৱে মাৰাত্মক ‘এইডছ’ ৰোগৰ ভয়াবহতাই এক সামাজিক ব্যাধিত পৰিণত হৈছে। আমাৰ সমাজত ক্ৰমাগতভাৱে বৃদ্ধি পাই অহা অপৰাধ প্ৰৱণতাৰ মূল শিশাডাল উভালি পেলাবলৈ হ’লে আমি সকলোৰে ঐক্যবদ্ধভাৱে আগবাঢ়ি যাব লাগিব আৰু এই গুৰুতৰ সমস্যাটোৰ সমাধানৰ পথ প্ৰশস্ত হৈ উঠিব। পুনৰ উল্লেখনীয় যে বিদ্যালয় পৰ্যায়তে পাঠ্যক্ৰমত নৈতিকতাৰ শিক্ষাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া উচিত। কিয়নো সমাজৰ অস্থিৰ বাতাবৰণেও নৱ প্ৰজন্মক দিকভ্ৰান্ত কৰি তোলা দেখা যায়। অপৰাধ জগতত যি সকলে পদাৰ্পণ কৰে, তেওঁলোকৰ সমস্যাসমূহ গুৰুত্ব সহকাৰে মানৱীয় দৃষ্টিভংগীৰে সমাধান কৰাৰ চেষ্টা কৰা উচিত। অসামাজিক কৰ্ম অথবা বে-আইনী কামৰ শাস্তিৰ ব্যৱস্থাটো কঠোৰ হ’ব লাগে। অপৰাধীয়ে যাতে কোনো কাৰণতেই দৃষ্টান্তমূলক শাস্তি নোপোৱাকৈ কোনোপধ্যেই সাৰি যাব নোৱাৰে তাৰ ব্যৱস্থা লোৱা উচিত।

শেহতীয়াভাৱে আমাৰ ৰাজ্য চৰকাৰখনে ভয়াবহ ড্ৰগছ নিৰ্মূলকৰণৰ বাবে এক শলাগিবলগীয়া পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। যি পদক্ষেপে সমাজখনলৈ কঢ়িয়াই আনিছে এক ইতিবাচক বাৰ্তা। শেষত এখন অপৰাধমুক্ত সমাজ কল্পনাৰে ক’ব বিচাৰোঁ যে-

“বন্দুকৰ শব্দত ৰাতি প্ৰৱায়নে?
ওহো, পুৱাই সেই চৰাইটোৰ মাতত,
যিটো চৰায়ে কুটি খায়
ৰাতিৰ এন্ধাৰবোৰ
লাহে-লাহে”

জাতি আৰু জাতীয়তাবাদ

গীতাঞ্জলি কলিতা

প্ৰথম বৰ্ষ

জাতি মানে কেৱল জনসমষ্টি নহয়। মানৱ সমাজত থকা অন্যান্য গোট বা সম্প্ৰদায়ৰ লগত জড়িত থকা সকলোৱে একো-একোটা জাতি। জাতীয়তাবাদ হৈছে একপ্ৰকাৰ ৰাজনৈতিক চিন্তাধাৰা। যি ভাৰতীয় জাতিৰ একতা, স্বতন্ত্ৰতাৰ বাবে এক বিশ্বাস প্ৰকাশ কৰে। এই জাতীয়তাবাদে ভাৰতৰ বিভিন্ন ভাষা, সংস্কৃতি, ধৰ্ম আদিৰ একতাৰ মাজত গুৰুত্ব দিয়ে। জাতীয়তাবাদে জাতিৰ আধুনিকতাবাদী ধাৰণা অনুসৰি এক জাতীয় অস্তিত্বৰ সৃষ্টি কৰে। জাতিৰ কোনো সংজ্ঞামতে ৰাষ্ট্ৰৰ নাগৰিকত্ব কেৱল এক নিৰ্দিষ্ট গোষ্ঠীগত, ভাষাভিত্তিক বা কোনো বিশেষ পৰিচয়তে সীমাবদ্ধ থকা উচিত। জাতিৰ বিভিন্ন সংজ্ঞা অনুসৰি জাতীয়তাবাদৰো ভিন্ন ভিন্ন ৰূপ নিৰ্ভৰ কৰিছে। কোনো ক্ষেত্ৰত এখন ৰাষ্ট্ৰৰ ভিতৰতে বিভিন্ন জাতিৰ মানুহৰ জাতিগত স্বকীয়তা বজাই ৰাখি সকলোৰে এক ৰাষ্ট্ৰৰ পৰিচয় গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। কোনো জাতিৰ নিজস্ব জাতীয় সত্তাৰ গৌৰৱৰ লগতে অন্য জাতি বা সংস্কৃতিৰ প্ৰতি থকা নীচাত্মক দৃষ্টিভংগীও সন্নিহিত হৈ পৰে। জাতীয়তাবাদত জাতিৰ সামাজিক গঠন, বিভিন্ন সামাজিক গোটৰ পৰস্পৰ সহযোগিতা আৰু উমৈহতীয়া ৰাজনৈতিক উদ্দেশ্যৰে সৈতে এক অংগৰ দৰে হয়। জাতীয়তাবাদৰ মতে ব্যক্তি স্বতন্ত্ৰতা জাতীয় পৰিচয়ৰ এক গুৰুত্ব পূৰ্ণ অংগ হয়। জাতিসত্তাৰ লগত জড়িত জাতীয় পতাকা, জাতীয় সংগীত আদি বিভিন্ন প্ৰতীক ৰাজনৈতিক, ধাৰ্মিক প্ৰতীকৰ দৰে পৰিৱৰ্ত্তন হয়। এইবোৰৰ লগত গভীৰ আৱেগ জড়িত হৈ থাকে।

ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদৰ মূল বৈশিষ্ট্যবোৰ হ'ল—

ক) একতা :- ভাৰতৰ বিভিন্ন জাতি, ভাষা, ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ মাজত একতাৰ অনুভূতি প্ৰদান কৰে।

খ) স্বতন্ত্ৰতা :- বিদেশী শাসনৰ পৰা মুক্তি লাভ কৰাৰ বাবে এক শক্তিশালী ইচ্ছা শক্তি।

গ) আত্ম :- নিজৰ দেশৰ বাবে নিজৰ সিদ্ধান্ত লোৱাৰ ক্ষমতা।

ঘ) জাতিসত্তা :- এক স্বতন্ত্ৰ জাতি হিচাপে ভাৰতীয়সকলৰ এক সামূহিক পৰিচয় দিয়ে।

ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰনসমূহ হ'ল—

ক) ইংলেণ্ডৰ ঔপনিবেশিক শাসনৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম।

খ) ভাৰতৰ বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ মাজত একতাৰ অনুভূতি বৃদ্ধি।

গ) দেশৰ স্বতন্ত্ৰতাৰ বাবে এক শক্তিশালী ইচ্ছাশক্তি।

ঘ) বিভিন্ন সামাজিক ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক কাৰক।

এই জাতীয়তাবাদে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বাবে এক শক্তিশালী শক্তি প্ৰদান কৰে। ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদীসকলে দেশৰ স্বতন্ত্ৰতাৰ বাবে এক অভিন্ন সংগ্ৰাম চলাইছিল। স্বাধীনতাৰ পিছত, এই জাতীয়তাবাদে ভাৰতক এক শক্তিশালী, ঐক্যবদ্ধ জাতি হিচাপে গঢ়ি তুলিছিল।

শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

✍️ ৰাজশ্ৰী ঠাকুৰীয়া

স্নাতক চতুৰ্থ বাৰ্ষিক

ভূমিকা— শিক্ষা হৈছে মানুহৰ জীৱনৰ ভেটি স্থাপন কৰা এক অন্যতম উপাদান। শিক্ষা নাথাকিলে মানৱ জীৱনৰ মূল উদ্দেশ্য বুজি পোৱা নাযায়। শিক্ষাই মানুহক সমাজত সুস্থ, সচেতন, জ্ঞানী আৰু আত্মনিৰ্ভৰশীল ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলে।

শিক্ষাৰ অৰ্থ— শিক্ষা মানে কেৱল পুথি অধ্যয়নকে নুবুজায়; শিক্ষা মানে হৈছে মনুষ্যত্ব গঢ়ি তোলা, ভাল-বেয়াৰ বিচাৰ কৰা, চিন্তা-ক্ষমতা বিকাশ কৰা, জীৱনত সত্য পথত আগবাঢ়ি যোৱা আদি সামগ্ৰিক দিশৰ জ্ঞান বিশেষ।

শিক্ষাৰ গুৰুত্ব :

ক) চিন্তা-ক্ষমতা বৃদ্ধি — শিক্ষাই মানুহক যুক্তি আৰু বিশ্লেষণ কৰাৰ ক্ষমতা দিয়ে।

খ) নৈতিকতা আৰু মানৱতা — শিক্ষাই নৈতিক মূল্যবোধ শিকায়। সহানুভূতি, সত্যবাদিতা, সহনশীলতা আদিৰ বিকাশ কৰে।

গ) অৰ্থনৈতিক উন্নতি — শিক্ষা পোৱাৰ দ্বাৰা মানুহ চাকৰি, ব্যৱসায় বা নিজৰ পথ নিৰ্মাণ কৰি আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পাৰে।

ঘ) সমাজ উন্নয়ন — শিক্ষিত সমাজেই সুস্থ সমাজ গঢ়ে। শিক্ষাৰ জৰিয়তে অসামাজিক কাৰ্য কমি যায়।

ঙ) জাতিৰ বিকাশ — ৰাষ্ট্ৰৰ বিকাশৰ মূল আধাৰ হৈছে শিক্ষিত জনসংখ্যা। শিক্ষাই বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি, চিকিৎসা, কৃষি আদি ক্ষেত্ৰ উন্নত কৰে।

বৰ্তমান সময়ত শিক্ষাৰ অৱস্থা :- অতিৰিক্ত প্ৰতিযোগিতা, কোচিং সংস্কৃতি আৰু নম্বৰলৈ অতি প্ৰাধান্য এইবোৰে শিক্ষাৰ মৌলিক উদ্দেশ্যক দুৰ্বল কৰি পেলাইছে। এনে পৰিস্থিতিত শিক্ষাক পুনৰ মানৱতা আৰু চিন্তা শক্তিৰ বিকাশৰ দিশত লৈ যোৱাটো প্ৰয়োজন।

সামৰণি :- শিক্ষা হৈছে জীৱনৰ দান। এই দানে মানুহক অন্ধকাৰৰ পৰা উজ্জ্বল ভৱিষ্যতলৈ লৈ যায়। সঁচা শিক্ষা লাভ কৰিলে কেৱল মানুহ নিজেই উন্নত নহয়, সমাজ আৰু দেশকো উন্নতিৰ পথ দেখুৱায়। সেইবাবে সকলোৰে বাবে গুণগত শিক্ষা নিশ্চিত কৰা আমাৰ দায়িত্ব।

খাৰ খোৱা অসমীয়া

✍ ভৱেশ কলিতা

চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰী, পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

এখন গাঁৱত ৰহিম আৰু খগেন নামৰ দুজন ল'ৰা আছিল। দুয়োজনে গাঁৱৰে এখন স্কুলৰ অষ্টম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ। খগেন সকলোপিনেই পাৰ্গত অৰ্থাৎ খেলা-ধূলাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বাহিৰা জ্ঞান, ছবি, গান আদিৰ লগতে পঢ়াতো পাৰ্গত আছিল। ৰহিম সৰুৰে পৰা পঢ়াত চোকা আছিল। কিন্তু অজয়ে কেৱল স্কুলৰ কিতাপ কেইখনকে পঢ়ি থাকিছিল। পৰীক্ষাৰ বহীত যদি এক নম্বৰো কম পাই তেতিয়া তাৰ ভৰিৰ তলৰ মাটি খহি পৰা যেন লাগিছিল। ১৪ নৱেম্বৰ তাৰিখে সিহঁতৰ স্কুলতো শিশু দিৱস উদ্‌যাপন কৰিলে। সেইদিনা স্কুলত আকস্মিক বজ্জতাৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হ'ল। এই প্ৰতিযোগিতাত ৰহিম আৰু খগেনেও ভাগ ল'লে। ৰহিমৰ ভাগত পৰিল 'অসমীয়া ভাষা'। কিন্তু ৰহিমে নিজৰ মাতৃ ভাষাটোৰ ওপৰতে একো কব নোৱাৰিলে। সি 'অসমীয়া আমাৰ মাতৃ ভাষা' বুলি কৈয়ে থমকি ৰ'ল। এইবাৰ খগেনৰ ভাগত পৰিল 'খাৰ খোৱা অসমীয়া'। সি কলে যে "শৰাইঘাটৰ যুদ্ধৰ আগে আগে আহোমৰ দখলত থকা মহন্ত নামৰ ঠাইখন মিচিমি সকলে দখল কৰিলে। লগে লগে আহোম সকলৰ মাজত হাহাকাৰ লাগিল। এই ঠাই খন আহোম সকলৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। কাৰণ এই ঠাইখনত লোন অৰ্থাৎ নিমখ পোৱা গৈছিল। শৰাইঘাটৰ যুদ্ধৰ বাবে সাজু হৈ থকাৰ ফলত আহোম সকলে এই ঠাইখনৰ পৰা ৯০% নিমখ পাইছিল। আহোম সকলৰ এই অৱস্থাটোৰ মোগলে সুবিধা ল'লে আৰু মোগলৰ সেনাপতি ৰামসিংহই অসমত নিমখ দিবলৈ ধৰিলে। আহোম সকলে অধিক মূল্যত নিমখ কিনি খাৰৰ লগা হ'ল। সেই মূল্যৰে মোগলে শৰাইঘাট যুদ্ধৰ বাবে সাজু হ'বলৈ ধৰিলে। এই কথাটো লাচিত বৰফুকনৰ কাণত পৰা লগে লগে মোগলে অসমত নিমখ দি থকা সকলোবোৰ পথ বন্ধ কৰি দিলে আৰু অসমীয়া সকলক ক'লে যে আমি অসমীয়াই অসমীয়াৰ কাৰণে নিমখ বাদ দিব লাগিব। তাৰ পিছত সকলোবোৰ সাধাৰণ মানুহে লগ হৈ খাৰ প্ৰস্তুত কৰিলে আৰু এই খাৰ লাহে লাহে সমগ্ৰ অসমীয়াই খাবলৈ ধৰিলে কাৰণ এই খাৰৰ সোৱাদো নিমখৰ দৰে আছিল। লগে লগে মোগল সকলৰ পৰা অসমলৈ নিমখ অহা বন্ধ হ'ল। সেয়েহে মোগলে অসমীয়াক ঠাট্টাৰ সুৰেৰে খাৰ খোৱা অসমীয়া বুলি ক'লে। কিন্তু এই নামটো অসমীয়াৰ বাবে এটা গৌৰৱৰ নাম হৈ ৰ'ল।" এনেদৰে খগেনে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত নিজৰ ভাগত পৰা বিষয়টোৰ বিষয়ে সকলোকে বুজাই দিলে।

এই কথাখিনিৰ পৰা বহুতে গম পালে যে অসমীয়াক কিয় খাৰ খোৱা অসমীয়া বুলি কোৱা হয়। খগেনে এই প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম পুৰস্কাৰ লাভ কৰিলে।

Reservation and Participation of Women in India: An Overview

 Jeet Ghosh
MA 4th Semester

ABSTRACT

In a patriarchal society, women have historically been marginalized in various domain in life, such as- political, social, economical, cultural and so on. In this manner, the reservation and participation of women is a major issue in order to safeguard and provide the equal status in the discourse of gender rights, equality and social justice. This article delves into various initiatives, a comprehensive analysis and discuss the debates and government initiatives for their reservation in India, specially on Political representation, educational and employment quotas, and the challenges and the prospect ahead.

Keywords: Women reservation, Women Participation, Gender equality.

INTRODUCTION

The Constitution of India is a legal framework, which also assumed a significant role for the protection of human rights. The fundamental right of equality (ARTICLE 14 to 18), equal right to vote has brought the women to participate in the political process like men without any discrimination. Women Reservation Bill, which was formulated in 2023 by the 128th Amendment of the Indian constitution have has a great initiative to reserve one-third of all seats for women in the Lok Sabha and State legislative Assemblies. Though women are given equal voting rights and reservations and also participated in different agitations, issues and movement, still they lag behind in positions of power and decision making process.

This bill is regarded as a culmination of a legislative that had been ongoing for 27 years, inclusion the lapsed Women's Reservation Bill(2010), because of lack of consensus among political parties. On 20th September 2023, Lok Sabha passed the bill with the 454 votes in favour and two against. Rajya Sabha passed the bill unanimously with 214 votes in favour and none against, on 28 september, 2023. President Droupadi Murmu signed the bill on 28 September 2023 .

Impact on gender equality: The reservation bill is a crucial step to deal with the exploitation against and ensuring gender equality in India. Presently, women hold only about 14.94% of the seats in the Lok Sabha. The main objective of this bill to reserve 33% of seats for women, which will significantly increase their representation in India.

Women, Political Participation and Reservation: Pre-Independence Era: Women in the freedom Movement: In the pre independence period, the role of women played a very significant role in order to free our country from British rule. Female leaders like Sarojini Naidu, Pandita Ramabai, Kasturba Gandhi ,Rani Laxmibai and Aruna Asaf Ali actively participated in the protests, agitations and the policy discussions. However, despite of their great contributions, their political representation remained minimal, due to the patriarchal norms.

Post Independence Development: Institutionalizing Representation for Women: After India's independence, one of the most notable steps towards women's political participation was the introduction of 33% reservation for women in Panchayati Raj Institutions(PRIs) and Urban Local Bodies(ULBs) through the 73rd and 74th amendments in the Indian constitution in the 1992. The aim of this step is to ensure women voice in the decision making process at the grass root level. The impact of this policy includes the increased

female representation in the rural and urban governance, so that they can they can showcase their leadership and address gender sensitive issues.

The Women's Reservation Bill (Nari Shakti Vandan Abhiniyam, 2023): After having various debate, the Women's Reservation Bill was passed in the year 2023. The aim is to ensure 33% seats reservation for women in the Lok Sabha and state legislative assemblies.

Some Key Provisions:

1. 33% seats are reserved for women in the parliament and state assemblies.
2. The reservation will also applicable to seats reserved for Scheduled Castes (SCs) and Scheduled Tribes (STs).
3. The implementation will take place after the next delimitation exercise based on census data.

Expected Impact:

1. Increased participation of women in decision making and policy making at the central and the state levels.
2. More gender inclusive policies formulated to address gender or women's issues.
3. Increase political participation by women from the marginalized groups.

However the delay in implementation pose a challenge for proving the successful effect of reservation policies for women as the reservation will take effect only after a future delimitation exercise.

Women's Participation in Employment and Education:

Reservation in Education: Education is the key aspect for the growth of the society and people lives in it. Likewise, education of women assumes a significant role in improving the living standards in the country. The government have taken various steps and initiatives for women in the field of education, which are:

1. Special Reservation for women in higher education- Many universities and technical institutions like the IITs (Indian Institute of Technology), NITs(National Institutes of Technology) and other institutions reserve a percentage of seats for women to increase their participation in higher education.
2. Beti Bachao Beti Padhao (2015)- The aim of this policy is to improve the sex ratio and promote girls education.
3. Kanya Shiksha Parvesh Utsav (2022)- This step focuses on bringing out-of-school adolescent girls back into the education system.
4. Scholarship: A number of scholarship schemes are being provided, that specifically target women and aimed to have access to higher education for specifically economically backward areas.

Employment and Economic Participation :

One of the most influential key factor of women empowerment is the economic development. Women have suffered a lot in the domain of employment from the past decades. Not only past, but have also been suffering from the same due to the low wages,

workplace discriminations, lack of maternity benefits etc. Despite of these, in this 21st century, women are doing well in different domains of employment^ like business, corporate jobs and so on.

Reservation for Women in employment:

There are some states like Bihar, Madhya Pradesh and Uttarakhand have passed and implemented 33% reservation for women in the state government jobs.

Reservation in Judiciary:

Some other states, such as Jharkhand and Chhattisgarh, have formulated quota-based recruitment for women judges to increase representation of women in the legal system.

Corporate Sector Initiatives:

There are some companies who have introduced diversity in hiring policies and gender quotas for leadership positions in order to promote workplace involvement.

Challenges in Women's Reservation and Participation:

Despite of having various legal provisions and policy formulation, women still faces several challenges in the contemporary period as well, which hinder in the active participation of women in politics, education and employment. Some of the most important challenges in this regard are mentioned below:

1. Patriarchy and Gender Norms- Due to traditional role, women *still* face societal resistance in politics and other field.
2. Socio-Economic Constraints and Literacy Gaps- Low literacy and financial dependency can hinder them to access proper education, politics and so on.
3. Lack of Political Support- Women candidates who contest in elections often face lack of financial backing and political networks, which makes it difficult for them to compete with male counterparts.

4. Delays in Implementing the women's Reservation Bill- This bill which was introduced in 2023 is yet to be implemented as it depends on the next delimitation exercise based on census data. This will lead to the unwillingness to give women greater reservations.
2. Education: Women literacy rate have been increased and higher education enrolment has increased too in different educational fields, such as NTs, STEM fields.
3. Legal Reforms: Various policies have been taken in different timeframe in order to strengthen women's workplace rights. Some initiatives are : POSH ACT(2023) and Maternity Benefit Act(2017) etc.

Status of Women in the 21st century

In the 21st century, women have received a wide range of safeguards and witnessed significant progress in women's participation. In the present period, we have various powerful female leaders in our country who have contributed a lot in order to rule the country and engage in decision making process. Some most influential leaders, such as- Indira Gandhi, Droupadi Murmu, Mamata Banerjee and so on.

Achievements:

1. Political Representation: Now, women hold various key leadership role at global level. In India, women get 33% reservation under the Women's Reservation Bill, 2023 in the Parliament and State Assemblies. .

Conclusion:

Reservation and participation of women is considered as one of the most pivotal steps towards achieving gender equality and women empowerment. Representation and reservation policies have significantly brought significant success in various field. Particularly in local government systems, and education. Despite this success, women still need to face different challenges and there are lot more to be done for them. The government through proper legal advocacy, can limit and combat against these issues at different levels and can fulfill the promise of women empowerment in India.

- 👉 Hardwork today means success tomorrow. – Anonymous.
- 👉 Inspiration comes from within yourself. One has to be positive. When you're positive, good things happen. -Anonymous.
- 👉 Your positive action combined with positive thinking results in success. -Shiv khera
- 👉 Our greatest weakness lies in giving up. The most certain way to succeed is always to try just one more time. -Thomas Edison
- 👉 Try not to become a man of Success, but rather try to become a man of value. - Albert Einstein

Collected by : **Dikshita Das**, B.Com 4th sem.

Towards a Counter-Youth Culture

 Dr. Jintu Gohain

Asst. Professor, Dept. of Political Science

Human beings want to stay young forever. But our present fascination with youth culture seems more than just a desire to rediscover the magic of our springtime. Youth culture is very much an invention of the modern age. It bears the weight of the cultural changes that have taken place throughout the modern era till today.

Culture plays an essential role in promoting sustainable social and economic development for future generations and acts as a vector for youth development. The relation between youth and culture lies in the fact that the youth can act as a bridge between cultures to promote intercultural exchange and understanding. To understand what it would take to create a heaven in the twenty-first century and what is good for the world we live in, an examination of today's youth culture throws into sharp relief many of the key struggles that today's youth are facing.

What comprises the youths of today? The honest and simple answer would be that the 18% of the present world population. Representing a significant segment of the world community, the youth can contribute to the development and prosperity of local cultures in a very important way. They can be a solid bridge between indigenous cultural traditions and modernity.

They have affinity for information and communication technologies that enables them to transcend cultural and geographical boundaries. But the question is raised quite frequently in our society as to whether they are in a position to act as potent agents of positive social change that will yield greater economic and social well-being for the generations to come.

In *The Sociology of Youth Culture and Youth Subcultures: Sex and Drugs and Rock n' Roll*, the author argues that subcultures are formed in defense of collectively experienced problems that arise from defects and contradictions in social structures. In the political youth culture of our society, we see that while the young generation criticizes politicians for their corruption and callousness, they wish to become bureaucrats, and thus, they end up as subordinates to the same politicians they criticize. They are critical of non-creative jobs, yet they are not willing to sacrifice anything for the sake of their creativity. They are victims of a vicious circle of bad faith created by our very society.

Currently, young people across the world are increasingly involving themselves in heritage protection and cultural promotion. But even in this respect, there is a difference between developed and developing nations. The youths of the developed nations are recognizing that heritage does not only belong to the past, but is also a part of the present and the future, an intrinsic aspect of their personal and national identity. It acts as a link between past and the present. Contrary to this, in a developing society like ours, we are using our heritage or distinct identities as a means of creating political opportunities. This politics of identity/culture/history is making us unthinking puppets who are not bothered about transmitting the traditional and cultural values to the young people to promote intercultural understanding, and respect for cultural diversity and to establish an environment of peace and principles.

We should try to see our society through the eyes of the youth because almost every grown-up person in a society is invariably engaged in raising young people. The changes taking place in cultures across the globe are keenly perceived when viewed through the eyes of the young people. For example, take technological changes in the day to day life of the youths. The way they see the world, interact with their peers and present themselves to others is unlike that of any previous generations. It is a primary characteristic of the global youth culture that today's young people from around the world and across cultures have more in common with each other than with the older people of their own societies. Therefore, it is imperative for everyone in our society that they learn about the transformations taking place within the contemporary culture. Also, they should provide necessary supervision to the young generation and help them finding and maintaining their individual and collective identity in the world.

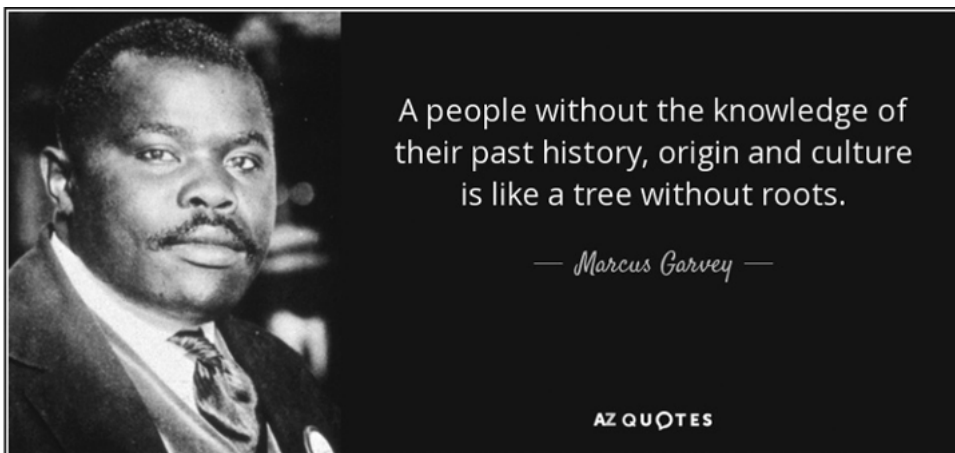
Today's youths are attracted and seduced by the ease and comfort of modern technological innovations. But who will undertake the responsibility of reminding them that modern technology has flipside also, and it might threaten their own culture? Who will make them realise that the growing threat of a consumerist culture is a consequence of the very 'development' they so eagerly longs for? The nature of the youths in our society reflects Erich Fromm's ideas about the contradictory nature of contemporary youth. Fromm says that today's youth are being guided by two contradictory desires: the desire to have as well as the desire to be. The young generation should be able to overcome this dilemma and developed a clear stance. Of course we need developments, but it should not come at the cost of damage our cultural heritage. It is the responsibility of each and every member of the youth community to check the corrosive influences of this so-called development.

Now we come to the question of generation gap, an issue often discussed on public platforms. The apparent gap between the young and previous generations is a rather superficial one. It's true that a few visible changes in the behavior of today's youth are undeniable. Unlike their elders, the young people of today freely mix with the members of the opposite sex, and unlike their parents and grandparents they might not talk about Rama, Lord Krishna or even Gandhi. Their heroes are more contemporary. Instead of the *Bhagavad-Gita* or *The Story of My Experiments with Truth*, they prefer to read paperback novels and crime thrillers. But a preference for cold drinks, ice cream, jeans and a bit of sexual promiscuity in a few members of the young generation is not sufficient ground to make them qualitatively different from their previous generations. Actually, such one-sided talks about generation gaps do grave injustice to the younger generation. The youths have the right to be understood, but the question is how many of us are ready to understand them.

When it comes to political culture of the youths, in order to know whether they can really be called politically active, we have first to understand the way they relate themselves to the existing political structure. It naturally takes us to the question of political alienation and dissatisfaction of the youths in our society. Is it because of this dissatisfaction with the present

political reality that today's youth fail to transcend it, or is it because they cannot create a new political culture? The young generation should understand that political activeness does not only mean holding a membership of a political organization or to taking part in a protest rally against the government. They have to remove the constraints on their path that further exacerbate their political alienation. They themselves have to establish the ideal political system to which they want to give their consent.

Is it possible for the youths to create a new political culture or an alternative society free of corruption, decadence or violence? Or are they destined to live like defeated heroes? To get the answer to this question, we first need to rationally analyze the current cultural and political environment in our society. A society that suffers from the anomalies of superstitious beliefs, unscientific traditional malpractices and post-modernity poses certain serious challenges before its youths. So this is high time that a society which faces rampant corruption and mismanagement in the name of development and progress should be challenged and rescued by the young generation. This demands a new consciousness that is able to transcend all false dualities like modernity vs. tradition, science vs. religion, individual vs. community and work vs. leisure.

CAREER PLANNING AND SKILL DEVELOPMENT

 Mehjeben Akhtar

B.A. 4th Sem

Career planning and skill development are intertwined processes that focus on shaping an individual's professional journey. Career planning involves identifying a desired professional path, setting goals and developing a strategy to achieve them. Skill development on the other hand focuses on acquiring the necessary competences and knowledge to excel in that path.

Career Planning involves :

- i) Self-Assessment
- ii) Research
- iii) Goal setting
- iv) Action planning
- v) Executive and Review.

Skill Developments are :

- i) Identifying skill gaps.
- ii) Pursuing learning opportunities.
- iii) Gaining practical experience
- iv) Seeking mentorship and networking
- v) Continuous learning

Benefits of career planning and skill development :

- i) Increased job satisfaction – Working in a field that aligns with your interests and skills can lead to greater fulfillment.
- ii) Enhanced career advancement – Developing new skills and acquiring relevant experiences can open doors to promotions and higher level positions.
- iii) Improved Employability – A well defined career plan and relevant skills make you a more competitive candidate in the job market.
- iv) Personal growth – Career planning and skill development can lead to personal growth and a greater sense of purpose.

TERRORISM IN INDIA

 Janmoni Boro

H.S 2nd Year

Introduction : Terrorism is one of most menacing problems of our times. When a group of persons want to have an independent state or some special right in constitution. They attack the established government with arms and ammunition. Such persons are called terrorists. They kill innocent persons and peace-loving community and thus create terror in the hearts of people.

Terrorism in most of the countries : India, Sri Lanka, Pakistan, Afganistan etc. are many of the countries that are suffering from this problem. There are some countries of the world that prepare terrorists give them training for arms and other necessary things of the world that prepare terrorists. They send them to their neighbouring countries only to create trouble there.

Terrorism in India : In India, terrorism has prevailed in north-eastern India, in Nagaland, Mizoram and Tripura. In Jammu and Kashmir and sometimes in Punjab. Pakistan has been creating a great trouble. This neighbouring country has been found to be sending terrorists into our country for many years. It has been allegedly supporting them with arms and ammunitions, money and training. The aim of this country is speculated to be to annex Jammu and Kashmir through creating terror in our country. The Indian legal framework defines “terrorist act” under the unlawful Activities Act and the Bharatiya Nyaya Sanhita (BNS), emphasizing the impact of the act on the nation rather than the underlying ideological or religious motives.

Intent to threaten : The act must be committed with the intention of threatening India's unity, integrity, security or sovereign.

Intimidation : The goal is to instill fear in the public or a segment of it or to disrupt public order.

Means of Action : Terrorist acts often involve the use of explosives, firearms, chemicals or other hazardous substances.

Consequences : The aim is to cause death. Serious bodily harm. Property damage or disruption of essential services.

Impact on Nation : Indian law focuses on the impact of the act on the nation's well being and stability rather than solely on the actors motivations.

Focus on Action, not ideology : Indian law emphasizes the nature of the act and its consequences, rather than focusing solely on the actor's ideological or religious motivations.

Examples of Terrorist Acts : Bombings and explosions. Armed attacks, Disruption of essential services. Damage to critical infrastructure and Acts intended to instill fear and disrupt public order. In summary, terrorism in India refers to violent acts aimed at undermining the nations security, unity and stability often through the use of explosives,

firearms or other hazardous substances and with the intent to instill fear and disrupt public order. The Indian legal framework addresses terrorism through the focusing on the impact of the act rather than solely on the actor's motives.

Conclusion : Terrorism is always harmful. It can destroy peace and prosperity of the country. The innocent and peace loving people are killed. So it is the duty of every government to crush terrorism with an iron hand.

- ☞ Keep your thoughts positive because your thoughts become your WORDS.
- ☞ Keep your words positive because your words become YOUR BEHAVIOUR.
- ☞ Keep your behaviour positive because your behaviour becomes YOUR HABITS.
- ☞ Keep your habits positive because your habits become YOUR VALUES.

BHAGAWAT GEETA FOR YOUTH IN CURRENT TIMES

 Kumari Ganga Basfore

H.S. 2nd Year

Bhagawat Geeta, a 700 Verse Hindu scripture, is a timeless guide that offers profound wisdom for navigating life's challenges. For today's youth caught in the whirlwind of academic pressure, career choices and social media, the Geeta's teachings are very relevant.

Arjuna's confusion on the battlefield mirrors the dilemmas of modern Youth-choosing a career, balancing relationships or finding Identity. Krishna's advice to focus on dharma without attachment to outcomes encourages students to Pursue goals diligently, without fearing failure. Whether preparing for exams or chasing" a dream job, effort matters more then results.

College life brings deadlines, Competition and digital distractions. Staying balanced in success and failure helps students to manage stress, instead of obsessing over the grades.

In the age of instant gratification the Geeta's focus on self discipline is vital, students can set boundaries with screen time, prioritize tasks and build habits like journaling to stay focused. Descipline aligns actions with Long term goals.

The Gita's moral framework guides ethical decisions. Whether its academic or social responsibility Krishna advises acting with pure intentions, free from selfish

motives. For students this means resisting peer pressure, choosing integrity and supporting causes like sustainability or mental health awareness.

Krishna's vision reveals that is inter connected, inspiring humility and purpose. Students can contribute to greater good through volunteering or small act of kindness. In a World shaped by AI and climate challenges, selfless action is more relevant than ever.

The Bhagawat Geeta is roadmap for thriving in 2025's fast paced world. It empowers college students to conquer self doubt, stay focused and live purposefully. As Krishna tells Arjuna 'Rise and Perform your duty.

Such practical takeaways for 2025 are

Focus on effort not grades.

Try meditation to stay grounded

Create a daily schedule to study

Make Value driven choice even under pressure

Stay connected with god.

Thus we may conclude that the Greeta is more important for youth because youth are facing many issues like unemployment, exams, Job, relationship.◆◆◆

ENGLISH AS A LINGUA FRANCA OF THE WORLD

 Tusti Bora

H.S. 2nd Year

In an increasingly interconnected world, the need for a common language has become paramount and English has unequivocally risen to the occasion, establishing itself as the global lingua Franca. This term, meaning a “bridge language” used for communication between people who do not share a native tongue, aptly describes English’s pervasive role in modern society. From international diplomacy to scientific research, business transaction to popular culture, English serves as the primary medium of exchange, facilitating understanding across diverse linguistic and cultural boundaries.

The journey of English to this global status is multi-faceted, stemming largely from historical factors like the expansive British Empire and more recently, the economic and cultural dominance of the United States. This historical spread laid the groundwork for English’s institutionalization in education, government and commerce across numerous nations. Today, its ascendancy is further propelled by the digital age, where the internet, scientific journals and global media are predominantly in English, making proficiency a key to accessing vast reservoirs of information and opportunities.

While the widespread use of English as a Lingua Franca offers undeniable benefits, enabling global collaboration and fostering cultural exchange, it also presents challenges. Concerns about linguistic imperialism and the potential erosion of local languages sometimes arise. Nevertheless, the reality is that English continues to evolve, shaped by its billions of non-native speakers making it a dynamic, adaptable tool for global communication. Its role as the world's common language is not just a convenience, but a fundamental aspect of our modern, globalized existence.

DEGREES DON'T BUILD DREAM, SKILL DO

 Bishal Das

B.Com 4th Sem.

In today's world, getting a degree is just the first Stop. It's a crucial one, no doubt - it shows your dedication, discipline and hard work. But the real power lies not in the piece of paper, but in the skill you develop along the way. A degree might open door for you, but it's the skills you've acquired that determine how far you can go in life. Every year, thousands or lakhs of students graduate with the same qualifications. While degrees are important, they don't guarantee success. What sets successful individuals apart is their ability to apply what they've learned in practical ways. Whether its communication, problem-solving, or mastering technology ---these skills truly make a difference.

Too often, students focus only on getting high marks thinking it's a sign of their skill and knowledge. However, high marks don't always reflect true understanding. Many students simply memorize information to pass exams, without truly engaging with the subject. While this may work in the short term, it's ultimately their own loss. In the real world whether it's in interviews, jobs, or life situations what matters is how well you understand things and how you apply your knowledge . Learning is far more valuable than memorization. It builds skills, and skill leads to success.

Even some of the world's most successful people believe skills matter more than degrees. Elon Musk, the CEO of Tesla and SpaceX, said, "I

don't care if you graduated from College at all.". Mark Zuckerberg, the co-founder and CEO of Meta (formerly facebook), said, "People can be Successful without college degrees if they have skills and passion.. Aman Gupta, co-founder and CMO of boAt said, " your degree might get you a job, but your skills decide how far you go." Peyush Bansal, founder CEO of Lenskart, said, "Real success comes from solving problems, not just having qualification." Warren Buffet, one of the world's most successful investors and the chairman of Berkshire Hathaway, said, "The best investment you can make is in yourself."

Now, there are countless opportunities to learn practical skills through platforms like YouTube Or AI-powered tools. You can learn coding, MS Excel, video editing, animation, derivative trading, and much more. These platforms make it easier than ever to gain new skills at your own pace, and the best thing is many of them are free or affordable. The key is to stay patient, disciplined and consistent in developing your abilities.

In the end, both education and skills are essential, but they go hand in hand. A degree gives you the foundation, but it's the skills you build on top of it that will truly set you apart. So let's not just aim for good grades- let's aim for growth. Because in today's world, it's not degrees that build dreams - it's the skills we develop & along the way. ◆◆◆

ECOLOGY AND SOLASTALGIA

 Dr. Madhuleema Chaliha

Assistant Professor, Dept. of English

"The sadness discernible in some marshes arises, perhaps, from their having once harbored cranes. Now they stand humbled, adrift in history"

(Leopold :: 1949)

As we find a loss of similarity in comparison to the everyday in our present environmental situation with its past and bemoan the loss of that past which make us believe 'life was 'better', nature was greener and predictable, children were securer in a more liveable environment', we participate in the huge syndrome that the entire world is affected with, that of solastalgia. Solastalgia or a combination of the emotions

of nostalgia, desolation and feeling of solace in something expected is a common feeling in today's environment in the world. A sense of loss predominates our connection with nature. It, in fact, is the feeling of 'dis'connect rather, which is being highlighted as solastalgia. This term was coined by Glenn A. Albrecht, the environment activist from Australia who was born in 1953 and was Professor of Sustainability at Murdoch University in Western Australia until his retirement in 2014.

Derived from Solari (Italian for 'land exposed to the sun') and solacium (Latin for compensation for emotional pain or suffering, such as loss, suffering, or injured feelings) it has close connection to the meaning of alleviation of distress or to the provision of comfort or consolation. When our familiar world disintegrates through time and by other outer changes imposed on it the mental agony created by the absence of the places and objects (especially in nature) close to us, creates a sense of pain (algia) and makes us long for those. A very old tree cut can create that feeling of loss in the human mind as well as any monument being destroyed by whatever forces for whatever reasons can too. We as humans distress in memory of it and feel desolate. This feeling is reflective of the pain that we go through, of the 'lived experience', of a feeling of loss and dislocation. It is about missing something not

from afar (as in nostalgia), but of missing it while being in the same place and time. In other words, solastalgia is a form of homesickness one gets when one is still at 'home'.

Some important writers have reflected upon the relation between ecosystem and human health in their texts. Environmental thinker Elyne Mitchell, in her book *Soil and Civilization* (1946) reiterated the idea of 'rootedness'. Mitchell mentioned that "...But no time or nation will produce genius if there is a steady decline away from the integral unity of man and the earth. ... Divorced from his roots, man loses his psychic stability." Albrecht mentions that he was stimulated by this aspect of 'psychic stability' which was an area he was involved in as an environmentalist. Another Australian writer, Peter Read (an historian specialising in the history of Indigenous Australians), too was engaged in research of this area of study and he had mentioned that geographically "...loved sites are worth preserving because of the intense pain which their destruction may cause to the inhabitants of those places". That this pain is not ignorable for a healthy society is what these environmentalists are highlighting from various aspects and reasons. Albrecht also mentions that he was influenced by David Rapport and his finding of ecosystem distress syndrome to delve more into this issue that he was working upon.

Emile Durkheim, claims Albrecht, through his concept of 'anomie', referred to the idea that lack of social norms can lead to intense personal distress resulting in psychiatric problems and even suicide. This is closely connected to the syndrome mentioned by Albrecht. He also states that solastalgia can be there as a result of both natural or artificial causes. "Drought, fire and flood can cause solastalgia, as can war, terrorism, land clearing, mining, rapid institutional change and the gentrification of older parts of cities." In today's world with IT and globalisation transforming

the ways in which we perceive reality, 'lived experiences' can be derived also from the far off places through media...so also for any sensitive person in whom there could be the stimulation of pain at the loss that the earth is subjected to. This could be a 'direct experience' even when not in our real direct natural environment but brought to us through the agency of IT, etc. So the scope of being psychologically affected by this pain has expanded and is expanding.

This fracture, as has been recorded in the studies of the above mentioned writers, have been the root cause of collective mental and psychological problems that the uprooted victims of the Australian indigenous community faced in life later. This contributed to a fragmented society where respite was sought through various abuses including domestic violence and rampant substance abuse. Regarding suicide among the subjects of solastalgia, Colin Tatz, (a South African-Australian academic and public intellectual) mentions that those people suffered from a sense of meaninglessness in life in an intense manner. This absurdity was compared to that of what Albert Camus in his writings have shown to refer to an existential angst. Our deeper core can be thus touched when we suffer intense loss from the environmental issues. Thus studies have focussed that one recognised element of the situation of the unwanted indigenous suicides etc., is that of the imposed break between humans, ecosystems and the land. 'Country' for the indigenous people is not a mass of geography..., but as Deborah Bird Rose mentions, for them " 'country' is a living entity with a yesterday, today and tomorrow, with a consciousness, and a will toward life. Because of this richness, country is home, and peace; nourishment for body, mind and spirit; heart's ease...".

Even in the world of indigenous cultures of other regions this problem is felt deeply when those cultures are rudely, most of the times so, replaced by more dominant ones. We can say

this about novels like *Things Fall Apart* where the protagonist Okonkwo , as so famously depicted by the author Chinua Achebe, felt the loss of a world that was supposed to be there forever with the entry of the colonisers and their 'modernity' to Africa. Everything changed too fast as their natural, however 'animistic' (as derided by the colonisers), faiths and customs were made to be replaced by newer and stranger ones. The almost mythological closeness to nature was thus tried to be snapped suddenly in a political way. The victims incurred a heavy mental loss. The effects remained as various psychological 'dis'eases. Even when we watch a movie like 'Satranj ki Khiladi' we can perhaps realise the pain brought in by the new regime to the nizamat of Hyderabad, for example. Solastalgia, however, focuses mostly on the more nature driven causes of this fracture.

Nearer home, we can cite works of writers like Anuradha Sarma Pujari who in her Sahitya akademi award winning novel , *Iyat Ekhan Aranya Asil* , deals with similar issues of loss in the present situation of animals and other species which are becoming extinct. The message in the novel is that of having faith in the new generation for a future-oriented management of the unwanted present situation.

Thus this disconnection between ecosystem and human health, and its resultant solastalgia, can also be future-oriented as the sufferers try to seek to create new things or engage in collective action to find solace in any given environment. A created and designed new future can be the sought for solace in a solastalgic situation.

Books cited:

- Leopold, Aldo. "A Sand County Almanac and Sketches Here and There". Oxford University Press, New York. 1949 (1987 revised edition).
- E. Mitchell (1946), *Soil and Civilization*, Halstead Press, Sydney, p.4.
- Albrecht, Glenn. "'Solastalgia'. A new concept in health and identity." PAN: philosophy activism nature 3 (2005): 41-55.
- E. Durkheim, in J. Douglas (1967), *The Social Meanings of Suicide*, Princeton University Press, Princeton.
- Rapport, David J. "Healthy ecosystems: an evolving paradigm." *The Sage handbook of environment and society*. London: Sage Publications (2007): 431-441.
- C.Tatz (2001), *Aboriginal Suicide is Different: A Portrait of Life and self-Destruction*, Aboriginal Studies Press, Canberra, pp. 97-98.
- D. Bird Rose (1996), *Nourishing Terrains: Australian Aboriginal Views of Landscape and Wilderness*, Australian Heritage Commission, Canberra, p. 7.

हिंदी साहित्य में नारी रचना शक्ति की आलोकमयी भूमिका

 नितम्बिनी दास

छठी छमाही, हिंदी विभाग

हिंदी साहित्य का इतिहास पुरुष रचनाकारों की लेखनी से समृद्ध रहा है, यह निर्विवाद सत्य है। परंतु, इस आलोकित आकाश में नारी रचनाकारों ने भी अपनी प्रतिभा के अनमोल नक्षत्रों से एक ऐसी जगमगाती हुई आकाशगंगा का निर्माण किया है, जिसकी आभा आज हिंदी साहित्य को एक नई पहचान और गहराई प्रदान कर रही है। नारी रचना शक्ति सदियों से दबी और उपेक्षित थी पर आज एक प्रखर ज्योति के रूप में सामने आई है और साहित्य के परिदृश्य को आलोकित कर रही है। यह आलोक केवल संख्यात्मक उपस्थिति तक सीमित नहीं है, बल्कि यह उस अंतर्दृष्टि, संवेदनशीलता और विशिष्ट दृष्टिकोण का प्रकाश है जो नारी लेखिकाओं ने अपने अनुभवों और दुनिया को देखने के अपने ढंग से हिंदी साहित्य में जोड़ा है। उन्होंने उन अनछुए पहलुओं, उन मौन वेदनाओं और उन अनदेखी सच्चाइयों को अपनी लेखनी का विषय बनाया है, जो अक्सर पुरुष प्रधान साहित्य में हाशिये पर धकेल दी जाती थीं।

हिन्दी साहित्य के इतिहास का अध्ययन करने पर ज्ञात होता है कि रीतिकाल तक साहित्य लेखन में नारी का योगदान शून्य रहा, लेकिन पूरा साहित्य लिखा गया नारी को केंद्र में रख कर ही। रीतिकाल तक नारी को भोग्या मात्र समझ कर चार दीवारी में कैद कर संतानोत्पत्ति का माध्यम समझा गया। उसे पाने के लिए खून बहाया गया, लेकिन उसके खून में स्वाभिमान पैदा होने से रोका गया। वैदिक काल की समाप्ति के पश्चात भारतीय समाज पुरुष प्रधान हो गया। स्त्री शिक्षा पर प्रतिबंध लगा दिया गया, उसकी माँग और अधिकार पुरुष के खोखले अहंकार के समक्ष दम तोड़ गये। प्रताड़ित स्त्री मानसिक तनाव में जीती रही। मध्यकाल तक आते-आते स्त्री की स्थिति अत्यंत सोचनीय हो गयी।

हिन्दू धर्म में स्त्री के लिए पति परमेश्वर है। “यत्र नारी पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताभ्यह” पंक्ति मात्र शास्त्रों की शोभा बनकर रह गई। पुरुष प्रधान समाज में पुरुष के हृदय में पत्नी देवी स्वरूपा कभी नहीं रही, होती तो राम ने सीता की अग्नि परीक्षा न ली होती। सिद्धार्थ ने यशोधरा को रुलाया ना होता। गौतम ने अहिल्या को पत्थर की सिला बना दिया, इसमें अहिल्या का तो कोई दोष नहीं

था। युधिष्ठिर को क्या हक था द्रौपदी को जुआ में हार जाने का। लेकिन स्त्री की जिजीविशा की विवशता को पुरुष ने प्रताड़ित कर उसके अधिकारों से वंचित रखकर, असक्त बनाकर भोगा। स्त्री को उसकी शिक्षा के नाम पर बस यह सिखाया गया कि पति की दीर्घायु के लिए करवा चतुर्थी का व्रत करें। मेरी मृत्यु के बाद तू भी आत्म दाह कर लेना। जौहर कर लेना।

आधुनिक काल तक आते-आते नारी का जो स्वर फूटा वह मात्र चंद दिनों का नहीं था, वर्षों की रोकी गई आवाज़ दहाड़ बनकर निकली। मध्यकाल में मीरा अपवाद के रूप में पैदा होती है, मीरा इसलिए विद्राह करती है कि उसने ईश्वर प्राप्ति के लिए भौतिक सम्बंधों से ना केवल मुक्त होने का संकल्प लिया बल्कि स्वयं का औरत होने से मुक्त होना था। ठीक यही विद्रोह हमें महादेवी में देखने को मिलता है, साथ ही सुभद्रा कुमारी चौहान ने अपनी लेखनी से वह लिख डाला जो एक पुरुष की सामर्थ्य से बाहर था, खूब लड़ी मर्दानी वो तो झाँसी वाली रानी थी। सुभद्रा कुमारी चौहान की उक्त कविता से आधुनिक नारी की कलम को जो ताकत मिली वह आज देश की मंचों पर और पृष्ठों पर देखी जा सकती है।

आजादी की लड़ाई के समय जो स्वर साहित्य में उभरा, उसमें देशकालिक परिस्थितियाँ और देश-प्रेम की अभिव्यक्ति स्पष्ट लक्षित होती थी। सुभद्रा कुमारी चौहान, महादेवी वर्मा, सरोजिनी नायडू, उषादेवी मित्रा आदि कई लेखिकाओं ने अपने समय को अभिव्यक्ति दी। और उनके सशक्त

लेखन का योगदान हिन्दी साहित्य को प्राप्त हुआ।

नारी रचनाकारों ने साहित्य में अनुभवों की एक नई दुनिया खोली है। मातृत्व का सुख-दुख, दाम्पत्य जीवन की जटिलताएं, कार्यक्षेत्र में स्त्री का संघर्ष, सामाजिक भेदभाव का दंश, और स्वयं की पहचान की खोज जैसे विषयों को उन्होंने अपनी लेखनी से ऐसी गहराई और संवेदनशीलता प्रदान की है, जो पहले दुर्लभ थी। उनकी रचनाओं में स्त्री केवल एक वस्तु या प्रतीक नहीं, बल्कि एक जीवंत और जटिल व्यक्तित्व के रूप में सामने आती है, जिसके अपने विचार, भावनाएं और निर्णय हैं। नारी रचनाकारों ने न केवल विषयों की विविधता में योगदान दिया है, बल्कि भाषा और शिल्प के स्तर पर भी नवीन प्रयोग किए हैं। उन्होंने अपनी भावनाओं और अनुभवों को व्यक्त करने के लिए एक अधिक सहज, स्वाभाविक और अंतरंग भाषा का प्रयोग किया है। उनकी कहानियों, उपन्यासों और कविताओं में एक ऐसी आत्मीयता और गहराई मिलती है, जो पाठक को सीधे उनके अनुभवों से जोड़ती है।

हिन्दी साहित्य में ऐसी अनेक नारी रचनाकार हुई हैं जिन्होंने अपनी प्रतिभा और लेखनी से साहित्य को समृद्ध किया है। महादेवी वर्मा की रहस्यवादी कविताएं और गद्य में स्त्री वेदना की मार्मिक अभिव्यक्ति आज भी पाठकों के हृदय को छू जाती है। कृष्णा सोबती ने अपनी सशक्त भाषा और बेबाक लेखन से स्त्री के जटिल मनोवैज्ञानिक और सामाजिक यथार्थ को उजागर किया। मन्नू भंडारी ने मध्यवर्गीय

स्त्री के संघर्ष और आकांक्षाओं को अपनी कहानियों और उपन्यासों में जीवंत रूप दिया। शिवानी की लेखनी में कुमाऊं की संस्कृति और स्त्री जीवन का सुंदर चित्रण मिलता है। अमृता प्रीतम ने अपनी बोल्ड और प्रगतिशील विचारों से साहित्य में एक नई दिशा दिखाई। आज की पीढ़ी की लेखिकाएं जैसे मृदुला गर्ग, नासिरा शर्मा, अनामिका, और गगन गिल अपनी विशिष्ट शैलियों और विषयों के साथ हिन्दी साहित्य को नई ऊंचाइयों पर ले जा रही हैं।

नारी रचना शक्ति का यह आलोक भविष्य में और भी अधिक प्रखर होने वाला है। आज अधिक से अधिक महिलाएं लेखन के क्षेत्र में सक्रिय हो रही हैं और अपनी विशिष्ट आवाजों से साहित्य को समृद्ध कर रही हैं। उनकी रचनाएं न केवल स्त्री के अनुभवों को व्यक्त करती हैं, बल्कि समाज के हर पहलू पर एक नया और आलोचनात्मक दृष्टिकोण प्रस्तुत करती हैं। यह आलोक हिन्दी साहित्य को अधिक समावेशी, संवेदनशील और मानवीय बनाने में महत्वपूर्ण भूमिका निभाएगा।

निष्कर्षतः हिन्दी साहित्य में नारी रचना शक्ति एक महत्वपूर्ण और आलोकमयी भूमिका निभा रही है। उनकी लेखनी ने साहित्य को नई दिशा, गहराई और संवेदनशीलता प्रदान की है। यह आलोक न केवल वर्तमान साहित्य को प्रकाशित कर रहा है, बल्कि भविष्य के लिए भी प्रेरणा का स्रोत बना रहेगा। हिन्दी साहित्य का आकाश नारी रचनाकारों के इन अनमोल नक्षत्रों से हमेशा जगमगाता रहेगा।

नव समाज में सोशल मीडिया का प्रभाव

 दिपाजंली नाथ
भूतपूर्व छात्रा

सामाजिक माध्यम या सोशल मीडिया के विकास के पहले का समाज बहुत साधारण था। आज के जैसे सुविधाएँ पहले तो नहीं थी लेकिन लोगों का जीवन शांतिपूर्ण था, लोगों में एकता थी, इंसानीयत था। लोग अपना काम धैर्य से करते और साधारण सा जीवन व्यतीत करते थे। आज समाज के विकास में सोशल मीडिया का महत्वपूर्ण भूमिका रहा है। जितनी तेजी से इसका विकास हो रहा है उतनी ही तेजी से हमारे समाज में अपराध भी बढ़ रहा है। जिस प्रकार किसी वस्तु का सकरात्मक और नकरात्मक दो पहलू होता है। उसी प्रकार सोशल मीडिया का भी प्रभाव सकरात्मक और नकरात्मक दोनों रूपों में पड़ता है। आज सोशल मीडिया के अधिक व्यवहार से लोगो के मानसिकता के साथ-साथ लोगो को रिश्तों पर भी दूरियाँ आ गई हैं। बच्चे अपने बचपने को भूलते जा रहे हैं, खेलकूद, शारीरिक व्यायाम आदि न करने के कारण स्वस्थ पर भी प्रभाव पड़ रहे हैं। ऑनलाइन गेम आदि खेलने के कारण बच्चों के मानसिकता का विकास तेजी से नहीं हो रहा तथा लोग वास्तविक जीवन को भूलते जा रहे हैं। इसे प्रभावी और सुरक्षित तरीके से उपयोग करने को लिए हमें इसके सकरात्मक और नकरात्मक दोनों पहलुओं को समझना होगा।

सोशल मीडिया का सकारात्मक प्रभाव :

सोशल मीडिया ने हमारे जीवन को कई तरीकों से बेहतर और आसान बनाया है। यह एक सशक्त माध्यम है जो देश-विदेश के लोगों को एक दूसरे से जोड़ता है। यह भौगोलिक सीमाओं को समाप्त कर लोगों को एक वैश्विक मंच प्रदान करता है। इसका प्रयोग छोटे व्यवसायी और उद्यमी अपने उत्पादों को प्रचार करके अपने ब्रांड की पहचान बढ़ाने, नए ग्राहक पाने तथा उनकी प्रतिक्रिया जानने के लिए करते हैं। कलाकार, लेखक अपने कला और लेखन के माध्यम से दर्शकों से जुड़ सकते हैं और अपने कला को एक बड़े दर्शक वर्ग तक पहुँचा सकते हैं। सोशल मीडिया का उपयोग सामाजिक मुद्दों जैसे पर्यावरण, संरक्षण, मानवाधिकार और स्वास्थ्य जागरूकता को बढ़ावा देने के लिए कर सकते हैं। शिक्षा के क्षेत्र में भी सोशल मीडिया ने अभूतपूर्व योगदान दिया है। इसके अतिरिक्त यह संस्कृतियों को भी समझने का अवसर प्रदान करता है।

सोशल मीडिया का नकारात्मक प्रभाव :

सोशल मीडिया के उपयोग से जितना सकारात्मक प्रभाव है उतना ही नकारात्मक भी है। इसके प्रयोग से बच्चों को इसका लत लगता है जिसके कारण वह अन्य किसी कामों पर ध्यान नहीं दे पाते जो बच्चों की बढ़ती मानसिकता को खराब करता है। सोशल मीडिया पर अत्याधिक समय व्यतीत करने से वास्तविक जीवन से दूर भागने लगते हैं और अपनी एक काल्पनिक दुनिया बनाने लगते हैं जिससे वह जीवन के अनुभवों तथा अपने सपनों को भी नजरअंदाज करने लगते हैं। यह हताशा का भी अत्यंत कारक है। इसके अतिरिक्त सोशल मीडिया के माध्यम से गलत समाचार तथा गलत जानकारी इतनी तेजी से फैलती है जो समाज में अशांति का वातावरण पैदा करती है। यहाँ पोस्ट की गई आदर्श जीवनशैली तथा

दिखावे की जिंदगी को देखकर हम खुद को इससे तुलना करने लगते हैं और अपने जीवन असंतुष्ट बनाते हैं और आत्म-सम्मान का हनन करने लगते हैं। इसके अतिरिक्त साइबर अपराध और गोपनीयता के उलंघन जैसे समस्याएँ भी सोशल मीडिया के उपयोग से जुड़ी हैं।

साइबर अपराध और सौशल मीडिया:

सोशल मीडिया और साइबर अपराध दो अलग अवधारण हैं लेकिन एक-दूसरे से जुड़े हैं। इंटरनेट के माध्यम से किसी को धमकाना, प्रताड़ित करना, पीछा करना, ब्लैकमेलिंग करना साइबर अपराध की श्रेणी में आता है। साइबर अपराधी बच्चों को गेम्स के माध्यम से अपराध करने के लिए प्रोत्साहित करते हैं। विभिन्न सोशल नेटवर्किंग साइट्स पर लोग अपनी व्यक्तिगत जानकारियाँ साझा करते हैं जिससे हैकर इन सोशल एकाउंट्स को हैक कर लेते और प्राप्त सूचना का दुरुपयोग करते हैं। इसके अतिरिक्त ट्रोल करना, आनलाइन ठगी आदि जैसे अपराध हमारी समाज में बढ़ती जा रही हैं। इससे पीड़ित व्यक्ति मानसिक तनाव, आत्म-सम्मान की हानि का शिकार हो सकते हैं। कई बार यह आत्महत्या तक पहुँच जाते हैं।

निष्कर्ष :

सोशल मीडिया एक शक्तिशाली माध्यम है। हमें वास्तविक जीवन और सोशल मीडिया के बीच संतुलन बनाकर इसका लाभ उठाना चाहिए। माता-पिताओं को भी अपने बच्चों पर ध्यान देना चाहिए तथा हमें इनका उपयोग करते समय यह ध्यान रखना चाहिए और सावधान रहना चाहिए।

বিশিষ্ট সাংবাদিক, বুৰঞ্জীবিদ তথা সন্মানীয় উপাচার্য
ড° সমুদ্রগুপ্ত কাশ্যপৰ সৈতে এখন্তেক —
(উপাচার্য, নাগালেণ্ড বিশ্ববিদ্যালয়)

- ◆ নমস্কাৰ ছাৰ, পোনপ্ৰথমে আমাৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা আপোনালৈ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ।

উত্তৰ : ধন্যবাদ। তোমালোকলৈও আন্তৰিক মৰম আৰু শুভেচ্ছা যাচিছোঁ।

- ◆ ছাৰ, কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অধ্যয়নশীল মানসিকতাত প্ৰত্যাহ্বান হৈ উঠিছে নেকি?

উত্তৰ : কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ কাৰণে উপকাৰীও, অপকাৰীও; কথাটো ইয়াত কেনেধৰণে ব্যৱহাৰ কৰা হয় তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছে। ভাল বা উপকাৰী দিশটো হ'ল— ই ব্যক্তিগতকৃত শিক্ষণ (personalized learning), স্বয়ংক্ৰিয় গ্ৰেডিং, তথা STEM (ছায়েন্স, টেকন'লজী, ইঞ্জিনিয়াৰিং আৰু মেথমেটিক্স) শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অতিশয় উপকাৰী তথা উপযোগী। কিন্তু, এ-আইৰ ওপৰত অত্যধিক নিৰ্ভৰশীল হ'লে ই বিচাৰশীল চিন্তা বাধাগ্ৰস্ত কৰি মনটো অধিক পক্ষপাতদুষ্ট বা একপক্ষীয় কৰি তুলিব পাৰে। সেয়ে, গুৰি কথাটো হ'ল- সঠিকভাৱে উপকৃত হোৱাৰ উদ্দেশ্যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ আহিলাসমূহ দায়িত্ব-সহকাৰে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকাব লাগে।

- ◆ ছাৰ, নতুন শিক্ষানীতিয়ে Indian Knowledge System বিষয়ক মহাবিদ্যালয় সমূহৰ পাঠ্যক্ৰমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অধ্যয়নৰ বোজা আৰু অধিক হোৱা বুলি আপুনি ভাবেনে? এই ডিপ্লমা পাঠ্যক্ৰমটোৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কি সহায় কৰিব বুলি আপুনি ভাবে?

উত্তৰ : ভাৰতীয় জ্ঞান ব্যৱস্থাটো কলেজীয়া পাঠ্যক্ৰমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা বিষয়টোক ভিন্নজনে ভিন্নভাৱে চাইছে। মোৰ বোধেৰে, ই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সামগ্ৰিকভাৱে বিকশিত হোৱাত সহায় কৰিব। আমাৰ সংস্কৃতি, আমাৰ সভ্যতা জ্ঞান আৰু প্ৰজ্ঞাৰ জৰিয়তে সৃষ্টি হোৱা বুদ্ধিমত্তাৰ ভিত্তিত গঢ় লৈ উঠিছে; ইয়াৰ প্ৰতিটো দিশৰে ব্যক্তি, ব্যক্তিত্ব, জীৱন, জীৱিকা, সামাজিক বান্ধোন আৰু সামগ্ৰিক উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত ব্যাপক প্ৰভাৱ আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এইবোৰ দিশৰ বিষয়ে অৱগত হোৱাৰ পৰা বঞ্চিত

কৰি কেৱল ডিগ্ৰী দি থাকিলে আমি চাৰ্টিফিকেট-ধাৰী মানুহহে তৈয়াৰ কৰিব পাৰিম; ব্যক্তিগত, পাৰিবাৰিক তথা সামাজিক দায়বদ্ধতা, দেশপ্ৰেম, ব্যক্তিত্ব, জীৱন, বৌদ্ধিক বিকাশ আদি বিষয়ৰ পৰা তেওঁলোক নিলগ হৈ পৰিব, পৰিছেই। আমাৰ ভৱিষ্যত-প্ৰজন্ম পৰিয়ালৰ প্ৰতি, সমাজ, দেশ আৰু জাতিৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা থকা হ'ব লাগিব। আমি আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক ঘৰ-বাৰী, পৰিয়াল-স্বদেশলৈ পিঠি দি আমেৰিকা বা জাৰ্মেনীক চহকী কৰিবৰ কাৰণে পঢ়ুৱাইছোঁ নেকি?

- ◆ ছাৰ, সম্প্ৰতি মহাবিদ্যালয়সমূহত প্ৰৱৰ্তন হৈ থকা কলা শাখাৰ বিষয়সমূহৰ প্ৰতি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অনীহা প্ৰত্যক্ষা কৰা হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত মহাবিদ্যালয়সমূহৰ পৰা অনাগত দিনত কলা শাখাটো উঠি যোৱাৰ লক্ষণে দেখা দিছে। এই ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ মতামত কি?

উত্তৰ : আমি, অভিভাৱক আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীকে আদি কৰি প্ৰায় সকলোৱেই বহু দশক ধৰি নিজেও ডাক্তৰ-ইঞ্জিনিয়াৰৰ পৃথিৱীখনত বন্দী হৈ আছে, ল'ৰা-ছোৱালীবিলাককো তাতে বেছিকৈ বন্দী কৰি ৰাখিছোঁ। অথচ, আমি যে বৃহৎ সংখ্যক উৎকৃষ্ট মানৰ ডাক্তৰ-ইঞ্জিনিয়াৰ উলিয়াব পাৰিছো, সেইটোও হোৱা নাই। আনহাতে, আমাৰ উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহত STEM (ছায়েন্স, টেকন'লজী, ইঞ্জিনিয়াৰিং আৰু মেথমেটিক্স) শিক্ষাও উচ্চ মানসম্পন্ন হোৱা নাই, আৰু কলা, হিউমেনিটিজ, সমাজ বিজ্ঞান তথা উন্নয়নমূলক বিষয়ৰ নতুন নতুন পাঠ্যক্ৰম আৰম্ভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো পিছ পৰি আছে। ফলত, জীৱিকাৰ তাড়নাত সকলোৱে হকে-বিহকে বিজ্ঞান পঢ়িব বিচাৰিছে, বিচাৰিবই। বিজ্ঞানেই হওক বা উন্নয়নমূলক অধ্যয়নেই হওক, দেশৰ উৎকৃষ্ট শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত আমাৰ কিমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী পঢ়িবলৈ গৈছে? আমি তেওঁলোকক এইবোৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ কথা জনাইছো নে? আমি তেওঁলোকক প্ৰতিৰক্ষা বিভাগত যোগ দিব পৰাকৈ, বহুজাতিক প্ৰতিষ্ঠানবোৰত যোগ দিব পৰাকৈ, উন্নয়নমূলক ক্ষেত্ৰত যোগ দিব পৰাকৈ, প্ৰতিযোগিতাৰ জৰিয়তে সৰ্বভাৰতীয় সেৱাত যোগ দিয়াৰ হকে অৱগত আৰু অনুপ্রাণিত কৰিব পাৰিছো নে?

- ◆ ছাৰ, বৰ্তমান পৰিপ্ৰেক্ষিতত মহাবিদ্যালয় সমূহে কেনেকুৱা পদক্ষেপেৰে আগবঢ়া উচিত বুলি আপুনি ভাবে?

উত্তৰ : মোৰ বোধেৰে, কলেজবোৰৰ পৰিৱেশ ৰোমাঞ্চকৰ (exciting) হ'ব লাগে। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল বন্ধু হ'ব লাগে। পাঠ্যক্ৰমৰ ওপৰঞ্চি আৰু ঢেৰ কথা পাতিব লাগে। তথাকথিত কলা-সংস্কৃতি বিষয়ক কাৰ্যকলাপ কমাই দি কৰ্মসংস্কৃতিক অগ্ৰাধিকাৰ দিব লাগে। ভিনভিন ক্ষেত্ৰৰ সফল ব্যক্তিসকলৰ সান্নিধ্য পোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

বিশিষ্ট কবি, সমালোচক,
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ
মুৰব্বী অধ্যাপক এম. কামালউদ্দিন আহমেদ
ছাৰৰ সৈতে বাৰ্তালাপ—

- ◆ নমস্কাৰ ছাৰ, পোনপ্ৰথমে আমাৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা আপোনালৈ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ।

উত্তৰ : ধন্যবাদ। তোমালোকলৈও আন্তৰিক মৰম আৰু শুভেচ্ছা যাচিছোঁ।

- ◆ ছাৰ, আপোনাৰ প্ৰিয় কবিতা কোনটো? ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কেনেকুৱা ধৰণৰ কবিতা আপুনি পঢ়িবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাব?

উত্তৰ : প্ৰিয় কবিতা বুলি ক'লে দেশী-বিদেশী বহুবিধ কবিতা মনলৈ আহে। ভাৰতীয় ভাষাৰ বাংলা, হিন্দী, ইংৰাজী আদি সকলোৰে কবিতা মই পঢ়িছোঁ। গতিকে প্ৰিয় কবিতা বুলি ক'বলৈ অলপ অসুবিধা হয়। তথাপিও ইহুদা আলি খান এই মুহূৰ্তত মোৰ অন্যতম প্ৰিয় কবি আৰু এটা বুলি নহয় বহু কবিতা মোৰ আটাইতকৈ বেছি ভাল লাগে। তেওঁৰ কবিতাত এক আন্তৰিক স্ফূৰন থাকে সেইটো মোক বেছি আকৰ্ষিত কৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক ক'ব খোজো যে যিসকলে কবিতা লিখিব বিচাৰে, বহুতক মই দেখিব পাওঁ যে আধুনিক কবিতাৰ লক্ষণবোৰ তেওঁলোকৰ কবিতাত নাই। আমাৰ যিবোৰ আধুনিক কবি নৱকান্ত বৰুৱা, হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্য, হৰেকৃষ্ণ ডেকা লগতে তেওঁলোকৰ পাছৰ প্ৰজন্মৰ কবি সমীৰ তাঁতী তেওঁলোকৰ কবিতা মনোযোগেৰে পঢ়িব লাগে, লগতে অকল অসমীয়া বুলি নহয় বাংলা, হিন্দী আদি ভাষাৰ কবি ৰবীন্দ্ৰনাথ, শংকৰ ঘোষ, জয় গোস্বামী আদি তেওঁলোকৰ কবিতা পঢ়াৰ লগতে সমসাময়িক কবিতাৰ জগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগে। মোৰ ফালৰ পৰা এটা পৰামৰ্শ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক যে তেওঁলোকৰ অলপ তাত্ত্বিক জ্ঞান থাকিব লাগে, যেনে ৰোমান্টিচিজম কি? আৰু Modernism মানে কি, Post Modernism মানে কি আদিৰ ওপৰত তেওঁলোকৰ জ্ঞান থকাটো দৰকাৰ।

- ◆ ছাৰ, বৰ্তমানৰ অসমীয়া কবিতা সম্পৰ্কে আপোনাৰ ধাৰণা কি? নতুনকৈ কবিতা লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰা উচ্চাকাংক্ষী কবিসকলক আপুনি কি পৰামৰ্শ দিব?

উত্তৰ : বৰ্তমানৰ অসমীয়া কবি বুলি ক'লে এতিয়াৰ আমাৰ আগৰ যিটো Generation বা প্ৰজন্ম তেওঁলোক আমাৰ পৰা বয়সৰ কাৰণে আঁতৰি গৈছে। তাৰ ভিতৰত কবি হৰেকৃষ্ণ ডেকা এতিয়াও জীৱিত। তেওঁ কবিতাৰ ক্ষেত্ৰত এক বিশেষ প্ৰেৰণাদায়ক কাম কৰি আছে। সমীৰ তাঁতী, সনন্ত তাঁতী, অনুভৱ তুলসী, নীলিম কুমাৰ, কম চৰ্চিত দিলীপ ফুকন এওঁলোকৰ কবিতাই অসমীয়া কবিতাক বিশেষ ভাৱে সমৃদ্ধ কৰি ৰাখিছে বৰ্তমান সময়ত। আমাৰ পিছৰ প্ৰজন্মৰ দুই এজন ভাল অসমীয়া কবিতা লিখি আছে। নতুনকৈ উচি অহা উচ্চাকাংক্ষী কবিসকলে শব্দক লৈ সাধনা কৰিব লাগে। আজিকালি দেখাபோৱা যায় যে শব্দ আৰু অৰ্থ দুয়োটা বেলেগ সেইটো নহয়, শব্দটোতে অৰ্থটো নিহিত হৈ থাকে। T.S. Eliyat য়ে কৈছে যে এটা কবিতাত শব্দ আৰু অৰ্থৰ ক্ষেত্ৰত এক টনা আজোৰা, শব্দটো শব্দ হিচাপে কবিতাটো আহিবনে অৰ্থ হিচাপে আহিব ইয়াকলৈ এক বিৰাট মল্ল যুদ্ধ। তাৰোপৰি শব্দৰ ক্ষেত্ৰত কবিতাই কি সূচাই বুলিলে কবিতাই বেলেগ একো নুসূচাই শব্দটোয়ে অৰ্থ তাৰ বেলেগ অৰ্থ নাই, গতিকে মই ক'ব খোজো যে শব্দ প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত আধুনিক কবিসকলে অধিক

সচেতন আৰু কবিতালৈ সাধনা লাগে। এই সাধনা বাধা দিয়াৰ হিচাপে বা তৰুণ কবিসকলে নিজেই বহুতে এক সফলতাৰ আশ্ৰয় লয় সোনকালে জনপ্ৰিয় হ'বৰ বাবে বহু কৌশল অৱলম্বন কৰে যেনে সামাজিক মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰি চাৰি পাঁচজন মানুহৰ আগত নিজৰ প্ৰশংসা কৰি একো লাভ নাই, যিবোৰে কবিতাৰ হানি কৰে। গতিকে, মই এইটোৱে পৰামৰ্শ দিব খোজে যে, তেওঁলোকে সাধনা কৰিব লাগে, আৰু কম সময়ত জনপ্ৰিয় বা বিখ্যাত হোৱা কবিৰ বাসনাবোৰ পৰিত্যাগ কৰিব লাগে, যদি এই বাসনা পৰিত্যাগ নকৰে তেন্তে তেওঁ নিজে নিজে অসমীয়া কবিতাৰ পৰা আঁতৰি যাব।

- ◆ ছাৰ, কবিতাৰ সফলতা কেনেকৈ জুখিব পাৰি আৰু ইয়াৰ প্ৰভাৱ মূল্যায়নৰ বাবে কি কি মাপকাঠী ব্যৱহাৰ কৰে বুলি আপুনি ভাবে?

উত্তৰ : কবিতাৰ সাফল্য বহুত পৰিমাণে আপেক্ষিক। ই পঢ়ুৱৈৰ মনৰ দৈৰ্ঘ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে লগতে পঢ়ুৱৈৰ মানসিক দৈৰ্ঘ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। উৎকৃষ্ট সাহিত্যৰ কাৰণে যোগ্য সমালোচকসকলে যিবোৰ মাপকাঠীৰে কবিতাৰ মূল্যায়ণ কৰে, সেইবোৰ ভালদৰে অধ্যয়ন কৰিব লাগে। কবিতাৰ সফলতাৰ মূল্যায়ন অকল সমালোচক এজনে যে বিচাৰ কৰিব লাগিব সেইটো নহয়, কবিতাৰ যিসকল গুৰুতৰ পঢ়ুৱৈ (Serious Reader) তেওঁলোকে এই কবিতাৰ উৎকৃষ্টতা নিৰূপন কৰিব পাৰে, সেয়েহে আমাক এচাম ভাল পঢ়ুৱৈৰ দৰকাৰ যি কবিতাৰ খাপ নিৰূপন কৰিব পাৰে। বিশ্ব কবিতাৰ লগত আমি তুলনা কৰি চাব পাঁৰো যে অসমীয়া কবিতা এটা কিমান পৰ্যায়ত আছে, কিমান তলত আছে, সমানত আছে নে নাই সেইবোৰ তুলনা কৰিব পাৰোঁ। আজিকালি বিশ্ব কবিতাসমূহৰ লগত সম্পৰ্ক ৰাখিবলৈ অতি সহজ বহু কবিতা আমি ইণ্টাৰনেটৰ যোগেদি পঢ়িব পাঁৰো।

- ◆ ছাৰ, আপোনাৰ ওপৰত দেশী-বিদেশী কোনো কবিৰ প্ৰভাৱ আছে বুলি ভাবেনে? যদি আছে কাৰ প্ৰভাৱ আছে বুলি ক'ব?

উত্তৰ : মই PHD কৰিছোঁ আধুনিক কবিতাৰ ওপৰত সেয়েহে আধুনিকতাতো মোৰ এক আত্মাৰ নিচিনা গতিকে তাৰ লক্ষণবোৰ মোৰ কবিতাত আহি যায় মোৰ গৱেষণাৰ জৰিয়তে। সেই উপলক্ষে পৃথিৱীৰ ভালেমান; বিভিন্ন কবিতা মই পঢ়িছোঁ। বিশ্ব কবিতাৰ লগত বিভিন্ন সম্পৰ্ক আছে। ঠিক প্ৰভাৱৰ কথা মই নিজে ক'ব নোৱাৰিম, কিন্তু তেওঁলোকে মোক অনুপ্ৰেৰণা দিয়ে, পৰোক্ষভাৱে আকৃষ্ট কৰে, এইবুলি ক'ব নোৱাৰিম যে এইটো কবিতাৰ এইবাৰি লাইন মোৰ ভাল লাগে, মিল আছে বুলি দেখুৱাই দিব নোৱাৰিম, কিন্তু এটা সংশ্লেষণ হয় অন্তৰত। বিশেষভাৱে কোনো নাম মই ল'ব নোখোজোঁ কাৰণ তেনেকুৱা ধৰণে মই প্ৰভাৱিত নহয় বুলি ভাৱোঁ নহ'লে মোৰ মৌলিকতা নোহোৱা হৈ যাব, সেইটোৰ প্ৰতি মই সচেতন। মোৰ “আধুনিক অসমীয়া কবিতা” সমালোচনাখন; সেইটোৱে মোক কবিতা এটা লিখাৰ পিছত জুখি-মাখি চাব বাধ্য কৰাই, কাৰোবাৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পৰিছে নেকি চাব লগা হয় মানে মোৰ মগজুৰ দুটা দিশ, এটা সৃষ্টিশীল আৰু আনটো critical faculty দুয়োটাই মোৰ কবিতাত থাকে। মোৰ সমালোচক মনটোৱে মোক Balance কৰি দিয়ে। কবিতা এটা লিখাৰ পিছত ভাল হৈছে নে বেয়া হৈছে মই গম পাওঁ, আৰু কিমান ভাল হ'ব গম পাওঁ, একদম ভাল হোৱাটো মই প্ৰকাশ কৰাৰ বাবে বাবু আৰু উন্নত কৰাৰ বাবে চেষ্টা কৰোঁ।

- ◆ ছাৰ, এহাতে আপুনি অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক। আনহাতে আপুনি অসমীয়া সাহিত্যৰ এজন বিশিষ্ট কবি। এইক্ষেত্ৰত বিদ্যায়তনিক দিশ আৰু সৃষ্টিশীল দিশটোৰ সন্তোষ আপুনি কেনেদৰে ৰক্ষা কৰে? এই ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ কিবা সমস্যাৰ সৃষ্টি হয় নেকি?

উত্তৰ : মই HOD হোৱাৰ আগত বহুবাৰ HOD নহওঁ বুলি ভাবি আছিলো কাৰণ মোৰ কবিতা হেৰাই যাব পাৰে বুলি ভয় খাইছিলোঁ। তাৰপিছত লাহে লাহে মই চালো মোতকৈও বেছি যুক্তিশীল দায়িত্ব পালন কৰি কবিতাৰ চৰ্চা কৰি আছে, মইটো অকল সাহিত্য বিভাগৰহে HOD হ'ম সেইটো মই প্ৰত্যাখ্যান হিচাপে লৈ আগবাঢ়োঁ। আজিৰ ‘পূজা’, ‘বিহু’ সংখ্যাৰ আটাইতকৈ বেছি কবিতা আলোচনীসমূহত মোৰ নামত ছপা হয়। এনেদৰে মোৰ কবিৰ সত্ত্বাতো সজীৱ হৈ আছে। সমস্যা বুলি ক'লে মোৰ সমালোচনাৰ হাতখন এতিয়া নাইকিয়া হৈ গৈছে। আধুনিক অসমীয়া কবিতা লিখা মানুহজনে মই এতিয়া সময় দিব নোৱাৰাৰ বাবে গদ্য এটা লিখিব নোৱাৰা হৈছোঁ।

সফল উদ্যমী তথা J14 ৰ প্রতিষ্ঠাপক দেৱ কুমাৰ বৰ্মনৰ সৈতে অন্তৰংগ আলাপ —

- ◆ নমস্কাৰ ছাৰ, পোনপ্ৰথমে আমাৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা আপোনালৈ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ।

উত্তৰ : ধন্যবাদ। তোমালোকলৈও আন্তৰিক মৰম আৰু শুভেচ্ছা যাচিছোঁ।

- ◆ ছাৰ, বৰ্তমান সময়ৰ এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা হৈছে নিৰনুৱা সমস্যা। এগৰাকী সফল উদ্যোগী হিচাপে নিৰনুৱা সমস্যা দূৰীকৰণৰ বাবে আপুনি কি পৰামৰ্শ আগবঢ়াব খোজে?

উত্তৰ : আচলতে নিৰনুৱা সমস্যা এটা জটিল সমস্যা। বৰ্তমান প্ৰচলিত সমাজত দুটাধৰণৰ সমাজ ব্যৱস্থা থাকে। বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ বৰঙনি প্ৰতিজন মানুহে দিব পাৰে। যেনেকৈ ৰাতিপুৱা গাখীৰ পেকেটটোৰ পৰা ৰাতিৰ ঠিক টেবলেটো লৈকে, বাতৰি কাকত খনৰ পৰা সন্ধিয়া চাহ কাপলৈ, নদীৰ ৰাতি পুৱা কিনা মাছ বা শাক-পাচলিৰ পৰা ৰাতিৰ Dinner লৈকে। এইটো আমাৰ দৈনন্দিন খাদ্য প্ৰণালী বা ব্যৱস্থা। প্ৰত্যেকটো অংশত এটা এটা ন্যায় জড়িত হৈ আছে। যদি আমি এটা মোবাইলদি ফোন কৰিছোঁ, কোনো সেই ব্যক্তিগত বা অংশীদাৰ থকা মানুহে আমাৰ পইচা পাইছে। Employment হ'বলৈ হ'লে তাৰ বিনিময়ত পইচা লাগিব। Unemployment আৰু Self-employment মোক নিদিয়া বা মই নিজেই সৃষ্টি কৰি যোগান কৰি দিয়াটোয়েই হৈছে এটা নিৰনুৱা সমস্যাৰ ভাল উদাহৰণ। ৰাজনৈতিক নেতাসকল কিন্তু Politically Govt. employed নহয়। কিন্তু তেওঁলোকে দৰমহা পাঁচগুন বেছি দৰমহা পায়। কিন্তু তেওঁলোকক পৰিচালনা কোনে কৰে? ৰাজনৈতিক ভাৱে ক্ষমতাত থকা মানুহখিনিয়ে পৰিচালনা কৰে। এতিয়া আমাৰ কলেজৰে ধৰাহ'ল এজন 1st এজন 2nd আছে নাইবা দুজন 1st আছে দুজন 2nd আছে ঠিক তেনেকৈ আমি 1x40 যদি কওঁ আমাৰ class বিলাকত কিমান লৰা ছোৱালী থাকিব? 100-200 হ'লে আমি তাক Manage কৰিব নোৱাৰিম তাক section কৰিব লাগিব। সাধাৰণতে central govt., non govt. মতে 1x40 ঠিক তাতকৈ বেছি এজন মানুহে মনোযোগ দিব নোৱাৰিব। তেনেকৈ আমাৰ কলেজৰ সেই শিক্ষা ব্যৱস্থা সেইখিনিয়ে commercial ডিগ্ৰীধাৰী। যেনে- MBA, BBA আদি। এইবোৰ পাছ কৰি অহাৰ পিছত মানুহৰ ধাৰণাটো ৰঙা দলিচা দি পাৰি থৈ দিয়ে। ডাঙৰ ডাঙৰ যিবিলাক Institute আছে সেইবিলাকত সেই ধৰণৰ শিক্ষা ল'ব গলে বহুত ধনৰাশিৰ প্ৰয়োজন হয়। সেইখন বিদ্যালয়ত পঢ়াৰ পিছত সকলোৱে চাকৰি পাইনে? আৰু সকলোৱে চাকৰি বিচাৰে নে? এখন দেশৰ অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনৰ লগত জড়িত, অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনত অৱদান থকা দুই তিনি ব্যক্তিৰ নাম থকা ঠাই হ'ল Reliance। এতিয়া Government চাকৰি এটা কৰাত কে যদি Reliance Free হ'ব পাৰে তেতিয়া কোনটোত join কৰিব? ঠিক তেনেকৈ

Hospital ৰ ক্ষেত্ৰতে কৈছো আমাৰ গুৱাহাটী Medical কলেজতকৈ আজি গুৱাহাটী Excel Care Private Hospital তাৰে Demand টো বেছি নহয় জানো? আমাৰ বেমাৰ হলে GMC ত লৈ যাব ইচ্ছা কৰে নে কেনেকুৱা ব্যক্তিগত Hospital ত লৈ যাব ইচ্ছা কৰে? ব্যক্তিগত Hospital ত যাব ইচ্ছা কৰে কাৰণ তাৰ সেৱাসমূহ ভাল তাত সময়মতে উচিত Treatment পাব বুলি মানুহৰ ধাৰণা স্কুলৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী স্কুল, চৰকাৰী কলেজতকৈ ব্যক্তিগত কলেজ Demand ভাল হয়। কিন্তু ব্যক্তিগত Institute ত আছে, গতিকে মানুহে তাতে admission লয়। কলেজৰ পৰা একে শিক্ষা দিয়ে কিন্তু বেছিকৈ ব্যক্তিগত কলেজবোৰতহে admission লয়। কাৰণ এতিয়া হ'ল আধুনিকতা বা Modern যুগ। তাতে যিটো শিকায় Exjactly Competitive Exam টোত Qualify কৰিব কাৰণে তাৰ এটা মাপকাঠি ধৰাৰ নিচিনাকৈ আমাক এটা শিক্ষা দিয়ে। ঠিক তেনেকৈ Arts পঢ়া লৰা ছোৱালীৰ কথা যদি চিন্তা কৰো তেতিয়াহ'লে আমি Normal ল'ৰা-ছোৱালীখিনিক TET চাকৰিৰ বাদে বেলেগ চাকৰি চকুত পৰে নে? নপৰে। আজিৰ তাৰিখত Government চাকৰিৰ কোনো ভৰসা নাই আৰু আগৰ দৰে কোনো ধৰণৰ পেন্সন নাই। কিয়নো আগৰ নিচিনা আজিকালি পেন্সন নিদিয়ে কতো। ঠিক তেনেকৈ বাহিৰৰ অৰ্থনৈতিকভাৱে ইমান বছৰে Government Organisation গুৱাহাটী Airport টো ঠিক কৰিব পৰা নাই। কিন্তু এতিয়া আদানিয়ে Develop কৰিব ওলাইছে। আজিকালি গুৱাহাটী Medical কলেজৰ কাষত কেয়াৰ আৰু কেপ্সাৰ কেয়াৰৰ ডাঙৰ Hospital আছে। এইখন টাটাৰ উদ্যোগত হৈছে। মানে ভাৰতবৰ্ষৰ এটা কোম্পানী টাটা আমি আচলতে একো নাজানোৱে। এই টাটা কোম্পানীয়ে আমাক আৰু সাধাৰণ জনতাৰ কাৰণে বহু কৰিছে Vairey table সৰু সৰু ঘৰত টিংৰ ওপৰত টাটালিখা থাকে। আৰু টাটাই ডাঙৰ গাড়ীও বনাই আৰু ইহঁতে Air Indian নামৰ Flight তো সেৱা আছে। তেওঁলোকৰ টাটা Sky আছে, টাটা বাছ আছে, টেলিফোন আছে। তেওঁলোকে এইবোৰ বনোৱাৰ পিছত যিটো শতাংশ লাভ হয়, সেই লাভালাভৰ অংশটো জলসাধাৰণৰ কাৰণে বিনয়োগ কৰে। তাৰ ভিতৰত উল্লেখনীয় আমাৰ গুৱাহাটী Medical কলেজৰ নতুনকৈ বনোৱা কেপ্সাৰ কেয়াৰ। ঠিক তেনেদৰে employment টো আমি নিজেই প্ৰদান কৰিব পাৰো। প্ৰথম কথা আমি যদি শ্ৰমদান কৰিব জানো, আমি যদি নিজেই কষ্ট কৰিব পাৰো। তেনেহ'লে আমাৰ এদিনত নহ'ব পাৰে কিন্তু এটা সময়ৰ আমি এদিন নিজেই নিজৰ ভৰিত নিজে থিয় দিব পাৰিম। ঠিক তেনেদৰে অসম বানপানী সমস্যা হিচাপে তোমালোকে বহুত আগতে এখন ৰচনা লিখিছিলানে? এই ক্ষেত্ৰত মোৰ আৰু এটা কথা ক'ব আছে যে অসমত বানপানী হয় সেইটো এটা ডাঙৰ সমস্যা। নদী প্ৰধান দেশসমূহৰ আশে-পাশে থকা সমতলভূমিত বাৰিষাৰ দিনত বানপানী হোৱাটো এক স্বাভাৱিক কথা ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ত্ৰিবেদী নদীবিলাকৰ পৰা অহা পানীয়ে আমাৰ ইয়াত বানপানী কৰে। আমাৰ ইয়াৰে যদি বানপানী কৰে তেতিয়া আমি আমাৰ ঘৰখিনি অলপ ওখ সংস্থানত বনাব লাগিব। ঠিক তেনেদৰে বাংলাদেশত এটা ট্ৰাইব আছে সেই ট্ৰাইব টোৰ নাম ৰোমোহীয়া ট্ৰাইব। তেওঁলোকে কি কৰে জানা তেওঁলোকৰ নদীৰ এখন নাও থাকে তাতেই সিহঁতে থাকে সিহঁতে নদীতে ভাত বনাই, তাতেই বাচন ধোৱে, তাৰে পানী তলত পৰে, তাতেই ৰাতি শোৱে আৰু কোনোৱা এখন নগৰ কেন্দ্ৰীয় ঠাইৰ ওচৰত ৰখি দিয়ে। আগতে তেওঁলোকৰ মাইকী মানুহবিলাকে কি কৰিছিলে এই গ্লাচৰ শাখা বিক্ৰি কৰিছিল। আজিকালি সেই বস্তুটো কমি গ'ল। হাতত যে আমাৰ খাৰু আছে সেই গ্লাচৰ খাৰু, সিহঁতে মুৰৰ ওপৰত লৈ বিক্ৰী কৰে। Unemployment অকল আমাৰ অসমতেই নহয় পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেকটো ঠাইতেই আছে। ভাৰতবৰ্ষৰ যিহেতু ১৪০ কোটি জনতা, সেই ১৪০ কোটি জনতাৰ কাৰণে চৰকাৰী পোষ্ট থাকিব নেকি? যেনে ধৰাহ'ল অসমৰ চলচ্চিত্ৰত কাম কৰা অভিনেতা তেওঁ চাকৰি কৰে নেকি? কিন্তু তেওঁক সকলোৱে চিনি পায়। জুৱিন গাৰ্গৰ Category কি? তেওঁ গান গায়, পাপনে কি কৰে গান গায়। ঠিক তেনেকৈ কোনোৱা cameraman আছে, কোনোৱা শব্দযন্ত্ৰ আছে মানে সকলোৱে নিজৰ নিজৰ section বিলাক বেলেগ বেলেগ। আমাৰ Unemployed বুলি কলে আমি এটাই ধাৰণা আমাৰ মাথাত সোমাই আছে Government আৰু Government চাকৰি। কিন্তু এই মিছা কথা। কথাটো হ'ল কি প্ৰতিভা বিকাশ ক্ষেত্ৰত মই য'ত কাম কৰাৰ সুবিধা পাব তাতেই ভাল কাম কৰিম। Unemployment বুলি কোনো শব্দ নাই।

- ◆ ছাৰ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পঢ়া শূনাৰ লগতে সমান্তৰালভাৱে আৰ্থিক দিশকো কিছু পৰিমাণে টনকিয়াল কৰাটো উচিত বুলি আপুনি ভাবেনে? যদি ভাৱে, তেনেহলে ইয়াৰ বাবে আপুনি কি পৰামৰ্শ আগবঢ়াব?

উত্তৰ : হয় ভাৱে, কিছুমান হয়তো বিলো প্ৰভাৱতী (BPL) মানুহ আছে আৰু কিছুমানৰ দেউতাক মাকে ল'ৰা-ছোৱালীক বাহিৰত পঢ়াব পঠাই। Metro ত বসবাস কৰা মানুহ বিলাক বেলেগ বেলেগ ধৰনে ধনী হয়। কাৰোবাৰ Land Holding বেছি থাকে, কাৰোবাৰ গৰু বেছি থাকে তেনেকৈও তেওঁলোকে উপাৰ্জন কৰে। আনহাতে আৰু কোনোবা rare case ত হয়তো দেউতাক ঢুকাই গ'ল, very rare case হয়তো তেওঁলোকৰ পৰিয়ালত কিবা এটা হৈ গ'ল। তেনেকুৱা শতাংশ পৰা আমাক 2 বা 3 শতাংশ ল'ৰা-ছোৱালী ওলাব। আৰু তেনেকুৱা আমাৰ সংগঠন বহুত আছে। ব্যক্তি বিশেষে আছে caste আছে cultural organization আছে তেওঁলোকক যদি গোটেইখিনি আমাৰ Biodata আদি সকলো দিয়া যায় তেনেকুৱা ধৰণৰ সংগঠনে পঢ়াশুনাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰে। আৰু যদি লৰা-ছোৱালীটো পঢ়া-শুনাত বেছি ভাল হয় আজিকালি সেই অষ্টম আৰু নৱম শ্ৰেণীৰ ল'ৰা-ছোৱালীক পঢ়া-শুনাই কৰাই সেই সংগঠনৰ পৰাই উপাৰ্জন কৰিব পাৰি। আজি কালি এটা 'Dog Worker' এ যদি সপ্তাহত চাৰিদিন কাম কৰে তেতিয়াহ'লে মোটামুটি 3 বা 4 হাজাৰ টকা দৰমহা পায়। কুকুৰৰ চুলি কটাৰ ক্ষেত্ৰত গুৱাহাটীত তেনেকুৱা কোনো ল'ৰা নাই। এটা কুকুৰৰ চুলি কাটিলে 15000 ৰ পৰা 18000 টকাৰ বিল হয়। ঠিক তেনেদৰে কুকুৰ পোহাৰ মানুহৰ তাত তুমি কেনেকৈ চাকৰি পাবা। যিমান বিলাক Pet Shop বিলাক আছে, কুকুৰৰ খাদ্য, বেল্ট বিক্ৰী কৰে সিহঁতৰ তাত গৈ ক'লে হ'ল ছাৰ মই 35 Dog Worker মোৰ নম্বৰটো কাৰোবাক পৰিলে দিবচোন। আমাৰ সকলো ঠাইতে opportunity আছে। কিন্তু High ত যিমান আছে সেইটো হ'ল Plumber। পানীৰ টেপ বেয়া হলে আমি ঠিক কৰিব নোৱাৰো। মাতিবই লাগিব মানুহ। সি খুলি চাই যিমান টকা কয় আমি সিমান টকা দিব বাধ্য। আনহাতে, পুৰণি মেখেলা চাদৰদি ধুনীয়া ধুনীয়া painting হ'ব পাৰে। টেবুল ক্লথ হ'ব পাৰে। এনেকুৱা কাম কৰাটো নাই কোনো। সেয়েহে আমি যিবিলাকত য'ত য'ত খালী থকায়েন ভাৱে আমি যদি তাতে চিন্তা কৰো আমি এটা নতুন creation কৰিব পাৰিম। একো নাথাকখিনিয়ে এইবিলাক কাম কৰিব পাৰে। কষ্ট কৰিব লাগিব, দুখ থাকিব লাগিব, কান্দোন থাকিব লাগিব। তোমাৰ কাহিনীটো শুনি মানুহে কান্দিব লাগিব। তোমাৰ কাহিনীটো শুনি তোমাৰ দুখ লাগিব লাগে। তোমাৰ কাহিনীটো কৈ থাকোঁতে তোমাৰ চকুৰে পানী ওলাব আৰু পানী ওলালেহে ধন আহিব।

- ◆ ছাৰ, বৰ্তমান পৰিস্থিতিত বহুতো যুৱকে ৰাস্তাই-ঘাটে গা ঘেলাই ফুৰা দেখা যায়। তেওঁলোকৰ ভৱিষ্যৎ সুচল কৰি তোলাৰ বাবে আপুনি কি ক'ব খোজে?

উত্তৰ : এটা কথা এইটো যদি নিজৰ প্ৰতি সংশোধনটো নাহে তেন্তে সকলো মিছা। ইয়াক তুমি এনেকৈ কৈছা। মই কৈছো যে গাওঁ অঞ্চলত নাইবা বাহিৰৰ অঞ্চলত দেখা পাইছোঁ যে অলপটো খেলিছে। গুৱাহাটীত ডাঙৰ পইচা থকা সম্ভাৱ দৰে মানুহে আকৌ কি কৰিছে Park, Bar ত গৈ দেউতাকৰ পইচাখিনি উৰুৱাইছে? ডাঙৰ গাড়ী চলাই Accident কৰি মানুহ খুন্দিয়াইছে নে নাই?

নতুন Generation ৰ ল'ৰাখিনিক আচলতে চিখৰ, চিগাৰেট আৰু মদে শেষ কৰি দিছে। এতিয়া যদি ছোৱালীখিনিয়ে আমাৰ সমাজব্যৱস্থা ঠিক কৰিব নোৱাৰে ল'ৰা কিন্তু অধপতনে যাব। ছোৱালীও আছে বহুত বদমাচ ছোৱালী আছে। কিন্তু এতিয়া ছোৱালী এটাই কৰবাত গলে তাৰ পৰিচয় দিব লাগিব। Icard দেখাব লাগিব। ক'ৰ পৰা আহিছা ক'ব লাগিব। কি কৰিবা! আজি কালি নতুন Generation টোৱে তেনেকুৱা হৈ গৈছে। কিন্তু আমি সকলো কৰিব লাগিব আমি কামটো যাব লাগিব। সেইবুলি আমি ৪৫:৩৬ কৰিব নোৱাৰো। ধৰা মেট্ৰিকৰ বিজাল্ট ভাল হ'ল বলা আমি সকলোৱে একেলগে ফুৰি কৰিম। কিন্তু তুমি এনেকৈ সদায় যাব নোৱাৰা। গাড়ীৰ হেলমেট নাই, নামপ্লেট নাই Fine কাটিব। কেতিয়াবা আমাৰ ডাঙৰ অৰ্থনৈতিক বিপ্লৱ দৰকাৰ হৈছে। কামাখ্যা মা'ৰ তাত গলে সেই মূৰত কাপোৰখন নামাৰিলে মন্দিৰ যোৱাই নহয়। ভগৱানৰ সেই কাপোৰখন প্ৰিয় নেকি? ভগৱানৰ তাত

নৈবাদ্যখন আগবঢ়ালেই ভগৱান সন্তুষ্ট। বাহিৰৰ দোকানৰ বুদ্ধিৰ লাৰু দিয়াতকৈ এটা ঘৰৰ অমিতা এটাই দিয়া ভাল। মধুৰি আম দিয়াটো ভাল। কিন্তু আজিকালি মানুহে বোলবমতে দেখিছে DJ বজায় বজায় যোৱা। সেয়েহে আমি নিজক নিজে ক'ব লাগিব যে আমাৰ মাজত Unemployment নাই যদি আমি সঠিক দৃষ্টিৰে আমি কথাখিনি পৰ্যবেক্ষণ কৰো।

◆ ছাৰ, J14 এটা ব্ৰাণ্ড, এইটো নামৰ পিছত কিবা ৰহস্য আছে নেকি?

উত্তৰ : একো ৰহস্য নাই। J14 ৰ কথাটো হৈছে Joint for teenagers ইয়াৰে teenager টো উহা হৈ থাকে। স্কুলীয়া ল'ৰা-ছোৱালীখিনিয়ে সিহঁতে খাদ্য খোৱাৰ কাৰণে সিহঁতৰ এটা ঠাই। কিন্তু J13 টো ভাল নহয় বুলি কয়। J15 ৰ meaning নাই। J14 মানে হ'ল এখন খাদ্য বিপনী ১৪ বছৰীয়া ল'ৰা-ছোৱালীৰ বাবে।

◆ ছাৰ, ব্যৱসায় এটাৰ কাৰণে তিনিটা বস্তু লাগে। তাৰ ভিতৰত এটা হ'ল place, সেই সন্ধৰ্তত আপোনাৰ মতামত কি?

উত্তৰ : আমাৰ kind of business ৰ কাৰণে য'ত সমাগম মানুহৰ ভাল হয়। সমাগম থকা crowded area ত হে ব্যৱসায় কৰিব লাগে। আমাৰ নিচিনা ব্যৱসায়। য'ত আমি Retail কৰি আছে। য'ত আমি Service কৰি ব্যৱসায় কৰি আছে। য'ত আমি Customer ৰ লগত Deal কৰি আছে। সেই ক্ষেত্ৰত প্ৰথম ঠাইটো হ'ব তিনিআলি, চাৰিআলি, পাঁচআলি, দুইআলি। উদাহৰণস্বৰূপে চন্দ্ৰপুৰৰ ভিতৰত যদি আমি এখন J14 খুলোঁ। আমাৰ J14 নচলে। কালি যদি নৰ্দমালৈ আহি কোনোবা চ'কত খুলে; তেনেহ'লে তাত দোকান নচলে। তাৰমানে জনসমাগম area ৰ ভিতৰত য'ত জনসমাগম বেছি হয় তেনেকুৱা ঠাইত আমাৰ নিচিনা business খিনি shoot হয়।

◆ ছাৰ, পঢ়ি থকা ল'ৰা-ছোৱালীয়ে কেনেকৈ কেনেকুৱা ধৰণে ব্যৱসায় কৰিব পাৰে?

উত্তৰ : এটা ভাল ডাক্তৰ হ'ব লাগিলে। ডাক্তৰটো ব্যৱসায়। ডাক্তৰে brain এটা ঠিক কৰিব লাগিব। উকিল এটা হ'ব লাগিলে উকিলটোৰ এটা নাম হ'ব লাগিব। সেইটো এটা ব্যৱসায়। তেনেকৈ সকলো মানুহে ব্যৱসায় কৰিব Interest নকৰিব পাৰে কিন্তু আজিৰ ক্ষেত্ৰত সেই আগৰ দিনত যেনেকৈ সেই খুৰীটোৰ পৰা দুটা আলু আন চোন। সেই বিনিময় প্ৰথাৰে আমি ব্যৱসায় কৰা উচিত। সিহঁতৰ পৰা দুটা আলু আন আমি সিহঁতক অলপ চাউল দিম। এইটো হ'ল ব্যৱসায়। তাতে অকল টকাৰ প্ৰচলন নহৈ বিনিময় প্ৰথাৰে বস্তু প্ৰচলন হৈছিল। সেই তেনেকুৱা ধৰণে এতিয়াও আমাৰ এটা প্ৰথা আছে তোমালোকৰ ঘৰৰ পৰা যদি মাংস দি পঠাইছে এটা বাতিত। পিছদিনাখন সেই বাতিটো খালী নাযায়। তাত হয়টো দুটা চকলেট নাইবা আমি যদি কিবা বনাইছো সেই বাতিটোত দিয়া যায়। এইটো ব্যৱসায়টো এটা Basic প্ৰাৰম্ভণি। ঠিক সেইমতে ইন্দ্ৰি কৰিব গ'লে পইচা লাগিব নে নাই? চুলি কাটিব গ'লে পইচা লাগিব নে নাই? সেইকাৰণে GST ক Goods & Service Tax বুলি কৈছে। বস্তু আৰু সেৱা বিক্ৰী কৰাৰ কাৰণে চৰকাৰেও তাৰ ওপৰত Tax লয়। গতিকে এইটো এটা ব্যৱসায়। গতিকে আমি তেনেকুৱা ধৰণৰ যিকোনো এটা সৰুকৈ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰিব লাগে।

অসমীয়া সাহিত্যৰ উদীয়মান তথা জনপ্ৰিয় সাহিত্যিক কৌশিক নন্দন বৰুৱাৰ সৈতে এখন্তেক —

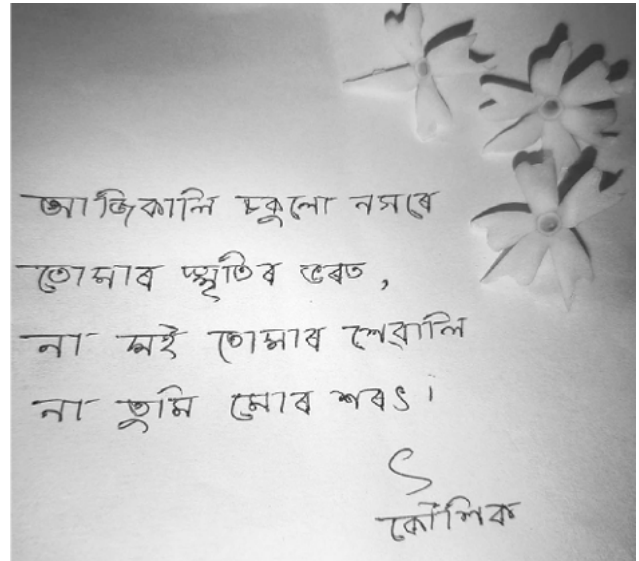
- ◆ নমস্কাৰ ছাৰ, পোনপ্ৰথমে আমাৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা আপোনালৈ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ।

উত্তৰ : ধন্যবাদ। তোমালোকলৈও আন্তৰিক মৰম আৰু শুভেচ্ছা যাচিছোঁ।

- ◆ ছাৰ, বৰ্তমানৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু পুৰণি শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মাজত কিবা পাৰ্থক্য আছেনে? পুৰণি আৰু নতুন শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ভিতৰত নতুন শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত ভাল দিশ আছে বুলি আপুনি ভাবেনে?

উত্তৰ : নিশ্চয় পাৰ্থক্য যথেষ্ট আছে। পুৰণি শিক্ষাব্যৱস্থাটো মন কৰিলে সেই শিক্ষাব্যৱস্থাটো সদায় ইচ্ছাকেন্দ্ৰিক আছিল, মানে শিক্ষকে কোৱা প্ৰতিটো কথাই শুদ্ধ হ'ব এইধৰণৰ এক ভাব আছিল, শিক্ষক সকল যেন শ্ৰেণীকোঠাৰ এক বক্সৰ নিচিনা আছিল কাৰণ আমি পঢ়িছিলো - “চেকনিৰ আগৰ বিদ্যা”। কিন্তু বৰ্তমান যিটো শিক্ষাব্যৱস্থা সেইটো সম্পূৰ্ণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বা শিক্ষাৰ্থীকেন্দ্ৰিক শিক্ষা ব্যৱস্থা। শিক্ষাৰ্থীসকলে কেনেদৰে ভাল পায়, শিক্ষাৰ্থীসকলে কি পঢ়িব বিচাৰে, শ্ৰেণীকোঠাত তেওঁলোকে বিচৰা ধৰণে একোটা পৰিৱেশ গঢ় দিয়াটো বৰ্তমান শিক্ষাব্যৱস্থাত আছে। পুৰণি শিক্ষাব্যৱস্থাত ‘Source of knowledge’ বুলি কবলৈ গ'লে কৰবাত শিক্ষকজনেই, শিক্ষকে যিটো ক'লে সেইটোৱেই আকাশবানীৰ দৰে পালন কৰিব লগা কথা আজিকালিৰ ল'ৰা ছোৱালী হৈছে ইণ্টাৰনেটৰ যুগৰ ল'ৰা-ছোৱালী গতিকে সিহঁতে নিজেই ইণ্টাৰনেটত গোটেইখিনি চাব পাৰে। এইটোও নহয় যে শিক্ষকে যি ক'ব সেইটো শুদ্ধ নহ'ব, সিহঁতে সেইটোৰ ওপৰত নিজৰ মতামতও ৰাখে আৰু সেই মুকলি নিজে চিন্তা কৰিব পৰা নিজে প্ৰশ্ন কৰিব পৰা পৰিৱেশ গঢ়ি দিয়াটো গতিকে আজিকালি শিক্ষা ব্যৱস্থাটোত শ্ৰেণীকোঠাৰ এটা আলোচনা হৈ হয়, যে শিক্ষকে পঢ়াই গৈছে ল'ৰা-ছোৱালীটোৱে সেইখিনি শিক্ষা ভাটোৰ দৰে গ্ৰহণ কৰিছে তেনেকুৱা নহয়। আজিকালি শিক্ষা ব্যৱস্থাত এটা আলোচনা হয় আৰু তাৰ দ্বাৰা শিক্ষকে দুৰাৰখন মাত্ৰ খুলি দিয়ে তাৰপিছত তাৰ ওপৰত সিহঁতে মতামত নিজেই দিয়ে। তাৰ লগতে শিশুখিনিৰ কথা যদি ক'বলৈ যাওঁ তাত সেই শিশুসকলক কেনেদৰে এক সম্পূৰ্ণ আনন্দময় পৰিৱেশৰ দ্বাৰা আগবঢ়াই নিম সেইটোৰ

ওপৰত বহুত বেছি গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে। আজিকালি সেই চেকনিৰ আগত বিদ্যা কথাষাৰ নাখাটে। আজিকালি ল'ৰা-ছোৱালীক মাৰিব নোৱাৰে কাৰণ সিহঁতৰো এটা স্বাভিমান থাকে সকলোৰে সন্মুখত ল'ৰা বা ছোৱালীজনীক যদি মাৰি দিয়া হয় বহুক্ষেত্ৰত এনেকুৱা হয় আজি বোলে কোনোবা এটা ল'ৰাই অংশ বিষয়টো টান পায় সকলোৰে সন্মুখত যদি তাক মাৰপিট কৰা হয় অংক কিয় কৰা নাই সেই বিষয়টোৰ প্ৰতি তাৰ এক অনীহা বা বিৰক্তি উপজি যাবই তাৰ সলনি

আজিকালি এটা কাম কৰে যে “Remedial classroom”, যদি ল'ৰাটোৱে ক্লাছত পঢ়িব পৰা নাই তাক বেলেগকৈ হ'লেও পঢ়াব লাগিব আৰু তাক বেলেগকৈ পঢ়াই সেই বিষয়টোৰ প্ৰতি আকৃষ্ট কৰাব লাগিব। আৰু বাকী ‘Technology’ৰ ক্ষেত্ৰতো বহুত বেছিয়েই আহি যায়। গতিকে তেনেকুৱা ধৰণই কথাই।

- ◆ ছাৰ, কোনোবাই যদি উপন্যাস লিখিব বিচাৰে তেওঁলোকক আপুনি কি পৰামৰ্শ দিব?

উত্তৰ : প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে এনেকুৱা হয় এজন ভাল লেখক হোৱাৰ আগতে এজন ব্যক্তি এজন ভাল পাঠক হ'ব লাগিব। বহুক্ষেত্ৰত এনেকুৱা হয় যে লিখিবলৈ সকলোৰে বিচাৰে কিন্তু পঢ়িবলৈ অলপ অসুবিধা পায়। আমাৰ অসমীয়া সাহিত্য বহুত চহকী সেই তেতিয়াৰ পৰা এতিয়ালৈকে। প্ৰথম কথাটো হৈছে অধ্যয়ন। ভাল লেখক হোৱাৰ প্ৰথম চৰ্চটো হৈছে অধ্যয়ন। অধ্যয়ন খুব বেছি প্ৰয়োজনীয়। অধ্যয়ন লাগিব তেতিয়া বুজি পাব যে সাহিত্যৰ ধাৰাটো কেনেকৈ আৰম্ভ হৈছিল। সাহিত্যৰ ধাৰা কেনেদৰে লাহে লাহে সলনি হৈছে সাহিত্যৰ ধাৰাত নতুন কি কি সংযোগ হৈছে তাৰ মাজত তুমি তোমাৰ মৌলিকতা কি দিব পৰা, তোমাৰ স্বকীয়তা কি দিব পৰা, লিখাতোটো সকলোৰে লিখে কিন্তু তোমাৰ লিখাখিনি পাঠকে কিয় পঢ়িব, পাঠকে কিয় ভাল পাব গতিকে তুমি তাৰ স্বকীয়তা দিব লাগিব। লিখাৰ ক্ষেত্ৰত মানুহ সদায় সৎ হ'ব লাগে যিকোনো ক্ষেত্ৰত লেখা বুলি কোৱা নাই, মিউজিকতেই হওঁক বা একটিঙে মানুহ সদাই সৎ হ'ব লাগে নিজৰ প্ৰতি সৎ তুমি তোমাৰ নিজৰ স্বকীয়তাটো দিব পাৰিব লাগিব আৰু পাঠকে তেতিয়া ভাল পায় যেতিয়া তোমাৰ নিজা এটা শৈলী থাকে। সেই একেটা বিষয়ত যেনে তুমি কেমপাছ নভেল এখনেই লিখিছা সেই কেমপাছ নভেলখনত তুমি কি শৈলী প্ৰয়োগ কৰিবা কি শৈলীয়ে তোমাৰ কিতাপখনক অইন উপন্যাসখিনিতকৈ বেলেগ কৰিব। গতিকে এনেধৰণৰ শৈলী লৈ উপস্থাপন কৰিলে আকৰ্ষণীয় হয় আৰু মানুহে ভাল পায়।

- ◆ ছাৰ, ৰাধা উপন্যাসখনৰ ‘ৰাধা’ চৰিত্ৰটিৰ দ্বাৰা আপুনি সমাজখনক কি ক'ব বিচাৰিছে?

উত্তৰ : কৌশিক নন্দন — ৰাধাৰ চৰিত্ৰটোতে কোৱাৰ কথা এইটো যে আমাক চাৰিওফালে চলি থকা যিখিনি অন্যায় সেই বস্তুটো এনেকুৱা হয় যে অন্যায় কৰাতকৈ অন্যায় সহ্য কৰি থকাটো বেছি পাপ আচলতে, বেছি ভুল আৰু অন্যায় চলি থকা কাৰণেই সেইটো যে ন্যায়পৰায়ণ মানুহখিনি মনে মনে থাকে আৰু

আজি যদি দুয়োৰ্ধনৰ ৰাজসভাত ভীষ্ম, দ্রোণ, ধৃতৰাষ্ট্ৰই যদি প্ৰতিবাদ কৰিলেহেঁতেন বস্ত্ৰহৰণ কেতিয়াও নহয়। সেই ন্যায়পৰায়ণ মানুহখিনি মনে মনে থকাটোৱেই সমাজৰ কাৰণে আগতকৈ ডাঙৰ কথা গতিকে সেই সাহসটো মানুহৰ লাগিবসেই মানসিকতাৰে অৰ্থাৎ এইটো নহয় যে তুমি একেবাৰে সাংঘাতিক ডাঙৰ ডাঙৰ কথাৰে মাত মাতিব লাগিব। তুমি তোমাৰ ঘৰখনতেই কিবা এটা অন্যায় হৈছে অথবা গাঁওখনত কিবা এটা অন্যায় হৈছে অন্তত সেই সাহসটো থাকিব লাগে কোৱাৰ যে এইটো ভুল। ভুলক ভুল বুলি কোৱাৰ সাহস থাকিব লাগে। সেইটোৱেই লগতে বিশেষকৈ ৰাধাখন নাৰীকেন্দ্রীক উপন্যাস আছিল। আমি আগৰ পৰাই দেখি আহিছো বা এতিয়াও যথেষ্ট ঠিক হৈছে এতিয়া তথাপিও নাৰী কৰবাত এতিয়াও অৱহেলিত কৰি ৰখা হয় ছোৱালী বুলি হাতৰ তলত থাকিব লাগিব সেইখিনি সৎ সাহস ছোৱালীৰ লাগে যে মই সমানে আগুৱাই যাম এখন সমাজত।

- ◆ ছাৰ, ‘ৰাধা’ উপন্যাসখনত কানাই ৰাধাৰ স্মৃতিত যেনেকৈ জীয়াই আছিল ঠিক তেনেকৈ বৰ্তমান যুগতো কাৰোবাৰ বাবে বৈ থাকি জীয়াই থাকিব লাগে নে জীৱনক্ষেত্ৰত আগুৱাই যাব লাগে?

উত্তৰ : কানাই ৰাধাৰ স্মৃতিত বৈ আছিল বুলি মই নাভাবো কাৰণ সি তাৰ জীৱনত আগুৱাইছিল, সি তেজপুৰ ইউনিভাৰ্ছিটিত পঢ়িবলৈ গৈছে কাৰণ আচলতে কানাই হ’ল ময়ূৰ। তাৰপিছত আৰু কিবা হ’লেহেঁতেন তাৰ জীৱনটোত কিন্তু তাৰ আগতেই নিৰিবিলিত যেনেকৈ উল্লেখিত আছে তাৰ জীৱনৰ সমাপ্তিঘটে মৃত্যু হয়। এটা এক্সিডেণ্টৰ দৰে দুৰ্ঘটনা এটি লগৰ জনক বচাবলৈ গৈ পানীত পৰে গতিকে যদি পানীত নপৰিলেহেঁতেন তেতিয়া নিশ্চয় সি তাৰ জীৱনত আগুৱালেহেঁতেন। গতিকে কাৰোবাৰ স্মৃতিত বৈ যোৱাটো কেতিয়াও মই সমৰ্থন কৰিব নোৱাৰিম। স্মৃতি আমাক লাগিব তেওঁক আমি আগুৱাই দিব লাগিব কিন্তু কোনোবা এজন গুচি গ’ল বুলি আমি আমাৰ জীৱনটোক ৰখাই দিম, জীৱনটোক বৈ যাবলৈ দিম সেইটো কৰবাত নিজৰ লগতে নিজে অন্যায় কৰাৰ দৰে হয় আৰু কানাই বৈ যোৱা নাছিল সি তাৰ জীৱনটোত গৈ আছিল। বৈ যোৱা হেঁতেন সি গোবিন্দপুৰতেই বৈ গ’ল হেঁতেন কিন্তু সি গোবিন্দপুৰৰ পৰা ওলাই আহিল, তেনেকুৱাই কথাবোৰ।

- ◆ ছাৰ, আজিকালিৰ ল’ৰা-ছোৱালীবোৰে অতি সোনকালে Depression শব্দটোৰ চিকাৰ হয় কিন্তু ইয়াৰ অৰ্থ বহুত কঠিন। এইবিষয়টোৰ ওপৰত আপুনি কি মতামত দিব বা এইটোক কেনেকৈ দূৰত ৰাখিব পাৰি?

উত্তৰ : Depression শব্দটো আচলতে আমি যিমান মেচিনৰ লগত সময় কটাবলৈ লৈছো, যন্ত্ৰৰ লগত সময় কটাবলৈ লৈছো সিমানই বাঢ়ি গৈছে চোৱা যন্ত্ৰবোৰ আমাক লাগিবই শুৱাৰ পৰা আমাৰ যন্ত্ৰ লাগিব, মোবাইলটো লাগিব Social Media লাগিব বা যিকোনো বস্তু আমাক লাগিব কিন্তু সেই যন্ত্ৰৰ লগত বেছি সময় কটাব যাওঁতে লাহে লাহে আমাৰ মানুহবোৰ হেৰুৱাই গৈ আছে আমি আমাৰ সন্মুখৰ মানুহজনতকৈ মোবাইলৰ ভিতৰত থকা মানুহজনক বেছি গুৰুত্ব দিবলৈ লৈছো আৰু সেইকাৰণে আচলতে সেই আত্মীয়তাৰো মানুহৰ আন্তৰিকতাৰো যিমানখিনি কমি গৈছে সেইকাৰণে আচলতে হতাশা, নিৰাশা এইধৰণৰ শব্দবোৰে আমাক বেছিকৈ আৱৰি ধৰে। গতিকে মানুহ মানুহৰ লগত থাকিব লাগে কাৰণ সকলোৰে শেষত মানুহক মানুহেই লাগিব আৰু মানুহক প্ৰকৃতিহে লাগিব। সেই প্ৰকৃতিৰ পৰাও আমি কৰবাত বিচ্ছিন্ন হৈ হৈ গৈ আছে আৰু যাৰবাবে লাহে লাহে Depression নামৰ এই শব্দবোৰৰ আমি লাহে লাহে চিকাৰ হৈছো। গতিকে সেই প্ৰকৃতিৰসৈতে সংযোগ হৈ থাকিব লাগে। শৃংখলাবদ্ধতা ৰাখিব লাগে নিজৰ জীৱনটোত বা নিজৰ ওচৰৰ মানুহখিনি বা নিজৰ মানুহখিনিৰ লগত সদায় সেই আত্মিক সম্পৰ্কটো ৰক্ষা কৰি চলিব লাগে।

◆ ছাৰ, NEP নতুন শিক্ষানীতিৰ বিষয়ে আপোনাৰ মতামত কি?

উত্তৰ : আচলতে NEP বস্তুটো এনেকুৱা হয় যদিও মই আগতেই Graduation কৰিলো যদিও NEP যিটো Integrated বস্তুটো সেইটো মই পাই আহিছো ২০১৭ চনত তেজপুৰ ইউনিভাৰ্ছিটিত আছিল। BA, B.Ed ৰ Integrated আছিল চাৰিবছৰ আৰু সেই Integrated টো মানে এনেকুৱা সচাকৈয়ে Integrated আছিল। কাৰণ চাৰিবছৰ একেকুৱা নহয় যে চাৰিবছৰ BA কৰি এবছৰ B.Ed। চাৰিবছৰ BA ও পঢ়াই B.Ed ও পঢ়ায় B.Ed ৰ শিক্ষাবোৰ আমাৰ প্ৰথম যান্মাসিকৰ পৰাই থাকে যিটো বৰ্তমান হৈ আছে NEP ত। গতিকে সেই বস্তুটোৰ কাৰণে নিশ্চয় বেয়া বুলি নকও, ভালৈই কিন্তু তাৰ কাৰণে এটা খুব ভাল মানে সুপৰিকল্পিত এখন আঁচনিৰ প্ৰয়োজন। চোৱা, খেলিমেলি আমিও পাইছিলো আমাৰ Batch টোৱেও পাইছিল কিন্তু তাৰ পিছৰ Batch টোৰ পৰা লাহে লাহে ঠিক হৈ যায় গতিকে নতুনকৈ যেতিয়া এটা পৰিকল্পনা আৰম্ভ কৰা হয় তাত অকনমান খেলি মেলি হোৱাটো এক স্বাভাৱিক কথা কিন্তু সেই খেলিমেলিখিনি আঁতৰাই শিক্ষার্থী কেন্দ্ৰিক হোৱাকে শিক্ষার্থী সকলৰ কামত অহাকৈ শিক্ষার্থীসকলৰ অসুবিধাৰ সন্মুখীন নোহোৱাকৈ আগুৱাই নিয়াহে আচল কথা।

◆ ছাৰ, শেষত আপুনি এজন শিক্ষক হিচাপে দুআষাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে আৰু এজন লেখক হিচাপে দুআষাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে কবলৈ অনুৰোধ জনালো।

উত্তৰ : আচলতে মোৰ লেখাখিনি কেৱল শিক্ষার্থীৰ বাবে নহয়। ই সকলোৰে বাবে হয়। গতিকে তেনেকৈ বিশেষ কবলগা নাই কিন্তু শিক্ষক হিচাপে মই এটা কথা কব খুজিম মই শিকিছোহে শিক্ষার্থী সকলৰ পৰা বা ল'ৰা-ছোৱালীসকলৰ পৰা শিকিছো বহুতখিনি বা নতুনকৈ যেন মই অলপ ডাঙৰ হৈছো মোৰ নিজৰেই যে নতুন এটা দিশ জন্মোচিত হৈছে। শিক্ষক হিচাপে ধৈৰ্য্য শক্তি বাঢ়িছে কাৰণ ধৈৰ্য্য কাক কয় সেয়া চাগে প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকে খুব ভালকৈ জানিব আচলতে কলম ধৰিব নজনা ল'ৰা-ছোৱালীকো তুমি আখৰ লিখিবলৈ শিকাব লাগিব গতিকে সেইটো এটা বেলেগ ধৰণৰ কথা অকল তুমি শিক্ষক হলেই নহব মাক-দেউতাকো হ'ব লাগিব সময়ত। গতিকে সেইফালৰ পৰা বহুত ভাললগা আৰু বহুতক দেখো বা বহুতেই কয় আজিকালিৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজত সেই শিক্ষকৰ প্ৰতি সন্মান কৰবাত নোতেরা হৈছে হয়তো কৰবাত তেনেকুৱা এটা দুটা হ'ব পাৰে কিন্তু মই এইটো ভাবো যে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত যিটো সম্পৰ্ক সেই বন্ধুত্বৰ সম্পৰ্কটো আৰু বেছি গাঢ় হৈছে মানে ছাত্ৰ বন্ধু বুলি আজিকালি কোৱা হয় শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী বা ল'ৰা-ছোৱালী আজিকালি শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীক যিকোনো কথা ক'ব পাৰে যে মোৰ লগত এনেকুৱা হৈছে, যিখিনি কথা হয়তো মাক-দেউতাকৰ আগতো ক'ব নোৱাৰে। গতিকে সেই বস্তুটো খুব ভাললগা সেই সম্পৰ্কটো এইদৰে দৃঢ় হৈ থাকিব লাগে। কাৰণ শিক্ষক এজনে এজন ছাত্ৰ-বা ছাত্ৰীৰ জীৱনত বহুত ডাঙৰ ভূমিকা পালন কৰে। তেওঁ কি পঢ়াইছে তেওঁ পঢ়োৱা বিষয়টোত কিমান নম্বৰ পাইছে সেইখিনিতে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সম্পৰ্ক ৰৈ নাযায়। তাতকৈ বহু গভীৰ হয় সেই সম্পৰ্কটো। গতিকে সেই সম্পৰ্কটো তেনেকৈ থাকক সেইটোৱেই বিচাৰো। আৰু লেখক হিচাপে যদি ক'বলৈ যাওঁ মই সদায় চেষ্টা কৰো যাতে মই সৎকৈ লিখিব পাৰো। মোৰ লিখাখিনি যাতে মোৰ মাজত থাকে। মই আগতেও কৈছো যে মই তেতিয়ালৈকেহে লিখি থাকিম যেতিয়ালৈকে মোৰ লিখা খিনি মই মোৰ নিজক মাজত ধাৰণ কৰি লৈ চলিব পাৰি। মোৰ লগত কথা পাতি যদি মানুহে মই লিখাখিনি বিচাৰি নাপায় তেতিয়া হলে মই লিখিব নোৱাৰিম গতিকে সেইফালৰ পৰা সেইটোৱেই প্ৰতিশ্ৰুতি দিব বিচাৰিম আৰু আশীৰ্বাদ কৰি যাওক পাঠকসকলে। মইও চেষ্টা কৰিম তেওঁলোকে বিচৰা ধৰণে লিখি যাবলৈ।◆◆◆

C O M M E R C E

Business Opportunities via Tourism

 Ushmita Das

B.Com 4th Sem.

Tourism is one of the fastest-growing industries worldwide, contributing significantly to the economy of many countries. As people travel for leisure, business, culture or, adventure, they create a high demand for various services and products- turning tourism into a powerful driver of economic growth and entrepreneurship.

Tourism not only brings visitors to a destinations but also injects money into local economies. It creates jobs, supports small businesses, and fosters cultural exchange. Whether its a bustling city, a quiet village, or a natural wonder, every location has the potential to become a thriving tourist hub and every hub presents a wealth of business opportunities. Tourism brings together people from diverse backgrounds, creating demand for various goods and services. This demand extends beyond hotels and restaurants, encompassing areas such as transport, entertainment, retail, and even digital services.

The global business landscape is undergoing a profound transformation, driven by technological irmovation, shifting consumer behaviours and a stronger emphasis on sustainability. For aspiring entrepreneurs and established investors alike, 2025 presents a rich array of opportunities across diverse sectors. AI continues be at the core of industrial transformation. From predictive maintenance in manufacturing to intelligent customer service chatbots. AI applications are creating new efficiencies and unlocking revenue streams. Startups focused on custom AI models, data analytics and AI-as-a-Service platforms are in high demand. Business in solar, panel , installation, wind energy projects, biofuels, and electric vehicle (EV) infrastructure are

seeing rapid growth. In particular, innovations in battery storage and smart grids present strong investment potential. Nowadays Eco-conscious consumers are driving demand for products that are ethical sustainable, and low- waste. Brands that prioritize biodegradable packaging, upcycled materials, and transparent supply chains are thriving. As data becomes the backbone of every business, the risk of cyber threats continues to rise. Cybersecurity services, including cloud protection, identity management, and compliance consulting are critical, especially for SME's and remote businesses. Educational technology Ed in a need for continuous learning in a fast changing world and made a permanent fixtare. Online learning apps, coding bootcamps, and AI-driven personalized education are seeing consistent growth. B2B models targeting employee upskilling a are also trending. Fintech remains a hotbed of innovation. Opportunities include mobile banking. Cross-border payment solutions, micro investment platforms, and financial literacy apps. Blockchain and decentralized finance are also gaining traction especially among younger investors.

The tourism industry is a dynamic and rewarding field that connects people to new cultures, experiences, and destinations. Whether you're passionate about travel or see strong economic potential, entering the tourism business can be both profitable and fulfilling. However, success in this sector requires more than just wanderest, it demands strategic planning, market understanding and customer-centric

execution. The tourism industry is vast. To stand out, define your niche early. Some, popular options include Adventure tourism, Eco-tourism and sustainable travel, cultural or heritage tours. Luxury or Business travel focusing on a specific segment helps build a strong brand and attract a targeted audience. Understand your target market, competitions, and industry trends. Study popular destinations, pricing models, customer preferences and seasonal travel patterns. Research also helps identify gaps in service that your business can fill. A strong digital presence is

crucial. Create a user friendly website with high-quality visuals, detailed tour packages, customer testimonials, and an easy booking system. Use SEO and social media platforms to attract travelers and tell your brand story. Today's travellers are more conscious of their environmental impact. Adopt eco-friendly practices such as waste reduction, carbon offsetting and

support for local economics. Suitainable tourism not only benefits the planet but also adds long-term value to your brand.

Tourism opens doors to a wide variety of business opportunities Whether you are interested in hospitality, entertainment, or digital services, there's immense potential to grow by serving travelers. As tourism continues to evolve with trends like sustainable travel and digital namadism, 0000000 entrepreneurs who stay innovative and responsive to traveler's needs are well-positioned for long-term success. ♦♦♦

অমৃত ভড়ালী : আধুনিক ধৰাপুৰৰ যুগদ্রষ্টা

ৰাজীৱ কলিতা

ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ চুটি ছবি পৰিচালক আৰু নাট্যকাৰ

“অমৃত” যাৰ নামতেই বিচাৰি পোৱা যায় তেওঁৰ মহত্ব। যাৰ ভিতৰত লুকাই থাকে অমৰত্ব। সেই অমৃত ভড়ালী আমাৰ “আতা” অৰ্থাৎ ককা। সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ দুৱাৰ মুখস্বৰূপ ধৰাপুৰ। সৌ সিদিনালৈ ধৰাপুৰ আছিল কৃষক কৃষিৰ বাবে সপোন ক্ষেত্ৰ। আজি ধৰাপুৰ যেন সমগ্ৰ গুৱাহাটী মহানগৰীৰ বাণিজ্যিক কেন্দ্ৰ। আজিৰ ধৰাপুৰ একেদিনাই গঢ় লৈ উঠা নাছিল। প্ৰায় তিনিকুৰি বছৰমান আগতে আমাৰ ককাহঁতে এই আধুনিক ধৰাপুৰৰ খুটি পুতিছিল। ধৰাপুৰৰ প্ৰতিটো অনুষ্ঠান, উৎসৱত আমাৰ ককাৰ আছিল যথেষ্ট ত্যাগ আৰু কষ্ট। ধৰাপুৰৰ দুৰ্গা পূজা, কালি মন্দিৰ, ধৰাপুৰ হাইস্কুল, ধৰাপুৰ মজলীয়া বিদ্যালয়, গাওঁ পঞ্চায়ত, সমবায়, কোছপাৰা নৱযুৱক শিল্পী সংঘ, ধৰাপুৰ সাধনা পুথি ভঁৰাল, আজাৰা প্ৰাথমিক স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ, ধোপৰতল হাট আদি প্ৰতিষ্ঠা কৰাত তেখেতৰ অনবদ্য যোগদান আছিল।

প্ৰায় ১১০ বছৰমান তেখেতৰ আয়ুস আছিল। মৰাৰ আগদিনালৈ অবিশ্বাস্যভাৱে সুস্থ থকা ককা চোতালত বহিয়েই শেষ সময়লৈকে কাম কৰি গৈছিল। এই জীৱন যাত্ৰাত আছিল ত্যাগ, সমাজৰ উন্নতি আৰু ব্যক্তিগত স্বার্থ জলাঞ্জলি দি সমাজক আগুৱাই নিয়াৰ মনোভাৱ। জীৱনৰ শেষ সময়লৈ ককাই ধৰাপুৰ দুৰ্গাপূজা আৰু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় গঢ়াত যি অৱদান আগবঢ়াইছিল, সেয়া ধৰাপুৰৰ ইতিহাসত সোণালী আখৰেৰে লিখা থকিব। অৰ্থাৎ অমৃত ভড়ালী অবিহনে ধৰাপুৰৰ দস্তাবেজ অসম্পূৰ্ণ।

ধৰাপুৰ দুৰ্গাপূজাত প্ৰায় দুকুৰি দহ বছৰ ভড়ালী আৰু আঠপৰীয়া হিচাবে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। এয়া এক অভিলেখ। ধৰাপুৰ তালুকৰ প্ৰতি যি সেৱা তেখেতে আগবঢ়ালে ৰাইজে তেওঁক কলিতা বুলি মতাৰ পৰিৱৰ্তে “ভড়ালী” বুলি মাতিবলৈ ধৰিলে। ধৰাপুৰ তালুকৰ গুদামৰ এক বিশ্বাসযোগ্য ৰখীয়া অৰ্থাৎ ভড়ালী। তেখেতে ভড়ালী উপাধি একেদিনাই পোৱা নাছিল। ৰাইজৰ তুলাচনীত যেতিয়া তেওঁৰ সততা, বিশ্বাসযোগ্যতা আৰু নিষ্ঠাই জয়লাভ কৰে, তেতিয়া ৰাইজে মৰমতে ভড়ালী বিশেষণৰ সন্মান দিলে। এই নাম ৰাইজৰ বিশ্বাস জয় কৰা নাম। এই নাম ৰাইজে সন্মান সহকাৰে লোৱা নাম। এই নাম সততা আৰু বিশ্বাসৰ নাম।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় স্থাপন ধাৰাপুৰ অঞ্চলৰ এক গৌৰৱময় অধ্যায়। আজি সমগ্ৰ অসমৰ এখন আগশাৰীৰ শৈক্ষিক অনুষ্ঠান এই মহাবিদ্যালয় এদিনতে গঢ় লৈ উঠা নাছিল। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ বিপিন বৰুৱাদেৱৰ নেতৃত্বত আমাৰ ককাইতক সাৰথি কৰি এক শৈক্ষিক বিপ্লৱ গঢ় লৈ উঠিল। একাংশ লোকে মহাবিদ্যালয় হোৱাটো বিচাৰিছিল আৰু আন একাংশ লোকে এই মহান অনুষ্ঠান নোহোৱাটো কামনা কৰিছিল। ককাইতৰ বাবে এক প্ৰত্যাহ্বান আছিল মহাবিদ্যালয় গঢ়াটো, ঘৰ, মাটি, শিক্ষকৰ দৰ্মহা আদি ইত্যাদি। আনহাতে এচাম মানুহৰ সমালোচনা। ককাইতে সকলো বাধা নেওচি প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হল পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় স্থাপন হবই।

মাটিৰ দায়িত্ব ককাই ললে। আজিৰ বজাৰত বহু কোটি টকাৰ মূল্যৰ নজিৰ কৃষি ভূমি মহাবিদ্যালয়ত ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে ককাই ঘোষণা কৰিলে। তেখেতৰ সুযোগ্য সন্তান অভিযন্তা স্বৰ্গীয় লোহিত চন্দ্ৰ কলিতা আৰু বোৱাৰী শ্ৰী অনুপমা কলিতাই ককাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি কৰা ত্যাগক আদৰি ললে। নিজৰ চুবুৰীয়া আত্মীয়স্বজন, তেজৰ সম্বন্ধ থকা লোকক অতি কম মূল্যতে মাটি দিবলৈ ককাইতে অনুৰোধ কৰিলে। কোনোবাই আকৌ মাটি দিবলৈ মান্তি হল আৰু কোনোবাই মাটি দিবলৈ অমান্তি হল। ককা চুবুৰীয়া আৰু একাংশ নিজৰ মানুহৰ ৰোষৰ বলি হল। গালি-গালাজ অপমান সহিব লগা হল। ককাই অৱশেষত নিজৰ মাটি পৰ্যন্ত আনক দিব লগা হল। এই কথা আজিও মহাবিদ্যালয়ৰ বহুতে নাজানে। ককাই জানিবলৈ নিদিলে। ককাই কলেজৰ বাবে বহু মানুহৰ বহু কথা শুনি নীৰৱে কন্দা আমি দেখিছিলো। এখন ভাল অনুষ্ঠান তথা আধুনিক ধাৰাপুৰৰ কথা ভাবি চকুলো মচি সমাজৰ কামত জপিয়াই পৰিছিল। ককাইতে যথেষ্ট ত্যাগ কষ্ট, অপমান আদি সহ্য কৰি ধাৰাপুৰত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰিলে। স্থাপিত হল সমাজৰ গৌৰৱ। ধনৰ অভাৱত বাহিৰলৈ পঢ়িব যাব নোৱাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জ্ঞানৰ পোহৰ দেখিলে এই মহাবিদ্যালয়ৰ জৰিয়তে। আজি সমগ্ৰ অসমৰ ভিতৰত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় এক জাকত-জিলিকা অনুষ্ঠান। সেইবাবে মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালে ককাৰ নামত ৰাখিলে মহাবিদ্যালয়ৰ পথৰ নাম অমৃত ভড়ালী পথ। ককাই এই মহান ত্যাগ নকৰা হলে মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰা বহু জটিল হলেহেঁতেন। ককাইতৰ দিনত ধাৰাপুৰ গাওঁৰ মজলী অঞ্চলত প্ৰায় কুৰি বিঘামান মাটি মহাবিদ্যালয়ৰ নামত থকা বুলি ককাইতে কোৱা শুনিছিলোঁ। এতিয়া সেই মাটিখিনি অনুসন্ধান কৰিলে ককাইতৰ আত্মাই শান্তি পাব।

আন্ধাৰ যিমান গভীৰ হ'ব, প্ৰভাতো সিমানেই উজ্জ্বল হ'ব।
চাৰিওফালৰ পৰা অন্ধকাৰে আৱৰি ধৰিলেও
ভয় নকৰিবা, পোহৰ হ'বই।

- ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা

Chandraprava Saikiani - Assam's Feminist Rebel Leader

Dr. Prabalika Sarma

Associate Professor, Department of English

Chandraprava Saikiani born on the 16th of March 1901 was an Assamese freedom fighter, political activist, writer and social reformer and considered to be a front runner of the Feminist Movement in Assam and founder of the All Assam Pradeshik Mahila Samiti in 1926. She received the 4th highest Indian civilian award of Padma Shri in 1972. In 2002 the govt. of India issued a commemorative stamp on Chandraprava Saikiani under the series of social Reformers. She participated in Civil Disobedience Movement of 1932 and Non-Cooperation Movement of 1920-21. In 2002 the govt. of India issued a commemorative stamp on Saikiani under the series of social Reformers. She had also contested election for the Legislative Assembly. Besides she was a poet and prolific writer.

Modest Beginnings

Born as Chandrapriya Mazumdar, village Daisingari in Bajali in Kamrup District to village headman Ratiram and Gangapriya Mazumdar, she was the 7th of their eleven children. She used to attend school wading through waist deep muddy roads to attend a boy's school, several kms away from home, which brought her to the notice of school sub-inspector Mr. Nilkanta Barua. She was awarded a scholarship in the Nagaon Mission School, run by the American Baptist Missionaries. She had protested against the school authorities who ordered her to convert to Christianity to stay in the school hostel. But she managed to procure a hostel seat without changing her faith. Her sister Rajaniprava Saikiani accompanied her too, who later became the first female doctor of Assam.

Far Ahead of her Times

Chandraprava Saikiani used to teach illiterate girls in a shed close to her school. Her father wanted her to marry an old man but she refused as she wanted to pursue her career. Later she fell in love with an Assamese writer Dandi Nath Kalita. But Dandi Nath Kalita was from an upper class. Hence they were not accepted by the conservative society. Though she bore his child, he married another woman. Undeterred she bore his child out of wedlock and continued her journey. She faced every hurdle in her life as a single mother. She encountered many social restrictions as she was far ahead of her times not just in courage but also in talent and intelligence. Thus, she continued undaunted by the cold treatment she met by the conservative society in that days. Her life was enriched from her interactions with stalwarts like Omeo Kumar Das, Chandranath Sarma, Jyoti Prasad Agarwalla and Lakhidhar Sarma.

After Her Career Progression

Chandraprava Saikiani started her career as a teacher in a primary school in Nagoan and later became Headmistress of Tezpur Girls' ME School. In 1918 in the Tezpur Chhatra Sanmilan she addressed for the first time a public gathering on the bad effects of opium. She was the first Assamese woman to do so. In 1921 she joined the Non-cooperation Movement of Mahatma Gandhi and inspired the women of Tezpur to come forward. In 1925 she was invited as a speaker in the Assam Sahitya Sabha session in Nagoan where she encouraged women to break the barrier which stood between men and women in the gatherings. She went back to her village and joined Kaljirapara School as a teacher but soon resigned when she was not allowed to attend the Guwahati National Congress session.

A Feminist

She was a zealous supporter of women's and girls' education. In 1918, during the Assam session of the Axom Chhatra Sanmilan, she ardently spoke about the ill effects of opium consumption and demanded for its ban. She was against caste discrimination and attacked it with the help of the teachings of Srimanta Sankardev. Chandraprabha Saikiani also demanded for the entry of women at religious places and participation in rituals. She became a part of the Non-Cooperation Movement and participated with enthusiasm in the Indian freedom struggle. In the state of Assam, she was the second woman novelist. She shed light on the position of women in Assamese society by describing her own life in her novel Pririvitha. For seven years, she was the editor of Abhijaytri (mouthpiece of All Assam Pradeshik Mahila Samiti). She inspired many youths to participate in the Indian freedom struggle.

BIOGRAPHIES ON HER LIFE

- Agnisnata Chandraprabha (1998) by Pushpalata Das
- Chandraprabha Saikiani (2001) by Achyut Kumar Sharma,
- Muktxongrami Chandraprabha (2002) by Hironmoyi Devi and
- Chandraprabha 2011 by Anjali Sarma.

Saikiani died on her 71st birthday on 16 March 1972 from cancer. A couple of months before her death, the Government of India awarded her the civilian honour of Padma Shri in 1972. A commemorative postage stamp was issued by the Department of Posts in 2002 under the series, social reformers.

Commemorations of Her Legacy

The government polytechnic in Kamrup, Guwahati is named after her. The Tezpur University established a women's centre in her name, Chandraprabha Saikiani Center for Women's Studies (CSCWS) in 2009 for promoting women's education in the Northeast India.

Chandraprova Saikiani & The Assam Mahila Samiti

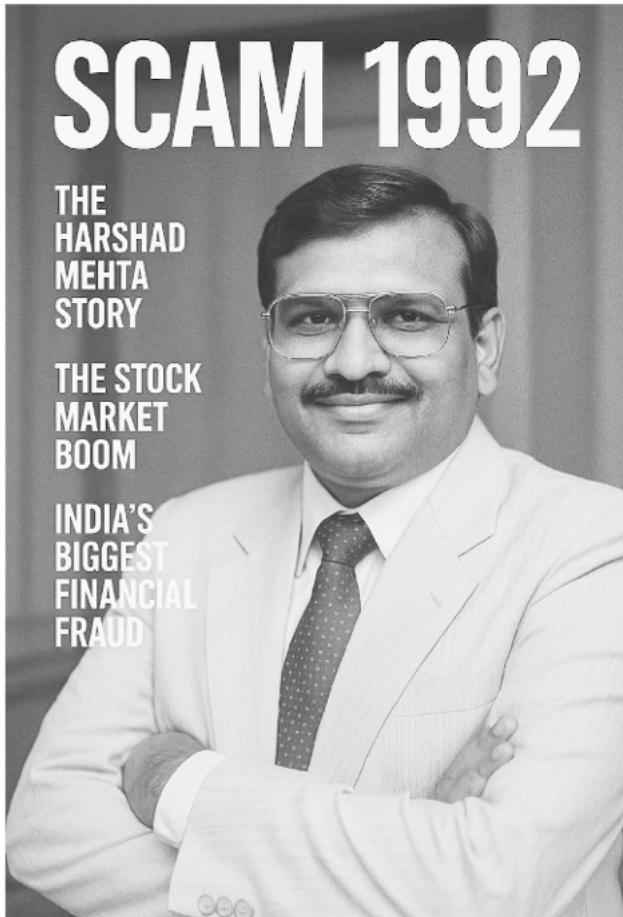
Chandraprova Saikiani formed the Assam Mahila Samiti (Later known as Assam Pradeshik Mahila Samiti) in 1926. The hard work and tireless efforts of Chandraprova Saikiani drew not just the middle-class and upper-class middle-class women from elite political families but also the rural women making it a mass movement in the second quarter of the twentieth century. Chandraprova Saikiani, like Mary Wollstonecraft, advocated for the education of women

SCAM 1992: *The Rise and Fall of Harshad Mehta*

 Abinash Kr. Agarwala

B.A. 2nd Sem.

Scam 1992: The Harshad Mehta Story is a groundbreaking Indian web Series that premiered on SonyLiv in October 2020. Based on the book *The Scam* by Debashis Basu and Sucheta Dalal, the Series chronicles the meteoric rise and dramatic downfall of stockbroker Harshad Mehta, who manipulated the Indian Stock Market in the early 1990s.

Directed by Hansal Mehta and featuring an acclaimed performance by Pratik Gandhi as Harshad Mehta, the Show stands out for its gripping narrative, authentic period setting, and strong performances. It not only delves deep into the financial fraud that shocked the nation but also offers a powerful commentary on ambition, greed, and systemic loopholes in India's banking sector.

With its detailed storytelling and sharp dialogues, *Scam 1992* became a cultural phenomenon, sparking renewed interest in India's financial history. It has been widely praised as one of the finest Indian web series, raising the bar for content in the digital streaming space.

Save Soil Movement : A Global Call to Revive the Earth

 Kakali Medhi

Isha Volunteer

The Save Soil Movement is a global campaign launched by visionary yogi and mystic Sadhguru, to address the alarming crisis of soil degradation. In 2022, Sadhguru undertook a historic 100-day, 30,000 km solo motorcycle journey across 27 countries, including India, Nepal, the UAE, various European nations, and the USA. The aim of this journey was to raise global awareness about the urgent need to restore soil health by increasing organic content in agricultural soil.

Soil degradation today poses a grave threat to food security, water supply, biodiversity, and climate stability. Modern agricultural practices have depleted organic content in soil, leaving it lifeless and unproductive. In fact, over 52% of agricultural soils globally are already degraded, and if left unaddressed, this could lead to food and water shortages and further ecological collapse. Studies show that the nutritional value of food has dropped significantly-up to 90% less in key nutrients compared to a century ago.

To combat this crisis, the Save Soil movement proposes a clear solution: increase the organic content in soil to a minimum of 3-6%. This level of organic matter is essential for healthy soil, which in turn supports plant life, retains water, prevents erosion, stores carbon, and sustains biodiversity.

During the movement, Sadhguru engaged with leaders, scientists, farmers, and citizens around the world. The campaign received endorsements from major global organizations, including the United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD), World Food Programme (WFP), and World Economic Forum (WEF).

In India, the movement has gained considerable momentum. A major milestone was achieved when the Government of Assam officially signed a Memorandum of Understanding (MoU) with the Isha Foundation on September 24, 2022. The MoU was signed by Chief Minister Himanta Biswa Sarma during a government retreat in Kaziranga, making Assam the 10th Indian state to join the Save Soil mission. Sadhguru presented the Save Soil Policy Handbook, outlining practical and scientific recommendations based on Assam's geography and agricultural practices.

This collaboration aims to implement sustainable farming techniques, increase soil organic content, and develop long-term soil-friendly policies. The event highlighted Assam's commitment to ecological well-being and its role in shaping a healthier, more resilient environment for future generations.

The Save Soil movement calls on individuals, communities, and governments to take immediate action. Citizens can contribute by supporting regenerative farming, reducing the use of chemical fertilizers, composting organic waste, and advocating for strong soil policies.

Action Now: Join the movement to restore our planet's health. Learn more and become a part of the solution at – www.consciousplanet.org/SaveSoil - because saving soil is saving life. ◆◆◆

Harnessing Deep Learning For Plant Disease Identification

 Nilutpal Nath

Assistant Professor, Dept. of BCA

Agriculture is one of the world's oldest practices. Over time, the methods farmers have utilized have become more technological. Insights from data and assistance from artificial intelligence (AI) augment a farmer's knowledge and replace guesswork with concrete information, which can lead to increased efficiency and profitability.

Plant diseases represent a formidable and persistent threat to global food security, responsible for annual crop losses estimated to be in the hundreds of billions of dollars. Traditionally, the detection and diagnosis of these diseases have relied heavily on manual inspection by farmers or agricultural experts. This approach is not only time-consuming, labor-intensive, and costly but also highly subjective and prone to human error, often leading to delayed interventions and widespread crop damage. However, the rapidly evolving field of Artificial Intelligence (AI) is ushering in a revolutionary paradigm shift, offering precise, scalable, and proactive solutions to this critical agricultural challenge.

At the heart of AI's transformatory power in plant disease detection are sophisticated machine learning and deep learning algorithms, particularly Convolutional Neural Networks (CNNs) and, more recently, Vision Transformers (ViTs). These advanced computational models are trained on extensive and diverse datasets of plant images-comprising healthy, diseased, and even subtly stressed plant parts such as leaves, stems, fruits, and roots. Through this rigorous training, AI systems learn to identify intricate visual patterns, anomalies, and discoloration indicative of various pathogens, nutrient deficiencies, or environmental stresses. Their ability to discern minute details often surpasses human visual acuity, with some systems achieving remarkable accuracy rates of over 98% in classifying specific diseases.

The integration of AI with cutting-edge technologies like Unmanned Aerial Vehicles (UAVs), commonly known as drones, significantly amplifies its impact. Drones equipped with high-resolution RGB, multispectral, or hyperspectral cameras can rapidly survey vast agricultural fields. These aerial platforms capture detailed images across different light spectra, revealing plant health indicators that are invisible to the naked eye. The collected imagery is then fed into AI analysis systems, allowing for the early detection of disease outbreaks across large areas, long before symptoms become visibly apparent on the ground. This proactive monitoring capability is paramount, as early detection facilitates timely and targeted interventions, minimizing the spread of disease and reducing the overall reliance on broad-spectrum chemical applications.

Beyond purely visual analysis, AI models can also integrate and analyze diverse environmental data streams, including temperature, humidity, rainfall, and even soil nutrient levels. By fusing these multi-modal datasets, AI can create powerful predictive models for disease outbreaks, effectively serving as early warning systems. This holistic approach provides a more comprehensive understanding of plant health dynamics and disease risk, enabling farmers to make informed, data-driven decisions.

The benefits of deploying AI in plant disease detection are multifaceted and profound:

- **Significant Reduction in Crop Losses:** Early and accurate diagnosis enables swift and targeted treatments, directly mitigating yield reductions and safeguarding agricultural productivity.
- **Optimized Resource Utilization:** Precise disease identification leads to targeted application of pesticides, fungicides, or

fertilizers, thereby reducing chemical waste, minimizing environmental impact, and lowering operational costs for farmers.

- **Enhanced Efficiency and Scalability:** AI systems can process and analyze vast quantities of data at speeds impossible for humans, making them ideally suited for managing large-scale commercial farming operations.
- **Strengthened Food Security:** By protecting crops from disease, AI contributes directly to a more stable, resilient, and abundant global food supply, addressing critical challenges related to population growth and climate change.
- **Increased Accessibility for Farmers:** The development of user-friendly smartphone applications powered by AI brings sophisticated diagnostic tools directly into the hands of smallholder farmers, democratizing access to advanced agricultural insights and empowering them to manage their crops more effectively.

While significant progress has been made, challenges remain. These include the continuous need for larger, more diverse, and precisely annotated training datasets to enhance model robustness and generalization across different plant varieties, diseases, and environmental conditions. Ethical considerations regarding data privacy and the accessibility of these technologies to all farmers also need careful consideration. Nevertheless, the rapid advancements in AI promise a future where plant diseases are detected and managed with unprecedented precision, ultimately fostering a more sustainable, productive, and resilient agricultural landscape worldwide.

জীৱন যুদ্ধত এগৰাকী সহনশীল ছাত্ৰী

✍ জাহ্নৱী কোঁচ

স্নাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

যে আগৰ বন্ধু-বান্ধৱী সকলোৰে যেন অলপ অলপ কৰি আঁতৰি গ'ল। হয়তো দক্ষ চেহেৰা, নহয়তো দুখীয়া পৰিস্থিতি - কিয় জানো, সিহঁতৰ হাঁহি আৰু সান্নিধ্য এতিয়া নাই।

এই নিঃসংগতা আৰু বেয়া সময়বোৰত তাইৰ একমাত্র আশাৰ উৎস হৈ ৰ'ল তাইৰ সৰু ভনীজনী। তাইৰ মা-দেউতা দুয়ো সেই সময়ত তাইৰ কাষতে আছিল। মাকজনী সাহসেৰে আগবাঢ়ি ঘৰৰ দায়িত্ব ল'লে। আৰু দেউতাকেও চিকিৎসালয়ৰ পৰা ঘৰলৈ ঘূৰি অহা পৰ্যন্ত সহায় হৈ ৰ'ল। কিন্তু এবছৰৰ পাছত, দেউতাকে এটা ডাঙৰ অসুখৰ বাবে মৃত্যুক সাৱটি ল'লে।

এই ঘটনাই জাহ্নৱীৰ জীৱনত এক গভীৰ আঘাত দি গ'ল। এতিয়া তাই, মাক আৰু এজনী সৰু ভনীহে ঘৰখনত থাকে।

সৰু ভনীজনীয়ে তাইক অত্যন্ত মৰম, সাহস আৰু হাঁহিৰ পোহৰ দিয়ে। যেতিয়া জাহ্নৱী বিষাদত ডুব যায়, সৰু ভনীজনীৰ এটি হাঁহিয়ে যেন মনৰ অন্ধকাৰ আঁতৰাই দিয়ে।

তাই এতিয়া আকৌ কলেজলৈ যায়। আগৰ দৰে নম্বৰ বা আগ্ৰহ নহ'ব পাৰে। কিন্তু তাইৰ মনত গঢ় লৈ উঠিছে এক অসীম শক্তি। জীৱনৰ যিকোনো ধৰণৰ অগ্নিপৰীক্ষাত নিজক নতুনকৈ সাজি লৈ যাবলৈ সক্ষম হৈছে তাই।

এই কাহিনী বিজয়ৰ নহয়, সংঘৰ্ষৰ হে -

হেৰাই যোৱাৰ নহয়, নিজকে বিচাৰি পোৱাৰ

চকুত সাহস, দেহত দাগ, মনত জুই- সেই জুই, যিয়ে শেষ কৰিব নোৱাৰিলে, মাত্ৰ জীয়াই ৰাখিলে। “এজনী সাধাৰণ ছাত্ৰী-যিয়ে জীৱনৰ সকলো কঠিন সময়ৰ লগত মুখামুখি হ'বলৈ শিকিছে।”

সেইদিনা কলেজৰ পৰা ঘূৰি আহোঁতে জাহ্নৱীৰ মনত কোনো দু-চিন্তাৰ আভাস নাছিল। ঘৰটো যদিও সাধাৰণ টিনৰ ছাঁ, দুটা ৰুম, সেউজীয়া গছ-পুলি, মাকৰ হাঁহি আৰু দেউতাকৰ শান্ত উপস্থিতি বিদ্যমান। দৈনন্দিন জীৱনৰ সকলো কষ্টৰ মাজৰে, তেওঁ চেপ্তা কৰিছিল জীৱনৰ নিজৰ বাটি আগবঢ়াবলৈ। পঢ়াত সচাকৈয়ে খুব ভাল নাছিল, তথাপি তেওঁ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'ব পৰা এগৰাকী সহজ-সৰল ছাত্ৰী আছিল।

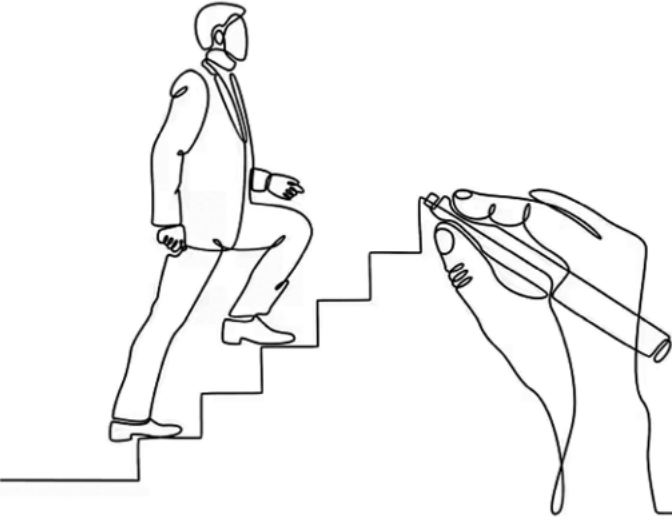
কিন্তু ভাগ্যৰ নিষ্ঠুৰ খেলা-এদিন ঘৰত চুলাত ৰন্ধি থাকোঁতেই হঠাতে ভয়ংকৰ জুই লাগিল। জুইয়ে বেছিকৈ দহিলে জাহ্নৱীৰ দেহটোক। সেই মুহূৰ্তটোই পৰিয়ালটোৰ জীৱনক সম্পূৰ্ণ ৰূপে ওলট-পালট কৰি পেলালে।

তীব্ৰ যন্ত্ৰণা, চিকিৎসালয়ৰ কঠিন দিনবোৰ আৰু মানসিক অস্থিৰতাই তেওঁক ভিতৰৰ পৰা দহি পেলাইছিল। চিকিৎসাৰ পাছত ঘূৰি অহাৰ সময়ত, তেওঁ উপলব্ধি কৰিলে

সাফল্যৰ বাটেৰে

✍ গায়ত্ৰী নাথ

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, কলা শাখা

সময় গতিশীল। এই গতিশীল সময়ৰ বাবে মানুহে খোজৰ লগত খোজ মিলাই কাম কৰি জীৱনৰ বাটত আগুৱাই যাবলৈ সক্ষম হয়। ঠিক সেইদৰে নয়ন আৰু গগণে যাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে জীৱনৰ বাটত আগুৱাই যাবলৈ সক্ষম হৈছে। সৰুতে মাক-দেউতাকক হেৰুওৱা নয়ন আৰু গগণে বহু কষ্টৰে ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল। ফুটপাথত থকা মানুহৰ দৰে দিনটো অনাই বনাই ঘূৰি ফুৰি ক'ৰবাত কিবা অলপ খাবলৈ পালে ৰাতিটো ৰাস্তা-ঘাটত এটা চুকত দুয়ো শুই থাকে। সিহঁতৰ আপোন বুলিবলৈ এই পৃথিৱীত কোনো নাই, দুয়ো দুয়োৰে মাজতে জীয়াই থাকে। নয়ন গগনৰ একমাত্ৰ ভায়েক আছিল। এনেকৈ কিছুদিন পাৰ হৈ গ'ল আৰু দুয়ো লাহে লাহে ডাঙৰ হৈ আহিল। এদিন নয়নে কোনো এঠাইত মন মাৰি বহি আছিল। এনেকৈ বহি থকা দেখি গগণে তাক সুধিলে, ঐ ভাইটি, কি হৈছে তোৰ?

তই কিয় এনেকৈ মন মাৰি বহি আছ। তেতিয়া নয়নে ডুপি উঠি ক'লে, দাদা আমি সদায় এনেকৈয়ে থাকিম নেকি? আমাৰ জীৱনলৈ সুখ নাহিবই নেকি?

গগণে অলপ সময় চিন্তা কৰি নয়নক ক'লে, আমি সদায় এনেকৈ নাথাকো। আমি এতিয়া ডাঙৰ হৈ আহিছো। যিহেতু আমি সৰুৰে পৰা কষ্টৰেই ডাঙৰ দীঘল হৈছো, যদি আৰু কষ্ট কৰো তেতিয়া আমি এটা শাস্তিৰ জীৱন কটাব পাৰিম। এনেকৈ দুয়োৰে মাজত কথোপকথন চলি থাকিল। ভবা মতেই কাম হ'ল। দুয়ো ভাই-ককায়ে দিনটো কাম কৰে আৰু ৰাতি হ'লে কাম কৰি পোৱা পইচাৰ আধা জমা কৰি আধা খৰচ কৰে। জমা ধনেৰে সিহঁতে থকাকৈ এটা সৰু ঘৰো সজালে লগতে কিছুমান লাগতিয়াল বয়-বস্তুও কিনিলে আৰু বহু কষ্টৰ ফলত সিহঁতৰ জীৱনলৈ পোহৰ নামি আহিল। ইমানদিনে সিহঁতে এখন আন্ধাৰ পৃথিৱীতে জীয়াই আছিল। এতিয়া সিহঁত দুয়ো ইমানেই সক্ষম হৈ উঠিল যে সিহঁতে নিজৰ জীৱনৰ উপৰিও আনৰ জীৱনৰ সুখৰ হকে কাম কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিল। এনেকৈ এদিন দুয়ো এজন ভাল সমাজসেৱক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল আৰু ৰাইজৰ হকে কাম কৰাৰ লগতে মাক-দেউতাক নোহোৱা অনাথ ল'ৰা ছোৱালীবোৰক থকাৰ কাৰণে ভাল এখন ঘৰ, খাবলৈ অলপ অন্ন আদি যোগাৰ কৰি সিহঁতক সুখৰ সন্ধান দিলে। এনেদৰে সিহঁত দুয়ো সাফল্যৰে সমাজৰ কল্যাণৰ কাৰণে কাম কৰি গৈ থাকিল আৰু নিজৰ জীৱন গঢ়াৰ লগতে বেলেগৰ জীৱন গঢ়াৰ সপোন দেখুওৱাবলৈ সক্ষম হ'ল।

कहानी : हाथी और बाढ़

✍ कुलदीप ठाकुरीया

पूर्व छात्र

सावन का महीना आते ही हमारे गाँव में चिंता आ जाती है। सभी लोग अपने फसल, पशु और घर को लेकर चिंतित हो जाते हैं। ब्रह्मपुत्र के निकट हमारा प्यारा गाँव प्रत्येक वर्ष बाढ़ की समस्या से जूझता है। भूषण वर्षा के कारण यह मनभावन सावन हमारे लिए बहुत कष्टदायक होते हैं। लोग पहले से ही सजाग हो जाते हैं। वे अपने मुल्यवान वस्तुओं को पहले ही सुरक्षित स्थान पर रख देते हैं। पशुओं और खूद के लिए भी एक सुरक्षित स्थान निर्धारित कर रखते हैं। बाढ़ जैसे कोई समस्या नहीं, एक परिचित त्योहार है। लोग पहले से ही इसके लिए खूद को तैयार रखते हैं।

इस बार सावन कुछ उदास था। ज्यादा बरसने के कारण नदी बहुत जल्दी भर गई। निरंतर वर्षा और पानी का स्तर देख सब चिंतित थे। कुछ बुजुर्ग कह रहे थे- "इस तरह से पानी का बढ़ना हमने जीवन में पहले कभी नहीं देखा था। दो दिन की वर्षा से पूरी नदी भर गयी।"

अन्य एक ने कहा - "इस बार यह बाढ़ भयंकर होनेवाली है। हमारे पास समय कम है। इस प्रकार पानी बढ़ेगा ते पूरा गाँव डूबेगा।"

बढ़ते पानी को देख कर भी ज्यादातर लोगों में भय और चिंता नहीं थी। वे लोग कहते हैं- "यह समस्या आज की थोड़ी है। हमने तो जन्म से ही इस बाढ़ को देखा है। अब भला भय किस बात की, यह कोई नयी समस्या तो नहीं।"

लोग अपने-अपने मतों पर स्थिर थे। रात होते होते पानी सममुच गाँव में घुस गया। बरसात होने के कारण लोग जल्दी सो गए। वैसे भी तालाब, खाई आदि जलशय पहले से ही बारिश के पानी से पूर्ण थे। नदी से आते हुए पानी से लोग अनभिज्ञ थे। सुबह होने पर किसी का आँगन न दिखाई दिया। चारों ओर केवल पानी और पानी। गौशाला में भी गायों के घूटनों तक पानी था।

गाँव का एक बुजुर्ग, नाम गोपी, उसने आवाज लगाई- "जल्द उठो, बाहर देखो। पानी घर के अंदर घूसने को आया। तुम लोगों की नींद न टूटी। गायों को जल्दी किसी सुरक्षित ऊँचे स्थान ले जाओ, नहीं तो वहीं डूबकर मर जाएंगी।

हम सब शीघ्र उठे और देख के चौंक गए। कल तक तो सिर्फ बाढ़ की बातें हो रही थी। आज हमारे आँगन तक आ गई। हम सबने बिना देर किये गायों को सुरक्षित स्थान पर ले जाने लगे। बाहर सब एक समान हो गया। कहाँ खाई कहाँ सड़क कुछ निशान न बचा। सभी घरों में अब रात के लिए चिंता थी। इतनी शीघ्र कौन क्या करें कुछ समझ न पा रहे थे।

अलका जी गाँव की सबसे दरिद्र स्त्री। वह रो रो कर कहने लगी- "मैं गरीब विधवा असहाय स्त्री। अपने दो बच्चे को लेकर कहाँ जाऊँ। घर भी छोटा सा। आँगन द्वार सब समान। रात भर हम सोये नहीं। बिस्तर तक पानी गया। एक रात में ही इतना पानी बढ़ गया। पता नहीं आज रात तक क्या होगा। इस बार तो घर भी डुबेगा शायद।"

तब मेरे पिताजी ने कहा- "तुम मेरे घर रही बहन। जब तक पानी पूर्ण रूप से सुख न जाए तुम यहीं रहना। तुम्हारा जो कुछ किमती वस्तु है उसे सुरक्षित यहाँ लाओ।"

उस समय एक दुसरे की मदद करना सबका कर्तव्य था। असहाय, दरिद्र आदि को उचित स्थान पर ले जाना महापूण्य का काम होगा। पड़ोसी मुसीबत के समय न मिले तो क्या फायदा। पशु हो या कोई दुर्बल असहाय व्यक्ति, कोई योग्य और सार्थक व्यक्ति को उनकी मदद अवश्य करना चाहिए। अलका के घर के साथ और एक परिवार को हमने अपन घर में जगह दी।

पानी का स्तर बढ़ता गया। लगभग गाँव के सभी घरों में पानी घुस गया था। कुछ ही घर थे जिसमें पानी प्रवेश नहीं किया। हमारे दो घर भी पानी में पूर्ण हो गया। एक घर की नींव थोड़ी ऊँची थी। उसमें पानी भरना लगभग असंभव था। उसी घर में हम तीन परिवार पानी सुखने तक रहेंगे।

आस-पड़ोस के लोग कम होने लगे। ज्यादातर लोग घर में ताला लगाकर रिस्तेदारों के घर में चले जाने लगे। कुछ लोग सिर पर कपड़ा व अन्य सामान लेकर आते हैं। उनमें से प्रथम स्त्री कहने लगी- "हम तो चले अपनी मायके। यहाँ कौन रुकेगा पानी के ऊपर। ये गन्दे पानी से इन्फेक्शन हो जाएगा।"

दूसरी स्त्री- "हाँ... हा...। अब नहीं जाएँ तो कल तक न बचेगें यहाँ। यहीं तो मायके जाने के स्वर्णिम अवसर है। मिट्टी पुरी तरह न सुखने तक हम यहाँ नहीं आएँगे।"

तीसरी स्त्री - "अरे! तुम लोग जैसे कोई शादी में जा रही हो। जरा घर की चिंता भी करना। घर में कोई न होने पर चोरों को बढ़िया मोका मिलती है। पिछली बर सुना न था वो दिपाली के घर में टी.वी. फ्रिज व कीमती जेवरात चोरी हो गयी थी। दिपाली बेचारी... मायके जाती है तो आने का नाम नहीं लेती। मैंने तो अपने पति को कह दी, कुछ भी हो जाए घर से ना निकलना।"

दूसरी स्त्री- "तू भी न... अपने को ही थानेदार बना दिया। मुझे तो विश्वास है हमारे ताले पर। कोई बम भी लगा दे तो फूटेगा नहीं।"

प्रथम स्त्री- हाँ... हाँ... तू सही कह रही है। ऐसी परिस्थिति में उन्हे कैसे छोड़ूँ अकेला। बेचारा खायेगा पीयेगा क्या? गंदे पानी की मध्य सोयेगा कैसे? हम तो खूद इस गंदे पानी में पैर न रखना चाहते। अब चोर भला खुद का पैर गंदा क्यों करेंगे।"

रात होने को आई, सभी लोग खाना खाकर सोने वाले थे। तभी दूर से आवाज आयी- "भागो... भागो... मार डालेगा।"

कुछ देर बाद गोपी बुजुर्ग पानी को झोलते हुए हमारे घर आते हैं। मुख में भय और चिंता की गहरी रेखा।

पिताजी पूछते हैं- "क्या हुआ काका। आप भगभति लग रहे हो।"

भय तो तुम लोगों को भी लगेगा। मेरी बात सुनो - गाँव में जंगली हाथी घुस गया है। बड़ा भूरा रंग का हाथी। बाढ़ के साथ वह आया है। अब सोचो कोई उपाय।"

ये सुन हम सब भी भयभीत हो गए। एक अलस का भय सबके मुख पर था। पिताजी कहने लगे- "ये प्रथमबार ऐसा हुआ है। एक ओर बाढ़ दूसरी ओर हाथी। न कहीं भग सकते हैं, न कहीं छुप सकते हैं। मैं भी उपायहीन हूँ।"

गोपी बुजुर्ग--" है ईश्वर ये कैसी दुविधा है। बाढ़ का सामना तो हम कर सकते हैं। जो हम सालों साल करते आ रहे हैं। परंतु यह हाथी से भला कौन लड़ेगा। हममें से कोई योद्धा तो नहीं है।"

पिताजी--"अब तो चिंता के साथ भय भी समा गया।"

कुछ लोग पानी के बीच से भागते हुए हमारे घर तक आते हैं। उनमें से हमारे पड़ोसी युवराज ने कहा- "जल्द चलिए, हम असहाय हैं। बहुत बड़ी समस्या में है। मेरे बाप के मार देगा। चलिए न...।"

गोपी बुजुर्ग-- "बात क्या है, कौन किसे मारेगा और जाना कहा है?"

युवराज -- "वो मेरे बाबा जिस कमरे से सो रहे थे हाथी ने उसे तबाह कर दिया। बाबा भी मिल नहीं रहा।" ये कहकर वो रो पड़े।

हम सब तुरंत उसके घर की ओर जाने लगे। घर का सामान सब इधर-उधर तौर रहे थे। पिताजी और कुछ लोग युवराज के बाबा को खोजने लगे। कुछ समय खोजने पर एक टूटी आलमारी के पीछे वे बैठे नजर ये। आँखें

मुद कर वे कुछ मंत्रोच्चारण कर रहे थे। पिताजी बोले- "आप यहा छुपे हो। आप सुरक्षित हो खुशी हुई। बाहर निकल आओ हम सब आप ही को ढूँढ रहे थे।"

युवराज के बाबा - "जय हो गणेश...। जय प्रभू विश्वकर्मा। ये ते मेरे मंत्रोच्चारण की शक्ति थी। देखा स्वयं प्रभू मुझे दर्शन देने आए थे और प्रसाद के रूप में अनाज खा गए। धन्य हो गया मैं तो। देखो मुझे कुछ न हुआ, मैं तो विल्कुल ठीक हूँ। ये हाथी के रूप में बिल्कुल गणेश जी आए हैं, हमें उद्धार करने। आप की क्या महिमा है प्रभु, एक तरफ पानी से इबाते हो और दूसरी ओर रक्षा हेतु हाथी के रूप में आप आए हो।"

युवराज -- बाबा ! वो एक पशु है। आप सामने आते तो आपको भी कुचल देता। उसे भगवान समझने की भुल न करो आप। वह तो भाग्य ने साथ दी आपकी। वह आलमारी न होते तो आप कहा छुपते? ये तो उस टूटी आलमारी की महिमा है जो टूटी हालत में भी आपका साथ दी।"

युवराज के बाबा- "नही ... नही... नही...। बड़े बुजुर्गों की बातों पर कभी उलाहना नहीं करना चाहिए। हमने बहुत कुछ देखा है जीवन में। तुम तो अभी युवक हो, तुममें आध्यात्मिकता की कमी है, शिक्षा का अभाव है। मैं दावा के साथ कह देता हूँ आप सबको, वो हाथी साधारण न था। है प्रभू माफ करना इस बालक नासमझ है। युवराज के बाबा कोने में बैठ जाते हैं और भगवान का ध्यान करने लगते हैं।

गोपी बुजुर्ग-- अभी तो ये शुरुवात है। पता नही किस किस का काल बनके आया है ये हाथी। कोई एक बच भी गया तो उल्लासित होने की जरूरत नही। अब पता नहीं किसपर विपत्ति आयेगी। कोई उपाय तो होगा।

गाँव का अन्य युवक कुशल ने कुछ सोच कर कहा- "ऐसी घटना आजकल आम है। मैंने कई जगहों पर ऐसी घटना के बारे में सुना है पहले। शुक्र करो कि यहाँ सिर्फ एक ही हाथी आया है। कहीं कहीं तो झुंड बनाकर आते हैं। लोग एकत्रित होकर भागा देते हैं। इसके लिए साहस और एकता की जरूरत है।"

पिताजी-- "जोखिम भरा है। फिर भी असंभव नहीं है, हम प्रयास कर सकते हैं।"

गोपी बुजुर्ग -- "इसके लिए कई युवकों का होना आवश्यक है। हम बुजुर्ग तो बस सलाह दे सकते हैं। तुम लोगों के साथ हम सहयोग नहीं कर सकते।"

कुशल--" नहीं काका, आपका सलाह ही हमारे लिए सर्वशक्ति सिद्ध होगा। आप सब की रक्षा करना तो हम युवकों का कर्तव्य है। आपलोगों ने इस गाँव के लिए क्या कुछ नहीं किया। इस जटिल समस्या में हमारा बल काम न दे तो क्या ही युवक हम सब।"

गोपी बुजुर्ग-- "ज्यादा तर युवक अपने परिवारों के साथ गाँव से बाहर गये हैं। वह सब होते तो और सरल होता। कोई शीघ्र ही उनसे संपर्क करो और सुबह तक किसी भी हालत में गाँव पहुँचने दो। गाँव की रक्षा करना सबका समान अधिकार और कर्तव्य है।"

कुशल - "जी काका, हम फोन के जरिए उन तक खबर भेजेंगे।"

गोपी बुजुर्ग - आज की रात हमें सर्तक सजग रहने की पूर्ण आवश्यक है। कोई पूर्ण नींद नहीं लेगी। एक सदस्य को पहरा अवश्य ही देना होगा। हाथी किसी भी ओर से आ सकता है। आँख के साथ अपने कान भी खुला रखना। चारों तरफ पानी है, हाथी आयेगा तो पानी में आवाज जरूर होगी। आग का व्यवस्था हर घर में रखना। बिजली नहीं है तो आग रोशनी भी देगी और हाथी को भगाने में भी काम आ सकता है। हाथी निकट आए तो बड़े वर्तनों से आवाज करना। बाहर कोई भी नहीं निकलेगा जब तक मदद करने कोई न आये। किसी पर संकट आये तो कोई भी पीछे न हटना। हम सबकी एक होना ही होगा। गोपी बुजुर्ग भावुक हुए।

पिताजी- "आप चिंता न करें, सब सही होगा।"

सभी सहमति लेकर अपने-अपने घर चले गए। उस रात किसी की नींद न आयी। सबकी आँख और कान खुला था। घरों से वर्तनों की आवाज पूरी रात आयी। हम सब चारों ओर देखते रहे। कहीं से पानी की आवाज आयी तो थाल, कटोरी लेकर बजाने लगते थे। उसी रात

पिताजी के मोबाइल में एक कॉल आता है। कोई एक व्यक्ति कहता है कि हाथी ने किसी एक व्यक्ति को जान से मार डाला। ये खबर सुनके जैसे हम सबकी आँखें खुली रह गयी। चिंता और भय अधिक हो गया। थोड़ा बहुत विश्वास उस हाथी पर था तो भी भय में रूपांतर हो गया। रात किसी भी तरह बीती। सुबह होने पर गाँव में एक सभा का आयोजन किया गया। सभी युवक उस सभा में शामिल थे। सब विचार करने लगे। हाथी द्वारा आदमी को मारना भी अफवाह थी। इस बात से सब प्रसन्न हुए, लेकिन जब तक वह हाथी गाँव में उपस्थित है तब तक कोई चैन की नींद न ले पायेगी। लोगों की अब बाढ़ की चिंता नहीं थी। हाथी को भगाना सबका एकमात्र उद्देश्य था।

गाँव में सभी युवक एकत्रित हो गये। सब के हाथ में आग का मशाल और बड़े पीतल की थाली से आवाज करती हुई सब आगे बढ़ने लगे। युवकों का साहस देख गोपी बुजुर्ग कहने लगे- "तुम सब का यह साहस अवश्य ही सफल होगा। जो कार्य करने जा रहे हो सरल तो है नहीं जोखिम जरूर है। हर कोई स्वयं के बारे में न सोच कर एक दुसरे की मदद के लिए तैयार रहना। किसी को कुछ क्षति न हो इस बात का भी ध्यान रखना। हम सब वयवृद्ध प्रार्थना करेंगे तुम सब की विजय हो।"

सब लोग श्रीगणेश की ध्वनि लगाये आगे बढ़ते हैं। अदम्य साहस के साथ युवकों का दल आगे बढ़ते जाते हैं। कुछ क्षण बाद हाथी हमारे घर के ठीक पीछे। मैं ने देखते ही तुरंत आवाज दी- "पिताजी देखिए, ये यहाँ है। इसे कैसे दूर भेजेंगे।"

उस समय युवकों का दल आगे निकल गया था। पिता ने साहस दिखाया। हाथ में एक बड़ा डंडा लिया, आगे बढ़े- तुम सब यही रहो कोई घर से बाहर न आना, बिल्कुल भी नहीं।"

हम सब खिड़की से देखते रहे। पिताजी ने डंडे को जोर जोर से पानी पर मारने लगे। हाथी पीछे हटा। पर जाने का नाम न लिया। हम सभी घर के भीतर से वर्तन बजाने लगे। कुछ युवक भी वहाँ आये। थोड़ी कोशिश के बाद हाथी को वहाँ से भगाया गया। युवकों को दल

ने हाथी को गाँव से बहर निकलवाने का कटू प्रयास किये। परंतु हाथी ने उन्हें ही भगा दिया।

पानी भी उस समय तक अत्याधिक बढ़ गये थे और बढ़ते ही जा रहे थे। ऊँचे घरों में भी अब पानी घुसना शुरू हो गया था। लोगों की चिंता और भय तो एक प्रकार का घातक समान था। युवक भी अब हाथी के आगे-पीछे दौड़ते दौड़ते थक गये थे। परंतु वे सब असफल हुए। दुसरा रास्ता न बचा। सब निराश होकर लौट आये। युवराज के बाबा ने कहा-- "सुनों लड़कों मुझो तो पहले से ही लगा था तुमसब असफल ही होगे। तुमलोग जरा सा सोच के बताओं क्या ईश्वर को कोई भगा सकते हैं। इस गाँव में भक्ति और समझदारी का अभाव है। भगवान हमारे लिए आए हैं और हम उसे भगा रहे हैं। हमें तो उनकी पूजा करना चाहिए। उनको यदि हम प्रेम पूर्वक कहेंगे तो वो अपनी जगह लौट जाएंगे।"

कुशल- "वह वन्यजीव प्रकांड हाथी को प्रेम का परिभाषा क्या पता। जो उसके सन्मुख जाएगा उसे ही मौत का मार्ग दिखायेगा। प्रेम तो उनसे करना चाहिए जिसे जताना आता हो।"

युवराज के बाबा- "अरे... सुन है प्रेम से पत्थर भी पिघल जाता है। वो तो सिर्फ हाथी है एक निर्दोष असहाय, अबुझ प्राणी। उसे भी प्रेम की चाहत है। इसके सिवाय अन्य उपाय भी तो नहीं हैं।"

युवराज अपने बाबा की ओर देखते हुए -- "उपाय है। एकदम सटीक उपाय। ऐसा उपाय जिससे सांप भी मर जाए और लाठी भी न टूटे।"

कुशल- "और वह उपाय क्या है?"

युवराज के बाबा क्रोध से - "उपाय यही है कि ये नासमझ लड़का हाथी को मारना चाहता है। इसे और कुछ आता ही कहा। इतना ही मारने-काटने का शौक

है तो जाओ सीमा पर और मार डालो देशद्रोहियों को। एक निर्दोष असहाय प्राणी को मारकर अपने कायरता का परिचय मत दो। मैं इसकी बात पर एकदम सहमत नहीं।"

गोपी बुजुर्ग- "लड़का तुम इतना बड़ सिद्धान्त कैसे ले सकते हो। ये तो अपराध है।"

युवराज - "नहीं काका। मैंने तो ऐसा न कहा। मैं तो बस हाथी को सुरक्षित स्थान पर भेजना चाहता हूँ। जहाँ इसे होना चाहिए।"

पिताजी- "तुम कहना क्या चाहते हो। प्रकांड हाथी को कैसे भेज पाओगे।"

युवराज - "आप सब ध्यान से सुनिए। कोई भी सामाजिक समस्या होने पर हम पहले कानून को खबर करते हैं। ऐसी स्थिति में हमें वनविभाग से संपर्क करना चाहिए। ये काम हमें पहले ही करना चाहिए था। परंतु हमने ध्यान न दिया। अब अधिक विलम्ब करने की जरूरत नहीं। हमें शीघ्र ही वनविभाग को सूचित करना होगा।"

कुशल- "हाँ... तुम सही कहते हो। हमें और जोखिम नहीं उठानी चाहिए। अब और कुछ सोचे बिना हमें तुरंत वनविभाग को खबर देना चाहिए।"

सब इस बात से सहमत थे। युवराज ने वनविभाग के सूचित किया। वो रात किसी तरह बीत गई। सुबह वनविभाग के लोग आए। गाँव के लोगों से बातचीत की। सभी गाँववालों का आग्रह था कि हाथी को किसी प्रकार का नुकसान न हो। वनविभाग ने कठोर प्रयास के उपरांत हाथी को पकड़ने में सक्षम हुए। गाँव में उल्लास और प्रसन्नता आ गया। हर कोई वनविभाग को शुक्रियादा करने लगे। वनविभाग ने कहा कि हाथी को सुरक्षित जंगल में उसके परिवार वालों के साथ छोड़ देगा। गाँव से एक बड़ी समस्या हल हो गयी। धीरे-धीरे पानी भी सुखने लगे। हमारा जीवन पुनः पहले जैसा हो गया।

পাৰিজাত

ৰাহিদ আলী

স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

পাৰিজাত নামৰ এটা ল'ৰা আছিল। তেওঁৰ বয়স ২৬ বছৰ। তেওঁৰ কোনো মা-দেউতা নাছিল। বহুত গৰীব ঘৰৰ ল'ৰা আছিল। তেওঁ নিজৰ দুজন দাদা আৰু এজনী বাইদেউৰ লগত আছিল। দাদা দুজনৰ বিয়া হৈছে। তেওঁ এখন বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক আছিল। তেওঁ এই কম দৰমহাৰ বাবে তেওঁৰ ঘৰৰ মানুহবোৰে বহুতো বেয়াকৈ কৈছিল। যাৰ ফলত তেওঁ কাম বিচাৰি গাওঁৰ পৰা ডাঙৰ এখন চহৰলৈ গৈছিল। তেওঁ ব্যৱহাৰ বহুতো ভাল আৰু তেওঁ কাৰো বেয়া ভাবা নাছিল। তেওঁ এটি সদাগৰপতি মানুহৰ ব্যৱসায়ী কাম কৰিলে তেওঁ কিছু ইমানদাৰীৰ বাবে পাৰিজাতক বহু ভাল পাইছিল। এদিন হঠাতে সেই মালিকজনে নিজে নিজৰ আত্মহত্যা কৰিলে, কিন্তু মৃত্যু হোৱাৰ আগতে তেওঁ সকলোবোৰ সম্পত্তি পাৰিজাতক দি গ'ল।

পাৰিজাতৰ সেই ইমানদাৰীয়ে তেওঁৰ জীৱনটো উজ্জ্বল কৰি তুলিলে। পাৰিজাত অৰ্থনৈতিকভাৱে আগবাঢ়ি গ'ল। তেওঁ সকলো দুখীয়া মানুহক সহায় কৰে। তেওঁ যদিও বহু ধনী আছিল কিন্তু

অকলশৰীয়া অনুভৱ কৰিছিল। তেতিয়া তেওঁৰ জীৱনত আহিছিল এজনী ছোৱালী, কিন্তু সেই ছোৱালীজনীয়ে চকুৰে নেদেখে। পাৰিজাত দেখিবলৈ বেছি ধুনীয়া নাছিল। তেওঁ নিজৰ পইছাৰ শক্তিতে সেই ছোৱালীজনীৰ চকু দান কৰিছিল। যাৰ ফলত সেই ছোৱালীজনীৰ দৃষ্টিশক্তি উভতি আহিল, কিন্তু পাৰিজাতৰ মনত ভয় আছিল যে তেওঁক দেখি ছোৱালীজনীয়ে অনুচেনন হ'ব পাৰে, কিন্তু এনে নহ'ল আৰু দুয়োজনে সুখৰ জীৱন-যাপন কৰিলে।

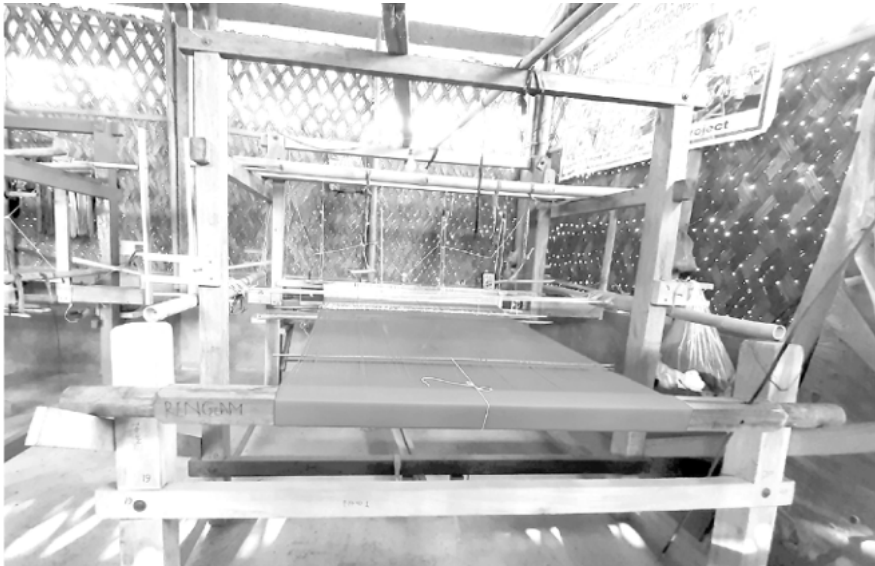

তাঁতশাল

✍ কোশ্যলয় ৰাভা

স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, কলা

তাঁতশাল বৰ্ণালীৰ বৰ প্ৰিয়, তাঁতশালত তাই কাপোৰ বই বৰ ভাল পাই। কিন্তু তাই বৰ নিৰুপায়। আৰ্থিক ভাৱে দুৰ্বল বাবে তাইৰ তাঁতশাল এখনৰ ব্যৱস্থা নাই। তাইৰ এনে অৱস্থ্যা দেখি ৰোমেনে এদিন তাইৰ মনৰ কথা বুজি ক'লে যে, ৰোমেনৰ ঘৰত এখন তাঁতশাল আছে। তুমি যদি তাঁতশাল বয় ভাল পোৱা তোমাৰ প্ৰিয় তেতিয়াহলে মোৰ তাঁতশালখন দিব পাৰো। তাকে শুনি অহিবোৰ ৰং পালে। বৰ্ণালী তাঁতশাল বোৱা আৰম্ভ কৰিলে। তাই তাঁতশাল বই বহুতো নানা ৰঙৰ কাপোৰ উলিয়ালে। তাই তাঁতশাল বই বহুতো কাপোৰ বিক্ৰীও কৰিলে। আৰু তাই আৰ্থিক ভাৱে লাভৱান হ'লে। তাই এতিয়া বৰ মনোযোগেৰে তাঁতশাল বোৱাত ব্যস্ত। গাঁৱৰ বহুতো ছোৱালী সকলোক তাই তাঁতশাল বোৱাত সহায় কৰিছে। নজনা বোৰক শিকাইছে আৰু বহুতো আৰ্থিক ভাৱে টনকিয়াল কৰিছে। বৰ্ণালী এতিয়া বহুতো অভাৱৰ পৰা বঞ্চিত। তাই এতিয়া তাঁতশাল বয় বহুত বেছি সুখী। তাই নিজে তাঁতশালৰ কাপোৰ বয় নিজৰ সাজ পৰিধান কৰে। তাকে দেখি ৰোমেনৰ মন বহুত বেছি উৎফুলিত। কাৰণ বৰ্ণালীৰ তাঁতশালখন আছিল ৰোমেনে দিয়া।

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ অধ্যয়ন আৰু চৰ্চাত বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা

ড° প্ৰফুল্ল কুমাৰ নাথ
অধ্যাপক, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ এগৰাকী অনুৰাগী সাধক আছিল আৰু পুৰুষানুক্ৰমে তেওঁৰ ওপৰত গুৰুজনাৰ প্ৰভাৱ ৰশ্মি প্ৰতিফলন লক্ষ্য কৰা যায়। বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ বুঢ়ীমাক নিজেই এগৰাকী পৰম ভক্তা আছিল, হৰিনাম ধৰ্মৰ ভক্তিবসত মগন আছিল। তেওঁৰ স্নেহধন্য পুত্ৰগোপাল চন্দ্ৰ ৰাভাও তদানীন্তন শঙ্কৰী মানসত্ৰৰ আশীষত নিৰ্মালিৰে অভিষিক্ত হৈ পৰম ভক্তৰ সংঘত আৰু ৰুচিশীল জীৱন অতিবাহিত কৰিছিল। তেওঁৰ ককাদেউতাক শনিৰাম মহাহাৰীয়ে তদানীন্তন বুঢ়ীছ বজাৰ অধীনত সামৰিক বাহিনীত কাম কৰিছিল। তেওঁৰ পত্নী পৰম ধৰ্মশীলা আছিল আৰু বসন্ত ৰোগত বৰপুত্ৰ ধনসিঙ আক্ৰান্ত হোৱাত গোপালক বুকুত লৈ তেওঁ একান্তমনে হৰিভক্তিত নিমগ্ন হৈ আছিল। এদিন তেওঁলোকৰ ঘৰত গোপিনীসকলৰ সৈতে হৰিনাম শ্ৰৱণতে মগ্ন হৈ থাকি গোপালক কোলাত লৈ নামৰ মধুৰ সুৰমান হৈ সেৱা কৰি থকা অৱস্থাত তেওঁৰ প্ৰাণবায়ু উৰি গৈছিল। একান্ত হৰিভক্ত গোপালৰ মাতৃয়ে নামত আঁঠু লৈ সেৱা ধৰি থাকোঁতে পৰলোকলৈ গতি কৰাত নামতীসকলে হৰি হৰি ৰাম ৰাম ধ্বনি কৰিবলৈ ধৰিলে।

গোপালৰ মাক পৰম ভাগ্যৱতী, সেৱা কৰি নাম লৈ এৰি গ'ল, দুখ-কষ্ট একোৱে নাপালে- এজনী বয়সস্থ নামতীয়ে ক'লে। কম বয়সীয়া গোপালক লৈ শনিৰাম চিন্তিত হ'ল আৰু দিনতে অন্ধকাৰ দেখিলে। মনৰ বেজাৰত পেটলৈ ভাত নোযোৱা হ'ল। অৱশেষত তেওঁৰ এগৰাকী বন্ধু চান্দবৰ ৰাভালৈ মনত পৰিল আৰু ওদালগুৰিৰ পৰা তেজপুৰত আৰক্ষী বিভাগত কৰ্মৰত নিজৰ বিপত্তিৰ খবৰ দিলে। খবৰ পাইয়েই বাৰ্তাবাহকৰ লগতে ঘোঁৰাত উঠি চান্দবৰ ওদালগুৰিলৈ যাত্ৰা কৰিলে আৰু বন্ধুৰ দুখৰ সমভাগী হল। আশ্চৰ্যৰ বিষয়ে চান্দবৰ ৰাভা নিঃসন্তান আছিল আৰু গোপালক দেখিয়েই তেওঁৰ অন্তৰত কৰুণা উপজিল। সন্তানটি নিজে ডাঙৰ-দীঘল কৰিব বুলি বন্ধুৰ পৰা পৰামৰ্শ বিচাৰিলে। শনিৰাম মহাহাৰীয়ে হাততেই সৰগ ঢুকি পালে আৰু চলচলীয়া চকুৰে পুত্ৰ গোপালক বন্ধু চান্দবৰৰ হাতত তুলি দিলে।

ৰাখে হৰি মাৰে কোনে? শনিৰামৰ পুত্ৰ গোপালে চান্দবৰ ৰাভাৰ তত্ত্বাৱধানত ডাঙৰ-দীঘল হৈ সামৰিকবাহিনীত যোগদান কৰে। বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ মাতৃ শ্ৰীমতী গেটী ৰাভাও ধৰ্মপৰায়ণ মহিলা আছিল আৰু তেওঁৰ মহিমামণ্ডিত মাতৃস্নেহৰ ছত্ৰছায়াতেই কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাও শৈল্পিক ব্যক্তিত্ব গঢ়ি তোলাত প্ৰেৰণাদায়িনী শক্তিৰ ৰূপে কাম কৰিছিল। চান্দবৰ ৰাভাৰ মূল ঘৰ আছিল তামুলপুৰত আৰু শনিৰাম মছাহাৰীৰ সৈতে তেওঁৰ বন্ধুত্ব আছিল অত্যন্ত গভীৰ। গোপাল চন্দ্ৰ ৰাভাই কৰ্মজীৱনত পদোন্নতি লাভ কৰি চুবেদাৰ পদত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল আৰু ঢাকা চহৰত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। সেই সময়ত ঢাকাৰ সৈতে পুৰণি অসমৰ ব্যৱসায়িক আদান-প্ৰদান আৰু বিনিময় চলিছিল। তেওঁ ঢাকা চহৰত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি থকা সময়তেই ১৯০৯ চনৰ ৩১ জানুৱাৰীত বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ জন্ম হৈছিল। বাংলা আৰু উৰ্দু ভাষাৰ মাধ্যমেৰে ঢাকাতেই ৰাভাৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ হৈছিল। ১৯১৫ চনত দেউতাকে চাকৰিৰ পৰা অৱসৰ লৈ তেওঁ তেজপুৰতেই স্থায়ীভাৱে বসতি কৰিবলৈ লয়।

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই সৰুৰে পৰাই উৰণীয়া চৰাইৰ দৰে মুক্তমনে কলা-সংস্কৃতিৰ বিশাল জগতখনত বিচৰণ কৰিব বিচাৰিছিল। তেওঁৰ হাবিয়াস আছিল নৃত্য, গীত, অভিনয়, চিত্ৰ আৰু সুৰৰ জগতখনত। সেইবাবেই উত্তৰ-পূৱ ভাৰতৰ গাঁৱে-ভূঞা, পৰ্বতে-ভৈয়ামে বিচৰণ কৰি অসমৰ পৰম্পৰাগত নৃত্য-গীত, বাদ্য আদিৰ অনুশীলনত তেওঁ মন প্ৰাণ সপি দি সেইবোৰ পুনৰুদ্ধাৰ আৰু পুনৰ প্ৰচাৰৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। সেইবাবেই পুলিচ

বিভাগৰ উচ্চ পদত নিয়োগৰ সুযোগ পায়ো সুখ-বিলাসৰ ভাৱ সম্পূৰ্ণভাৱে পৰিত্যাগ কৰি বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই শিল্পীৰ জীৱনত আত্মনিয়োগ কৰিছিল।

বৰপেটাৰ চৰকাৰী হস্পিটালত কৰ্মৰত তেওঁৰ ভিনিয়েক ডাক্তৰ ধাৰাৰাম মেচৰ ঘৰত থাকোঁতেই তেওঁৰ শিল্পী হৃদয়ত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ অপূৰ্ব সৃষ্টিৰাজিয়ে গভীৰভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে নৃত্য, গীত, অভিনয় আদিৰ যোগেদি মধ্যযুগৰ অসমীয়া সংস্কৃতিক বৰ্ণাঢ্য ৰূপ প্ৰদান কৰিছিল। বৰপেটাত থকা কলছোৱাত সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ সুমধুৰ পৰিবেশে বিষ্ণুৰাভাক নতুন শৈল্পিক দৃষ্টি প্ৰদান কৰিছিল আৰু অসমৰ পৰম্পৰাগত লোকসঙ্গীত আৰু মাৰ্গসঙ্গীতৰ অধ্যয়ন, অনুশীলন আৰু প্ৰচাৰত আত্মনিয়োগ কৰিবলৈ অনুপ্রাণিত কৰিছিল।

তেজপুৰত থকা কালছোৱাতেই বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ অপূৰ্ব সৃষ্টিৰাজিৰ বিষয়ে গভীৰ চৰ্চা আৰু অনুশীলনত আত্মনিয়োগ কৰিছিল আৰু নিকামূল সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ বিশিষ্ট সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ বিদ্বান গহন চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ সান্নিধ্যই তেওঁৰ ভালেখিনি কৌতূহল নিবৃত্তিত সহায় কৰিছিল। সত্ৰীয়া সঙ্গীত আৰু নৃত্যৰ বিষয়ে থকা গোস্বামীৰ বিস্তৃত আৰু প্ৰণালীৱদ্ধ জ্ঞানে বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ কৌতূহল নিবৃত্তিৰ লগে লগে সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ প্ৰতি আগ্ৰহ বৃদ্ধি কৰিছিল। বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ পিতৃ গোপাল চন্দ্ৰ ৰাভায়ো গহন চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ পিতৃ মঙ্গল চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ পৰা নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তি ধৰ্মত শৰণ গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু সেয়ে সত্ৰীয়া জীৱনশৈলীৰ প্ৰভাৱে বিষ্ণুৰাভাৰ শৈশৱ-কৈশোৰৰ মাজেদি আহি প্ৰৌঢ় বয়সত পৰিপূৰ্ণ ব্যক্তিত্ব গঠনত সহায় কৰিছিল।

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ পিতৃৰো সঙ্গীতত বিশেষ ৰাপ আছিল আৰু সন্ধিয়া সময়ত তেওঁ সুৰ লগাই কীৰ্ত্তন পুথি শ্ৰৱণ-কীৰ্ত্তন কৰাটো একপ্ৰকাৰৰ অভ্যাসত পৰিণত হৈছিল। নিশ্চিতভাৱে ভক্তিপ্ৰাণ মাতৃৰ ভক্তিধৰ্মৰ প্ৰতি একমুখ অনুৰূপৰ প্ৰভাৱ গোপাল ৰাভাৰ ওপৰতো পৰিছিল। সেয়ে সামৰিক বাহিনীৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰি তেওঁ ধৰ্মীয় আৰু আধ্যাত্মিক জগতখনত বিচৰণ কৰিছিল। ভিনিয়েক বৰপেটাত থকাত বিষ্ণুৰাভাই সত্ৰীয়া সংস্কৃতিক আৰু অধিক কাষৰ পৰা নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ সুযোগ লাভ কৰিছিল।

সেই সময়ত বৰপেটাত কেইবাগৰাকীও ওজা-শিল্পীয়ে বুমুৰ নৃত্য, আৰু সংস্কৃতিৰ অনুশীলনত আত্মনিয়োগ কৰিছিল।

তেওঁলোকৰ ভিতৰত ওজাবংশৰ বিয়াহৰ পিতাম্বৰ ওজা, পাঠক বংশৰ সুকণ্ঠী দিগম্বৰ পাঠক, সূত্ৰধাৰ বংশৰ বিক্ৰিৰাম পাঠক, সূত্ৰধাৰ দয়াল চন্দ্ৰ সূত্ৰধাৰ, দীনবন্ধু দাস (ছদু ডষ্টাদ), গিৰিশ বায়ন, গন্ধীয়া গায়ন বংশৰ চন্দ্ৰমোহন গায়ন, ওষ্টাড, খৰ্গেশ্বৰ বায়ন' প্ৰভৃতি আছিল অঞ্চলযোৰ শঙ্কৰী সংস্কৃতি চৰ্চাৰ প্ৰধান শিল্পী। (কলাগুৰু বিষুপ্ৰসাদ : তিলক দাস, পৃঃ ৩৬)

ধ্ৰুপদী সঙ্গীতৰ যশস্বী ওজা স্বৰ্গেশ্বৰ বায়নৰ সান্নিধ্য্যো বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাক অসমীয়া ধ্ৰুপদী সঙ্গীত পৰম্পৰা সম্পৰ্কে গভীৰভাৱে চিন্তা কৰিবলৈ অনুপ্রাণিত কৰিছিল। হিন্দী আৰু বাংলা ভাষাত ধ্ৰুপদী সঙ্গীত চৰ্চা কৰা স্বৰ্গেশ্বৰ বায়নক বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই প্ৰশংসা কৰিছিল আৰু অসমীয়া ভাষাতো এনে সঙ্গীতৰ অনুশীলনৰ বাবে তেওঁক অনুপ্রাণিত কৰিছিল। বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা কলিকতাত থকা কালচোৱাত প্ৰসিদ্ধ ওষ্টাড দীনবন্ধু দাস কিছুদিন বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ সৈতে অতিবাহিত কৰিছিল আৰু বৰগীত আৰু অমৰ গীতৰ চৰ্চা কৰিছিল। দীনবন্ধু দাসৰ মুখত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই মহাপুৰুষ বিৰচিত গৌৰী ৰাগৰ 'কমল নয়নকো আজি পেখলো মাই' বৰগীতটি শুনি অতি পুলকিত হৈছিল আৰু তাৰ অনুকৰণত গীত ৰচনাৰ বাবে অনুপ্রাণিত দিছিল।

বৰপেটাত থকা কালছোৱাত বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই চন্দ্ৰমোহন গায়ন, গিৰীশ বায়ন আদিৰ সৈতে প্ৰায়েই গানৰ আখৰা কৰিছিল। গিৰীশ বায়ন আৰু দীনবন্ধু দাসে বাদ্যযন্ত্ৰ সংগত কৰি তেওঁলোকক উৎসাহিত কৰিছিল। বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই বৰপেটা সত্ৰৰ সেই সময়ৰ বুঢ়া সত্ৰীয়া, চতুৰ্ভুজ মিশ্ৰ আৰু বলৰাম পাঠক মিশ্ৰ আদিৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিছিল। বলৰাম পাঠকৰ অনুপ্ৰেৰণাতে বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ 'দৰশিত সুন্দৰ গৌৰ কলৈব' ৰূপ তৈলচিত্ৰ অঙ্কন কৰি উলিয়াইছিল।

গতিকে দেখা যায় যে ঘৰুৱা পৰিবেশত দেউতাকৰ ধৰ্মাচৰণ আৰু কীৰ্ত্তনৰ শ্ৰৱণৰ মাজেদি ৰোপিত হোৱা শংকৰদেৱ মহাপুৰুষজনাৰ সৃষ্টিৰাজিৰ প্ৰতি নিকামূল সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ গহন চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ যোগেদি শঙ্কৰী সংস্কৃতিৰ বৰ্ণাঢ্য ৰূপৰ প্ৰতি তেওঁৰ আগ্ৰহ আৰু উৎকণ্ঠা বৃদ্ধি কৰিছিল আৰু বৰপেটাৰ সত্ৰীয়া পৰিবেশে শঙ্কৰী সংস্কৃতিৰ গভীৰতাত প্ৰৱেশৰ বাবে তেওঁক সংকল্পৱদ্ধ কৰাইছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সান্নিধ্যই তেওঁৰ শিল্পীসত্ত্বাক দুগুণে উৎকৰ্ষিত কৰিছিল আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদে কৃষ্ণ-সংস্কৃতিৰ যোগেদি ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ অন্বেষণত মনোনিবেশ কৰাৰ দৰেই বিষুপ্ৰসাদ ৰাভায়ো শ্ৰীকৃষ্ণৰ ত্ৰিভুৱন

মোহিনী ৰূপৰ স্বৰূপ উপলব্ধি বাবে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ সৃষ্টিৰাজি গভীৰভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিল।

শ্যামলী চকু পীত ডম্বৰু লাসা
বদন ইন্দু ৰুচি ঈষত হাসা
নয়ন পঙ্কজ ভূজ লম্বিত জানু।
কণ্ঠে কৌস্তভ নৰ শোভিত ভানু
হাৰ মুকুটমণি কুণ্ডল ভোলে
বৰণ পঙ্কজ মোহ মঞ্জীৰ তোলে।-ইত্যাদি

পৰমপুৰুষ শ্ৰীকৃষ্ণৰ বিশ্ব বিমোহন ৰূপক মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে আধ্যাত্ম দৃষ্টিৰে নিৰীক্ষণ কৰিছিল আৰু গীতৰ মাজেদি চিত্ৰায়িত কৰিছিল। শঙ্কৰদেৱৰ আধ্যাত্মিক আদৰ্শই বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ মানৱতাবাদী বিশ্বজনীন দিব্যদৃষ্টিক প্ৰসাৰিত কৰি তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজিক বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ কৰি তোলাত সহায় কৰিছিল। বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ সমাজবাদী আদৰ্শৰ সন্মিলন যে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ 'কিৰাত কছাৰী, গাৰো খাচী মিৰি, সৰল কথা গোৱাল'ৰ পাৰম্পৰিক সমন্বয়, আদান-প্ৰদান আৰু বিনিময়ৰ যোগেদি সৃষ্টি হোৱা সমন্বয়ৰ সংস্কৃতিৰ ভৱিষ্যতদৰ্শী প্ৰভাৱ পৰিছিল, সেই কথা সহজেই অনুমান কৰিব পাৰি। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে ডেকাগিৰি হৈয়ো সেই ভাৰ আনৰ হাতত অপৰ্ণ কৰি ধৰ্মীয় জীৱনৰ মাজেদি সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ, শিল্পৰ অন্বেষণেৰে সাধনসিদ্ধ জীৱনত পূৰ্ণতাত অভিযুক্তা গতি কৰাৰ দৰেই বিষুপ্ৰসাদ ৰাভায়ো শেষিত-পীড়িতৰ মুকুতিৰ পথ-প্ৰদৰ্শক কৰাৰ বাবে অশেষ দুখ-নিৰ্যাতন সহ্য কৰিও সংস্কৃতিৰ পূজাৰী হৈ সুন্দৰৰ সন্ধানত নিৰ্ভীক, নিৰহংকাৰী হৈ অৱশেষত 'কলাগুৰু'ৰ আসন অলংকৃত কৰিছিল।

বৰপেটাত থকা কালছোৱাত সমাজৰ সকলো স্তৰৰ ব্যক্তিৰ পৰাই তেওঁ সমাদৰ লাভ কৰিছিল আৰু সত্ৰীয়া সমাজখনে তেওঁৰ সুমধুৰ বক্তৃতা আৰু মনোযোগ শৈল্পিক ব্যক্তিত্বৰ তেওঁৰ প্ৰতি বিশেষভাৱে আকৰ্ষিত হৈছিল। মাধৱদেৱৰ গৃহভটিমাৰ বৰ্ণনাৰ আধাৰত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ তৈলচিত্ৰ অঙ্কন কৰি তেওঁ সত্ৰীয়া সমাজৰ অধিক প্ৰিয়পাত্ৰ হৈছিল।

১৯০৪ চনৰ ভাদমহীয়া কীৰ্ত্তন উৎসৱৰ দিনা অনুষ্ঠিত এটা বিশেষ কীৰ্ত্তন উৎসৱত অংশগ্ৰহণ কৰি মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ কেলিগোপাল নাটৰ শ্ৰীগান্ধাৰ ৰূপত ৰূপক তালৰ সুন্দৰ গীত এটি গায়ন-বায়ন পদ্ধতিৰে পৰিবেশন ৰূপ অপূৰ্ব অনুষ্ঠানটি উপভোগ কৰিছিল। দীনবন্ধু দাসে অতি পাৰদৰ্শিতাবে পৰিবেশন

কৰা গীতটি আৰম্ভণিৰে পৰা সমাপ্তিলৈ শুনি বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা অতি পুলকিত হৈছিল আৰু হাঁহি হাঁহি দীনবন্ধু দাসক সৱটি ধৰি সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিছিল। ‘কেলিগোপাল নাট’ৰ উক্ত গীতটি আছিল এনেধৰণৰ—

ধ্ৰুং : দেখ সখি! এচন নিদাৰুণ কাণ।

পয়োধৰ অধৰ দশন নখ হান।

পদ : খসল কেয পশ টুটল হাৰ।

ফোৰল কাধুৱা কুচক হামাৰ।।

কয়োলা আলিঙ্গন ঘন ঘন বাছি

সৈচে চান্দক গৰাসিত ৰাছ।।

হৰিক সুৰভি বসে নাৰজু গিয়ান।

কৃষ্ণকিঙ্কৰ ওহি শঙ্কৰ ভান।।

বৰপেটাৰ উত্তৰ অঞ্চলত অৱস্থিত ককলাবাৰীত অনুষ্ঠিত শঙ্কৰদেৱৰ জন্মোৎসৱ উপলক্ষে অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাজহুৱা সভাত নিৰ্দিষ্ট বক্তাৰ ভাষণত তেওঁ বড়ো-কছাৰীসকলৰ সৈলতে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ কেনেধৰণৰ সম্পৰ্ক সেই কথাৰ অৱতাৰণা কৰি এনেদৰে কৈছিল— “শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰ বংশীয় ৰামৰায়ৰ কন্যা কমলাক নৰনৰায়ণ ৰজাৰ ভায়েক বীৰ চিলাৰায়লৈ বিয়া দিছিল। সম্ভৱত শ্ৰী শঙ্কৰদেৱ কমলাৰ দদাইদেউ, গতিকেই চিলাৰায় গুৰুজনাৰ জোৱায়েক। এই নৰনাৰায়ণ চিলাৰায় হাৰিয় মেচৰহে পো-নাতি, বড়ো-কছাৰী জাতীয়। এই সম্পৰ্কত বড়োসকল শ্ৰীশঙ্কৰদেৱৰ জোঁৱাইনাতি”।

গতিকে বড়োসকলে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ নৱবৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা ভাৱ পোষণ কৰি মূল অসমীয়া সাংস্কৃতিক ধাৰাৰ সৈতে মিলি গৈ বৃহত্তৰ অসমীয়া সংস্কৃতিক সমৃদ্ধ কৰা প্ৰয়োজন। অসমীয়া সংস্কৃতিক সমৃদ্ধ কৰি তুলিবৰ বাবে অসমত বসবাস কৰা সকলো জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মাজত সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদান আৰু বিনিময়ৰ প্ৰয়োজন। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে এই উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই গাৰো, মিৰি, নগা, কৈৱৰ্ত, আহোম, ব্ৰাহ্মণ, কায়স্থ, ভোট, যৱন, প্ৰভৃতি পৰ্বত-ভৈয়ামত বসবাস কৰা বিভিন্ন জাতি সম্প্ৰদায়ৰ লোকক একত্ৰিত কৰি নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ আশ্ৰয়ত সকলোকে মুক্তিৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে সৰ্বভাৰতীয় ধৰ্মীয় চৈতন্যৰ সৈতে অসমবাসীক পৰিচয় কৰাই জাতি-বৰ্ণ-ধৰ্ম সম্প্ৰদায় নিৰ্বিশেষে সকলোকে সংগঠিত কৰি বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে একশৰণ হৰিনাম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল আৰু তদানীন্তন সমাজত গভীৰভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা জাতিভেদ, বৰ্ণ বৈষম্য দূৰ কৰি এখন

সাম্যবাদী সমাজতাত্ত্বিক, ধৰ্মনিৰপেক্ষ সমাজ গঠনৰ পোষকতা কৰিছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ এনে উদাৰ মানৱীয় দৃষ্টিভংগীৰ বাবেই বিভিন্ন জনজাতীয় মূলৰ গাৰো, মিৰি, কেওট, নগা প্ৰভৃতি সকলো সম্প্ৰদায়ৰ লোকে নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰি বিশাল অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অংশীদাৰ হ’বলৈ সক্ষম হৈছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ এনেধৰণৰ সমন্বয়বাদী চিন্তাৰ দ্বাৰা বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা যথেষ্ট পৰিমাণে অনুপ্ৰাণিত হৈছিল আৰু তেওঁৰ শৈল্পিক জীৱনত বিভিন্ন প্ৰসঙ্গত শঙ্কৰদেৱৰ আৰ্হি মানি চলিছিল। বৰপেটা সত্ৰৰ অতিথিশালাত ভকতসকলৰ আমন্ত্ৰণক্ৰমে এসপ্তাহ থাকি তেওঁ নৃত্য-গীত-বাদ্য আৰু স্থাপত্যৰ সম্পৰ্কে গভীৰ আলোচনাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ গভীৰতাত প্ৰৱেশ কৰিবৰ বাবে তেওঁ সততে যত্ন কৰিছিল আৰু অসমীয়া সংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ কৰি তেওঁ বিশ্ব সংস্কৃতিৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল।

বিশ্ববিখ্যাত শিল্পী লিওনাৰ্ডো-ডা-ভিন্সিৰ চিত্ৰশিল্প, ৰুদ্ৰ নৰ্তকী আনা পাললোভাৰ নৃত্য আৰু মাক্স-এঙ্গেলৰ লেনিন আদিৰ সমাজ অৰ্থনীতি আৰু ৰাজনীতিৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হলেও বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ কালজয়ী সৃষ্টিৰাজিৰ অন্তৰালত লুকাই থকা সাম্যবাদী চিন্তা-আদৰ্শ আৰু মানৱতাবাদী উদাৰ ধৰ্মীয় দৃষ্টিভংগীৰ দ্বাৰা গভীৰভাৱে প্ৰভাৱিত হৈছিল আৰু ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ দৰেই দুষ্কৃতি বিনাশী সংস্কৃতিৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবে তেওঁ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিছিল। বৰপেটা ধামৰ সৈতে তেওঁ যি অন্তৰঙ্গতা স্থাপন কৰিছিল, তাৰ সূতি ৰোমন্থন কৰি বোঁৱতী সূতীত এনেদৰে লিখিছে : ‘বৰপেটা ধাম। অসমৰ পুণ্যভূমি। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ শেহলীলা নিকেতন।... অসমখনৰ বিধ বিধ অসমীয়া কৃষ্টিৰ মৌ-কোঁহৰ ৰংঘৰৰ সৰহীয়া বহু ইয়াতেই। অসমীয়া বিতচকুৰে চালে ইয়াতে দৰশন লভে অসমৰ এটি বহুমূলীয়া ধন, অসমীয়া ঘাই ধৰমৰ গহীন সংস্কৃতিৰ সোণৰ সাঁচ। হিয়াৰ গভীৰ তলিত গুপতে থকা চাবি কাঠিৰে ইয়াক খোলা যায়। তাৰ বাবে লাগে সাধনা... দেশৰ এনে সাধনাৰ থল এই বৰপাট, বৰপেটা’।

গতিকে দেখা যায় যে শঙ্কৰী সংস্কৃতিৰ সাধনাৰ বাবে বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ প্ৰধান অনুপ্ৰেৰণা আছিল বৰপেটা সত্ৰ আৰু তাৰ সত্ৰীয়া ভকতসকল।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে তেওঁৰ সৰ্বগুণাকৰ প্ৰতিভাৰ যোগেদি কলা-কৃষ্টি আৰু সংস্কৃতিৰ চৰ্চা আৰু অনুশীলনেৰে অসমীয়া জাতিক শৈল্পিক জীৱন-যাপনৰ বাবে অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল। শঙ্কৰদেৱে দুষ্কৃতি বিনাশ কৰি সংস্কৃতিৰ প্ৰতিষ্ঠাত আত্মনিয়োগ

কৰাৰ দৰেই সাম্যবাদী আদৰ্শেৰে এখনি বহল অসম গঠনৰ বাবে
প্ৰয়াস কৰিছিল আৰু সেয়ে তেওঁ নতুন প্ৰজন্মৰ প্ৰতি আহ্বান
জনাইছিল এনেদৰে —

‘অ’ অসমীয়া ডেকাদল
অ’ অসমীয়া ডেকাদল
আজি তোৰ তেজাল বদন
মলিন কিয় হ’ল?
দুৰ্গম নদ পাথৰ গিৰি
লংঘিছিল ডেকাগিৰী
সুন্দৰ শঙ্কৰে লৰি
কৰিছিলে তল
দেখুৱাইছিল জগত জুৰি
অসীম বাহুৰ বল
সিও যি তোৰ নাইকিয়া হ’ল।
কীৰ্ত্তন-দশম নামঘোষা
হওক আমাৰ শৌৰ্য্য
নাট-গীত নাম বৰগীত
হওক আমাৰ সূৰ্য্য
আৰ্হি তেওঁৰ এই আনন্দৰ
হওক অসীম বীৰ্য্য।
অসমীয়া সমনীয়া আগবাঢ়ি যাওঁ বল।

গতিকে দেখা যায় যে বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ শিল্পীসত্ত্বাটোৰ
সৈতে মহাপুৰুষীয়া ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ গভীৰ সম্পৰ্ক আছে
আৰু সেয়ে ডেকাগিৰী শঙ্কৰদেৱৰ অপৰিসীম শক্তি আৰু
সৃষ্টিৰাজিৰ দ্বাৰা তেওঁ যথেষ্ট অনুপ্ৰাণিত হৈছিল আৰু
ভৱিষ্যতৰ প্ৰজন্মকো কীৰ্ত্তন-দশম-নামঘোষাৰ অন্তৰ্নিহিত নৱ-
বৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ অমৃতময় বাণী আৰু নাট-গীত-ভাওনা আদিৰ
চৰ্চা আৰু কৰ্ষণৰ যোগেদি অসমীয়া সংস্কৃতিক আগুৱাই নিবৰ
বাবে আহ্বান জনাইছিল। সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱায়ে
অসমীয়া জাতিৰ বাবে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ নৱ-বৈষ্ণৱ
ভক্তিধৰ্ম বিশ্বৰ সকলোবোৰ ধৰ্মীয় উপাসনা পদ্ধতিতকৈ উৎকৃষ্ট
বুলি অভিহিত কৰি থৈ গৈছে। বহুমুখী প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী
বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা এগৰাকী বিপ্লৱী শিল্পী আৰু জননেতা হোৱাৰ
লগতে গায়ন, বায়ন, চিত্ৰকৰ, ওজা, গীতিকাৰ, গৱেষক,
অভিনেতা, দৰ্শনিক, কবি-গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, গায়ক-নৰ্তক
প্ৰভৃতি বিবিধ কলাৰ নিৰন্তৰ সাধক আছিল। মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে
কৃষ্ণভক্তিৰ মহিমা প্ৰচাৰেৰে অসমৰ সৰ্বস্তৰৰ জনসাধাৰণৰ
হৃদয়ত স্থান লাভ কৰাৰ দৰেই বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভায়ে ডেকাগিৰী

শঙ্কৰদেৱৰ সৃষ্টিৰাজিক নতুন দৃষ্টিৰে বিচাৰ বিশ্লেষণ কৰি তাৰ
মাজত লুকাই থকা সমন্বয়ৰ আদৰ্শ, শৈল্পিক ৰুচিবোধ,
মানৱতাবাদী দৃষ্টিভংগী আৰু বিশ্বজনীন সত্যৰ স্বৰূপ উদ্ভাৱন
কৰি আধুনিক নৱ-নাৰীৰ বাবে জাতি-জনগোষ্ঠী নিৰ্বিশেষে
শঙ্কৰদেৱৰ আদৰ্শ অনুসৰণৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰাবলৈ সক্ষম
হৈছিল। সেইবাবেই সমাজ-বিৰতনত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ
যুগান্তকামী চিন্তাৰ স্বৰূপ উদঘাটন সাহিত্যৰথী বেজবৰুৱাৰ
পিছতেই জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই
সততে প্ৰয়োগ কৰিছিল আৰু সংসাৰ সাগৰৰ পৰা পৰিত্ৰাণ
লাভ কৰাৰ একমাত্ৰ উপায় হিচাপে মহাপুৰুষৰ আদৰ্শ অনুসৰণ
কৰিবলৈ দেশবাসীক আহ্বান জনাইছিল।

মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীয়ে ভাৰতবৰ্ষত ৰামৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠাৰ
বাবে সংকল্প গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু গোস্বামী তুলসীদাসৰ ৰামচৰিত
মানসৰ দ্বাৰা তেওঁ বিশেষভাৱে প্ৰভাৱিত হৈছিল। অহিংসা,
সত্য আৰু মানৱতাৰ বাণীৰে বিশ্ববিজয়ী বৃটিছ শক্তিক পৰাভূত
কৰি ভাৰতবৰ্ষক স্বাধীন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা গান্ধীজীয়েও
ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ৰাজ্যৰ তুলনাত অসমৰ সামাজিক ধৰ্মীয়
আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ অপৰিসীম
প্ৰভাৱৰ কথা স্বীকাৰ কৰি কৈছিল যে তেওঁ যিখন ৰামৰাজ্য
প্ৰতিষ্ঠাৰ সপোন দেখিছিল, তাৰ সাক্ষাৰ ৰূপ মহাপুৰুষ
শঙ্কৰদেৱে পাঁচশ বছৰৰ আগতেই প্ৰদান কৰি থৈ গৈছিল।

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ মতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে
নামঘৰৰ আৰ্হি গ্ৰহণ কৰিছিল মিচিংসকলৰ ডেকাচাং মৰংঘৰৰ
পৰা। তেওঁৰ মতে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে এসময়ত ৰাজবিগ্ৰহৰ
পৰা হাত সাৰিবলৈ এখন ভিতৰুৱা মিচিং গাঁৱত আশ্ৰয় গ্ৰহণ
কৰিছিল আৰু তেওঁক মৰংঘৰত থাকিবলৈ দিয়া হৈছিল। এই
মৰংঘৰতেই মিচিং ডেকাসকলক সমাজ জীৱনৰ বাবে
প্ৰয়োজনীয় শিক্ষা প্ৰদানৰ লগতে কৃষ্টি সংস্কৃতি, কৃষি,
ৰাজনীতি, যুদ্ধনীতি আদিৰো শিক্ষা দিয়া হৈছিল। সেই সময়ত
অসমৰ প্ৰায়বোৰ জনজাতিৰ মাজতেই মৰংঘৰৰ লেখীয়া
ডেকাচাং আৰু গাভৰুচাঙৰ ব্যৱস্থা আছিল। ডেকাচাঙত ডেকা
সকলক আৰু গাভৰুচাঙত গাভৰুসকলক সমাজ জীৱনৰ বাব
প্ৰয়োজনীয় ব্যৱহাৰিক শিক্ষা প্ৰদান কৰা হৈছিল।

মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে জনজাতীয় সমাজৰ মৰংঘৰৰ
আৰ্হিত ‘নামঘৰ’ প্ৰতিষ্ঠা কৰি অসমৰ সামাজিক, ধৰ্মীয় আৰু
সাংস্কৃতিক দিশত নতুন জাগৰণৰ সৃষ্টি কৰিছিল। সেইবাবেই
বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই নামঘৰক ‘অসমীয়া সংস্কৃতিৰ যাদুঘৰ’
আখ্যা দিছে। অসমৰ জনসাধাৰণক জাতি-ধৰ্ম বৰ্ণ সম্প্ৰদায়

নিৰ্বিশেষে একত্ৰিত কৰি তেওঁলোকৰ সামাজিক, ধৰ্মীয়, শৈল্পিক আৰু সাংস্কৃতিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে ৰচনা কৰা ‘নাট-গীত-কাব্য’ আদিয়ে সকলোৰে মনত অপূৰ্ব ৰসাপ্লুত- আনন্দৰ সৃষ্টি কৰিছিল আৰু তেওঁৰ বৈপ্লৱিক সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ আদৰ্শক বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই আধুনিক সমাজতাত্ত্বিক দৃষ্টিভঙ্গীৰে বিশ্লেষণ কৰি তাত নতুন অৰ্থ আৰু তাৎপৰ্য্য প্ৰদানৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ অভূতপূৰ্ব শিল্পচেতনাক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই পৰৱৰ্তী কালত ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই ‘কৃষ্ণ সংস্কৃতিৰ বীজৰোপণেৰে এখনি শিল্পীৰ পৃথিৱী’ গঢ়াৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল।

বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱক গুৰুৰূপে মানি লৈছিল আৰু সংসাৰ সাগৰৰ পৰা পৰিভ্ৰাণৰ বাবে হৰি ভক্তিৰেই শেষ আশ্ৰয় হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছিল। সেয়ে তেওঁ লিখিছে—

‘সঁচাকৈয়ে আজি শঙ্কৰদেৱৰ অসমীয়াৰ গুৰু, অসমীয়াৰ প্ৰাণ। আজি শঙ্কৰদেৱৰ যিকোনো কৃষ্টি বা সাহিত্য বাদ দিলে অসমীয়াৰ মৃত্যু হব। শঙ্কৰ নাথাকিলে অসমীয়াৰ একো নাই। শঙ্কৰদেৱে কি নাজানিছিল আৰু কিনো নিদিছিল’।

অসমৰ সৰ্বাঙ্গীন বিকাশৰ বাবে বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মাজত পৰম্পৰাগতভাৱে প্ৰচলিত বাবেবৰণীয়া কৃষ্টি সাংস্কৃতিক প্ৰণালীৰদ্বাৰা বিশ্লেষণ কৰি গভীৰ অধ্যয়ন আৰু অনুশীলনেৰে শঙ্কৰদেৱে অক্ষীয়া নাটসমূহৰ সৃষ্টি কৰিছিল। অক্ষীয়া নাটৰ সৃষ্টিত সংস্কৃত নাটতকৈ অসমৰ তদানীন্তন লোকধৰ্মী নাট্যানুষ্ঠানৰ প্ৰভাৱহে অধিক। তেনেদৰে ‘বৰগীত’, সৃষ্টিতো সৰ্বভাৰতীয় উচ্চাঙ্গ সঙ্গীতৰ আৰ্হি থাকিলেও অসমৰ পৰম্পৰাগত লোকসংগীত, চৰ্যাগীত, বিয়াগীত আদিৰ আদৰ্শৰ প্ৰভাৱো অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। অসমৰ জনসাধাৰণৰ সৰ্বাঙ্গীন বিকাশৰ বাবে শঙ্কৰদেৱে কৃষ্টি সংস্কৃতি আৰু সাহিত্যক আৰ্হি হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু নামঘৰ সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ যোগেদি পাৰম্পৰিক সহযোগিতাৰ মাধ্যমেদি সুন্দৰ সাংস্কৃতিক পৰিবেশৰ সৃষ্টি কৰি জনসাধাৰণক তাৰ অংশীদাৰ কৰিছিল। বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ সৃষ্টি প্ৰতিভাৰ অন্তৰালত লুকাই থকা সাৰ্বজনীন মানৱীয় দৃষ্টিভঙ্গী আৰু প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গীক পবিত্ৰ অন্তৰ্ভাৱে গ্ৰহণ কৰিছিল বাবেই তেওঁক সততে অনুসৰণ কৰিবলৈ লৈছিল। ইমানতে ক্ষান্ত নাথাকি তেওঁ মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱক মহাভাৰতৰ মহানায়ক জগতপতি শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু ইউৰোপৰ নৱজাগৰণৰ বাটকটীয়া মহান শিল্পী লিওনাৰ্ডো-

ড-ভিন্সিৰ সৈতে তুলনা কৰিবলৈ কুষ্ঠাবোধ কৰা নাছিল। তেওঁৰ মতে ভৰতবৰ্ষত এতিয়ালৈকে যি কেইগৰাকী মহাপ্ৰাণ মহানায়কৰ জন্ম হৈছে তাৰ ভিতৰত মহাভাৰতৰ যুগত ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণ আছিল সৰ্বগুণৰ আকৰ। তেনেদৰে, মধ্যযুগত সৃষ্টি হোৱা নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তি আন্দোলনৰ নেতৃত্ব প্ৰদানকাৰী সন্ত মহন্তসকলৰ ভিতৰত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱ আছিল সকলো কলাৰে পৰিপূৰ্ণ এগৰাকী যুগনায়ক, যাক তেওঁৰ অন্যতম শিষ্য মাধৱদেৱে গুৰু ভটিমাৰ মাধ্যমেৰে মূল্যায়নৰ প্ৰয়াস কৰিছে ‘জয় গুৰু শঙ্কৰ, সৰ্ব গুণাকৰ, যাকেৰি নাহিকে উপাম। তোহাৰি চৰণে, ৰেণু, শতকোটি, বাৰেক কৰোহোঁ প্ৰণাম।’ (গুৰু ভটিমা)

বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই অসমক আৰু অসমীয়া জাতিক প্ৰাণ ভৰি ভাল পাইছিল আৰু মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱক জীৱনৰ আৰ্হিৰূপে গ্ৰহণ কৰিছিল। জনজাতীয় জীৱনৰ সৈতে প্ৰাণৰ সম্পৰ্ক থকা বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই অজ্ঞাতবাসৰ কালছোৱাত পৰ্বত-ভৈয়ামৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত দিহিঙে-দিপাঙে পৰিভ্ৰমণ কৰি বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মাজৰ পৰা আপুৰুগীয়া সংস্কৃতিৰ মণি-মুকুতাবোৰ সংগ্ৰহ কৰিছিল আৰু তেওঁলোকৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে গভীৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাক আত্মনিয়োগ কৰিছিল। উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ নৃত্য, গীত, লোক সাহিত্য আদি অধ্যয়ন কৰি তেওঁ সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছিল যে জাতি-বৰ্ণ-ধৰ্ম সম্প্ৰদায় নিৰ্বিশেষে মানুহৰ গাৰ গঠন, বৰণ আৰু ভাষাৰ সামান্য পাৰ্থক্য থাকিলেও তেওঁলোকৰ জীৱন আৰু ঘাত সম্পৰ্কীয় অভিজ্ঞতা আৰু মানৱীয় আশা-আকাঙ্ক্ষাৰ কোনো প্ৰভেদ নাই। বহু হেজাৰ বছৰীয়া অসমীয়া সংস্কৃতিত বিভিন্ন যুগত বিভিন্ন জাতি-উপজাতি আৰু জনজাতিৰ প্ৰব্ৰজন ঘটিলেও, কিৰাত বা মঙ্গোলীয়, অষ্ট্ৰিক, দ্ৰাবিড়, মাৰ্দিক, ককেছীয়, আলপাইন, প্ৰভৃতি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ঠাল-ঠেঙুলিবোৰে সময়ৰ গতিত বিৱৰ্তন, সংস্কৃতি গ্ৰহণ আৰু সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদানৰ যোগেদি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মূলভেটি নিৰ্মাণ কৰিছে আৰু মধ্যযুগত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ আশ্ৰয়ত সকলোকে মুক্তিৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰি বিশাল অসমীয়া জাতি গঠনত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাই বৈজ্ঞানিক সমাজবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ মাধ্যমেদি মহাভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ বিচাৰ-বিশ্লেষণ কৰি পূৰ্ব ভাৰতৰ অসমীয়া কৃষ্টি সাংস্কৃতিক যাউতিয়ুগীয়া কৰি ৰাখিবৰ বাবে শঙ্কৰী সংস্কৃতিত আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰাটো এইক্ষেত্ৰত অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ।

From One to IRONMAN: *My Journey of Grit and Perseverance*

 Deepan Medhi

Strength & Conditioning Coach
IRONMAN Triathlete

I am Deepan Medhi-a competitive athlete and strength & conditioning coach. I compete in one of the most grueling single-day endurance events on the planet: the IRONMAN 70.3 Triathlon.

This race demands a unique kind of strength. It combines three relentless disciplines back-to-back-

- 1.9 km swim in the open sea
- 90 km cycling through demanding terrain
- 21.1 km run on exhausted legs

It's not just a race-it's a battle of body, mind, and soul. A test of how far you can push when every cell in your body begs you to stop.

Where It All Began :

My journey didn't start with medals, sponsorships, or a cheering crowd. It began with grit. And perseverance. I wasn't born into this sport. I had no

roadmap. No mentor to guide me. I am the only IRONMAN triathlete from my entire state. There were no footsteps to follow-so I became the first. I woke up at 4:00 AM, trained in silence while the world slept, and pushed through pain when no one was watching. No applause. No shortcuts. Just a dream and the determination to chase it. Triathlon became more than a sport.

It became a mirror-reflecting my resilience, exposing my weaknesses, and sharpening my purpose.

The Breaking Point :

During my IRONMAN race in Vietnam, I hit my physical limit. My body was breaking down. My muscles screamed. The heat drained every ounce of energy. But my mind had already crossed the finish line. That's what this sport teaches you:

Your limits are not real. They're illusions waiting to be broken. I've missed celebrations. I've sacrificed comfort. But every drop of sweat,

every silent morning, every ounce of discipline-it's shaped the athlete and person I've become.

Growth doesn't happen in comfort. It happens in pain, in solitude, in discipline.

A Message to the Youth

To every student reading this:

You don't need perfect conditions or fancy gear. You need heart. You need the courage to start, and the fire to keep going. Life will challenge you. People will doubt you. But grit and perseverance-they are your superpowers.

Jare to dream big. Start with what you have. Be consistent. Be relentless. And let the world watch you rise.

Remember:

***You were not born to be ordinary.
You were born to be unstoppable.***

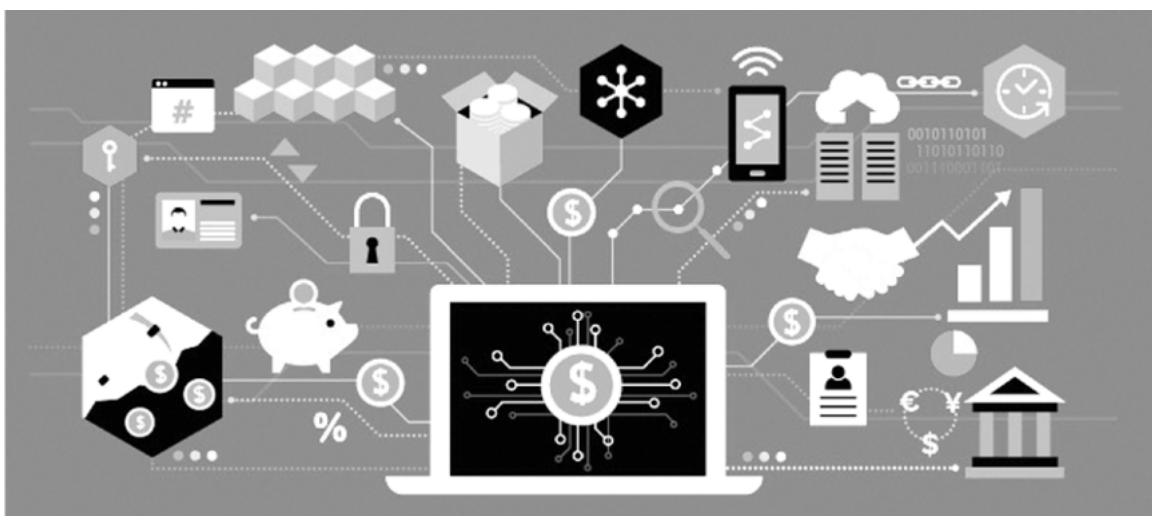

See your goal
Understand the obstacles
Create a positive mental picture..
Clear your mind of self doubt.
Embrace the challenge
Stay on track
Show the world you can do it.

Collected by : Dikshita Das

বেংক বিষয়া, গুরাহাটী

ডিজিটেল মঞ্চত অনলাইন বেংকিংৰ উল্লেখযোগ্য সুবিধাসমূহ হ'ল এই লেনদেন অতি দ্রুত অৰ্থাৎ অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে সম্পন্ন কৰিব পাৰি। যিহেতু যিকোনো স্থানৰ পৰাই লেনদেন কৰিব পাৰি, সেয়েহে বেংকৰ শাখালৈ যোৱা যাতায়তৰ ধন আৰু সময় ৰাহি হয় আৰু নগদ ধন চৰ-ডকাইটৰ আশংকা নাথাকে।

যিহেতু ডিজিটেল মঞ্চত উল্লেখিত অনলাইন বেংকিং অতি সুচল সেয়ে বিপৰীত প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাবে এজন গ্ৰাহকে প্ৰতিমূহুৰ্ত অতি সতৰ্কতা আৰু সুৰক্ষিত ভাবে বিত্তীয় লেন-দেন কৰাৰ দৰকাৰ। অন্যথা বিত্তীয় প্ৰবন্ধনা/চাইবাৰ প্ৰতাৰণাৰ বলি হৈ আৰ্থিক ক্ষতিগ্ৰস্থ হোৱাৰ পূৰ্ণ সম্ভবনা বিৰাজমান।

বিত্তীয় প্ৰবন্ধনা/চাইবাৰ প্ৰতাৰকৰ পৰা সুৰক্ষিত হৈ থাকিবলৈ গ্ৰাহকে ল'ব লগা সাৱধানতা তথা উচিত বা অনুচিত কাৰ্যৰ কিয়দাংশ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল-

- এ.টি.এম./ম'বাইল পিন (PIN - Personal Identification No) ক্রেডিট কাৰ্ডৰ নম্বৰ, চি.ভি.ভি (C.V.V-Card verification value) কেৱল নিজৰ লগতহে সুৰক্ষিতভাবে ৰাখিব আৰু গোপনীয় বিত্তীয় তথ্য কাকো কেতিয়াও নিদিব।
- অ'টি.পি. (OTP - One Time Password) বা পাচৱৰ্ড কাকো কেতিয়াও নিদিব।
- আপোনাৰ লেন-দেনৰ সময়ত এ.টি.এম. কক্ষত কোনো ব্যক্তিক প্ৰৱেশ কৰিব নিদিব বা অপৰিচিত ব্যক্তিৰ সহায় নল'ব।
- নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ অন্তৰালত পিন/পাচৱৰ্ড সলনি কৰি থাকিব।
- অপৰিচিত ব্যক্তিক কে. ৰাই. চি (KYC- Know Your Customer) নথিৰ প্ৰতিলিপি নিদিব।
- ব্যৱহাৰ শেষ হোৱাৰ লগে লগে ইণ্টাৰনেট/ম'বাইল বেংকিংৰ পৰা 'লগ আউট' কৰিব।
- নিজৰ ম'বাইল/লেপটপত অজ্ঞাত এপ্লিকেচন বা চফট্ৱেৰ ইণ্টল নকৰিব। অ-সুৰক্ষিত আৰু অজ্ঞাত 'ৱেবচাইট' নাচাব।
- অনলাইন লেন-দেনৰ বাবে কেৱল পৰিচিত, সুৰক্ষিত আৰু বিশ্বাসযোগ্য 'ৱেবচাইট' আৰু 'এপ' সমূহহে ব্যৱহাৰ কৰিব।
- অজ্ঞাত ব্যক্তিৰ পৰা লটাৰী প্ৰাপ্তি, ঋণ মঞ্জুৰ, আয়কৰৰ ধন ঘূৰাই দিয়া বা যিকোনো ধনৰ লেন-দেনৰ বাবে অহা ফোন বা মেচেজত কেতিয়াও গুৰুত্ব নিদিব বা 'কলবেক' নকৰিব।

- একাউণ্টৰ লেনদেন সম্পৰ্কীয় তৎকালীন সতৰ্কতা বা 'এলাৰ্ট' মেচেজ পাবলৈ একাউণ্টৰ লগত নিজৰ ম'বাইল নম্বৰ আৰু 'ই-মেইল' পঞ্জীয়ণ কৰক।
 - আপুনি লেন-দেন নকৰাকৈ যদি এচ.এম.এচ. বা এলাৰ্ট মেচেজ পাই বা আপোনাৰ বেংক একাউণ্টৰ পৰা প্ৰবন্ধনামূলক ভাবে ধন জমা হোৱা বা উঠোৱা জ্ঞাত হয় তেন্তে অনতিপলমে বেংকৰ লগত লিখিতভাবে যোগাযোগ কৰক।
 - প্ৰবন্ধনামূলক বা চাইবাৰ প্ৰতাৰকৰ বলি হ'লে অনতিপলমে লিখিতভাৱে সবিশেষ বেক্ষৰ শাখাক অৱগত কৰক। লগতে চাইবাৰ প্ৰতাৰণাৰ সবিশেষ জনাবলৈ ১৯৩০ ত ফোন কৰক আৰু চাইবাৰ অভিযোগৰ বাবে <https://cybercrime.gov.in> লিংকটোৰ সহায় লওঁক।
- দেশত ক্ৰমবৰ্দ্ধমান চাইবাৰ প্ৰতাৰণা ৰোধবন্ধ কৰিবলৈ আৰু সুৰক্ষিত ভাবে কাৰ্ডৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহকসকল সচেতন আৰু বিত্তীয় শিক্ষিত হোৱাৰ দৰকাৰ। এই ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকে গ্ৰাহক সজাগতাৰ বাবে সময়ে সময়ে বিভিন্ন নীতি নিৰ্দেশনা জাৰি কৰাৰ লগতে সময়োচিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি আহিছে। বিত্তীয় স্বাক্ষৰতা শিৰিৰ, গ্ৰাহক সজাগতা সভা, বাটৰ নাট, বিজ্ঞাপন আদি এই পদক্ষেপৰ অন্তৰ্ভুক্ত। সৰ্বসাধাৰণ গ্ৰাহকক ডিজিটেল লেন-দেন, এ.টি.এম., ডেবিট কাৰ্ড, ক্রেডিট কাৰ্ড, ম'বাইল বেংকিং আদিৰ সুৰক্ষিত ব্যৱহাৰ আৰু চাইবাৰ অপৰাধ বা প্ৰতাৰণাৰ বিপক্ষে সজাগ কৰাই এই পদক্ষেপ সমূহৰ মুখ্য উদ্দেশ্য। ◆◆◆

হে নাৰী

কংকনা দেৱী

স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

হে নাৰী...

দন্ধ ধূপৰ শিখাৰ দৰে
কিয় জ্বলিছা তুমি উমি উমি
মানৱৰূপী দানৱৰ হাতত
দিনে দিনে হৈছা
ধৰ্মগৰ বলি...
যন্ত্ৰনাত চটফটাই পাৰ কৰিছা
ক'ত নিদ্ৰাবিহীন ৰাতি...
তথাপিও আছা সকলোবোৰ
নিৰৱে সহি
আঁহা..... আগবাঢ়ি আঁহা
সংগ্ৰামৰ সময় এয়াই.....
কিমান হ'বা আৰু অত্যাচাৰৰ বলি?

দুষ্টক দমন কৰিবলৈ
তুমিও ল'ব লাগিব ৰূপ
দেৱী দুৰ্গাৰ দৰে
মহিষাসুৰ মৰ্দিনীৰ....

জীৱন পৃষ্ঠা

চন্দ্ৰাজিনা কলিতা

স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মনত মোৰ উৎকণ্ঠাৰ সীমা নাছিল,
কিছু সপোন লৈ সোমাইছিলোঁ
সৌ-সিদিনা এই জ্ঞান মন্দিৰত।
সকলো অচিনাকী আছিল তেতিয়া;
যদিও আছিল এবুকু আশা আকাংক্ষা।
ভাৱ হৈছিল— “এতিয়া ডাঙৰ হ'লো”
এবাৰলৈ মনতে ভাব হৈছিল,
কিতাপৰ মেটমৰা বোজাটো কমিল
কিন্তু তৎমুহূৰ্ততেই মনলৈ আহিছিল
সপোনৰ বোজাটো দেখোন একেই থাকিল
নতুনত্বৰ দিশে ধাৰমান হ'লো
সতীৰ্থৰ সান্নিধ্যও ঠিকেই পালোঁ
কিন্তু আজিৰ এই বিদায় বেলাটো ...
হয়! বিদায় বৰ কষ্টকৰ, ভবাতকৈও বেছি
এতিয়া যেন লাহে লাহে সকলো হেৰাই যাব
জীৱনৰ ব্যস্ততাৰ সেই কাল দৃশ্যপটত!!
তথাপিও নকওঁ বিদায় বুলি! লগ পাম পুনৰ
জীৱন-পৃষ্ঠাৰ আন এটি অধ্যায়ত।।

বিজ্ঞান নে বিষাদ

অচ্যুত তালুকদাৰ

অধ্যাপক, বানিজ্য বিভাগ

উন্মুক্ত এখন আকাশ
ব'দ জিলমিল পুৰা
বেলিয়ে পাট সুতাৰ দৰে কোমল
এজাক পোহৰৰ বৰষুণ দিছে
শুকুলা ডাৱৰৰ হস্তী গমনৰ সূৰুঙাৰে
অৰুণৰ আলোকৰ অণু-পৰমাণুবোৰ
টো খেলি আহিছিল।
মদাৰ শিমলুৰ সেন্দুৰীয়া ৰঙে
আকাশ ৰাঙলী কৰিছিল।
মেঘালীয়ে বিজুলীৰ খেল পাতি
ধৰাৰ বুকুত আঁকি দিছিল
পাৰাপাৰহীন চুমাৰ জীপাল পৰশ।
গছে গছে কোমল কুঁহিপাতৰ
টো এজাৰ ফুলীয়া হাঁহিৰ।
নানা ৰঙী চৰাইৰ কলকলনি
সেউজীৰ ডালত পৰি।
কুলু কুলু শব্দ বাৰ্ণা নিজৰাৰ
নৈৰ বুকু ভৰে
পায় যৌৱন।
সুৰুযৰ হেঙুলীয়া ৰং
সেন্দুৰীয়া হ'ল,
লুইতৰ বুকুত ৰূপালী টোৰ
সোণোৱালী ৰূপ।

কান্দোন আৰু হুমুনিয়াহেৰে গধুৰ হৈ
এজাক ধুমুহা ধৰালৈ নামি আহিল।
বাৰুদৰ ধুলিয়ৰিয়ে আৰৰিলে
নীলিম আকাশ।
চৰাইৰ জাঁক বিহীন
আকাশত মৰ্চাৰ লাগাৰৰ জাঁক।
মনবোৰ হ'ল উঁয়ে খোৱা চৌকাঠৰ দৰে
চুলেই যেন খহি পৰিব হুৰ-হুৰাই।
নিৰাপত্তা বঞ্চিত নাগৰিকৰ
উণ্ডল থুণ্ডল মন
ঠিক পাত বিহীন শাৰী শাৰী ॥

নাৰী দীঘল পথৰ সংগী

✍ হাড়লীনা স্বৰ্গিয়াৰী
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

নাৰী- এটি নাম, এটি অনুভৱ,
জীৱনৰ পাতত সেউজীয়া সংগ্ৰাম।
কেতিয়াবা মা, কেতিয়াবা ছাত্ৰী,
হৃদয়ত জ্বলন্ত আশাৰ প্ৰদীপটি।
নাজানো অভিযোগ, নাজানো ভয়,
আঁচলত সজায় সকলো, মৰমেৰে কয়।
কষ্টৰ পাহাৰো হৈ পৰে সৰু,
যেতিয়া হাঁহি মুখত আনে ভৰ।
নাৰী শিকিব পৰা প্ৰতিটো পাঠ।
যিয়ে সময়ক কৰে নতুন ব্যাখ্যাত।
কেতিয়াবা তেজেৰে ল'ৰাৰ সাহস,
কেতিয়াবা চকুলোৰ মাজত স্থিৰ বিশ্বাস।
ঘৰৰ জ্যোতি, সমাজৰ জ্ঞান,
কেতিয়াবা নেতৃত্ব, কেতিয়াবা ত্যাগৰ প্ৰমান।
সমান অধিকাৰৰ বুলি নুশুনিলে সিহঁতে,
নাৰী নিজেই গঢ়ে বাট নিৰৱে।
তেওঁ কেৱল সহানুভূতিৰ নাম নহয়,
তেওঁৰ সাহসে সমাজৰ ছবি আঁকে-
সময়ৰ সৈতে, সময়ক লৈ।

জীৱন

✍ নমিতা দাস
স্নাতক তৃতীয় ষাণ্মাসিক

চাওঁতে গৈ আছে..
বছৰ বাগৰি..
জীৱনৰ কথা ভাবি.....
পৰিছোঁ ভাগৰি।
জীৱনত দেখিছোঁ
বহুতো সপোন
পাৰিম জানো এই সপোন
কৰিবলৈ আপোন
সময়ৰ সোঁতত অতীত বোৰে
কষ্টৰ ফল নোপোৱাকৈ
সকলোৱেই ভাগৰে
জীৱনত হব লাগিলে সক্ষম
কৰিব লাগিব আমি বহু পৰিশ্ৰম....

এৰি অহা অতীত কাহিনী

✍ বৰ্ণালী দাস
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

হে চিৰ চেনেহী
মোৰ আপোন শিক্ষানুষ্ঠানখনি,
তোমাক কেনেকৈ কওঁ বাৰু,
মোৰ এৰি অহা অতীত কাহিনী বুলি।
তোমাৰ জ্ঞানৰ পোহৰত জিলিকি আহিছোঁ,
আজি জ্যোতিৰ সন্ধান বিচাৰি।
তোমাৰ তাড়নাত
আজি মন মোৰ উচুপে।
ধন্য মানিছোঁ মই হে মহান শিক্ষানুষ্ঠান
উজ্জলি থকা জ্ঞানৰ মহীসূৰেৰে তুমি
চিৰ, চেনেহী
পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়খনি।

প্ৰাপ্তিৰ সন্ধানত

✍ কাজল দাস
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

অপৰি কস্মিত, অদৃশ্য পথেৰে
মোৰ এই যাত্ৰা
ক'ত যে খলা-বমা
ভাগৰি পৰিছোঁ খোজত খোজ দি
বঠা নোহোৱা এখন নাওঁৰ দৰে।
পামগৈ জানো.....? কাম্যস্থান,
হেৰাই যামগৈ নেকি.....?
টোৰ বিভীষিকাময় সোঁতত.....?
ক'ত যে অশ্রু অঞ্জলি
সন্মিলিত হৃদয়ৰ জলৰাশি,
তথাপিও প্ৰত্যাশা
বোধিদ্রুমৰ সন্ধানত।
যাত্ৰাৰ অন্তত যিয়ে
কোলাত গুৱাই ছাঁ দিব।
হ'ব জানো তুমি
মোৰ জীৱনৰ সেই বটবৃক্ষ,
ডুবিব ধৰা
ব'ঠা বিহীন নাওখনক
প্ৰাপ্তিৰ পথৰ
সন্ধান দিবলৈ।
পাৰিবা জানো
হাতত হাত ধৰি,
বাকবৃদ্ধ প্ৰেয়সীৰ
সংগী হবলৈ
আকাশ চোৱাৰ পথত।।

অনুভৱত কোন তুমি

চনিয়া বেগম

ৰাতিৰ আকাশত জিলিকি থকা
দূৰৈৰে পৰা
জুমি জুমি চাই থকা
নুবুজা হৃদয়ৰ কথা
কোন তুমি,
কেতিয়াবা আহিবাচোন কাষলৈ
বহুতো কথা পাতিম,
অকল-শৰীয়াকৈ,
বুজাব নোৱাৰিম ভাষাৰে
শুনাব নোৱাৰিম মুখেৰে
যদি তাতে বুজি পোৱা
হ'বা মোৰ লগৰী
চকুৰ ভাষাৰে বুজাম
শত শত কাহিনী
আহিবা চেন এদিন
ৰাতিফুলা শোৱলিক সাক্ষী কৰি
লম পণ গণি গণি
কেতিয়াও নেহেৰুৱা বুলি।।

চুলিৰ জোপোহা

চিল্পা শইকীয়া

দ্বিতীয় যাত্ৰাসিক

বনৰ মাজত এফাল গাওঁ,
নিশা হোৱা মানেই থম থম আওঁ,
গছৰ ডালত ওলায় ছাঁ,
এন্ধাৰত বাজে কান্দোনৰ ৰাগ।
বুঢ়ী এজনী ক'বলৈ ডাইনী,
চুলি সুমাই হাহেঁ নিমাতিনী,
শূন্য চকুত নাথাকে পাপ,
কিন্তু হেঁপাহ থাকে লহৰ শাঁত।
যি যাৰ গছৰ তল,
ঘূৰি নাহে কোনোদিন,
চুলিৰ জোপোহা জাপ থাকে,
মূৰটো হয় গছৰ সেন্দূৰ বিহিন।
তই শুনিছনে ৰাতিপুৱা কানত
এতিয়াও মই ভালেই দেখোঁ...
কিন্তু পিছে তাৰ মুখ নাই...
মাত্ৰ চুলি, আৰু এটা শীতল হাঁহি।

নিৰ্জনতা

ধৃতিস্মিতা দাস
দ্বাদশ শ্ৰেণী

নিৰ্জন অৰণ্যত অচেতন অৱস্থাত
আছিল তাই,
যেতিয়া চেতনা আহিছিল
তেতিয়া দেখিছিল এখন শূণ্য পৃথিৱী।
য'ত নাছিল কোনো মানুহ
এক নিৰ্জনতা!
জীৱনৰ সেউজীয়াখিনি হেৰাই গৈছিল তাইৰ
ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে আন এখন পৃথিৱীত,
আচলতে তাই আছিল নিষ্পাপ, নিদেয়ী
তাইক বুজিবলৈ যেন
তেতিয়া কাৰো সময় নাছিল।
দুৰ্গন্ধময় পৃথিৱীখনত
বহু কষ্ট কৰি আছিল তাই,
এতিয়া তাত ধ্বংসযজ্ঞ চলিছে
তাত মানুহৰ হৃদয় নাই
প্ৰেম নাই, কেৱল সন্ত্ৰাস চাৰিওফালে সন্ত্ৰাস!
হত্যা-আত্মহত্যাৰ প্ৰতিবিস্ম
এতিয়া ভালেই হৈছে তাইৰ,
তাই আছে অকলশৰে
এখন অটব্য হাবিত।
বাঘ-সিংহ অগণন চৰাই-চিৰিকতি
হিংসা বিদ্বেষ জাতিভেদ
নাই কোনো ৰণথলী,
এতিয়া অৰণ্যখন তাইৰ বুকুৰ আপোন
সেউজীয়া পাতবোৰ মাটিত পৰা
মাথোঁ এটি শব্দ!

ধৰ্মৰ পথ

পিংকু দাস
স্নাতক প্ৰথম ষাণ্মাসিক

ধৰ্ম নামটো পৱিত্ৰ মনটো সজল,
কিন্তু গঢ়ি তোলে বিভাজনৰ দল।
মন্দিৰ, মছজিদ, গীৰ্জা সকলোতে
ঈশ্বৰৰেই অন্তৰ।
ধৰ্মই শিকায় মৰম, সহানুভূতি, শান্তি
কিন্তু মানুহে সাঁজে তাত হিংসাৰ ভেটি,
নামাজ, পূজা, প্ৰাৰ্থনা পথ ভিন্ন হ'ব পাৰে,
কিন্তু অন্তিম সত্য ঈশ্বৰে জানে।

জানিবলৈ ধৰ্ম পঢ়া, সহানুভূতি বুজা
অসত্যৰ বাট এৰা, সত্যক লোৱা আকোঁৱালি।
ধৰ্ম হ'ব নালাগে যুদ্ধৰ অস্ত্ৰ,
হ'ব লাগে হৃদয়ৰ শাস্তি-সূত্ৰ।

প্ৰিয়তমা

তন্ময় কাকতি

দ্বাদশ শ্ৰেণী, কলা শাখা

মোৰ অস্থিৰ জীৱনৰ
 স্থিৰ কামনা তুমি,
 মোৰ বঙ বিহীন বাগিচাৰ
 ৰঙীন ফুল তুমি।
 মোৰ যৌৱনৰ সমস্ত সুখ তুমি
 মোৰ বৃদ্ধাৱস্থাৰ একমাত্ৰ সাৰথি তুমি,
 মোৰ হৃদয়ৰ গোপন কোণৰ গৰাকী তুমি,
 মোৰ জীৱন লগৰী তুমি প্ৰিয়তমা।।
 বোঁৱতী নদীৰ পানী তুমি
 শুকান মৰুভূমিত বৰিষণা তুমি,
 শীতকালৰ গৰম বস্ত্ৰ তুমি
 গ্ৰীষ্মকালৰ মৃদু বতাহ তুমি
 গভীৰ ৰোগত সান্তনা তুমি প্ৰিয়তমা।।
 মোৰ কবিতাৰ মূল তুমি
 মোৰ লিখনিৰ আকৰ্ষণ তুমি।
 শৰতৰ শশাংক তুমি
 অমানিশাৰ পোহৰ তুমি।
 যেন সকলোতেই তুমি;
 তুমি প্ৰিয়তমা।।

হৃদয়ৰ...

হৃদয়মনি কলিতা

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

হৃদয় কি! জানা তুমি?
 মৰম-ভালপোৱাৰ এক পূৰ্ণ্য তীৰ্থভূমি।
 কেতিয়াবা ভুমুকি মাৰিছানে
 এই মিলনভূমিলৈ?
 তুমি জানো বিচাৰিব খোজা
 মোৰ হৃদয়ৰ আৱেগবোৰ?
 মোৰ হৃদয়ৰ গভীৰতাবোৰ !!

পৃথিৱীৰ সমস্ত প্ৰেম-ভালপোৱা
 এই মৰমৰ সংগম স্থলীতে পাবা...

হৃদয় নহয় এক খেলপথাৰ..
 নহয় ই এক আমোদৰ থুনকা বস্ত্ৰ..

কেতিয়াবা যদি হাঁহি
 কেতিয়াবা অশ্ৰুৰে পুঁজো
 হৃদয়ৰ নীৰৱ বাসনা বোৰ..

সকলো বাধাৰ প্ৰাচীৰ ভাঙি
 গঢ়িব বিচাৰোঁ এখন সুন্দৰ হৃদয়..
 য'ত কেৱল শুভ্ৰতাৰে
 নিঁভাজ দলিচা পাৰি আদৰিম
 হৃদয়ৰ সুগন্ধিবোৰ...

The Hallways that made me

 Bijit Bhardowaj
Ex-Student

In the quiet corners of these age-old halls,
Where whispers of wisdom still echo the calls,
I found not just books, but voices and dreams,
Lit by the lantern of knowledge in steady streams.

Pachim Guwahati, my guiding flame,
Where roots grew deep and wings took aim.
In every lecture, in every page,
I learned to think, to feel, to engage.

The English Department-my sacred ground,
Where thoughts turned bold and truths were found.
With every verse and every prose,
I saw new worlds and deeper roads.

Time may pass, and I may roam,
But this college will forever be home.
For it shaped my soul, it sparked my fire,
It taught me to strive, to rise, to aspire.

Now as an alumni, I stand tall,
Grateful for it all, big and small.
May the new hearts who walk these ways
Find their purpose, set their blaze.

Carry the torch, let it brightly glow,
Let your minds bloom, let your spirits grow.
For here is where futures begin to ignite-
In the heart of knowledge, in learning's light.

Dark 20's

 Snigdha Sen
PG IV Semester

Hundreds of contacts.
Yet no one to talk to...
With my world full of dreams,
I'm standing in a queue.

Now. I'm a graduate...!!
Still who are you?
Sir! I want to co-operate.
Sorry!!! 'You are new.'

End this start a new; should I wait?
'Education' once a beacon bright,
Now feels like shadow in the night.

After this... 'Life is Set'
Really!!! the 'Level of uncertainty';
Left me 'living dead.'
The fear of 'Quiting'
Doesn't allow me to 'rest'.

Temple

 Gargi Talukdar

B.Com. 2nd Sem

The temple that's blessed with
spring of eternity!
Is the foundation of strong nation.
The light inside it,
unlike the moon beam,
never goes off.
And stand the furry of nature
when the latter runs riot.
Dispelling the darkness of mind,
the light leads us to the Home.
Where celestial bodies breathe.
The light often stronger than
the light of the sun!

As it penetrates the darkness of
the bottom of ocean.
If only the light made the World.
A home where happiness hugs all.

She

 Jinti Moni Baishya

B.Com. 4th Sem

She is a tigress
You can see fire in her eyes
Just be nice to her
and for you all the life
She'll sacrifice.
She can be soft as cotton,
But at the same time
She can be tough as diamond.
She can be tender as flower
But at the same time
She can be sharp as thorns
She can be sun and moon of your sky,
She can fill colour in your life
Like a garden is beautified by butterfly.
You can't define her
Who is "She"?
If you asked then look around
"She" can be your mother
"She" can be your daughter.
"She" can be your sister.
"She" can be your wife.
"She" is everything.

Nature

 Gitanjali Kalita
H.S 1st Year

Nature is full of colours
With beautiful scented flowers
If you're in a forest or a park
It's nice even in the dark
Nature is full of beasts and birds
with so many shrubs and ferns
Its mountains are very high
they almost touch the sky
Nature has its deserts
and nature has its rains
At time it's sunny
sometimes it plains
Nature is so pretty and bountiful
With snow covered peaks
and sounds so
beautiful
When people destroy nature, remember
we need nature for our future.

2:06 AM

 Mridushmita Shill
H.S 2nd Yr (Arts)

It's 2:06 AM
My room is dark,
but my mind is loud.
I remember conversations,
that ended years back
which I still suffer.

The whole world is asleep,
but my thoughts aren't.
It haunts me knowingly.
Funny how my heart never forgets,
unlike my mind.

I'm back again,
fighting unknown people
who were once the closest
in a story that turned incomplete...

Who are You?

 Amanicha Borah
H.S. 1st Year

I don't know who you are.
If you feel like home,
You feel like prison too.
When I'm with you.
It feels like everywhere
flowers are blooming.
But when you go away,
It feels like my heart broke
into thousand pieces.

I don't know who you are.
And I don't want to know
But whoever you are,
It would be better to keep this
feelings in my heart,
And stay away from you.

पहलगाम की पुकार

 कोमल छेत्री
स्तातक छठी छमाही

सौन्दर्य से भरा था वह ठाँव मेरा
पहाड़ी से जहा बहती झरना की धारा,
पेरो की छाव, हरियाली,
थी चारो ओर शांति की रीत
जहा फूलो में भवरेँ गाती थी गीत।

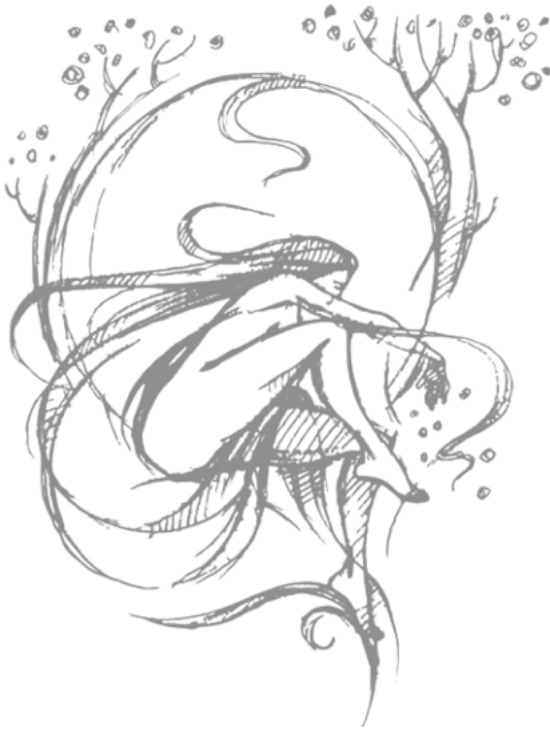
अचानक गोली की आवाज आयी
चारों ओर चीखे, हल्ला मचायी,
कुछ हिंसक, धर्म पूछे गोली चलाये
गोलियों की आवाज में मासूमियत छुपाये।

जहाँ पहलगाम गाती थी प्रेम की गीत
आज क्यों दी सुनाई मासूमियत की चीख,
क्या गुनाह था, पहलगाम हमरा
धर्म पूछकर हमको क्यों मारा।

जहां कबीर कहते-
जाति न पूछो साधु की,
पूछ लीजिए ज्ञान
आज धर्म पूछकर मारा आतंकवादी ने
देख लो हिंदुस्तान।

फिर खिलेगी, फिर हसेंगी
दामन जो थी फिर लाएंगी पहलगाम,
सौन्दर्य, शांति, आनंद, हरियाली
फिर निखरेगी पहलगाम।

अकूल समुद्र

✍ उपासना दास

स्नातक चतुर्थ छमाही

अकूल इस समुद्र पर
मैं ढूँढ रहा हूँ कगार
जहाँ हो सुख, चैन शांति
मिले, जहाँ मुझे मुक्ति।
अब थक चुका हूँ तैरते-तैरते
लहरों से यूँ केलि करते
नहीं रहा अब हास-परिहास
नहीं रहा अब कोई आभास।
शून्य संसार, शून्य मेरा मन
लगे हर पल जैसे कोई रण,
काया है पर जान नहीं
सब है पर अपना नहीं।

आईना

✍ दिपाजंली नाथ

भूतपूर्व छात्री

मैं भटकती रही खोकर खुदको
कुछ पाने की चाहत में
जो नहीं किस्मत में,
न जाने क्या ढूँढने चली थी जमाने से
जो न मिलने पर रोती रही
दुसरोँ को पाने में,
हर बार खुदको खोती रही।
फुरसत मिली तो देखा
उस आईने में एकबार
दिखाई उसने सच्चाई हमारी
पुछा, क्या पाया तुने जो
जग को हंसाने चली थी ?
गिरी न तू भी ठोकर खाकर,
और सब तमाशा देखने में व्यस्त रही।
सोचा हमने, क्यों हरबार
अपनों को जिताने में
खुद ही खुद से हारती रही
खुद टूटकर बिखरती रही
और चुभ न जाऊँ इस डर से
वहीं अपने नजर फैर कर भागती रही।
दिखाया हमे आईने में सचाई
उस आईने ने एकबार फिर
खुद को ही खुद से
मिलाया एक बार फिर।

प्रेम और जीवन

✍ कुलदीप दास
भूतपूर्व छात्री

प्रेम सब कुछ नहीं
जिसे हम त्याग न सके,
प्रेम शरीर का अंग नहीं
जिसके बगैर हम जी न सके।
प्रेम तो सुख-दुख का माध्यम है
रात की नींद, पेट की भूख
दिल का चैन, इन सब का
प्रेम तो सिर्फ एक परिभाषा है।
प्रेम से बड़ी वस्तु भी है
जिसे हम अक्सर खो देते हैं
जब हम प्रेम में अंधे होते हैं
सब कुछ भूल जाते हैं।
किसी के प्रेम में इतना न बंधो
कि कभी तुम मुक्त न हो सको
थोड़ा प्रेम बचा कर रखना
दीन, हीन, दुखी को बाँट देना।
प्रेम और जीवन में से
जीवन को चुनना,
प्रेम अस्थायी है
पर जीवन अभी भी कायम है।

प्रकृति की पुकार

✍ अनवेशा देवी बरुआ
स्नातक चतुर्थ छमाही

मत काटो इन पेड़ों को,
ये जीवन की सांस हैं।
हर शाखा, हर पत्ता,
धरती की पहचान हैं।
नदियाँ जो खुशियों से बहती थी,
अब रोती हैं।
धुएँ में धुली हवाएँ,
अब साँसे भी खोती हैं।

प्रकृति माँ कहती है -
मैंने छाया दी, फल दिए,
तुमने ही घायल किया
मैंने पानी दिया, हवा दी,
फिर क्यों मुझे बबदि किया?

अब भी समय है, संभल जाओ
घरती से रिश्ता फिर से निभाओ।
वृक्ष लगाओ, जल बचाओ।
प्रकृति से प्रेम फिर जगाओ।

क्योंकि जब प्रकृति मुस्कुराएगी,
तभी दुनिया सच्चा सुख पाएगी।

শিক্ষক হিচাপে ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ বাবে দু-আষাৰ—

শ্রী নিৰ্মালি বৰা

সহকাৰী অধ্যাপক, পৰিসংখ্যা বিভাগ

মই এইখন মহাবিদ্যালয়ত শিক্ষকতা কৰা ১ আগষ্ট ২০২৫ তাৰিখে ১৭ বছৰ সম্পূৰ্ণ হ'ল। এই সময়ছোৱাত বিভিন্ন ছাত্র-ছাত্রী লগ পালোঁ। তেওঁলোকৰ লগত সদায় এটা সু-সম্পর্ক ৰক্ষা কৰিবলৈ যত্ন কৰোঁ। তাৰ ফলস্বৰূপে হয়তো শিক্ষা সমাপ্ত কৰা বছতে মাজে মাজে ফোনতে খা-খবৰ লয়। শিক্ষক দিৱসৰ দিনা বিভিন্ন জনৰ পৰা মন ভাল লাগি যোৱা শুভ কামনা লাভ কৰোঁ। প্ৰত্যেক শিক্ষা বৰ্ষ বা ষাণ্মাষিকৰ প্ৰথম শ্ৰেণীটোত মই ছাত্র-ছাত্রী সকলক কওঁ— তোমালোকৰ এই সময়ছোৱা বৰ জটিল। মনটো খুব চঞ্চল হৈ থাকে। গতিকে তোমালোকে মনৰ কথাতকৈ মগজুৰ কথাহে গুৰুত্ব দিবা। তোমালোকে এই ৭ বছৰ বা ৫ বছৰ (২৩ বছৰ বয়সলৈ) যদি পঢ়াত খৰছ কৰা, জীৱনৰ পিছৰ ছোৱা কাল বৰ সুন্দৰ কৈ পাৰ কৰিব পাৰিবা। ক্লাচত নিয়মীয়াকৈ উপস্থিত থাকিবা। ক্লাচত নুবুজিলে লগে লগেই কোনো ধৰণৰ হীনমন্যতা নোহোৱাকৈ সুধিবা বা শিক্ষকৰ কোঠাত গৈও সুধিব পাৰা।

শিক্ষকে কেতিয়াও তোমালোকে সুধিব গ'লে বেয়া নাপায়, বৰং আন এজন শিক্ষকৰ আগত তোমালোকক প্ৰশংসাহে কৰিব। অফ পিৰিয়ড থাকিলে বা কেতিয়াবা শিক্ষকৰ অনুপস্থিতিত, সেই সময়খিনিৰ সৎ ব্যৱহাৰ কৰিবা। দৈনিক বাতৰি কাকত খনৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালত থকা বিভিন্ন আলোচনী আদি ১৫ মিনিটেই হওক পঢ়িবলৈ যত্ন কৰিবা। এনেদৰে অভ্যাস কৰিলে, এটা সময়ত দিনটোত এবাৰ পুথিভঁৰাললৈ নগ'লে, (আজি মোৰ কিবা এটা কৰিবলৈ ৰৈ গ'ল) যেন অনুভৱ হ'ব। যিটো এজন ছাত্র বা ছাত্রীৰ বাবে এটা ধনাত্মক দিশ। বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষা সমূহত (সাধাৰণ জ্ঞান)ৰ ওপৰত বহুখিনি প্ৰশ্ন থাকে। দৈনিক বাতৰি কাকত খনৰ লগতে আলোচনী অধ্যয়নে তোমালোকক এই প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াত যথেষ্ট পৰিমাণে সহায় কৰিব। বিশ্ববিদ্যালয়ে নিৰ্ধাৰণ কৰা পেপাৰ সমূহৰ উপৰিও (স্বয়ম) প'ৰটেবলৰ জৰিয়তে কিছুমান কম সময়ৰ কোৰ্চ কৰি ল'ব পাৰিবা। আজিকালি মোবাইল তোমালোকৰ সকলোৰে হাতত আছে। কেৱল গেম খেলি বা ইউটিউব বা ইনষ্টাগ্ৰামত ৰীল চাই সময় নষ্ট নকৰি মাজে সময়ে বুজি নোপোৱা পাঠ সমূহৰ ওপৰত ইউটিউবত প্ৰস্তুত কৰা ভিডিঅ' চাবা। তাৰ উপৰিও বিভিন্ন জাননীৰ বাবে তোমালোকে মহাবিদ্যালয়ৰ ৱেবছাইটটো চাই থাকিবা। কেৱল পঢ়া-শুনা কৰিলেও নহ'ব, তাৰ লগতে নাচ, গান, খেলা- ধুলা ইত্যাদিটো আগুৱাই যাবলৈ যত্ন কৰিবা। এইবোৰৰ সহায়ত এটা সুন্দৰ মন আৰু সুস্থ দেহৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰিবা।

আঁহা, আমি এনেদৰে এখন সুস্থিৰ আৰু শিক্ষিত সমাজৰ অংশীদাৰ হওঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ আলোচনী সম্পাদকৰ দ্বাৰা আয়োজিত “আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ৰচনা প্ৰতিযোগিতা”ত স্থানপ্ৰাপ্ত ৰচনা সমূহঃ

বিষয় : ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যত নাৰী মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলন

প্ৰথম পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত ৰচনা

ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যত নাৰী মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলনঃ

প্ৰাক্কথন : কবিগুৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰদেৱৰ দ্বাৰা লিখা এটা প্ৰবন্ধৰ মাজত ‘পিমলুভ্য সকলৰ অপ্ৰতিভাত আখ্যান’ এটা ব্যাক্যাংশ পোৱা যায়। ঠাকুৰদেৱৰ এই ‘পিমলুজ বৰ্গৰ কথকতাই বৰ্তমানৰ নিম্নবৃত্তীয় কথকতা অথবা *sabalterm literature* বা *narratives* কে একেলগে বুজিব পাৰি। অসমীয়া সাহিত্যৰ বেলিকা যেতিয়া এই কথকতাৰ প্ৰসংগ আলোচনা কৰা হয়। সদক্ষণে আমাৰ আলোচনাৰ মাজলৈ জ্ঞানপীঠ মামণি ৰয়ছম গোস্বামী বাইদেউৰ উপন্যাসৰাজি আৰু তেখেতৰ চৰিত্ৰাংকণৰ বৈবিধ্যপূৰ্ণ নিৰ্মাণ এটা নিশ্চয়কৈ অপ্ৰধান বিষয় হৈ নৰয়, তেখেতৰ উপন্যাসৰাজিত ৰবীন্দ্ৰনাথৰ দৰে মহাকবিৰ ভাষাত ‘অকথিত সকলৰ মুখকথা’ বুলিব পৰাৰ মন আছে। এই নিম্নবৃত্তীয় লোকসকলৰ কথকতা বা প্ৰান্তীয়কৃত স্বৰ-প্ৰতিস্বৰ বিলাকৰ অন্বেষণ কৰি চালে মামণি বাইদেউৰ উপন্যাস বা কাহিনীকৃতৰ মাজলৈ যোৱাৰ এটা সবল বাটছোৱা অতিক্ৰম কৰিব লাগিব। সেয়া হৈছে মানৱতাবাদ বা *humanism*।

বিষয়সৰ উপস্থাপন : মামণি ৰয়ছম গোস্বামী বাইদেউৰ কাহিনীকৃত বহু সমালোচকে নাৰীবাদী “চেতনা-সংচেতনাৰ সংগ্ৰহন দেখিবলৈ পাই ইয়াক এক আৰোপিত পাঠ হিচাপে নিৰ্মাণ সৰ্বস্ব” বুলিব খোজে। কিন্তু গোস্বামীৰ উপন্যাসৰাজিত আৰু তেখেতৰ অভিব্যক্তিবিলাকৰ মাজত কিন্তু কেৱল *Femenist* দৃষ্টিকোণটোৱেই সৰ্বস্ব বা প্ৰধান নামাংকন বুলিবপৰা ধৰণৰ দিশ আৰোপিত পাঠ হিচাপে পোৱা নাযায়। তেখেতৰ ভাষাকেই মানৱতাবাদী চেতনাৰহে অনুশীলন নাৰীবাদী ৰহণ আৰু কথকতাই সজীৱতা লাভ কৰিছে তেখেতৰ কাহিনীবৃত্তত।

তেখেতৰ ‘*Famism is only a part of humanism*’ লাকানৰ প্ৰতিস্বৰ অনুৰণিত হয়। কিন্তু মনস্তত্ত্বৰ পোষণকাৰী ফ্ৰয়ড আৰু লাকানে একমুখে এই কথা তেখেতলোকৰ ৰচনাবোৰত লিখিছে যে ‘*Female writers are not enable to write phallus and that's why they are not good literatures. They cannot write such male preudo good staffs and unfimed literature.*’ লাকান আৰু

ফ্ৰয়ডৰ phallus এক জাৰ্মান শব্দ যাৰ শাব্দিকাৰ্য (literal meaning) হৈছে যে পুৰুষ প্ৰধান সমাজত অভিব্যক্ত ঘটনা ক্ৰমৰ বৰ্ণন কেৱল পুৰুষ লেখকৰ হাততে শোভনস্বৰূপ। কিন্তু এই phallus ক অনিতা দেশাই- য়ে তাহানিতে তেখেতৰ বৌদ্ধিকভাৱে অত্যন্ত বচনা 'peak language'ৰ মাজেৰে কৈ গৈছে। এইয়া মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাসৰ মাজত যোৱাৰ উপলক্ষৰে এক সেতু স্বৰূপ।

মামণি বাইদেউৰ উপন্যাসত নাৰী চৰিত্ৰৰ মনস্তত্ত্ব অধ্যয়ন : ঊনবিংশ শতিকাৰ সংযুক্ত ৰাজ আমেৰিকাৰ 'New women' অথবা অভিনৱ নাৰীকেন্দ্ৰিক কেতবোৰ গুৰুত্বস্থানীয় অনুসংগক আমেৰিকান তথা কিছুসংখ্যক ফৰাছী তাত্ত্বিক আৰু সাহিত্যযোদ্ধা সকলে আলোচনা কৰিছিল। সেইসকলৰ মাজত গডাউৰ চলচিত্ৰ আৰু লাকান-ফ্ৰয়ডৰ পৰা আহত মানসিক অন্তৰ্দ্বন্দ্বমূলক দৃষ্টিকোণেৰে নাৰীত্ববাদৰ প্ৰতিনিধি সমূহৰ আলোচনাত ব্ৰতী হৈছিল Jean Bertar নামৰ তাত্ত্বিক গৰাকী। এই ক্ষেত্ৰত ড০ অনিমা গুহ বাইদেউলৈ মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাসৰ আলোকত এই 'অভিনৱ নাৰী আলোচনাৰ সুস্পষ্ট আৰম্ভণ এটা অসমীয়া সাহিত্যত কৰি গৈছে। তেখেতৰ মতে গোস্বামীৰ উপন্যাসত মানৱতাবাদী ধাৰণাকৰণহে গুৰুত্বস্থানীয়। এই যিটো ধাৰণাকৰণ অতি মনস্তাত্ত্বিক (Psychological)। লাকানৰ ভাষাত যিটো গৌণ হৈ পৰে সেই গৌণতা তেখেতৰ উত্তৰসূৰীৰ মাজত প্ৰাধান্য পাই উঠে। এই সন্দৰ্ভত গোস্বামীৰ কেতবোৰ নাৰী চৰিত্ৰৰ প্ৰতিৰূপায়ণ (Representation) আলোচনা কৰা যাওক।

গিৰিবালা, দুৰ্গা, সৰু গোঁসানীৰ মনস্তাত্ত্বিক অন্তৰ্দৰ্শন (দঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা) আৰম্ভণিতেই ৰবীন্দ্ৰনাথৰ যি ধাৰণাকৰণ প্ৰকট কৰি অহা হৈছে তাৰেই পৰা আৰম্ভ কৰা যাওঁক গোস্বামীৰ এই উপন্যাসখনিৰ প্ৰান্তস্থৰ সমূহৰ মানসিক অন্তৰ্দ্বন্দ্ববিলাক। তাৰাসংকৰ বন্দোপাধ্যায়ে তেখেতৰ উপন্যাস এখনিত এটি চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে কৈছিল যে – 'চৰিত্ৰৰ মানসিক চিত্ৰণ প্ৰতিচিত্ৰণৰ অন্তৰ্নিহিত হৈ থকা তাত্ত্বিক কথাবোৰক একীকৰণকৰি কাহিনীকৃত আৰম্ভ কৰা হৈছে। বাঙালী উপন্যাসিক গৰাকীৰ ভাষাই পোনে পোনে নিৰ্মিতিৰ যাদুবিদ্যা লৈ আমাৰ মনন আকৰ্ষণ কৰি লৈ যায়। কিন্তু আমাৰ অসমীয়া সাহিত্যত গোস্বামীৰ নিৰ্মাণ প্ৰতিনিৰ্মাণে কাহিনীৰ বৃত্তই কৰা ধৰণে আওপকীয়া কৈহে লৈ যায়। প্ৰখ্যাত সমালোচক K.K. Rathvenৰ 'Feminist literary studies: An Introduction' গ্ৰন্থত পোৱা যায় যে “নাৰীৰ হেতুভাষ (Pallacy) আৰু পুৰুষসত্ত্বৰ সমাজত সেই হেতুভাষৰ মাজত কিবা একধৰণৰ বা উদ্দেশ্যধৰ্মক গ্ৰহণ কৰা উপস্থাপন পোৱা যায় যাক আমিকব পাৰো 'pseudo-male narration' হিচাপে।

এইদিশত কিন্তু গোস্বামীৰ কাহিনীবৃত্তৰ নাৰী চৰিত্ৰই মান্যতা নিদিয়ে, বৰং আগ্ৰাহ্যহে কৰা দেখা যায়। কিন্তু সমাজৰ আচ্যৱস্তাসকলৰ কথকতাৰ মাজত যি অন্তৰ্দ্বন্দ্বিক সত্ত্বাবোৰৰ বৰ্হিপ্ৰকাশী চেতনা সেয়া গোস্বামীৰ উপন্যাসক উপৰুৱা নহয়, ই পোনপটীয়াহে। গিৰিবালাই সামন্তবাদী মনোভংগীক নাম কৰাৰ প্ৰচেষ্টা কৰিছে তেখেতৰ অন্তৰ্ধ্যামী সত্ত্বা স্বৰূপে। নিদৰ্শন স্বৰূপে গিৰিবালাৰ এগৰাকী খ্ৰীষ্টান ধৰ্মাৱলম্বী চাহাবৰ লগতহোৱা জৈৱনিক কথাসম্ভাৰ সম্পূৰ্ণৰূপত চৰিত্ৰৰ সীমাৱদ্ধতাৰ অতিক্ৰমণ। এই অতিক্ৰমণ সত্ৰকেন্দ্ৰিক ধৰ্মসংযমী গোড়ামিসৰপ্ৰবঞ্চক অতিক্ৰম কৰা ধৰণৰ। এই মনঃস্থলৰ সংচেতনাৰ পৰিৱৰ্ত্তন নাৰীক (মানৱতাবাদীহে ইয়াত প্ৰমুখ্য) তেওঁলোকৰ আৱেষ্টনীৰ পৰা মুক্ত কৰি দিয়াৰ পূৰ্ণাঙ্গ ৰূপক হ'ল

গিৰিবালা ভক্ষণস্বৰূপ বহিৰ্ভাৰ। দুৰ্গাই স্বামীভিঠা পৰিবৰ্জন কৰি পিতৃভিঠাত আস্থান বিচাৰি আহি যি লজ্জানশ্ৰবোধৰ মাজত মানসিক যুঁজ এখনেৰে যুঁজি আছে। সেয়া সৰু গৌঁসানীৰ দৰে চৰিত্ৰৰ মাজতো প্ৰতিক্ষণ দেখা যায়। ড০ অনিমা গুহ বাইদেউৱে জাৰ্মান পণ্ডিত নোম চমস্কিৰ ভাষিক অৱদমনৰ কথাৰ মাজেৰে নাৰীৰ প্ৰতিচ্ছবি (status) বা সমাজত নাৰীৰ ক্ষেত্ৰখনকো প্ৰকট কৰিছিল। আমিও গোস্বামীৰ উপন্যাসৰ প্ৰত্যেকটো চৰিত্ৰৰ অন্তৰ্ভূত মুখ্য চেতনাৰ সোঁত হিচাপে অহা ভাষিক গতিৰোধৰ সামন্তবাদী বা পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজ শৃংখলাৰে এটা অৱবাহিতা বুলি কব পাৰোঁ। গিৰিবালাই এঠাইত কৈছে— “মই দুৰ্গা নতুবা সৰু গৌঁসানীৰ দৰে বাচি থাকিব নৰোঁ ওৰে জীৱন। সন্ন্যাসী চাহাব মই মৰি ভুত হম।” গিৰিবালাৰ মৃত্যুচিন্তা, মৃত্যুবেদনা এইসকলোবোৰে পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজৰে বিনিৰ্মাণ (deconstruction) দুৰ্গাৰ মানসিক চিত্ৰণ আৰু সৰু গৌঁসানীক কৰা প্ৰতাৰণা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ।

Jean Berter য়ে তেখেতৰ গ্ৰন্থ 'Sociology of Gender' গ্ৰন্থত লিখিছে যে Deconstructed formation is the patriarchal and patriarchal society has owned it.'

উপসংহাৰ : ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰদেৱে লিখিছিল- ‘যি সকলৰ ইতিহাসক কানিংহামে কথা ভাষায় পাওয়া নায়না, তাদেৰ বৃত্ত নিৰ্মাণ হওয়া যায় 'subaltern studies'ৰ মধ্য। নিম্নবৃত্তীয় ইতিহাস চৰ্চা কানিংহামে যিদৰে কয় যে ইতিহাস নিৰ্মিতৰো এটা গাথনিক দিশ আছে আৰু তাকো patriarchal conscience এ আস্থান লাভ কৰে। গোস্বামীৰ নাৰী চিত্ৰণত এই অন্তৰ্ভূত পৰিস্থিতিটোকে কেৱল মাত্ৰলাভ কৰা নাযায় বৰং ড° গোবিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাদেৱে কবৰলৈখীয়া নাৰীৰ অন্তৰ্ভূত, মনস্তত্ত্ব এইবোৰ আলোচনা কৰাৰ পৃষ্ঠভূমিক হব লাগিব সম্পূৰ্ণ উকা, মাত্ৰ পিতৃতান্ত্ৰিকতা, নাৰীত্ববাদ অথবা যিকোনো অনুসংগই ইয়াৰ সংকীৰ্ণ হৈ কৰিব, তেনে হব নালাগে। বিখ্যাত ব্ৰিটিছ ঔপন্যাসিক Aphra betn ৰ দৰে পাকিস্তানী লেখিকা ৰধাইৰ উপন্যাসত পোৱা ধৰণে বাস্তৱিক চিত্ৰায়ণ তথা নিৰ্মাণৰ দৰে গোস্বামীৰ উপন্যাসত নাৰীৰ মানৱতাবাদী আন্তৰ্ভূত সমাজশাস্ত্ৰই গ্ৰহণ কৰা ‘সমাজৰ বিনিৰ্মাণতত্ত্বক পোহৰ দিয়ে। নাৰীৰ আকাংক্ষাৰ দেহমনৰ স্বাভাৱিক তাড়না, যাক কোনো অনভিপ্ৰেত পাঠক মহলে অভিপ্ৰায়সূচক গোস্বামীৰ মনোভাংগীক কপটয়া বুলিব খোজে সেয়াও মানসিক চিত্ৰায়ণৰ দিশে গোস্বামীৰ উপন্যাস মুক্ত। তেওঁলোক মনস্তত্ত্ব অধ্যয়নত এইবোৰ প্ৰাসংগিক অনুসংগই গতি ললেহে গোস্বামীৰ উপন্যাসৰ সঠিক মূল্যাংকন হব। মামণি বাইদেউৰ উপন্যাসত 'humanist' দৃষ্টিকোণেৰে সমাজ দৰ্শনৰ প্ৰসংগ প্ৰস্ফুটিত হৈছে।◆◆◆

প্ৰতিযোগী— দীপাংকৰ অনিৰ্বাণ, কটন বিশ্ববিদ্যালয়

দ্বিতীয় পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত ৰচনা

আৰম্ভণি : সাহিত্যত সমাজৰ চিত্ৰবোৰ প্ৰতিফলিত হয়। সমাজক এৰি সাহিত্যৰ সৃষ্টি হ'ব নোৱাৰে। এটা যুগৰ এচাম মানুহৰ আত্মসত্ত্বক আমি সাহিত্যৰ মাধ্যমেৰে উদ্ভাসিত হোৱা দেখিবলৈ পাওঁ। বাস্তৱ সমাজ তথা জীৱনৰ পৰাই বুটলি আনি সামান্য ৰহন সানি মানুহৰ সত্যক সাহিত্যৰ মাজেৰে প্ৰতিফলিত কৰিব বিচৰা হয়।

নাৰী যিহেতু সমাজৰ অৰ্ধ আকাশ গতিকে নাৰীৰ লগত জড়িত বিভিন্ন ঘটনা-পৰিঘটনাই সাহিত্যৰ বিষয়-বস্তু হিচাপে স্থান পোৱাটো স্বাভাৱিক। নাৰীৰ মনৰ দ্বন্দ্ব, নাৰীৰ মনস্তত্ত্ব, নাৰীৰ সামাজিক সংস্কাৰৰ তীব্ৰ সংঘাত, মৰ্মস্পৰ্শী বেদনা আদিৰ মাজেৰে সাহিত্যত নাৰীৰ ভাৱনাসমূহ উন্মুক্ত হয়।

বিভিন্ন সাহিত্যিকে নিজৰ নিজৰ সাহিত্যৰ জৰিয়তে সমাজৰ ভিন ভিন দিশসমূহ উপস্থাপন কৰাৰ লগতে নাৰীৰ মনস্তাত্ত্বিক দিশটোকো সুন্দৰ তথা সুস্পষ্টভাৱে উপস্থাপন কৰা পৰিলক্ষিত হয়। এই সাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত এগৰাকী অন্যতম সাহিত্যিক হৈছে— অসমীয়া সাহিত্য বুৰঞ্জীত সোণালী আখৰেৰে খোদিত এটি নাম, জীৱন যুদ্ধত জয়ী, ধীৰ-স্থিৰ মহিয়সী নাৰী ড० মামণি ৰয়ছম গোস্বামী। যিয়ে নাৰীৰ বিভিন্ন দিশৰ লগতে নাৰীৰ মনস্তাত্ত্বিক দিশটোক সাহিত্যত সুন্দৰ, সহজ তথা সাৱলীলভাৱে প্ৰতিফলিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মাত্ৰ তেৰ বছৰ বয়সতে হাতত কলম তুলি লোৱা এইগৰাকী লেখিকাৰ প্ৰতিবাদী, নাৰীবাদী কণ্ঠ তেওঁৰ অনুপস্থিতিত অসমৰ আকাশত সৰ্বদা বিয়পি আছে।

ড० মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যত নাৰীৰ মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলন :

অসমীয়া সাহিত্যত নাৰী কণ্ঠক এক বিশেষ স্থানত উপনীত কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত ড० মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে তেওঁৰ ৰচনাৰাজিত নাৰী জীৱনৰ বিভিন্ন মনস্তাত্ত্বিক ভাৱনাসমূহ স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে প্ৰতিফলিত কৰিছে। নাৰীৰ সুখ-দুখ, আশা-আকাংক্ষা, হতাশা, কাৰুণ্য, সহনশীলতা, সৌন্দৰ্য আদি সকলো দিশৰ অংকন তেওঁৰ সাহিত্যৰাজিত বিৰাজমান। বাস্তৱ জীৱনৰ অভিজ্ঞতাক বৈচিত্ৰময় বিষয়বস্তুৰে বিস্তৃত পটভূমিত ৰচিত তেওঁৰ বিভিন্ন ৰচনাসমূহ হ'ল— অহিৰণ, মামৰে ধৰা তৰোৱাল, নীলকণ্ঠী ব্ৰজ, চেনাবৰ সোঁত, দঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা, আধালেখা দস্তাবেজ, অসংকলিত গল্প সংকলন মেগনলীয়া ইত্যাদিৰ জৰিয়তে কঠোৰ বাস্তৱৰ ধাৰাত দলিত নিষ্পেষিত নাৰীৰ জীৱনৰ বঞ্ছনা, শ্লানি আদি সুন্দৰকৈ অংকিত হৈছে।

‘ফাগুনৰ গান’ নামৰ চুটিগল্পত লেখিকাই এক আধুনিক নাৰীৰ চিত্ৰ অংকন কৰিছে। আধুনিকতাৰ অন্ধ অনুকৰণৰ ফলত তেওঁৰ নিজৰ স্বামী আৰু পৰিয়ালৰ প্ৰতি কৰা অৱজ্ঞাই নাৰীৰ এটি নেতিবাচক মনস্তাত্ত্বিক দিশ প্ৰতিফলিত কৰিছে।

নাৰী জীৱনৰ এটি অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অভিজ্ঞতা হ’ল মাতৃত্ব। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ বিভিন্ন ৰচনাৰাজিত মাতৃৰ মনৰ বিভিন্ন ভাৱনাৰ সাক্ষাৎ ৰূপ দেখিবলৈ পোৱা যায়। ‘বাৎসল্য’ নামৰ গল্পটোত পুত্ৰহীনা এগৰাকী মাতৃৰ আবেগে কেনেকৈ জোঁৱায়েকৰ মাজত পুত্ৰক বিচাৰিছে তাক দেখুওৱা হৈছে। তদুপৰি ‘বিৰাজ দেৱী’ নামৰ চুটিগল্পত এগৰাকী মাতৃৰ নিঃসঙ্গতাৰ কৰুণ কাহিনী মৰ্মস্পৰ্শী ৰূপত দাঙি ধৰা হৈছে। আকৌ, ‘ভুল’ নামৰ গল্পটো সৈনিকৰ মাতৃৰ বিষয়ে। ইয়াত মাতৃয়ে আকুলতাৰে অপেক্ষা কৰে বহু বছৰৰ পিছত আহিবলগীয়া পুত্ৰৰ। কিন্তু শেষত এখন সৰু চিঠিৰে মাকে গম পায় যে তেওঁৰ পুত্ৰৰ খবৰ দিয়া মানুহজনে ভুল শুনিছিল অৰ্থাৎ সৈনিকৰ ইতিমধ্যে মৃত্যু হৈছিল।

এনেদৰে লেখিকাগৰাকীয়ে মাতৃৰ সুখ-দুখ, আবেগ অনুভূতি আদি মনস্তাত্ত্বিক দিশসমূহৰ চিত্ৰ সুন্দৰকৈ প্ৰতিফলিত কৰিছে।

নাৰী যুগে যুগে উপেক্ষিতা, বঞ্চিতা আৰু শোষিতা। নাৰীৰ সৰলতা আৰু আৱেগিক চৰিত্ৰৰ বাবে নাৰী পুৰুষৰ হাতত শোষিতা হোৱাৰ কৰুণ কাহিনী মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ বিভিন্ন ৰচনাত বিৰাজমান। ‘সহযাত্ৰী’ নামৰ গল্পটোত সমাজৰ নিম্নবৰ্গৰ পৰা অহা দুজনী গাভৰু পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাত পুৰুষৰ চলনাৰ বলি হোৱাৰ হৃদয়বিদাৰক কাহিনী দাঙি ধৰা হৈছে। নিঃস্বাৰ্থ ত্যাগৰ পিছতো উপেক্ষিত আৰু অৱহেলিত নাৰী এগৰাকীৰ কৰুণ কাহিনীৰ উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন উক্ত গল্পটো।

আকৌ, প্ৰেমৰ কাৰণে জীৱনত চৰম কষ্টৰ সন্মুখীন হোৱাৰ বিভিন্ন ঘটনা-পৰিঘটনা লেখিকাৰ সাহিত্যৰাজিত বিদ্যমান। তদুপৰি জীৱনৰ জটিলতা বুজি নোপোৱা সৰল মনৰ খাচী ছোৱালী লিগুই কেনেকৈ আপোনজনৰ দ্বাৰা নিষ্পেষিত আৰু নিপীড়িত হৈ উৱাদিহ হেৰুৱাই তাৰ মৰ্মস্পৰ্শী কাহিনী ‘ডেউকীৰ আন্ধাৰ’ নামৰ গল্পটোত প্ৰতিফলিত হৈছে।

স্বামীক হেৰুৱাৰ বেদনা আৰু ইয়াৰ লগত জড়িত দুখ-যন্ত্ৰণাৰ বৰ্ণনা লেখিকাৰ বিধৱা সম্পৰ্কে লিখা বিভিন্ন ৰচনাৰাজিত বিদ্যমান। ‘নীলা বেদনা’ নামৰ চুটি গল্পটোত এগৰাকী বিধৱা নাৰীৰ মনৰ অৱস্থা সৱলীল ৰূপত পুৰিস্ফুট হৈছে।

আত্মহত্যাৰ প্ৰৱণতা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাসসমূহৰ নাৰী চৰিত্ৰ সমূহত প্ৰায়ে দেখা যায়। এগৰাকী নাৰীৰ হৃদয় বিদীৰ্ণ কৰা অভিজ্ঞতাই কেনেকৈ আত্মহত্যাৰ সিদ্ধান্ত ল’বলৈ বাধ্য কৰায়, কেতিয়াবা কেনেকৈ এই চৰম সিদ্ধান্তৰ পৰা উলটি আহি জীৱন যুঁজত আগবাঢ়ি যাব পাৰি তাৰ এক অন্যতম নিদৰ্শন লেখিকাৰ গ্ৰন্থত বিৰাজমান।

‘দঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা’ উপন্যাসখনত এখন ৰক্ষণশীল সমাজত বিধৱা নাৰীসকলে নীতি-নিয়মৰ অজুহাতত কেনেধৰণৰ দুঃসহ বেদনা সহি নিপীড়িত হব লগা হয়, তাৰ মৰ্মস্পৰ্শী বেদনা দাঙি ধৰা হৈছে। ইয়াত বৰ্ণিত মুখ্য চৰিত্ৰ গিৰিবালাৰ বাহিৰে আন সকলো নাৰী চৰিত্ৰ প্ৰতিবাদহীন। আকৌ, ‘নীলকণ্ঠী ব্ৰজ’ নামৰ উপন্যাসখনত আধ্যাত্মিক জীৱন যাপন কৰি পৰলৌকিক মুক্তি বিচৰা বিধৱা ৰাধেশ্যামীসকলৰ সৰুৰুপ জীৱন ধাৰণ প্ৰণালীৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা হৈছে। দুয়োখন উপন্যাসৰ মুখ্য চৰিত্ৰ দুটিৰ মৃত্যুৰ মাজেৰে প্ৰতিবাদৰ ভাষা মূৰ্ত হৈ

উঠিছে। ইয়ে সমাজত প্ৰচলিত নেতিবাচক দিশ উদঙাই দি সেই দিশটিৰ প্ৰতি পাঠকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাব পাৰিছে।

নাৰীৰ প্ৰেম, যৌৱন, আশা আকাংক্ষা, হতাশা, দৰিদ্ৰতা, বিদ্ৰোহী নাৰী আদি ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’ নামৰ উপন্যাসখনৰ জৰিয়তে সুন্দৰকৈ পৰিস্ফুট হৈছে। ইয়াত জীৱনক প্ৰত্যাছান হিচাপে লোৱা নাৰায়ণীয়ে কোনোবা মুহূৰ্তত যন্ত্ৰণা দণ্ড জীৱনক হত্যা কৰা কথা ভাবিও কেনেকৈ দৃঢ় সংকল্পৰে জীৱন যুঁজত আগবাঢ়ি যায় তাৰ স্পষ্ট বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। এয়া মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ বাস্তৱ জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰ মনৰ স্ফুৰণ বুলি ক’ব পাৰি।

ইয়াৰ উপৰিও তেখেতৰ নাৰী চেতনাকেন্দ্ৰিক উপন্যাসসমূহৰ মাজেৰে নাৰী মনৰ মানসিক দিগন্ত, নাৰী মনস্তত্ত্ব, মৰ্যাদা পূৰ্ণ জীৱনৰ হাবিয়াস, মুক্ত অথচ দায়িত্বশীল জীৱনচৰ্যাৰ সন্ধান দিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

সামৰণি :

নাৰী মনৰ বিভিন্ন সংবেদনশীলতাৰ সুন্দৰ তথা গীতিময় উপস্থাপন লেখিকাৰ প্ৰায়বোৰ ৰচনাৰাজিত বিৰাজমান। লেখিকাই নাৰী হৃদয়ৰ অনুভূতিবোৰ অৰ্থাৎ নাৰীৰ মনস্তাত্ত্বিক দিশবোৰ অতীব সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ ৰচনাৰাজিৰ নাৰী চৰিত্ৰসমূহ সবল তথা ৰূপে গুণে অতুলনীয়, কিন্তু জীৱন সৰলৰৈখিক নহয়। জীৱনত ঘাত-প্ৰতিঘাত অতিব্ৰম কৰি কেনেদৰে এটি উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ হৈ জিলিকি থাকিব লাগে, তাৰ উমান তেওঁৰ সাহিত্যৰাজিত পোৱা যায়। তেওঁৰ সাহিত্যত মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলনে সমাজ জীৱনলৈ ইতিবাচক বাৰ্তা কঢ়িয়াই অনা পৰিলক্ষিত হৈছে।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ দৰে বিশাল ব্যক্তিত্বৰ লেখিকা এগৰাকীৰ সাহিত্যত নাৰীৰ মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলনৰ এয়া এক সামান্য অৱলোকন। ইয়াৰ বিশাল পৰিসৰত বহুল আলোচনাৰ নিশ্চিতভাৱে অৱকাশ আছে। ◆◆◆

প্ৰতিযোগী— পাপৰি কলিতা, ছয়গাওঁ মহাবিদ্যালয়

তৃতীয় পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত ৰচনা

আৰম্ভণি : অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এটি উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ হিচাপে নিজৰ খ্যাতি ৰাখি থৈ যোৱা সাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত ড॰ মামণি ৰয়চম গোস্বামী অন্যতম। সমগ্ৰ সাহিত্যৰাজিৰ বাবে ‘জ্ঞানপীঠ’ৰ দৰে ডাঙৰ সন্মান লাভ কৰা ড॰ মামণি ৰয়চম গোস্বামী হৈছে অসমৰ প্ৰথম গৰাকী মহিলা সাহিত্যিক। প্ৰথম অৱস্থাত গল্পকাৰ হিচাপে সাহিত্যিক জীৱনৰ পাতনি মেলা ড॰ গোস্বামীয়ে পিছলৈ কেইবাখনো উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমৰ সাহিত্য জগতৰ ভঁড়াল চহকী কৰি থৈ যায়।

বিষয়বস্তু : ড॰ মামণি ৰয়চম গোস্বামীৰ উপন্যাসসমূহৰ কাহিনীত বিশেষকৈ নাৰী চৰিত্ৰৰ আভাস ফুটি উঠা পৰিলক্ষিত হয়। নাৰী তথা আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থাক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই তেওঁৰ প্ৰায়ভাগ ৰচনা গঢ় লৈ উঠিছে। সেই ৰচনাসমূহৰ ভিতৰত ‘নীলকণ্ঠী ব্ৰজ’, দাঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা’, ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’, আদি উপন্যাস তথা ‘সংস্কাৰ’ আদিৰ দৰে গল্প উল্লেখনীয়।

ড॰ মামণি ৰয়চম গোস্বামীৰ ‘দাঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা’ত প্ৰতিফলিত হোৱা প্ৰধান নাৰী চৰিত্ৰ ‘গিৰিবালা’ তথা তাৰ সম্পূৰ্ণ বিপৰীত চৰিত্ৰ ‘দুৰ্গা’ৰ মনস্তাত্ত্বিক জগতখনৰ কথা আমি উমান পাব পাৰোঁ চৰিত্ৰ দুটিৰ বিশ্লেষণৰ যোগেদি।

গিৰিবালা হৈছে এগৰাকী বাল-বিধৱা। তেওঁ স্বামীৰ মৃত্যুৰ পিছত আত্মজাহ যাবলগীয়া প্ৰথাৰ ঘোৰ বিৰোধিতা কৰা এগৰাকী প্ৰতিবাদী মহিলা। উপন্যাসখনৰ অন্যান্য নাৰীচৰিত্ৰসমূহ যেন এক চাবি দিয়া পুতলাহে। তেওঁলোক প্ৰতিবাদ বিৰোধী। ঠিক তেনে এক চৰিত্ৰ হৈছে দুৰ্গা। য’ত এফালে সমাজৰ ৰীতি-নীতিৰ উদ্ধৃত গৈ কথা কবলৈ সাহস কৰা প্ৰতিবাদী গিৰিবালা, আনহাতে সমাজৰ নীতি-নিয়মৰ মাজত নিজকে বিলীন কৰি দিয়া দুৰ্গা। এই দুয়োটা চৰিত্ৰই দুগৰাকী পৃথক ব্যক্তিত্বৰ নাৰীৰ মনস্তত্ত্বৰ প্ৰমাণ দিছে।

ড॰ গোস্বামীৰ অন্য এখন উপন্যাস, ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’ত প্ৰতিফলিত এটি নাৰী চৰিত্ৰ হৈছে ‘নাৰায়ণী’। নাৰায়ণীৰ মাজেৰে উদ্ভাসিত হৈছে— এক সাহসী, প্ৰতিশোধৰ জুইত জ্বলি উঠা নাৰীৰ। ব্যক্তিগত খণ্ডৰ এজন চাহাবে নাৰায়ণীক ‘কুঁহিয়াৰৰ সিঠাৰ দৰে চোৱালে’ পেটৰ সন্তান তথা ৰোগীয়া স্বামীৰ অসহনীয় যন্ত্ৰণাত দন্ধ তথা আৰ্থিক দৰিদ্ৰতাই কোঙা কৰি পেলোৱা নাৰায়ণীয়ে শেষত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ চাহাবক হত্যা কৰিছে। ‘নাৰায়ণী’ চৰিত্ৰটোৰ

মাজেৰে আমি আৰ্থিকভাৱে ভাগি পৰা, পৰিয়ালৰ যন্ত্ৰণাত দন্ধ হোৱা এগৰাকী নাৰীৰ পুঞ্জীভূত বেদনাৰ বহিঃপ্ৰকাশ লক্ষ্য কৰিবলৈ পাওঁ।

ড° মামণি ৰয়চম গোস্বামীৰ ‘নীলকণ্ঠী ব্ৰজ’ উপন্যাসত প্ৰতিফলিত ব্ৰজধামৰ ৰাধেশ্যামীসকলৰ জীৱন ধাৰণৰ লগতে ‘সৌদামিনী’ নামৰ এটি নাৰী চৰিত্ৰৰ লগত আমি পৰিচিতি লাভ কৰিব পাৰোঁ। সৌদামিনী হৈছে এগৰাকী বিধৱা। পৰৱৰ্তী সময়ত এজন খ্ৰীষ্টান যুৱকৰ সৈতে আবেগিকভাৱে জড়িত হৈ পৰিছিল যদিও পিছলৈ সৌদামিনীৰ মনৰ মাজত সৃষ্টি হৈছিল সংসাৰমুক্ত আৰু সংস্কাৰযুক্ততাৰ এক দোদুল্যমান অৱস্থাৰ। ব্ৰজধামৰ আধ্যাত্মিকতাক গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰা তথা প্ৰিয়জনক নোপোৱাৰ দন্দৰ মাজত সৌদামিনীয়ে পৰাজয় স্বীকাৰ কৰিছে। নিজ স্বামীৰ পুৰণি স্মৃতিক বুকুত সামৰি জীয়াই থাকিব নিবিচৰা সৌদামিনীয়ে শেষত মৃত্যুক আশ্ৰয় হিচাপে বাছি লৈছে। ইয়াৰ পৰা আমি সৌদামিনীৰ মানসিক সংঘাতৰ সুন্দৰকৈ উমান পাব পাৰোঁ।

ড° গোস্বামীৰ অন্য এক গল্প ‘সংস্কাৰ’। ‘সংস্কাৰ’ গল্পটিত উল্লেখিত মুখ্য নাৰীচৰিত্ৰ ‘দময়ন্তী’। এজন শূদ্ৰ সম্প্ৰদায়ৰ মহাজন পীতাম্বৰ মহাজনৰ বংশবৰ্দ্ধাৰ খাতিৰতে মহাজনৰ সৈতে সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিবলগীয়া হোৱা দময়ন্তী এগৰাকী ব্ৰাহ্মণ সম্প্ৰদায়ৰ মহিলা। সন্তান জন্ম দিয়াত অপাৰগ মহাজনৰ ৰোগীয়া শয্যাশায়ী পত্নীৰ মুখত কোনো ধৰণৰ সংলাপ নিদিয়াকৈও তেওঁৰ মানসিক জগতখনৰ স্থিতি গল্পকাৰে সুন্দৰকৈ ফুটাই তুলিছে। মহাজনৰ পত্নীৰ শাৰীৰিক আকাৰ ভংগিমাৰ উদাহৰণেৰে। আৰ্থিকভাৱে জুৰুলা দময়ন্তীয়ে মহাজনৰ সন্তান ভূমিষ্ঠ হোৱাৰ আগতেই পুতি পেলাইছে। ইয়াৰ দ্বাৰা যেন দময়ন্তীয়ে পুৰুষে যৌন আহিলা হিচাপে গ্ৰহণ কৰা নাৰীসকলৰ হৈ প্ৰতিবাদ সাব্যস্ত কৰি পুৰুষ সমাজক ব্যংগ কৰিছে।

গতিকে ওপৰত আলোচিত নাৰী চৰিত্ৰ সমূহৰ জৰিয়তে আমি আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থাত নাৰীৰ স্থান, নাৰীৰ মৰ্যাদা আদিৰ বিষয়ে এক উমান পাব পাৰোঁ।

সামৰণিঃ নাৰীবাদী সাহিত্যিক হিচাপে নিজকে প্ৰকাশ নকৰিলেও ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে কিন্তু সেই সময়ৰ পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাত নাৰীৰ স্থান তথা মৰ্যাদাৰ বিষয়ে সুন্দৰকৈ উপস্থাপন কৰি থৈ গৈছে তেওঁৰ ৰচনাৰাজিৰ মাধ্যমেৰে। তেওঁৰ লিখনিৰে সেয়েহে প্ৰত্যেকগৰাকী সংবেদনশীল পাঠকৰ মনত এক গভীৰ সাঁচ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে। নাৰী তথা পুৰুষ উভয়কে ব্যক্তিগত দৃষ্টিভংগীৰে তেখেতে উপস্থাপন কৰি থৈ গৈছে। ড° মামণি ৰয়চম গোস্বামীৰ সাহিত্যৰাজিক সেয়েহে পাঠক সমাজে গভীৰভাৱে আদৰি ল’লেহে তেওঁৰ সাহিত্যকৰ্মৰ প্ৰকৃত মূল্যায়ণ হ’ব বুলি আমি ক’ব পাৰিম। ◆◆◆

প্ৰতিযোগী— কাব্যশ্ৰী কোচ, পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ছাত্র একতা সভাৰ আলোচনী সম্পাদকৰ দ্বাৰা
আয়োজিত “নীলা খামৰ চিঠি” প্ৰতিযোগিতাত স্থানপ্ৰাপ্ত চিঠি সমূহ—

নীলাখামৰ চিঠি

প্ৰথম পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত

মৰমৰ নিয়ৰ,

হিয়াভৰা মৰম যাচিলোঁ। ভালে আছা নিশ্চয়। এয়া তোমালৈ স্নিগ্ধ জোনাকৰ পোহৰত সেমেকা সেমেকা অনুভৱেৰে লিখা মোৰ সেউজীয়া ভালপোৱা। হয়তো মোৰ চিঠিয়ে তোমাক বিভ্ৰান্ত কৰিব পাৰে। কিন্তু কি কৰিম বহুদিনৰে পৰা মনৰ ভিতৰত এখন যুদ্ধ চলি আছে। আশা-নিৰাশা আৰু যেন জয়-পৰাজয়ৰ দোমোজাত থমকি ৰব লগা হৈছে। মনৰ কথাবোৰ কবলৈ বহু কেইখন চিঠি লিখি বাকচতে সামৰি ৰাখিছিলোঁ। ভয় হয়, মোৰ মনৰ কথাই যদি তোমাক মোৰ পৰা বহু দূৰলৈ আঁতৰাই নিয়ে। যদি মোৰ ভালপোৱাই মোলৈ বিষাদ কঢ়িয়াই আনে। এতিয়া তোমাৰ তাত কি ফুল সৰিছে নাজানো কিন্তু আমাৰ ইয়াত শুকুলা ডাৱৰৰ পাখিয়েদি শৰৎ নামিছে। এনেবোৰ অবাঞ্ছিত ভাৱনাত বহু মাতাল ৰাতি পাৰ কৰিছোঁ। বহু নিশা নিদ্ৰাহীনতাৰে ভাৰাক্ৰান্ত হৈ তোমাৰ অনুভৱৰ তৃপ্তিৰ সমুদ্ৰত সাতুৰি-নাদুৰি তোমাকে বুকুৰ মাজত বিচাৰিছোঁ।

তুমি আভিজাত্য পৰিয়ালৰ সন্তান। মোৰ নিঃকিন প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱৰ দ্বাৰা তোমাক জোৰ কৰি পোৱাতো মই কামনা নকৰো নিয়ৰ। মাথো বিচাৰো তোমাৰ নিভাজ প্ৰেম ভালপোৱাই মোক মানসিক শক্তি দিয়ক।

এটা কথা সাঁচা কিন্তু নিয়ৰ। মোৰ টকা,পইচা, ঐশ্বৰ্য নাথাকিলেও মোৰ মৰমে তোমাক চিৰদিন চিৰকাল সুখী কৰি ৰাখিব পাৰিব। পাৰিম মই চুক্তিহীন প্ৰেমৰ বিশ্বাসৰ শিকলিৰে তোমাক বান্ধি চিৰলগৰী কৰিবলৈ। এবাৰ ভালদৰে ভাবি চাবা নিয়ৰ, বহুদিনৰ পৰা সাঁচি ৰখা মনৰ কথাবোৰ উদঙাই কলো। শেষত এসাগৰ মৰম যাঁচি তোমাৰ উত্তৰৰ অপেক্ষাত আজিলৈ ইয়াতে সামৰিছোঁ।

ইতি—

তোমাৰ মৰমৰ

‘মাতু’

প্ৰতিযোগী— জিলমিল ৰূপালী জোনাক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, কলা শাখা

দ্বিতীয় পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত

প্ৰতি,

মৰমৰ ...

নিৰিবিলি নিশাৰ ফৰিংফুটা জোনাক জাকলৈ চাই চাই আজি তোৰ অণুজনীৰ তোলৈ বৰকৈ মনত পৰিছে জাননে? কিমান দিন যে হ'ল তোৰ সৈতে কথা নপতা। ভাবিলেই আচৰিত লাগে নহয়নে? আগতে যাক এৰি অলপ সময় কটোৱা বা যাৰ সৈতে কথা নাপাতিলে দিনটো ভালকৈ পাৰ নোহোৱা যেন অনুভৱ হৈছিল আজি কিন্তু তেনে নহয়। কাৰণ আমি যে বাধ্য। মা-দেউতাৰ উদ্ভত আমাৰ বাবে একোৱেই নহয়। সেইটো আমি দুয়োটাই উপলব্ধি কৰোঁ বাবেইটো আমি দুয়োখন ঘৰৰ কথা ভাবি দুয়োটাই আতৰি থকাৰ সিদ্ধান্ত ল'লোঁ। যি সম্পৰ্কৰ কোনো ভৱিষ্যতেই নাই, সেই সম্পৰ্কত থাকি জানো কিবা লাভ হব। তেনে সম্পৰ্কত কেৱল আশা, কল্পনা, মৰমৰ শ্ৰাদ্ধ পতা হয়।

জাননে কেতিয়াবা অপ্ৰিয় মুহূৰ্তবোৰৰ অকলশৰীয়া আলিঙ্গনবোৰে বৰকৈ তোৰ কথা সোঁৱৰাই অ'। কিমান যে সপোন দেখিছিলো দুয়োটাই। আমাৰ কল্পনাৰ সিপাৰে দুয়োটাই এখন ৰঙীণ পৃথিৱী সাজিম, য'ত মৰমেৰে উপচি পৰিব। আৰু যদি কেতিয়াবা প্ৰত্যাহান আহে, তেন্তে দুয়োটাই ভগাই ল'ম আৰু যুঁজ দিম। তইমোক পিন্ধাই দিবি চকুত অঞ্জন, বুলাই দিবি কপালত তোৰ নামৰ সেন্দূৰ, আৰু মই বগা পাটৰ কাপোৰযোৰ পিন্ধি বাট চাই ৰ'লো মাথোঁ তই অহালৈ।

কিন্তু...

বাৰু বাদ দে সেইবোৰ, কিমাননো কষ্ট দিম নিজৰ লগতে তোৰ হৃদয়খনত। হয়তো, দুয়োটাই কঠিন শিলেৰে গঢ়া হৃদয়ৰ গৰাকী হ'ব নোৱাৰিলোঁ। সেয়ে এই প্ৰত্যাহান মানি ল'বলৈ দুয়োটাৰে বৰকৈ কষ্ট হৈছে। এইবোৰ কথা বৰকৈ ভাবি আহিবলগীয়া সুন্দৰ ভৱিষ্যতটো অন্ধকাৰলৈ ঠেলি নিদিবি। ময়ো জানো যে স্মৃতিৰ ইমান ডাঙৰ জোলাঙাতো সহজেই পেলাই দিয়াটো কঠিন। তথাপিও চেষ্টা কৰিবি আঙুৰাবলৈ। মই আশাবাদী। সময় আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠ বিচাৰক। সময়ে সকলো 'হিল' কৰিব এদিন নহয় এদিন। সকলো এৰি দে সময়লৈ।

আৰুনো কি লিখিম! অনুভৱবোৰ কাপেৰে নিগৰুৱাটো সহজ নহয়। সেয়ে যদি কেতিয়াবা আকৌ, সুযোগ আৰু সময়ে সঁহাৰি জনায়, তোলৈ আকৌ এখন চিঠি লিখি অনুভৱবোৰ ব্যক্ত কৰিম দেই। শেষত ধূসৰ স্মৃতিবোৰ বুকুত বান্ধি আজিলৈ সামৰিছো এটি গানৰ কলিৰে—

‘এতিয়া যে তুমি দূৰ

খোঁৱাতেই গলিছে মোৰ হৃদয়, ৰঙীণ ফাগুন।।’

মনৰ মধুৰ দলিচাকে কহুৱা কোমল সুবাসেৰে তই সিঁচি দিয়া হৃদয়ৰ ফুল যেন মৰমবোৰ, সাঁচি ৰাখিম চিৰকাল মাথো তোৰ বাবে যদিওৱা পূৰণ নহয়গৈ আমাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবোৰ কোনোকালে। আজিলৈ আহিছোঁ...

ইতি—

মৰমেৰে...

তোৰ ‘অণু’

প্ৰতিযোগী— কাব্যশ্ৰী কোচ, স্নাতকোত্তৰ চতুৰ্থ বৰ্ষ

তৃতীয় পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত

প্ৰথমতে,

মোৰ এই প্ৰেমিকা হৃদয়ত তোমাৰ প্ৰতি অনবৰতে বৰষি থকা মৰমবোৰ ল'ৰা। আশা কৰোঁ ভগৱানৰ কৃপাত ভালে আছা। অ' মন নাজানো অ' নাজানো কেতিয়াৰ পৰা তুমি মোৰ জীৱনৰ এটি নিঃশেষ কবিতা হৈ পৰিলা। নাজানো কেতিয়াৰ পৰা তুমি মোৰ হৃদয়ৰ এটি গোপনীয় অনুভৱ হৈ পৰিলা। এতিয়া জানো তোমাৰ প্ৰতি থকা অনুভৱবোৰ আৰু বেবেৰিবাং আৱেগবোৰৰ প্ৰেমত পৰিব ধৰিছোঁ লাহে লাহে... ভাল লাগিব ধৰিছে তোমাৰ প্ৰতি লিখা মোৰ আধৰুৱা কবিতাবোৰ। তোমাক আচলতে প্ৰথম দেখাৰ পৰাই মোৰ ভাল লাগে। যেতিয়া তুমি প্ৰথম দেখাতেই কৈছিলি 'অই টিকলি গৰমত কয় ঘূৰি আছা, ছাঁত যোৱা। গৰম বহুত দিছে, আৰু যে কৈছিলি 'বগা ফ্ৰকটোৰে তোমাক বৰ মৰম লাগিছে'। বগা ফ্ৰকটোৰে নাজানো কয় বৰ লাজ লাগিছিল সিদিনা। এনেকুৱা লাগিছিল যে সমস্ত দেহৰ পৰা তেজ মোৰ গাললৈ আহি থুপ খাইছে, পুৰিব ধৰিছিল। কিন্তু বিষাদ দেখোন নাছিল সেই পোৰণিত আছিল মাথোঁ মিঠা মিঠা নাম। কেতিয়াও নেদেখাৰ দৰে চাইছিলোঁ। ভাল লাগিছিল যেতিয়া তুমি একেৰাহে মোৰ ফালে চাই থাকিছিলি। মোক যে চিনিও নিচিনাৰ দৰে ভাও ধৰিছিলি আকৌ কিবা ক'বও খোজা... তুমি অবিহনে সোনাৰুৰ দেশখনো দেখোন সোণালী হৈ নপৰে। তুমি কাষেৰে পাৰ হলে তোমাক চুই অহা বতাহ জাকে তোমাৰ সুবাস দিয়ে। তুমি দূৰত থাকিলে চকুৰে যিমান দূৰ দেখো তোমাৰ চাবলৈ খোজো। পিছে কৃষ্ণচূড়াৰ দেশতহে তোমাক প্ৰথম দেখা... আজিলৈ কত দিন যে পাৰ হল কত উজাগৰী নিশা চমকি ব'ল। ক'ত দিন যে পাৰ হ'ল, ক'ত ফাগুনৰ পাতে উকা কৰিলে হৃদয় মোৰ। কিন্তু চোৱা তোমাক বিচাৰি আজিও হাবাথুৰি খাই ফুৰো।

তোমাৰ প্ৰতি থকা এই আবেগ অনুভূতিবোৰ একপক্ষীয় যদিও কয় জানো আজি হৃদয়খনে এই চিঠিখনৰ জৰিয়তে উত্তৰবিহীন প্ৰশ্ন সুধিব বিচাৰিছে- লিখিবানে তুমিও এটি প্ৰেমৰ কবিতা। যি কবিতাৰ শিৰোনাম হ'ম মই... যি কবিতাৰ প্ৰতিটো শব্দই কৈ যাব আমাৰ প্ৰেমৰ কাহিনী, যাৰ নায়ক তুমি আৰু নায়িকা হ'ম মই। যি কাহিনী আধৰুৱা হলেও পূৰ্ণ হৈ উঠিব। যাৰ শব্দই মাথোঁ প্ৰেম আৰু নিস্বার্থ ভালপোৱাৰ কথা ক'ব।

প্ৰতিযোগী— তৰালী কলিতা, স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

Students' ACHIEVEMENTS

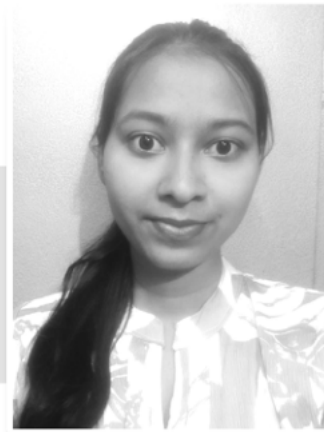
Basic Mountaineering Camp National in Uttarakhand *Uttarkashi* by SEO Rajesh Ray

Our 4 NSS Volunteers including Amarjyoti Bhuyan (Group Leader, NSS), Lohidra Sarma (Cultural Secretary, NSS), Janmoni Boro, Dipu Haloi had participated in North East NSS Festival 2025,

Meghalaya from 05 July to 12 July as a member of Assam contingent. Volunteers have performed Tokari Geet and a group Bihu dance also performed by the volunteers. Also our volunteer Dipu Haloi performed Satriya Dance in the event. Assam Contingent won **Best team title of the Camp.**

Best Female Graduate 2024-25 *Ipsita Shreebastab*

Annual Activity Report of NSS Unit 2024-25

Paschim Guwahati Mahavidyalaya

What is NSS?

The National Service (NSS) is a youth-driven initiative under the Ministry of Youth affairs and sports, Government of India, aimed of fastering social responsibility, leadership and community service among students. At Paschim Guwahati Mahavidyalaya, our NSS Unit empowers students to contribute to society while developing essential like skills. Through activities like cleanliness drives, awareness campaign and cultural events, NSS volunteers make a tangible impact on campus and beyond.

Benefits of joining NSS

Personal Growth :- Develop leadership, teamwork and communication skills through hands on activities.

Community impact :- Contribute to social causes like environmental conservation, health awareness and education.

Career opportunities :- Gain experience that enhances your resume and opens doors to leadership roles.

Networking :- Connect with like minded peers, community leaders, and organizations.

Holistic Development :- Build confidence, empathy and a sense of purpose while serving society.

Joining NSS is not just about volunteering it's about becoming a changemaker.

Our Journey

NSS activities (November 2024-May 2025). The NSS unit of Paschim Guwahati Mahavidyalaya has had a vibrant year, engaging in diverse activities that reflect our commitment to community service, cultural celebration and youth empowerment.

Here's a glimpse of our efforts :

Constitution Day, November 24, 2024 : Two NSS volunteers showcased their knowledge at an inter college quiz competition at National law University, Hajo. Participated in the Viksit Bharat Youth leadership dialogue, inspiring youth to contribute to Nation building.

Organized Constitution Day at our college to promote awareness of constitutional values.

Swacchata Hi Sewa Abhiyan, December 7, 2024 : Collaborated with NCC and PGMSU for a cleanliness drive, promoting a cleaner campus and community.

World Human Rights Day, December 10, 2024 : Organized an event with tree plantation to advocate for human rights and environmental sustainability.

Republic Day Celebration, January 26, 2025 : Celebrated with patriotic zeal, uniting students and faculty in community engagement.

Career Guidance Program, January 30, 2025 : Hosted a counseling session on "career guidance and Indian Air Force recruitment outreach" with NCC, guiding students towards promising futures.

College Week, February 5-8, 2025 : Partnered with Hare Krishna Temple, Self Discovery Club, Akshay Patra Foundation and PGMSU for a transformative program to boost personal growth.

Advantage Assam 2.0, February 2025 : Eleven volunteers represented our college, highlighting leadership and community engagement.

International Women's Day, March 8, 2025 : Joined the Women's cell to celebrate women's achievements and advocate for gender equality.

Guest of the Month Lecture, February 27, 2025 : Attended an insightful lecture by the Political Science department, enriching our knowledge.

Blood Donation Camp, March 13, 2025 : Organized with Red Ribbon Club and NCC, saving lives through voluntary blood donation.

Anti Drugs Campaign, March 18, 2025 : Participated in an AASU and PGMSU campaign to raise awareness against drug abuse.

Armed Forces Recruitment Awareness, March 21, 2025 : Engaged in an NCC led program to explore career opportunities in the armed forces.

Drama Workshop, March 24-29, 2025 : Participated in PGMSU's workshop to hone creative and cultural skills.

Chatra Diwas, April 7, 2025 : Collaborated with NCC, winning two prizes in quiz and speech competitions showcasing our talent.

Cleanliness Drive, April 11, 2025 : Conducted a drive to keep our campus clean and green.

Bihu Celebration, April 12, 2025, Organized vibrant Bihu festivities, celebrating Assam's cultural heritage.

National Heritage Day, April 25, 2025, Joined the History Department and PGMSU to honour our cultural and historical legacy.

Pledge against terrorism, May 10, 2025 : Organized a pledge taking ceremony to promote peace and unity.

Achievements that inspire

Vikshit Bharat Youth Parliament : Six Volunteers advanced to the district level round after winning at the block level.

Chatra Diwas success : Secured two prizes in quiz and speech competitions on April 7, 2025

Community Impact : Conducted impactful initiatives like blood donation camps, cleanliness drives and awareness programs in collaboration with NCC, PGMSU and others.

Regional Representation : Represented our college at advantage Assam 2.0 and Viksit Bharat Youth leadership dialogue, earning recognition for leadership.

Looking Ahead future plans :

The NSS Unit is geared up for an exciting future we plan to participate in experiential learning programs (ELP) by My Bharat, NSS India and the ministry of youth affairs and sports.

Represent our college at national camps like the Republic Day Camp (RDC).

Organize regular awareness campaigns, such as Anti-Tobacco Day, to promote health and social responsibility.

Why join NSS?

Being an NSS volunteer is a transformative experience. You'll gain leadership skills, make life long friends and contribute to causes that matter whether its planting trees, organizing blood donation camps or celebrating cultural festivals, NSS offers a platform to grow, learn and make a difference. Join us to be part of this incredible journey.

Conclusion

The NSS unit of Paschim Guwahati Mahavidyalaya is proud of its contributions to community services, cultural preservation and youth empowerment in 2024-25. We thank our volunteers, program officers partners like NCC, PGMSU and others for their support. Let's continue to inspire and uplift our community together.

– PGM NSS Unit –

Annual Activity Report of NCC Unit 2024-25 Paschim Guwahati Mahavidyalaya

NCC : NCC also known as National Cadet Corps is the youth wing of the armed forces in India. NCC also called second line of defence. It is a voluntary organization that provides basic military training to high school, college and university students so that they develop disciplined, patriotic and leadership qualities.

College NCC : In our college NCC was first established in the year 2012, basically NCC is divided into two division the senior and junior. Our institute run the armywing senior division. Where “B” and “C” certificate exams are taken. The PGM NCC is under NER (North Eastern Region) Directorate, Guwahati Group, 1 Assam BN NCC.

ANO/CTO : Among the ANO/CTO officers of Paschim Guwahati Mahavidyalaya, the following have served so far– i) Gaganjyoti Bora (CTO), ii) Hemanta Kalita (CTO), iii) Phanindra Medhi (CTO) And currently serving for the PGM NCC is Lieutenant Sofiul Islam Khan (ANO)

Cadets : Paschim Guwahati Mahavidyalaya at present in 2024-25 have the following members of cadets:

1st Year – 22, 2nd Year – 12, 3rd Year – 16, Extension cadets – 09

‘B’ and ‘C’ cert exam : Recently on 16-02-2025 NCC “C” certificate exam was held where 3rd year cadets, including 20 extension cadets, examiner had passed the examination with good grades.

Along with that “B” certificate examination was also held recently on 23-02-2025 where 12 cadets appeared in the examination and all the 12 cadets passed with flying colours.

Rank Holder : College Senior is SUO Mithu Rabha who has already in “C” certificate examination and is still in the college at senior position.

There are some rank holders who appeared in “C” certificate examination and now are ex cadets.

- i) UO Sintu Moni Das
- ii) COMS Jimoni Rajbongshi
- iii) SGT Liza Saikia
- iv) SGT Tarali Kalita
- v) SGT Abhijit Kalita
- vi) LCPL Nitasha Suklabaidya

Current 3rd year cadets who have successfully passed their “B” certificate exam.

- i) CPL Rajesh Rai
- ii) CPL Jintu Bhagawati
- iii) LCPL Dolly Medhi
- iv) LCPL Madhurjya Choudhury

Camps : Cadets of Paschim Guwahati Mahavidyalaya attended the CATC camp and along with that some of the cadets also attended the national camp in various places.

The details of cadets are given below-

i) UO Sintu Moni Das

a) Army Attachment Camp (17-09-2024 to 28-09-2024)

21st Battalion The Bihar Regiment (Maurya)

b) NER Ek Bharat Shrestha Bharat -II, Dibrugarh (02-01-2025 to 13-01-2025)

ii) SGT Liza Saikia

a) Inter Unit MR Competition, JNV Dibrugarh (01-05-2024 to 10-05-2024)

iii) CPL Rajesh Rai

a) Basic Mountaineering Course, Uttarakhand, Uttarkashi (22-03-2025 to 18-04-2025)

iv) CDT Imee Rabha

a) Advanced Leadership Camp -II, OTC Barauni (27-09-2024 to 08-10-2024)

b) All India West Bengal & Sikkim Trekking Camp (12-11-2024 to 19-11-2024)

Activities : Along with various camps and one day, cadets of NCC also provide services in many blood donation camp, awareness event and social events during calamities. Some of the example can be traced back to the time of Covid-19 where many NCC cadets played an important role for the society.

Training : NCC training in college is specially held on saturday, which is done by the PI staff which as detailed below—

- Field craft & battle craft
- Drill & commands
- Weapon training & Infantry weapons
- Obstacle Training
- Self Defence
- Map Reading

Other Classes on Sunday are given by ANO on topics like –

- The NCC
- Natinal Integration and awareness
- Leadership
- Personal Development
- Social Awareness and Community Development
- Health And Hygiene

End : NCC is a well organized organizatin where students join as an cadet and leave as an leader. The journey of NCC is an enchanting path where great opportunities such as meeting eminent army officials, many personalities and also seniors, juniors and fellowmates. The organization of NCC itself is a brand. One must surely come and take the majestic experience.

Join as a cadet and leave as a Leader.

— PGM NCC Unit

WINNER OF VARIOUS COMPETITION IN COLLEGE WEEK 2024-25

1. Long Jump (Boy's)

- 1st Prize – Dhruba Jyoti Kalita
2nd Prize – Udit Medhi
3rd Prize – Hirak Jyoti Das

2. Long Jump (Girl's)

- 1st Prize – Liza Saikia
2nd Prize – Sonali Sarma
3rd Prize – Herleena Swargiary

3. High Jump (Boy's)

- 1st Prize – Dhruba Jyoti Kalita
2nd Prize – Himangsu Das
3rd Prize – Runjun Ali

4. High Jump (Girl's)

- 1st Prize – Sonali Sarma
2nd Prize – Liza Saikia
3rd Prize – Jonali Kalita

5. Jevlin Throw (Boy's)

- 1st Prize – Sanjib Kumar Das
2nd Prize – Gokul Das
3rd Prize – Hirak Jyoti Das

6. Shot Put Throw (Boy's)

- 1st Prize – Hirak Jyoti Das
2nd Prize – Rekibul Ali
3rd Prize – Sanjib Kumar Das

7. Shot Put Throw (Girl's)

- 1st Prize – Herlina Swargiary
2nd Prize – Syeda Gulfatun Siddique
3rd Prize – Jeuti Rai

8. Discus Throw (Boy's)

- 1st Prize – Sanjib Kumar Das
2nd Prize – Irfan Ali
3rd Prize – Hirak Jyoti Das

9. Discus Throw (Girl's)

- 1st Prize – Reshmin Begum
2nd Prize – Sumi Begum
3rd Prize – Sonali Sharma

10. Running 100 Meter (Boy's)

- 1st Prize – Udit Medhi
2nd Prize – Debash Talukdar
3rd Prize – Dhruba Jyoti Kalita

11. Running 200 Meter (Boy's)

- 1st Prize – Dhruba Jyoti Kalita
2nd Prize – Udit Medhi
3rd Prize – Monmil Hussain

12. Running 100 Meter (Girl's)

- 1st Prize – Liza Saikia
2nd Prize – Dolly Medhi
3rd Prize – Herleena Swargiary

13. Running 200 Meter (Girl's)

- 1st Prize – Liza Saikia
2nd Prize – Syeda Gulfatun Siddique
3rd Prize – Herleena Swargiary

14. Badminton (Girl's)

- 1st Prize – Kangkana Bhattachaya
2nd Prize – Sumi Begum
3rd Prize – Dolly Medhi

14. Double Badminton (Boy's)

- 1st Prize – Randeep Mali & Ripun Jyoti Nath
2nd Prize – Ujjal Das & Bitupan Kumar

15. Cricket

- 1st Prize – Sanjib Das & Team
2nd Prize – Jun Das & Team

15. Foot Ball

- 1st Prize – Hirok Jyoti Das & Team
2nd Prize – Rakibul Haque & Team

16. Volley Ball (Boys)

- 1st Prize – Debajit Das & Team
2nd Prize – Arif Ali & Team

17. Volley Ball (Girls)

- 1st Prize – Dimpi Das & Team
2nd Prize – Gitumoni & Team

18. Mono Acting Competition

- 1st Prize – Utpal Thakuria
2nd Prize – Amar Jyoti Bhuyan

19. Group Dance

- 1st Prize – Rahul & Group
2nd Prize – Dipu Haloi & Group

20. Solo Dance

- 1st Prize – Ankita Baruah
2nd Prize – Parag Moni Das
3rd Prize – Dipu Haloi

21. Jyoti Sangeet Competition

- 1st Prize – Kabyashree Koch
2nd Prize – Jitumoni Thakuria

22. Bishnu Rabhai Sangeet Competition

- 1st Prize – Kabyashree Koch
2nd Prize – Parag Moni Das

23. Bhupendra Sangeet Competition

- 1st Prize – Kabyashree Koch
2nd Prize – Dipankar Das

24. Modern Song Competition

- 1st Prize – Jitumoni Thakuria
2nd Prize – Kabyashree Koch
3rd Prize – Bhargab Jyoti Kalita

25. Green Revolution (Speech)

- 1st Prize – Torali Kalita
2nd Prize – Ipshita Shreebastav
3rd Prize – Snigdha Sen

26. Waste Material to

- 1st Prize – Chandan Kalita
2nd Prize – Dharmajit Rabha
3rd Prize – Madhurima Kalita

27. Swaach Bharat

- 1st Prize – Jitumoni Rabha & Group
2nd Prize – Chandan Kalita & Group
3rd Prize – Anjali Das & Group

28. Mr. PGM (Body Show)

- 1st Prize – Rana Sarma
2nd Prize – Dhyanam Jyoti Nath
3rd Prize – Samiul Islam

29. Weight Lifting

- 1st Prize – Dhyanam Jyoti Nath
2nd Prize – Sanjib Das
3rd Prize – Mridul Das

30. Arm wrestling (Boys)

- 1st Prize – Dhyanam Jyoti Nath (Lefty)
1st Prize – Titu Kar (Righty)

31. Arm wrestling (Girls)

- 1st Prize – Liza Saikia
2nd Prize – Kumari Priya

32. Carrom (Boys)

- 1st Prize – Kangkan Das & Sahid Ali
2nd Prize – Chan Ali & Runjun Ali

33. Carrom (Girls)

- 1st Prize – Gitumoni Das & Dimpi Das
2nd Prize – Tuhin Bora & Nikita Baruah

34. Rangoli Competition

- 1st Prize – Jitumoni Rabha
2nd Prize – Manju Basfore
3rd Prize – Alisa Begum

35. Bride Competition

- 1st Prize – Jaanmoni Boro
2nd Prize – Parishmita Talukdar
3rd Prize – Karishma Das

36. Mahendi

- 1st Prize – Gitumoni Barman
2nd Prize – Alisha Begum
3rd Prize – Sweety Begum
Consolation Prize – Dipu Haloi

37. Quiz Competition

- 1st Prize – Gitumoni Braman & Banasmita Choudhury
2nd Prize – Ipshita Shreebastav & Ganga Basfore
3rd Prize – Tarali Kalita & Upasana Das

38. Debate Competition

- 1st Prize – Snigdha Sen
2nd Prize – Dipangkar Medhi
3rd Prize – Ranjita Kakati

37. News Paper Reading

- 1st Prize – Jilmil Rupali Junak
2nd Prize – Ranjita Kakati
3rd Prize – Jintimoni Baishya

38. Extempore Speech Competition

- 1st Prize – Ipshita Shreebastav
2nd Prize – Tarali Kalita
3rd Prize – Ranjita Kakati

39. Chess Competition (Boys)

- Winner – Dipangkar Medhi
Runner Up – Biswa Kalita

40. Chess Competition (Girls)

- Winner – Tuhin Borah
Runner Up – Manju Basfor

41. Slow Cycle Race Competition (Boys)

- 1st Prize – Dinku Das
2nd Prize – Chintumoni Das
3rd Prize – Bulbul Hussain

42. Slow Cycle Race Competition (Girls)

- 1st Prize – Shyamtika Das
2nd Prize – Jitumoni Rabha
3rd Prize – Gitumoni Das

43. Photography Competition

- 1st Prize – Dipangkar Medhi
2nd Prize – Asif Manik Hazarika
3rd Prize – Bulbul Hussain

44. Anchoring Competition -

- 1st Prize – Tarali Kalita
2nd Prize – Kumari Ganga Basfore
3rd Prize – Ranjita Kakati

45. Go as you like competition -

- 1st Prize – Manoranjan Bora
2nd Prize – Rima Ahmed
3rd Prize – Utpal Thakuria

46. Kabaddi (Girls) -

- Winner – Tuhin Bora & Team
Runner Up – Antara Baishya & Team

47. Poem Writing -

- 1st Prize – Kankana Devi
2nd Prize – Tanmay Kakati &
Jilmil Rupali Jonak
3rd Prize – Roma Devi & Snigdha Sen

48. Short Story Writing -

- 1st Prize – Manoranjan Bora
2nd Prize – Barasha Baishya
3rd Prize – Ranjita Kakati

–Best Player–
Dhrubajyoti Kalita

–Best Singer–
Kabyashree Koch

Editors and Teachers In-charge of Annual College Magazine “Nibedan”

Year of Publishing	Edition	Editor	Teachers In-charge
1991-92	1st	Sanjeeb Kr. Das	Sri Archana Bora
1992-93	2nd	Bimal Kumar	Sri Mrinal Bhuyan
1995-96	4th	Rabin Das	Md. Saifui Haque
1997-98	5th	Pabitra Baishya	Sanjeeb Tamuli, Nripen Medhi
1999-2000	7th	Chandan Kr. Talukdar	Saraswati Rajbongshi
2000-01	8th	Mukul Kalita	Mamata Thakuria
2001-02	9th	Kamal Kalita	Dr. Archana Bora
2002-03	10th	Babul Das	Purabi Kalita
2004-05	11th	Babul Baishya	Niranjan Sarma
2005-06	12th	Mithu Das	Pradeep Ch. Das
2006-07	13th	Deepjyoti Das	Purabi Kalita
2007-08	14th	Parashmoni Kalita	Dr. Archana Bora
2008-09	15th	Chinku Das	Manisha Bhattacharya
2009-10	16th	Mukut Sarma	Mrinmoyee Bhattacharya
2010-11	17th	Nitu Rajbangshi	Sofiul Islam Khan
2011-12	18th	Rupam Das	Purabi Kalita
2012-13	19th	Ankurjyoti Das	Marie Kalita
2013-14	20th	Pranjeet Das	Saraswati Rajbongshi
2014-15	21st	Kripanjal Rabha	Dr. Bijoylakshmi Das
2015-16	22nd	Biswajit Das	Manisha Sarma
2016-17	23rd	Priyanka Das	Madhuleema Chaliha
2017-18	24th	Sanjay Rajbangshi	Dr. Mamata Thakuria
2018-19	25th	Rahul Das	Dr. Bijoylakshmi Das
2019-20	26th	Bhaskar Jyoti Kalita	Dr. Mrinmoyee Bhattacharya
2020-21	27th	Bitu Sharma	Dr. Archana Bora
2021-22	28th	Dipanjali Thakuria	Achyut Talukdar
2022-23	29th	Paljyoti Kumar	Dr. Prabalika Sarma
2023-24	30th	Comford Sangma	Dr. Gagan Jyoti Bora
2024-25	31st	Anjan Das	Himashree Barman

সভাপতিৰ প্ৰতিবেদন—

“হে.....

মহান বিপ্লৱী বীৰ শ্বহীদ

উজ্জ্বল আশা সঞ্চাৰী

নতুন প্ৰেৰণাৰ চাচনেকী সাঁজি

গঢ়ি থৈ যাম বুলি ভাৱিছিলো তুমি.....”

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিৰ প্ৰাক্ক্ষণত অসমৰ জাতীয় অস্তিত্বৰক্ষাৰ স্বাৰ্থত প্ৰাণ আহুতি দিয়া জাতীয় বীৰ শ্বহীদসকললৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা যাঁচিলো। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ প্ৰয়াত বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপনৰ লগত জড়িত জ্ঞাত-অজ্ঞাত মহান ব্যক্তিসকলক শ্ৰদ্ধাৰে সুৰিছোঁ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষা বাইদেউ, উপাধ্যক্ষা বাইদেউ, শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুবৃন্দ তথা কৰ্মচাৰীবৃন্দ, মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ জ্যেষ্ঠ্যসকল, মোৰ বন্ধু-বান্ধৱী, ভাইটি-ভনীটি আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

২০২১ বৰ্ষত মহাবিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰাৰ পাছৰ পৰাই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে মহাবিদ্যালয়ৰ হকে সেৱা আগবঢ়োৱাৰ এক সপোন মোৰ আগৰ পৰাই আছিল। ২০২৪ বৰ্ষত স্নাতক বানিজ্য শাখাৰ তৃতীয় বাৰ্ষিক পঢ়ি থকা অৱস্থাত ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত সভাপতি (President) দৰে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পদৰ বাবে সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ সমৰ্থিত প্ৰাৰ্থী হিচাপে প্ৰতিদ্বন্দিতা আগবঢ়াই নিজৰ প্ৰতিদ্বন্দীৰ বিপৰীতে বহুল ভোটৰ ব্যৱধানত জয়যুক্ত হ’বলৈ সক্ষম হওঁ। ইয়াৰ লগে লগে ২৮ অক্টোবৰ তাৰিখে সন্মানীয় অধ্যক্ষা ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত সভাত সমূহ বিষয়ববীয়া সকলক শপত বাক্য পাঠ কৰায় দায়িত্ব অৰ্পন কৰে। আমাৰ কাৰ্যকালত আৰম্ভণিতে অনুষ্ঠিত হয় শ্ৰী শ্ৰী সৰস্বতী পূজা। মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ আন্তৰিক সহযোগিতাই পূজা অনুষ্ঠিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আমাক বিশেষ মাত্ৰা প্ৰদান কৰে। সভানেত্ৰীৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছতেই মহাবিদ্যালয়ৰ ‘বাৰ্ষিক সপ্তাহ’ ৫ ফেব্ৰুৱাৰী ৰ পৰা ৯ ফেব্ৰুৱাৰী ২০২৪, তাৰিখলৈ অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতি হিচাপে দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰি মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালত অনুষ্ঠিত হোৱা বাৰ্ষিক সপ্তাহত ‘সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা’ প্ৰতিযোগিতাখন সূচাৰূপে অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সক্ষম হওঁ। বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ লগত সংগতি ৰাখি বিভিন্ন ধৰণৰ সাংস্কৃতিক

অনুষ্ঠানৰ প্ৰতিযোগিতা, খেল-ধেমালি প্ৰতিযোগিতা সুকলমে অনুষ্ঠিত হয়। বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ শেষৰ দিনা বঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

তাৰ পিছত মহাবিদ্যালয়ৰ নিয়মীয়া কাৰ্য্যসূচীসমূহ যেনে- গণৰাজ্য দিৱস, ব'হাগৰ এদিন, ৰাভা দিৱস তথা বিভিন্ন অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰা আলোচনা চক্ৰ ইত্যাদি কাৰ্য্যসূচীসমূহ নিয়াৰিকৈ আৰু নিখুঁতভাৱে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতি ৰূপে প্ৰত্যেক দিনে নতুন নতুন প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হৈছিলোঁ, যদিও ছাত্ৰ একতা সভাৰ অন্যান্য বিষয় -বৰীয়াৰ সহযোগত সফলভাৱে সমাধান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিলোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সভাপতি হিচাপে মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত মোৰ নেতৃত্বত সভাপতিৰ নাম ফলকখন ছাত্ৰ একতা সভাৰ কক্ষত প্ৰথমবাৰৰ বাবে উন্মোচন কৰিবলৈ সক্ষম হওঁ।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সমাজক নেতৃত্ব দিবলৈ আহি বহু কাৰ্য ৰূপায়ণ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিলোঁ। কিছু দূৰ হলেও কৰিবলৈ সফল হলোঁ আৰু বহু কাৰ্য প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাতে ৰ'ল। মনত ৰৈ গ'ল কিছু হাবিয়াস। মোৰ কাৰ্য্যকালত মোক বিভিন্ন দিহা পৰামৰ্শৰে আগবাঢ়ি যোৱাৰ ক্ষেত্ৰত উদ্গনি যোগাই সাহস দি যোৱা মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষা ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, মোৰ চিৰনমস্য শিক্ষাগুৰু তথা মোৰ সঞ্চালক ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ অধ্যাপক ড° মইনুল হক ছাৰক আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

মোক প্ৰতিটো পদক্ষেপত সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা মোৰ দাদা সদৃশ, পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি জিন্টুমণি শৰ্মাদা, সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ বিত্ত সম্পাদক নিতু ৰাজবংশীদা, সদৌ কামৰূপ মহানগৰ জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ উপ-সভাপতি ৰঞ্জন কলিতাদা ক আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছোঁ। লগতে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিব লাগিব মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়বৰীয়া সকলক বিশেষভাৱে মোক সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াই যোৱা প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক দীপুদা, প্ৰাক্তন সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক তথা মোৰ বন্ধু দীপাংকৰ আৰু প্ৰাক্তন খেল সম্পাদক বৃণাংগক আন্তৰিক ধন্যবাদ জনালো। মহাবিদ্যালয়ৰ আছু গোটৰ সমূহ বিষয়বৰীয়াসকল ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়বৰীয়া সকলক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত সভাপতি হিচাপে অনিচ্ছাকৃত সকলো ভুলৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিছোঁ।

‘জয় আই অসম’

জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’

শ্ৰদ্ধাৰে—

দীক্ষিতা দাস

উপ-সভাপতিৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন—

“অসম আমাৰ ৰূপহী
গুণৰো নাই শেষ।
ভাৰতৰে পূৰ্ব দিশৰ
সূৰ্য উঠা দেশ।।”

উচ্চ শিক্ষাৰ মহা প্ৰতিষ্ঠান ঐতিহ্যমণ্ডিত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপ-সভাপতিৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিপুল সমৰ্থনত নিৰ্বাচিত হওঁ। এনে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি মহাবিদ্যালয়খনৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ হকে সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ লাভ কৰাৰ বাবে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ওচৰত মই সচাকৈয়ে চিৰ কৃতজ্ঞ।

জয় জয়তে মহান মনীষীসকললৈ মোৰ অকৃত্ৰিম শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ যিসকলৰ আশাশুধীয়া প্ৰচেষ্টাত গঢ় লৈ উঠিছিল পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়। লগতে কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু তথা কৰ্মচাৰীবৃন্দলৈ।

বিগত বৰ্ষত ছাত্ৰ একতা সভাৰ নতুন সমিতিখনে এক উমৈহতীয়া সংকল্প লওঁ। সংকল্পটো আছিল মহাবিদ্যালয়ত সচা অৰ্থত পৰিৱৰ্তন অনা। আমাৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন ন-ন কাৰ্যসূচী হাতত লোৱা হয়। আমাৰ কৰ্মৰ সফলতা তথা বিফলতা সময়ে আৰু ছাত্ৰ সমাজে পৰ্যালোচনা কৰিব। ধাৰাপূৰ অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় সুদীৰ্ঘ সময় জুৰি জ্ঞান, সংস্কৃতি, ক্ৰীড়া আৰু শৃংখলাৰ এক অপূৰ্ব সমন্বয় ঘটাই আহিছে। এই মহাবিদ্যালয় কেৱল উচ্চ শিক্ষা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰতে নহয়, এক সমৃদ্ধ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক পৰিৱেশ গঠনৰ ক্ষেত্ৰতো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। মই ২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপ-সভাপতিৰূপে মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ সমাজক প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিলো যে— (১) মহাবিদ্যালয়খনক ইয়াৰ সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ পূৰ্বে এখন অসমৰ আগশাৰীৰ শিক্ষানুষ্ঠান ৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বাবে ভেটি ৰচনা কৰা আৰু (২) মহাবিদ্যালয়ত ন-ন কাৰ্যসূচীৰ দ্বাৰা পৰিৱৰ্তন অনা। ৩৪ তম উপ-সভাপতি ৰূপে মই পোনপ্ৰথমে চেষ্টা চলাও উপ-সভাপতিৰ বিভাগৰ প্ৰতি চলি অহা ধাৰণাক সলনি কৰা। এগৰাকী উপ-সভাপতিৰূপে মই কেইবাটাও ন-ন কাৰ্য কৰাৰ লগতে সভাপতি, সাধাৰণ সম্পাদকসহ বিভাগীয় সম্পাদক সকলৰ সৈতে লগ হৈ এক গঠনমূলক পৰিচালনাৰ মাধ্যমেৰে বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ অনুষ্ঠান সফলতাৰে সমাপ্ত কৰোঁ।

আমাৰ কাৰ্যকালত পোনপ্ৰথমে শপত গ্ৰহণৰ পাছতে ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ মৃত্যুবাৰ্ষিকী উদ্‌যাপন কৰা হয় যোৱা ৫ নৱেম্বৰ, ২০২৪ তাৰিখে। ইয়াৰ পিছতে আলোচনী বিভাগৰ উদ্যোগত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ মৃত্যুবাৰ্ষিকী উপলক্ষে আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ৰচনা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰা হয় ২৯ নৱেম্বৰ, ২০২৪ তাৰিখে। য’ত মই সহযোগ কৰোঁ। ইয়াৰ পিছতে সমাজসেৱা বিভাগ, উপ-সভাপতি বিভাগৰ উদ্যোগত তথা ৰাষ্ট্ৰীয় কেডেট কৰ্পছ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আচনিৰ সহযোগত ০৪ ৰ পৰা ০৭ ডিচেম্বৰলৈকে মহাবিদ্যালয় চৌহদত ‘স্বচ্ছতা হী সেৱা’ অভিযানৰ আয়োজন কৰে। ১০ ডিচেম্বৰ তাৰিখে প্ৰতিবছৰৰ দৰে এইবেলিও অসমৰ বীৰ শ্বহীদসকলক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই শ্বহীদ দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়।

মহাবিদ্যালয়ত প্ৰতিবছৰৰ দৰে সৰস্বতীপূজা অতি ধুমধামেৰে উদ্‌যাপন কৰাৰ লগতে ৫ ফেব্ৰুৱাৰী ৰ পৰা ৯ ফেব্ৰুৱাৰী ২০২৫ লৈ বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ উদ্‌যাপন কৰা হয়। য'ত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে দীপবধাৰা মেলা, গ্ৰন্থমেলা অনুষ্ঠিত হয়। সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা, গীত-মাত, নৃত্য, খেল আদিৰ প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰা হয়। বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ সামৰণিত এক সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হয়। ইয়াৰোপৰি মাৰ্চ মাহত ছয়দিনীয়া অভিনয় কৰ্মশালা আয়োজন কৰা হয় 'গন্ধৰ্ব'ৰ সহযোগত। ২০ জুন, ২০২৫ তাৰিখে ৰাভা দিৱস উপলক্ষে আবৃত্তি প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰা হয়। ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা আধুনিকীকৰণ কৰা হয় তথা লাইট, আইনা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। ১২ এপ্ৰিল, ২০২৫ তাৰিখে ব'হাগৰ এদিন শীৰ্ষক মুকলি বিহু অনুষ্ঠানটি আয়োজন কৰা হয়।

উপৰোক্ত প্ৰতিটো কামত সহায় কৰোঁ মই এগৰাকী উপ-সভাপতিৰূপে। তাৰোপৰি ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভানেত্ৰীৰ অনুপস্থিতিত কেইবাখনো বৈঠকৰ সভাপতিত্ব/উপ-সভাপতি ৰূপে মই ৭ ডিচেম্বৰ তাৰিখে হোৱা “স্বচ্ছতা হী সেৱা” অভিযান আয়োজনত সহযোগ কৰোঁ; মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক সপ্তাহত ল'ৰা আৰু ছোৱালীৰ কাবাডী খেল প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজনৰ সৈতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে এংকৰিং আৰু ভেশচন প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰোঁ; ২৩ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখৰ পৰা ৩০ মে ২০২৫ লৈ উত্তৰ গুৱাহাটীৰ হৰে কৃষ্ণ দেৱালয়, NSS ৰ সহযোগত এটি Self improvement training programme ৰ আয়োজন কৰোঁ। এই কাৰ্যসূচীৰ অধীনত উত্তৰ গুৱাহাটীৰ বৌদ্ধ মঠ তথা শ্বিলংলৈ শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ আয়োজন কৰোঁ; চিফুং প্ৰডাকচনৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয়ত প্ৰথমবাৰৰ বাবে নৃত্য আৰু অভিনয়ৰ কৰ্মশালা আয়োজন কৰোঁ। এই বৰ্ষৰ জুলাইৰ মাহত; Career Guidance and placement cell ৰ সদস্যৰূপে বিভিন্ন চাকৰিৰ খা-খবৰ, skill course ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰদান কৰোঁ; প্ৰস্ৰাৱগাৰত পানী, হেন্দৰাচৰ (handwash) ব্যৱস্থাৰ আহ্বান জনাও লগতে চাফ-চিকুনতা বজাই ৰাখিব চেষ্টা কৰোঁ; ছাত্ৰ একতা সভাৰ উদ্যোগত বেংক, বিত্তীয় সাক্ষৰতা সম্পৰ্কীয় সজাগতা অভিযান, প্ৰাকৃতিক দূৰ্যোগ সম্পৰ্কীয় সজাগতা অভিযান, নৱাগত আদৰ্শ সভা আদি আয়োজন কৰা হয়।

মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত ২০২৪-২৫ বৰ্ষত ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপ-সভাপতি হিচাপে মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত কাম কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰি মই নিজকে গৌৰৱান্বিত আৰু সৌভাগ্যৱান অনুভৱ কৰোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ শৃংখলা, পৰিচালনাৰ দায়িত্ব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ স্বাৰ্থৰ কথা আগত ৰাখি আমি যিমান পাৰোঁ একত্ৰিতভাৱে আগবাঢ়িবলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ। সকলোৱে সহযোগিতা আগবঢ়াই অনুপ্ৰাণিত নকৰিলে এই দায়িত্ব সুচাৰুৰূপে সম্পন্ন কৰা সম্ভৱ নাছিল। বিশেষকৈ সন্মানীয় শিক্ষাগুৰুসকল, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল, কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ প্ৰতিজন বিষয়ববীয়া তথা সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা, ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়ববীয়াসকললৈ ধন্যবাদ তথা কৃতজ্ঞতা।

সদৌ শেষত এয়াই ক'ব বিচাৰিম প্ৰতিশ্ৰুতি অনুযায়ী প্ৰতিশ্ৰুতি পূৰণ কৰোঁ, আহক এতিয়া আমি সকলোৱে মিলি সোণৰ অসম গঁড়ো।

“জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়”

“জয় আই অসম।।”

শ্ৰদ্ধাৰে—

অমৰজ্যোতি ভূঞা

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

জয় জয়তে সেই মহান বীৰ শহীদসকললৈ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম যাচিলোঁ যিসকল স্বনামধন্য ব্যক্তিৰ বলিদানৰ ফলশ্ৰুতিত আজিও আমাৰ জাতি শ্ৰেষ্ঠ্যতাৰ দৌৰত অক্লান্ত। এখন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰা হয় সেই অঞ্চলটোৰ লগতে তাৰ আশে-পাশে থকা অঞ্চলটোত শিক্ষাৰ জেউতি উজলাই তুলিবৰ বাবে এই মহান লক্ষ্য-উদ্দেশ্য আগত লৈ ১৯৭৮ চনৰ এক পৱিত্ৰ ক্ষণত স্থাপন কৰা পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ প্ৰয়াত বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱা ছাৰ আৰু প্ৰতিষ্ঠাপনৰ লগত জড়িত পুৰোধ্য ব্যক্তিসকলক মই শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিছোঁ। তদুপৰি পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষা ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, উপাধ্যক্ষা ড° মৃন্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকল, কৰ্মচাৰীবৃন্দ, মোৰ মৰমৰ বন্ধু-বান্ধৱী, ভাইটি-ভণ্টি আৰু মোৰ দাদা-বাইদেউসকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

নিবাচনী সময়ৰ পৰাই যি এক আশা লৈ সাধাৰণ সম্পাদকৰ দৰে গধুৰ পদ এটাত প্ৰতিদ্বন্দিতা কৰিছিলো, সেই আশা সপোনবোৰক বাস্তৱ ৰূপ দিয়াৰ দিশে আগবঢ়াই নিয়াত সহায় কৰাৰ বাবে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় সকলোৰে ওচৰত চিৰঋণী তথা চিৰ কৃতজ্ঞ। মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সমস্যা দূৰ কৰাৰ বাবে মই বদ্ধপৰিকল্প। সপোনতো নভৱা দিন আছিল ২০২৪ চনৰ ৫ অক্টোবৰ দিনটো। দুপৰীয়া ১২:৪৭ বজাত এক সাফল্যৰ ধ্বনি মোৰ কাণত বাজি উঠিছিল, আজিও মোৰ সৃষ্টি দুচকুত স্বচ্ছ। জীৱনৰ মানসপটত এক উল্লেখযোগ্য দিন হিচাপে এই দিনটোৱে এক বিশেষ স্থান দখল কৰিব চিৰদিনলৈ।

বৰ্তমান যুগটো হৈছে পৰিৱৰ্তনৰ যুগ। নতুন কামে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱন ধাৰণত ব্যাপক সালসলনি কৰি পৰিৱৰ্তনশীল কৰি তুলিছে। আগবঢ়াইছে আমাৰ সমাজলৈ ব্যাপক অৱদান। কিন্তু এই পৰিৱৰ্তনশীল সমাজত কৰবাত ক্ষতি হৈ আছে আমাৰ পৰিৱেশ। সময়ৰ লগে লগে অৱনতি ঘটিছে পৰিৱেশৰ এই কথা অনুধাৱন কৰিয়ে প্ৰথম কাম হিচাপে হাতত লৈছিলো মহাবিদ্যালয়ৰ চৌপাশ তথা ছাত্ৰ-জিৰণি কোঠা আৰু ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পূৰ্ণ চাফ-চিকুনতা। এই কামটো সাফল্যমণ্ডিত কৰাৰ বাবে মই ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া তথা এন.চি.চি, এন. এচ. এচ. আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

সাধাৰণ সম্পাদকৰ মোৰ এই কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা অৱসৰ লাভ কৰিছিল ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ শ্ৰদ্ধাৰ ছাৰ ড° গগন জ্যোতি বৰা আৰু অৰ্থনীতি বিভাগৰ বাইদেউ তথা প্ৰাক্তন উপাধ্যক্ষা শ্ৰীযুতা ইৰা চৌধুৰী বাইদেউ। কাৰ্যকালৰ পিছতে শ্ৰদ্ধাৰ ছাৰ-বাইদেউৰ বিদায়ী সভাখনে দুখ দিছিল যদিও এয়াই চাকৰি জীৱনৰ নিয়ম। এই চেগতে ছাৰ-বাইদেউলৈ পুনৰবাৰ অৱসৰী জীৱনৰ শুভেচ্ছা জনালোঁ। সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে আয়োজন কৰা এই সভাখনেই আছিল মোৰ প্ৰথম সভা।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ এক উল্লেখনীয় সাধ্যম হৈছে ধনাত্মক প্ৰতিযোগিতা। যি প্ৰতিযোগিতাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুপ্ত প্ৰতিভা বিকাশ কৰে। সাহিত্য সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰি তোলে। নিজৰ মহাবিদ্যালয়খন প্ৰাণৰ দৰে আপোন। ইয়াৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বিকাশেই মনত দিয়ে অনাবিল আনন্দ। সেই উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই ২৯/১১/২০২৪ তাৰিখে আলোচনী সম্পাদকৰ তত্ত্বাৱধানত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ৰচনা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। আমাৰ সকলোৰে পৰিচিত তথা অসমৰ এগৰাকী বিশিষ্ট লেখিকা শ্ৰদ্ধাৰ ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামী বাইদেউৰ মৃত্যুবাৰ্ষিকী উপলক্ষে পতা এই ৰচনা প্ৰতিযোগিতাখন আমাৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ বাবে উল্লেখনীয় সফলতা।

ইয়াৰ পিছত মহাবিদ্যালয়ৰ “বাৰ্ষিক সপ্তাহ” অনুষ্ঠিত কৰাৰ সময় আমাৰ ওচৰত আহি পৰিছিল। এই বাৰ্ষিক সপ্তাহত অংশ লোৱাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ আগ্ৰহ সঁচাকৈ প্ৰশংসনীয় আছিল। নিজৰ নিজৰ দায়িত্বসমূহ পালন কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সকলো বিষয়াসকল ধন্যবাদৰ পাত্ৰ।

মহাবিদ্যালয়ৰ আহিবলগীয়া “নৱাগত আদৰ্শ সভা”খনো যোৱা কেইবেলিৰ দৰেই উলহ মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰিব পাৰিম বুলি সম্পূৰ্ণ আশাবাদী। তাৰবাবে লাগিব সকলোৰে সহায় সহযোগিতা আৰু শুভকামনা।

মোৰ কাৰ্যকালত মোক বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ অধ্যাপক আৰু বাণিজ্য বিভাগৰ অধ্যাপক তথা মোৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সঞ্চালক ড° মইনুল হকে চৌধুৰী, ছাইফুল হক মহোদয়ক মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

মোৰ প্ৰতি পদক্ষেপতে মোৰ ছাৰৰ দৰে থকা জিন্টুদা, নিতুদা ৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ। শেষত পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়ববীয়া, ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়ববীয়া, মহাবিদ্যালয়ৰ আছু গোটৰ বিষয়ববীয়া সকল, ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়াসকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জনাই অজানিতে হৈ যোৱা ভুল ত্ৰুটিবোৰৰ মাজনা বিচাৰি আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

জয় আই অসম’
জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’
‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’।

ধন্যবাদেৰে—

অভিজিৎ কলিতা

সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক প্ৰতিবেদন—

“হে শ্বহীদ তোমাক প্ৰণাম
অসমী আইৰ চৰনত পৰি
কৰিলো অঙ্গীকাৰ।।”

পোন প্ৰথমে অসমৰ অস্তিত্বৰক্ষাৰ স্বাৰ্থত প্ৰাণ আত্মত দিয়া জাতীয় বীৰ শ্বহীদ সকলক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনোৱাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিস্থাপক অধ্যক্ষ প্ৰয়াত বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱা দেৱৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিস্থাপনৰ লগত জড়িত জ্ঞাত- অজ্ঞাত মহান ব্যক্তিসকলক শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰোৰিছোঁ। কিয়নো তেওঁলোকৰ বাবে এই অঞ্চলৰ লগতে অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসমূহ উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ সুবিধা কণ পাইছে।

মনৰ আশা —

‘উজাগৰী ৰাতি
সপোন দেখিছোঁ মই ...’

- হীৰন ভট্টাচাৰ্য

মহাবিদ্যালয়ৰ হকে ভাল কিবা এটা কৰাৰ হেঁপাহ প্ৰতিগৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়েই মনত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰে। একেদৰে ময়ো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয় বা নাছিলো। ২০২২ বৰ্ষত মহাবিদ্যালয়খনত প্ৰথম খোজ দিয়াৰ পৰা আজিৰ তাৰিখ লৈকে সেই হেঁপাহবোৰেই মনত সাঁচি ৰাখিছিলো।

মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়নৰ স্বপ্ন আগত ৰাখি মই এইবেলি সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ সমৰ্থিত প্ৰাৰ্থি হিচাপে মহাবিদ্যালয়ত ২৮/০৯/২০২৪ তাৰিখে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত প্ৰতিদ্বন্দিতা আগবঢ়াইছিলো। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ মোৰ সহপাঠী বন্ধু-বান্ধৱী তথা অন্যান্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ পৰা লাভ কৰা অভূতপূৰ্ব মৰম আদৰ, বিশ্বাস আৰু সাহসে মোক বাৰুকৈয়ে প্ৰেৰণাত, যাৰ ফলশ্ৰুতিত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হওঁ। ইয়াৰ বাবে মই চিৰদিন পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সমাজৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ ৰম। নিৰ্বাচনত জয়যুক্ত হোৱাৰ পিছত ইং ২৮/১০/২০২৪ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষা ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাত সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু আৰু প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়াৰ উপস্থিতিত আমি শপত বাক্য পাঠ কৰি দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰো।

সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ ৰূপত দায়বদ্ধতাৰ এটা বছৰঃ

সৰস্বতী পূজা :

সহ: সাধাৰণ সম্পাদকৰ কাৰ্যকালত সকলোতকৈ মহত্বপূৰ্ণ অনুষ্ঠানটো আছিল সৰস্বতী পূজাখন সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰা। বিগত বছৰৰ দৰে এইবেলিও ২০ মাঘ অৰ্থাৎ ইং ০৩/০২/২০২৫ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ত উলহ মালহেৰে পূজাভাগ উদ্‌যাপন কৰিছিলো। পূজাৰ দিনাখন মহাবিদ্যালয়ত এক মধুৰ পৰিৱেশে বিৰাজ কৰিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ- ছাত্ৰীৰ লগতে প্ৰাক্তন শিক্ষাগুৰুসকল তথা প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু আন মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগতে বিশিষ্ট ব্যক্তি সকলৰ আগমন ঘটিছিল। সকলোৱে দেৱীৰ চৰণত পুষ্পাঞ্জলি অৰ্পন কৰে।

মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ :

এই বছৰ মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক সপ্তাহ ০৫ ফেব্ৰুৱাৰী পৰা ১০ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২৫ তাৰিখলৈ ৫ দিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সহ:সাধাৰণ সম্পাদক বিভাগত, অনুষ্ঠিত হোৱা প্ৰতিযোগিতা সমূহ সুচাৰুৰূপে অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সফল হওঁ। বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ শেষৰ দিনা অৰ্থাৎ ১২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০২৫ তাৰিখে বঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠানেৰে মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ সফল সামৰণি পৰে।

শলাগৰ শৰাই :

মোৰ কাৰ্যকালত মোক বিভিন্ন দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ অধ্যাপক আৰু বাণিজ্য বিভাগৰ অধ্যাপক তথা মোৰ তত্ত্বাবধায়ক ড° মইনুল হক চৌধুৰী, ছাইফুল হক মহোদয়ক আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। মোক প্ৰতিটো পদক্ষেপত সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা মোৰ দাদা সদৃশ পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি জিন্টুমনি শৰ্মা, সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ বিত্ত সম্পাদক নিতু ৰাজবংশী, সদৌ কামৰূপ জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ উপ-সভাপতি ৰঞ্জন কলিতাক আন্তৰিক ধন্যবাদ। লগতে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিব লাগিব মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকলক, মহাবিদ্যালয়ৰ আছু গোটৰ বিষয়ববীয়া সকলক লগতে ধাপাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ বিষয়ববীয়া সকলক।

শেষত দু-আষাৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত সহঃ সম্পাদক হিচাপে অনিচ্ছাকৃত সকলো ভুলৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছোঁ।

‘জয় আই অসম’

‘জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’।

শ্ৰদ্ধাৰে—

জিন্টু ভাগৱতী

খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

“হে... মহান বিপ্লৱী বীৰ শ্বহীদ
উজ্জ্বল আশাৰ সঁফুৰা,
নতুন চিন্তাৰ বাটকটীয়া,
আমাৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস
নৱ আশাৰ চাকি জ্বলাই
আন্ধাৰ বাটত পোহৰ বিলালা তুমি....।।”

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই অসমীয়া জাতিৰ স্বাৰ্থত স্থায়িত্ব ৰক্ষাৰ বাবে আত্মবলিদান দিয়া প্ৰতিজন ত্যাগী বীৰলৈ আন্তৰিকতাৰে শ্ৰদ্ধাভক্তি নিবেদন কৰিছোঁ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ প্ৰয়াত বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱলৈ শ্ৰদ্ধাৰে প্ৰনিপাতে জনাইছোঁ। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউ, উপাধ্যক্ষ বাইদেউ, শিক্ষাগুৰুবৃন্দ, কৰ্মচাৰীবৃন্দ, সন্মানীয় জ্যেষ্ঠসকল, মোৰ সহপাঠীসকল, মৰমৰ ভাইটি-ভনীটি সকল আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে কৃতজ্ঞতা আৰু অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

২০২২ বৰ্ষত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত মই নামভৰ্তি কৰাৰ পাছৰ পৰাই মোৰ এক সপোনে আছিল যে ছাত্ৰ-প্ৰতিনিধিত্ব আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ হকে সেৱাকৰ্য আগবঢ়োৱা। তাৰপাছত অৰ্থাৎ ২০২৪ বৰ্ষত মই ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ পাইছিলোঁ আৰু সকলোৰে সহায় সহযোগিতা আৰু সমৰ্থনৰ বলত মই খেল সম্পাদক হিচাপে জয়ী হৈছিলো। ইয়াৰ বাবে মই পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰত্যেকগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লগতে মোৰ বন্ধু-বান্ধৱীলৈ অশেষ ধন্যবাদ যাচিছোঁ।

খেল বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে মই দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত মোৰ মুখ্য কাৰ্যসূচী আছিল মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ। এই বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ অনুষ্ঠানটোত বিভিন্ন ধৰণৰ খেল-ধেমালি অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। যেনে ল'ৰা-ছোৱালী উভয়ৰে দৌৰ খেল প্ৰতিযোগিতা, শ্বটপুট, হাইজাম্প, লংজাম্প, বেডমিন্টন, ডিস্কাছ থ্ৰ, ভলীবল ইত্যাদি আৰু ল'ৰাৰ ক্ৰিকেট, ফুটবল, জেভলিন থ্ৰ, আদি বিভিন্ন খেল-ধেমালিৰে সেই ভাললগা দিনবেইটা অধিক আকৰ্ষণীয় আৰু ৰোমাঞ্চক হৈ পৰিছিল। তদুপৰি সপ্তাহযোৰা কাৰ্যসূচীৰে ২৯ আগষ্টত ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া দিৱস আৰু আন্তঃ মহাবিদ্যালয় খেল উদ্‌যাপন কৰিছিলোঁ আৰু আমাৰ বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ্থী সকলে বিভিন্ন ধৰণৰ খেল-ধেমালিত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ সুযোগ পাইছিল। লগতে এইবাৰ আন্তঃ মহাবিদ্যালয় খেলত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে ভাল প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈও সক্ষম হৈছিল।

মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ত বিভিন্ন দিশত উপদেশ বা পৰামৰ্শ দি মোক উপকৃত কৰা মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষা বাইদেউ, মোৰ চিৰনমস্য শিক্ষাগুৰু তথা মোৰ তত্ত্বাৱধায়ক দৰ্শন বিভাগৰ সন্মানীয় অধ্যাপক ফনিদ্ৰ মেধী ছাৰক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ। লগতে মোৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপত সহায়-সহযোগ কৰা মোৰ আদৰ্শনীয় দাদা, পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি জিন্টু শৰ্মা, সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ-সন্থাৰ বিত্ত সম্পাদক নিতু ৰাজবংশী, সদৌ কামৰূপী মহানগৰ জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ উপসভাপতি ৰঞ্জন কলিতা দেৱক অশেষ ধন্যবাদ জনাইছোঁ। লগতে প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়াক বিশেষভাৱে মোক সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা প্ৰাক্তন সহঃসাধাৰণ সম্পাদক তথা মোৰ বন্ধু দীপাংকৰ আৰু প্ৰাক্তন খেল সম্পাদক বৃনাংগক হিয়াভৰা ধন্যবাদ জনাইছোঁ। ইয়াৰ উপৰি ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ-সন্থাৰ প্ৰত্যেকজন বিষয়ববীয়াকে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত অনিচ্ছাকৃত ভাৱে হোৱা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ আৰু মই আশা কৰো যে আমাৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়খন বৰ্তমানৰ দৰে আগলৈ অৰ্থাৎ অনাগত ভৱিষ্যতলৈ যাতে শিক্ষা জগতৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ ৰূপে উজ্জ্বলি থাকে।

“জয় আই অসম”

“জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়”

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’

শ্ৰদ্ধাৰে—

ৰনদ্বীপ মালী

সাংস্কৃতিক সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন—

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই অসমী আইৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ হকে প্ৰাণ আৰ্হতি দিয়া বীৰ শ্বহীদ সকলক সশ্ৰদ্ধা প্ৰণাম নিবেদিছোঁ। মই সেই মহান ব্যক্তিসকললৈও শতকোটি প্ৰণাম জনাইছোঁ যিসকল ব্যক্তিৰ অপ্ৰাণ চেপ্তাত বৃহত্তৰ ধাৰাপুৰ অঞ্চলত ‘পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষা ড° মনীষা ভট্টাচাৰ্য্য মহোদয়া, উপাধ্যক্ষা ড° মৃণ্ময়ী ভট্টাচাৰ্য্য মহোদয়াৰ লগতে সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু আৰু কৰ্মচাৰীসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

“মোৰ গীতৰ হেজাৰ শ্ৰোতা

তোমাক নমস্কাৰ

গীতৰ সভাত তুমিয়েটো

প্ৰধান অলংকাৰ”

২০২২ চনত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ প্ৰথম বৰ্ষত এই মহাবিদ্যালয়ত প্ৰৱেশ কৰিছিলো। মহাবিদ্যালয়ৰ হকে কিবা এটা কৰাৰ হেঁপাহ মোৰ আগৰেপৰা আছিল। যাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক ক্ৰিয়া ক্ষেত্ৰত ওতঃপ্ৰোত ভাৱে জড়িত হৈ পৰিছোঁ। ছাত্ৰ ৰাজনীতিৰ লগতে জড়িত হোৱাৰ পৰিকল্পনা মোৰ নাছিল। পিছলৈ পৰিস্থিতি আৰু ছাত্ৰ সমাজৰ সমৰ্থনত মহাবিদ্যালয়খনক সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত আগবঢ়াই লৈ যোৱাত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদিকা হিচাপে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা আগবঢ়াও। যাৰ ফলশ্ৰুতিত ০৫/১০/২০২৪ তাৰিখে যোৱা নিৰ্বাচনত জয়যুক্ত হওঁ। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিত ২৮/১০/২০২৪ তাৰিখে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষা বাইদেউৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাখনত সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু আৰু প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপস্থিতিত আমি শপত বাক্যপাঠ কৰি দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰোঁ। দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিন পিছতেই ৫ নৱেম্বৰ তাৰিখে সাংস্কৃতিক বিভাগৰ উদ্যোগত ভাৰতৰত্ন সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ ১৩ তম মৃত্যু বাৰ্ষিকীত অনুষ্ঠপিয়াকৈ শ্ৰদ্ধাজলি অনুষ্ঠান কৰা হয়। ইয়াৰোপৰিও মহাবিদ্যালয়ত ২০২৫ বৰ্ষৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহতে মহাবিদ্যালয়ৰ ‘বাৰ্ষিক সপ্তাহ’ অনুষ্ঠিত হয়।

সাংস্কৃতিক সম্পাদিকা হিচাপে মোৰ দায়িত্ব আছিল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত থকা প্ৰতিভাবোৰ পোহৰলৈ লৈ অহা। সেই মৰ্মে মহাবিদ্যালয়ৰ ‘বাৰ্ষিক সপ্তাহ’ত অনুষ্ঠিত কৰা বিভিন্ন গীত, একক শাস্ত্ৰীয় নৃত্য, দলীয় জনজাতীয়, লোকনৃত্য আৰু একক অভিনয় প্ৰতিযোগিতা সমূহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰি তেওঁলোকৰ মাজত লুকাই থকা প্ৰতিভাসমূহ প্ৰদৰ্শন কৰে।

মোৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ছোৱাত সাংস্কৃতিক বিভাগৰ উদ্যোগত ‘গন্ধৰ্ব অভিনয় আৰু সংগীত প্ৰতিষ্ঠান’, ‘চিফুং প্ৰডাক্‌চন’, ‘বিধান সভা সমষ্টি ভিত্তিত গ্ৰীষ্মকালীন কৰ্মশালা’ আদিৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয় নৃত্য আৰু অভিনয়ৰ কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। যোৰাবেলিৰ দৰে এই বেলিও বহাগ বিহুৰ প্ৰাক্ সন্মত ‘বহাগৰ এদিন’ শীৰ্ষক মুকলি বিহু অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। ইয়াৰোপৰি ২০ জুন তাৰিখে ‘ৰাভা দিৱস’ৰ লগত সংগতি ৰাখি বিভিন্ন সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ লগতে ‘কবিতা আবৃত্তি’ প্ৰতিযোগিতাও অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

মোক কাৰ্য্যকালত মোক বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা বানিজ্য বিভাগৰ অধ্যাপক তথা সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়ক জয়ন্ত প্ৰসাদ কুমাৰ ছাৰলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। তদুপৰি মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন ধৰণে মোক সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা কৰ্মচাৰী সকললৈও মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে মোক সাহস আৰু অনুপ্ৰেৰণা যোগোৱা মোৰ দাদা সদৌ গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ বিত্ত সম্পাদক নিতু ৰাজবংশী, পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি জিন্টু মণি শৰ্মা আৰু সদৌ কামৰূপ জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ উপ-সভাপতি ৰঞ্জন কলিতাক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু চিৰকৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। শেষত পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থা, ধৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থা, পশ্চিম গুৱাহাটী আছু গোট, প্ৰাক্তন ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকল, বৰ্তমানৰ মোৰ সতীৰ্থ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া সকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জনাই অজানিতে হৈ যোৱা ভুলৰ মাৰ্জনা বিচাৰি আৰু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ স্বৰ্গাঙ্গীন উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি কৰিলো।

‘জয় আই অসম’

‘জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’।

শ্ৰদ্ধাৰে—

জিমণি ৰাজবংশী

তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ সন্মানীয় স্বৰ্গীয় বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱা দেৱলৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনালোঁ। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়া আৰু শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ সদস্যকতালৈ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। যিসকল ব্যক্তিয়ে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়খনক জ্ঞানৰ ভঁৰাল কৰি উজ্জ্বলাই থৈ গৈছে সেই সকল ব্যক্তিলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ২০২৪-২৫ বৰ্ষত মই ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ হকে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে মোৰ অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ : তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মই দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতে মোৰ প্ৰথম কাৰ্যসূচী আছিল মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ। বাৰ্ষিক সপ্তাহত মই অনুষ্ঠিত কৰা খেলসমূহ হ'ল তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, কুইজ প্ৰতিযোগিতা, বাতৰি কাকত পঢ়া, আৰু আকস্মিক বক্তিতা। এই প্ৰতিযোগিতা সমূহ অনুষ্ঠিত কৰাৰ মোক সহযোগিতা আৰু দিহাপৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মোৰ তত্ত্ববধায়ক ড° ছায়া দেৱী বাইদেউলৈ অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত তৰ্ক সম্পাদিকা হিচাপে দায়িত্বভাৰ বহন কৰিবলৈ যাওঁতে অজানিতে হোৱা ভুল ভ্ৰান্তিবোৰৰ বাবে ক্ষমা বিছাৰিছোঁ। লগত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সপাংগীন উন্নতি তথা উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিছোঁ।

‘জয় আই অসম’

‘জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’।

শ্ৰদ্ধাৰে—

হীনা মনি দাস

সমাজসেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যিসকল মহান ব্যক্তিৰ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ ফলত পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম হৈছিল সেইসকল ব্যক্তিলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো। ২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমাজসেৱা বিভাগৰ সম্পাদক পদত নিৰ্বাচনৰ পৰিৱৰ্তে মই মনোনীত হও। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ হকে কাম কৰাৰ সুযোগ দিয়া বাবে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষাগুৰুসকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশ ধুনীয়া কৰি ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰাৰ লগতে প্ৰথম কাৰ্য্যসূচী ৰূপে স্বচ্ছতা হী সেৱা অভিযান আয়োজন কৰো ০৪ ৰ পৰা ০৭ ডিচেম্বৰ লৈ। ইয়াৰ অংশ ৰূপে মহাবিদ্যালয়খন চাফ-চিকুন কৰা, গছ পুলি ৰোৱা, গছত ৰং কৰা হৈছিল। মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক সপ্তাহত স্বচ্ছ ভাৰত প্ৰতিযোগিতা, সেইজ বিপ্লৱ সম্পৰ্কীয় বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা, পেলনীয়া সামগ্ৰীৰে নতুন বস্তু তৈয়াৰ প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰা হয়।

মোৰ কাৰ্য্যকালত দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা, তত্ত্বাবধায়ক ভূপেন দাস ছাৰ আৰু শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকলক কৃতজ্ঞতা জনালো। মোক সহায় কৰা বন্ধু-বান্ধৱী, দাদা-বাইদেউ, প্ৰাক্তন ছাত্ৰ আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ সদস্যক মোৰ ধন্যবাদ।

সদৌ শেষত হৈ যোৱা ভুল ভ্ৰুটীৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিছো।

‘জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয় আই অসম’

শ্ৰদ্ধাৰে—

আচিফ মানিক হাজৰিকা

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই অসমী আইৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ হকে প্ৰাণ আহুতি দিয়া প্ৰতিজনক মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা নিবিদিছোঁ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ স্বৰ্গীয় বিপিন চন্দ্ৰ বৰুৱা দেৱলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবিদিছোঁ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়া আৰু শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকললৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। সেইসকল ব্যক্তিক শ্ৰদ্ধাৰে প্ৰণিপাত জনাইছোঁ, যিসকলে এই মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি আৰু বিকাশৰ বাবে অপ্ৰাণ চেপ্টা, ত্যাগ আৰু সহায় সহযোগিতাৰে আমাৰ মাজৰ পৰা হেৰাই গ'ল।

২০২৪-২৫ বৰ্ষৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অশেষ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহত অনুষ্ঠিত কৰা প্ৰতিযোগিতাসমূহ হ'ল কইনা প্ৰতিযোগিতা, মেহেন্দী প্ৰতিযোগিতা আৰু ৰংগোলী প্ৰতিযোগিতা। প্ৰতিযোগিতাসমূহৰ বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশগ্ৰহণে মোক আনন্দিত কৰিছিল।

মই সঁচাকৈয়ে ধন্য মানিছোঁ যে পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে এখন আগশাৰীৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন কাৰ্যসমূহ কৰিবলৈ সুযোগ পাইছোঁ। মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত বিশেষভাৱে সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা মোৰ তত্ত্বাবধায়িকা ড° প্ৰিয়ংকা বেনাৰ্জী বাইদেউলৈ মই এই প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তে অশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকালত অজানিতে হৈ যোৱা যিকোনো ভুল-ভ্ৰমটোৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক দিশ, ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰ আঙুৰাই যোৱাৰ লগতে এই মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি আৰু উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিছোঁ।

‘জয় আই অসম’

‘জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়’

‘জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা’।

ধন্যবাদেৰে—

কংকনা দেৱী

ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে অসমৰ জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে প্ৰাণ আৰ্হুতি দিয়া বীৰ শ্বহীদ সকলক শ্ৰদ্ধাৰে সূৰিৰিছোঁ। যিসকল মহান ব্যক্তিৰ ত্যাগ আৰু নিঃস্বৰ্গ কষ্টৰ বিনিময়ৰ ফলস্বৰূপে এই বিদ্যাৰ মন্দিৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় জন্ম হয়, সেই মহান ব্যক্তিলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনালোঁ।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাত 5 অক্টোবৰ 2025 তাৰিখৰ দিনা সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ হকে সেৱা আগবঢ়াবৰ সুযোগ দিয়া বাবে মই মহাবিদ্যালয় সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধবীৰ লগতে পশ্চিম গুৱাহাটী ছাত্ৰ সন্থা আৰু ধাৰাপুৰ ছাত্ৰ সন্থাক অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদকৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিন পিছতে 5 ফেব্ৰুৱাৰী 2025 তাৰিখৰ পৰা মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহ অনুষ্ঠিত হৈছিল আৰু বিভাগীয় সম্পাদকৰ ফালৰ পৰা ল'ৰা-ছোৱালীৰ কেৰম, পাঞ্জা, ভাবোভোলন আৰু MR. PGM শীৰ্ষক দেহশ্ৰী ইত্যাদি প্ৰতিযোগীতা অনুষ্ঠিত কৰিছিলোঁ। এই প্ৰতিযোগীতা সমূহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ উৎসাহ আৰু অংশগ্ৰহণে মোক আনন্দিত কৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত মোক প্ৰতিটো পদক্ষেপত দিহা-পৰামৰ্শ আৰু সহায়-সহযোগীতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে মোৰ তত্ত্বাবধায়ক তথা শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু হেমন্ত ছাৰক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে দায়িত্ব বহন কৰিবলৈ যাওঁতে অজানিতে হোৱা ভুলবোৰৰ ক্ষমা বিচাৰি পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

॥ জয় আই অসম ॥

“জয়তু পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়।

জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা॥”

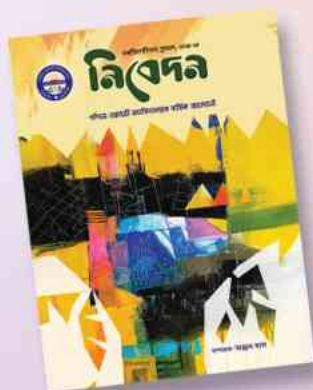
শ্ৰদ্ধাৰে—

ৰাজেশ ৰায়

EDITORIAL BOARD

NIBEDAN

VOL. 31, 2024-25

Himashree Barman
In-charge, Magazine

Anjan Das
Editor, Magazine

ADVISOR

Dr. Manisha Bhattacharyya
Principal

Dr. Mrinmoyee Bhattacharyya
Vice-Principal

TEACHER MEMBER

Mr. Bhupen Das

Dr. Madhuleema Chaliha

Dr. Purabi Kalita

Dr. Kukila Goswami

Dr. Jintu Gohain

Dr. Priyanka Banerjee

STUDENT MEMBER

Abhijit Kalita

Jintu Bhagawati

Dikshita Das

TEACHING & NON-TEACHING STAFF

From left to right (sitting) - Dr. Nripendra Nath Medhi, Niranjana Sarma, Bhupen Das, Achyut Talukdar, Dr. Prabalika Sarma, Dr. Marie Kalita, Himashree Barman (In-charge), Dr. Manisha Bhattacharyya (Principal), Dr. Mrinmoyee Bhattacharyya (Vice-Principal), Dr. Jayanta Prasad Kumar, Saiful Haque, Dr. Purabi Kalita, Dr. Madhuleema Chaliha, Saraswati Rajbongshi, Dr. Moinul Haque Choudhary.

From left to right (standing) - Sandeepan Das, Dr. Hazarat Ali, Dr. Jintu Gohain, Maya Dutta, Dr. Hemanta Kalita, Phanindra Medhi, Dr. Biswajit Sarma, Nirmali Borah, Dr. Birina Boro, Dr. Chaya Devi, Dr. Priyanka Banerjee, Dr. Kukila Goswami, Nabanita Choudhury, Sultan Ahmed, Dr. Sofiul Islam Khan, Bhaswati Kalita, Mridusmita Thakuria, Bandita Upadhaya, Nilotpal Nath.

From left to right - Runu Das, Bolan Kumar Kalita, Bhabesh Kalita, Biju Das, Sourav Jyoti Goswami, Manik Chandra Roy Pradhani, Dr. Manisha Bhattacharyya (Principal), Himashree Barman (In-charge), Upen Thakuria, Niren Kalita, Dilip Das, Lachit Das, Tarun Nath.

PGM STUDENTS' UNION WITH PRINCIPAL & INCHARGE

Teacher In-charge (Left to Right) - Bhupen Das, Saiful Haque, Dr. Jayanta Prasad Kumar, Dr. Chaya Devi, Dr. Manisha Bhattacharyya (Principal), Dr. Mrinmoyee Bhattacharyya (Vide-Principal), Dr. Priyanka Banerjee, Himashree Barman, Dr. Hemanta Kalita, Phanindra Medhi, Dr. Mainul Haque Choudhary.

Student Union (Left to Right) - Asif Manik Hazarika, Amar Jyoti Bhuyan, Jimoni Rajbongshi, Heena Moni Das, Dikshita Das, Abhijit Kalita, Randip Mali, Kangkana Devi, Anjan Das, Rajesh Rai, Jintu Bhagawati.

DEPARTMENTS OF PGM

Department of Education

Department of Assamese

Department of Commerce

Department of Accountancy

Department of Economics

Department of English

DEPARTMENTS OF PGM

Department of Finance

Department of BCA

Department of Hindi

Department of History

Department of Management

Department of Philosophy

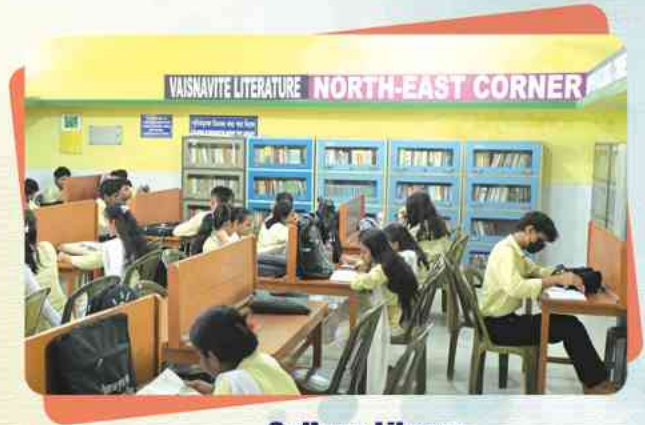

Department of Polical Science

মহাবিদ্যালয়ৰ ভিতৰ চ'ৰা

College Canteen

College Library

NCC Unit

College Hostel (Girls)

NSS Unit

Guest of the Month

Some Events of our College

College Week 2024-25

College Week 2024-25

College Week 2024-25

বাতৰি কাকতৰ আঁৰে আঁৰে... আমাৰ মহাবিদ্যালয়

১২ নতুন অঙ্গণ, ৭ জুন, শনিবাৰ, ২০২৫

শেহ পৃষ্ঠা

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় আৰু পৰ্য্যায়বন সংৰক্ষণ, গুৱাহাটী মহানগৰৰ যৌথ উদ্যোগত "বিশ্ব পৰিবেশ দিবস" পালন

গুৱাহাটী, ৬ জুন। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয় আৰু পৰ্য্যায়বন সংৰক্ষণ, গুৱাহাটী মহানগৰৰ যৌথ উদ্যোগত "বিশ্ব পৰিবেশ দিবস" পালন কৰা হয়। এই বক্তৃতা অনুষ্ঠানত অধ্যক্ষ অমল কাকতি, অধ্যাপক অমল কাকতি আৰু অধ্যাপক অমল কাকতিয়ে বক্তব্য আগবঢ়াই দিয়া হয়।

অধ্যাপক অমল কাকতিয়ে বক্তব্য আগবঢ়াই দিয়া সময়ত পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ গুৰুত্ব আৰু পৰ্য্যায়বন সংৰক্ষণৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছিল। তেওঁ কয় যে, পৰিবেশ সংৰক্ষণ হৈছে আমাৰ জীৱনৰ বাবে অত্যাৱশ্যকীয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত গোবিন্দদেৱ বৰপূজাৰী স্মাৰক বক্তৃতানুষ্ঠান

১১, ৬ নবেম্বৰ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ একাডেমিক আৰু বেলফেয়াৰ ছফ্টৱেৰ উদ্যোগত কালি পালন কৰা বক্তৃতানুষ্ঠানত গোবিন্দদেৱ বৰপূজাৰী দ্বিতীয় স্মাৰক আৰু অনিলা দেৱী বৰপূজাৰী শ্ৰেষ্ঠ স্মাৰক বক্তৃতা দিয়া হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত সদৌ অসম ভিত্তিত থিতাতে লিখা ৰচনা প্ৰতিযোগিতা

আমৰ অসম, অসম, ৩০ নবেম্বৰ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত সদৌ অসম ভিত্তিত থিতাতে লিখা ৰচনা প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল ঘোষণা কৰা হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত 'ব'হাগৰ এদিন' উদযাপন

আমৰ অসম, অসম, ২৩ এপ্ৰিল। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত 'ব'হাগৰ এদিন' উদযাপন কৰা হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত 'এওঁ মাহৰ অতিৰিক্ত' অনুষ্ঠানত ভাৱবজ্জোত মন্তব্য শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ ভকতৰ খুঁটিটো কিছু দুৰ্বল হৈ পৰিছে

গুৱাহাটী, ৬ জুন। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত 'এওঁ মাহৰ অতিৰিক্ত' অনুষ্ঠানত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ ভকতৰ খুঁটিটো কিছু দুৰ্বল হৈ পৰিছে বুলি মন্তব্য কৰা হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত খাৰাপ চাৰিআলিৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত বিবৃতিৰ ভাৱে দিবস উদযাপন

গুৱাহাটী, ৬ জুন। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত খাৰাপ চাৰিআলিৰ পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত বিবৃতিৰ ভাৱে দিবস উদযাপন কৰা হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত গোবিন্দদেৱ পূজাৰী স্মাৰক বক্তৃতানুষ্ঠান

১১, ৬ নবেম্বৰ। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ৰ একাডেমিক আৰু বেলফেয়াৰ ছফ্টৱেৰ উদ্যোগত কালি পালন কৰা বক্তৃতানুষ্ঠানত গোবিন্দদেৱ বৰপূজাৰী দ্বিতীয় স্মাৰক আৰু অনিলা দেৱী বৰপূজাৰী শ্ৰেষ্ঠ স্মাৰক বক্তৃতা দিয়া হয়।

পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত উত্তৰ-পূব ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আৰ্চন মহোৎসৱ-২০২৫ত অসমৰ দল শ্ৰেষ্ঠ বুলি ঘোষিত হয়

গুৱাহাটী, ৬ জুন। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত উত্তৰ-পূব ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আৰ্চন মহোৎসৱ-২০২৫ত অসমৰ দল শ্ৰেষ্ঠ বুলি ঘোষিত হয়।

গুৱাহাটী, ৬ জুন। পশ্চিম গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত উত্তৰ-পূব ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আৰ্চন মহোৎসৱ-২০২৫ত অসমৰ দল শ্ৰেষ্ঠ বুলি ঘোষিত হয়।

WALL MAGAZINE

শিক্ষণ হ'ল এক সপোন সাকাৰ কৰা পদ্ধতি,
য'ত সপোনবোৰে আকাৰ লয়,
কলেজৰ দিনৰ হাঁহি, কান্দোনৰ মিশ্ৰণ,
য'ত সঞ্চিত হয় আবেগ।
একো একোটা শ্ৰেণীকোঠা,
য'ত গঢ় লৈ উঠে বন্ধুত্বৰ
একো একোডাল এনাজৰী।
য'ত ভৱিষ্যতবোৰে বাস কৰে
সহস্ৰ আশাৰ ৰেঙনি হৈ।
হয়তো হেজাৰজনক তাত সৃষ্টি হোৱা
স্মৃতিয়ে কন্দুৱাই আজীৱন।
চিৰনমস্য গুৰুৱে অজ্ঞাত পথৰ মাজেৰে
পথ দেখুৱাই পথভ্ৰষ্ট যোগীক।
মহাবিদ্যালয় এখন পৃথিৱী,
য'ত হয় প্ৰতি মুহূৰ্ত বন্দী,
জীৱন জীয়াৰ উচ্চাকাংক্ষা,
য'ত লিপিবদ্ধ হয় কলেজীয়া সময়বোৰ;
একো একোটি জীয়া কাহিনী।।